

Jaarstukken 2022

Gemeente Nuenen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	5
Samenvatting	6
Resultaatbestemming	7
Algemene toelichting en inleiding bij programma's	9
Algemene toelichting en inleiding bij programma's	10
Kadernota 2022	11
Corona	13
Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening	14
Programma 2. Veiligheid & Handhaving	21
Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd	25
Programma 4. Verenigingen & Accommodaties	34
Programma 5. Wonen & Leefomgeving	39
Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	46
Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie	52
Programma 8. Financiën & Belastingen	57
Paragrafen	60
Lokale heffingen	61
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	67
Onderhoud kapitaalgoederen	77
Financiering	84
Bedrijfsvoering	87
Verbonden partijen	92
Inleiding	92
Gemeenschappelijke regelingen	92
Vennootschappen en coöperaties	101
Stichtingen en verenigingen	103
Grondbeleid	106
Wet open overheid	112
Jaarrekening	113
Balans	114
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	116
Toelichting op de balans	119
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	127
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	129
Het overzicht van baten en lasten per taakveld	131
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	134
Vennootschapsbelasting	134
Begrotingsrechtmatigheid	134
Analyse overzicht van baten en lasten	135
Overzicht onvoorzien	144
Overzicht van de incidentele baten en lasten	144
Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	146
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	146
Overzicht van projecten	149
Overzicht van investeringen	150
Reserves en voorzieningen	156
Overzicht van de reserves en voorzieningen	156
Toelichting op de reserves	158
Toelichting op de voorzieningen	165
Bijlage Single information single audit (SISA)	170
Subsidie Bereikbaarheidsakkoord	192
Controleverklaring	194

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening 2022. Een jaar waarin onze inwoners naar de stembus gingen voor de gemeenteraadverkiezing. Waarin we afscheid hebben genomen van een aantal raads- en collegeleden en een nieuw gemeentebestuur is aangetreden. Op 30 maart 2022 is de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd en eind september 2022 was het nieuwe college compleet. Een jaar dat voor nieuwe bestuurders in het teken stond van inwerken. Maar ook het jaar waarin besloten is om het Nuenense BOB-model (Beeldvorming, Oordeelsvorming en Besluitvorming) voor de raad in te voeren en hier ervaringen mee op te doen; kijken wat werkt en wat bijstelling behoeft. Daarbij is gewoon doorgewerkt; reguliere taken en werkzaamheden zijn uitgevoerd, er is voortgang geboekt in projecten en maatschappelijke opgaven zijn ter hand genomen.

De jaarrekening kent een positief resultaat van ruim € 6 miljoen, waarvan ruim € 1 miljoen betrekking heeft op grondexploitaties. Concreet betekent dit dat we een aanzienlijk bedrag in de algemene reserve kunnen storten. Dit draagt bij aan de buffer die we willen creëren om ook in de toekomst financiële armsgslag te hebben.

Bertje van Stiphout,
wethouder Financiën

Samenvatting

In 2022 is na de gemeenteraadsverkiezingen een nieuw gemeentebestuur aangetreden. De raad heeft in goed constructief overleg een raadsagenda voor de bestuursperiode 2022 - 2026 vastgesteld. In deze raadsagenda is een aantal thema's op hoofdlijnen opgenomen die door alle zeven raadsfracties worden onderschreven. De raadsagenda is door de coalitiepartijen nader uitgewerkt op inhoud en financiën en zij hebben nog een aantal eigen thema's toegevoegd. Dit heeft geresulteerd in het coalitieprogramma 2022 - 2026 Samen Werken aan Nuenen. De uitvoering hiervan is uitgewerkt in het collegeprogramma.

Allereerst hebben we met de begroting 2023 en meerjarenraming 2024 - 2026 een pas op de plaats gemaakt. We zagen ons hiertoe genoodzaakt gelet op de sterk stijgende bouwkosten, hoge inflatie, hoogte langlopende leningen en onzekerheid rondom de hoogte van de rijksbijdrage vanaf 2026. Daarom hebben we besloten om een realitycheck te doen op een aantal grote investeringsprojecten, zoals de Hongerman, het Klooster en de Bundelroutes. Deze processen zijn in 2022 in gang gezet. De uitkomsten worden in 2023 aan de raad voorgelegd.

In verband met de kosten voor de opvang van Oekraïners hebben wij rijks gelden ontvangen. Het is ons afgelopen jaar gelukt om de kosten beperkt te houden waardoor er meer rijks gelden zijn ontvangen dan er door de gemeente kosten zijn gemaakt. We verwachten in 2024 nog wel kosten te moeten maken voor de opvang van vluchtelingen, zowel uit de Oekraïne als andere landen. Daarom stellen we bij de jaarrekening voor om het resterende deel van de rijks gelden beschikbaar te houden voor de opvang van vluchtelingen.

De beperkende maatregelen als gevolg van de coronapandemie liggen inmiddels achter ons. De gelden die we vanuit het Rijk hebben ontvangen, zijn conform eerdere besluitvorming van uw raad gestort in de bestemmingsreserve Rijkscompensatie coronacrisis. In 2022 hebben we nog een deel van deze gelden gericht ingezet. In de bestemmingsreserve resteert nog een bedrag van € 352.126,-. Wij willen bij de jaarrekening aan uw raad voorstellen deze bestemmingsreserve op te heffen en de resterende gelden over te brengen naar de algemene reserve.

De jaarrekening sluit met een positief resultaat van ruim € 6,2 miljoen. Hiervan is een groot deel afkomstig van de grondexploitaties. Op hoofdlijnen zijn de oorzaken van het resultaat, voor zover dat afwijkt van het begrote resultaat, als volgt:

	Begroot	Gerealiseerd	Afwijking
Wmo/jeugd	-9.362.000	-8.647.000	-715.000
Opvang Oekraïense vluchtelingen	0	707.000	-707.000
Grondexploitaties	-470.000	1.597.000	-2.067.000
Algemene uitkering gemeentefonds	36.072.000	36.494.000	-422.000
Overige afwijkingen			-786.000
Resultaat	1.537.000	6.234.000	-4.697.000

Enkele bedragen werken door in 2023 waartoe wij een voorstel voor resultaatbestemming doen, zie volgende bladzijde.

De schuldenpositie blijft onverminderd hoog, maar de reservepositie verbetert sterk. De ratio weerstandsvermogen is in 2022 gestegen van 1,52 naar 1,96. Met bovengenoemde resultaten en de daarbij horende voeding van de reserves verbetert de financiële positie nog verder.

Resultaatbestemming

Het jaarresultaat 2022 bedraagt € 6.234.402,-. Hiervan heeft € 1.027.682,- betrekking op grondexploitaties.

Voor het resultaat uit de grondexploitaties zijn in de Nota grondbeleid 2019-2023 beleidsregels vastgesteld over resultaatbestemming. Het resterende resultaat wordt in principe ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Incidentele budgetten van bijvoorbeeld projecten (niet zijnde investeringskredieten) vervallen aan het eind van het jaar indien zij niet (volledig) zijn besteed. Vaak is er een goede reden of zijn er bijzondere omstandigheden die ertoe hebben geleid dat we het plan of het project niet hebben kunnen uitvoeren of afronden. Voor dergelijke budgetten heeft de raad in de Tussentijdse rapportage najaar 2022 ingestemd met een nieuwe werkwijze. Vanaf 2023 worden hiervoor bij de najaarsrapportage voorstellen gedaan. Voor het jaar 2022 stellen wij in deze jaarrekening voor om enkele budgetten over te hevelen naar 2023. Deze voegen wij toe aan de gebruikelijke voorstellen tot resultaatbestemming (resultaten op grondexploitaties en het resterende resultaat).

Als kader hanteren we hierbij ook de 75/25 regel die bij begroting 2023 is afgesproken. Dat betekent dat we minimaal 75% van het totale resultaat aan de algemene reserve toevoegen.

Onderstaand overzicht omvat daarmee het voorstel tot resultaatbestemming:

Voorstel tot resultaatbestemming		
Programma	Totaal gerealiseerd resultaat 2022	6.234.402
3	Rijksbijdrage opvang Oekraïners	707.000
4	Locatie-onderzoek 2e sporthal	20.000
5	Onderzoek woningbouw in Nederwetten en Gerwen	40.000
5	Bouwgrondexploitatie: algemene reserve grex	955.721
5	Bouwgrondexploitatie: algemene reserve winstnemingen grex	71.961
6	Vallestap onderzoek en juridische procedure	15.000
6	Onderhoud snoeien bomen en calamiteiten bomen	18.000
7	Eenmalige kosten dagstrand Enode n.a.v. VSO	21.500
8	Energietoeslag decembercirculaire	312.000
8	Reserve corona (vanuit bestemmingsreserve)	352.126
8	Reserve corona (bestemmingsreserve vervalt)	-352.126
	Resterend resultaat: naar algemene reserve	4.073.220
	Check: min. 75% van het resultaat (excl grondexploitatie)	3.905.040

Toelichtingen:

Rijksbijdrage opvang Oekraïners:

Over 2022 is er een overschot ontstaan van € 707.000,- voor het project "Oekraïne" doordat de vergoedingen vanuit het Rijk hoger zijn geweest dan de kosten voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen in de gemeente Nuenen. In 2023 verwachten wij meer kosten, o.m. huurkosten, en houden we rekening met een lagere bijdrage van het Rijk. Daarnaast verwachten wij niet alleen kosten voor opvang van Oekraïners maar ook van andere vluchtelingen. Er is voorlopig nog een financieel risico voor het plan om asielzoekers op te vangen in de gemeente Nuenen, door het overhevelen van het overschot kan dit geld ook voor deze doelgroep worden aangewend.

Locatie-onderzoek 2e sporthal:

In 2022 is gestart met de locatiestudie maar zijn geen kosten gemaakt. Door andere prioriteiten, ziekte en de ontwikkelingen rondom binnensportaccommodaties in het vierde kwartaal is de locatiestudie niet afgerond. Het belang om in 2023 een locatiestudie uit te (laten) voeren is naar voren gekomen bij de procedures rondom de Hongerman en de nieuwbouw van een sporthal op Oude Landen. Daarom wordt voorgesteld het incidentele budget over te hevelen naar 2023

Onderzoek woningbouw in Nederwetten en Gerwen:

Om de woningbouwkansen in Nederwetten en Gerwen te verkennen was voor 2022 € 40.000,- begroot. De voorbereidingen zijn gestart, maar de kosten van de uitvoering vallen geheel in 2023.

Bouwgrondexploitatie:

Het resultaat op de grondexploitaties bedraagt € 1.027.682,-. Het grootste deel betreft de verlaging van de verliesvoorziening en een winst na afsluiting van project Eeneind II Zuid. Dit gedeelte brengen we ten gunste van de algemene reserve bouwgrond (€ 955.721,-). Voor een klein deel gaat het om voorlopige winstnemingen, bepaald conform BBV. Deze storten we in een aparte reserve (€ 71.961,-).

Vallestap:

Onderzoek en juridische procedure lopen nog. Van het hiervoor incidenteel toegekende budget is nog € 15.000,- niet besteed. De verwachting is dat dit budget in 2023 nodig is voor afronding van de juridische procedure.

Snoeien bomen en calamiteiten bomen:

Voor het hiervoor incidenteel toegekende budget is € 18.000,- niet besteed. De verwachting is dat dit budget in 2023 nodig is voor afronding van de boomveiligheidscontrole die in 2022 is gemaakt.

Eenmalige kosten dagstrand Enode n.a.v. VSO:

Een groot deel van de werkzaamheden naar aanleiding van de oplevering met de voormalige erfpachter zijn uitgevoerd, een deel van de werkzaamheden volgen nog in 2023. Een deel van het hiervoor incidenteel toegekende budget is ook nog niet besteed en is noodzakelijk om deze werkzaamheden nog te kunnen uitvoeren.

Energietoeslag decembercirculaire:

Bij de decembercirculaire gemeentefonds heeft het Rijk € 312.000,- beschikbaar gesteld voor de energietoeslag (€ 500,- per huishouden met laag inkomen). Dit kon niet meer in de begroting 2022 worden verwerkt en valt dus in het resultaat 2022, Zie ook raadsinformatiebrief begin februari 2023. Wij stellen voor om dit bedrag alsnog in 2023 beschikbaar te stellen zodat we deze toeslag in 2023 uit kunnen keren.

Reserve rijkscompensatie coronacrisis:

Nu corona geen pandemie meer is, er geen maatregelen meer nodig zijn en de regelingen afgelopen zijn, stellen wij voor om de bestemmingsreserve Rijkscompensatie coronacrisis op te heffen en het saldo in de algemene reserve te storten. De coronareserve wordt verderop nader toegelicht onder de algemene toelichting en inleiding bij de programma's.

Het resultaat na aftrek van bovengenoemde bestemmingsvoorstellen voegen we conform huidig beleid toe aan de algemene reserve. Dit is meer dan 75% van het resultaat, het minimale bedrag dat met de raad bij de vaststelling van de begroting 2023 is afgesproken.

Algemene toelichting en inleiding bij programma's

Algemene toelichting en inleiding bij programma's

De programmaverantwoording geeft de toelichtingen per programma weer. We gaan daarbij telkens in op 3 vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

In de tabel bij "Wat heeft het gekost" staan de begrote en werkelijke baten en lasten en het saldo daarvan.

Afwijkingen groter dan € 25.000,- tussen begroting en realisatie over 2022 worden toegelicht in de jaarrekening onder Analyse overzicht van baten en lasten.

De grootste verschillen lichten we ook onder het programma toe.

Kadernota 2022

Net als in 2021 heeft de gemeenteraad haar eigen proces gevolgd om tot de Kadernota 2022 te komen. De raadsfracties hebben hun wensen voor het jaar 2022 besproken en vastgelegd in de Kadernota 2022. Vervolgens heeft de raad de kadernota in juni 2021 vastgesteld. In de Kadernota 2022 zijn de volgende onderwerpen opgenomen waarbij kort is aangegeven wat hiermee is gedaan.

Pilot wijkgericht werken

In de kadernota is de wens van de raad opgenomen om te komen tot nieuw beleid waarin wordt voorzien in een wijkregisseur. Daarom is het college verzocht om een pilot wijkgericht werken te starten, waarvan de wijkregisseur een integraal onderdeel is. In het coalitieprogramma is opgenomen dat eerst een visie op wijkgericht werken met kwantificeerbare doelen wordt opgesteld die gekoppeld wordt aan provinciale uitgangspunten. Op basis daarvan kan vervolgens een pilot gestart worden, waarbij gedacht wordt om het project Zorgzame buurten in één wijk te intensiveren.

Naar aanleiding van de kadernota zijn wij eind 2022 gestart met het opstellen van de visie op wijkgericht werken. De visie richt zich vooral op het versterken van de sociale veerkracht van de Nuenense samenleving. In 2023 wordt de visie ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad en daarna komen wij met een voorstel voor een pilot naar uw raad.

Onderzoek naar behoeften van verschillende doelgroepen

Het gemeentebestuur wenst inzicht te verkrijgen in de behoeften van verschillende doelgroepen, met name in de behoeften van ouderen en in de woonbehoeften van verschillende doelgroepen. In het Programma Wonen hebben wij al aandacht besteed aan de woonbehoeften van ouderen en andere doelgroepen, ook in combinatie met zorg. In de nog op te stellen woonzorgvisie gaan we het onderwerp wonen verbreden met sociale componenten, zoals welzijn en zorg. In 2022 hebben we start gemaakt met de woonzorgvisie. Ook in de nog op te stellen visie op sociaal domein zal aandacht zijn voor ouderen en inwoners die afhankelijk zijn van zorg. Ook met deze visie is een start gemaakt in 2022.

Inventarisatie van bestaande en toekomstige behoeften aan (gemeentelijke) accommodatie

Er is behoefte aan toekomstbestendig accommodatiebeleid. Hiertoe is in 2021 een Beleidsplan voorbereid dat wij in februari 2022 ter besluitvorming wilden voorleggen aan de raad. Dit raadsvoorstel is uiteindelijk niet geagendeerd voor de raadsvergadering. In de raadsagenda en het coalitieprogramma is vervolgens opgenomen dat eerst een inventarisatie plaats vindt van de bestaande afspraken met gebruikers, de kwaliteit van het accommodatie in relatie tot het beoogde gebruik, de kosten van de accommodatie (inclusief beheer en onderhoud) en de inkomsten/opbrengsten. Daarna wil de raad een besluit nemen over de wenselijkheid van nieuw accommodatiebeleid. In 2022 hebben we een eerste aanzet gemaakt voor dit totaaloverzicht. In 2023 zal het overzicht worden gepresenteerd aan de raad.

Metingen op het gebied van verkeersintensiteiten, fijnstof en geluid

Er is behoefte aan inzicht in de leefbaarheid in Nuenen op basis van langdurige metingen naar luchtkwaliteit, geluid en verkeersintensiteiten. In 2022 hebben metingen van de luchtkwaliteit (fijnstof en stikstof) via twee sporen plaatsgevonden, te weten het lokale meetnet van AiREAS met sensoren van Intemo (geluid en fijnstof) en het regionale meetnet met naast AiREAS de partners TNO, GGD en ODZOB. Ondanks dat het meten van alle leefbaarheidsindicatoren beperkingen kent is er een tweede meefase uitgevoerd. Daarbij zijn sensoren van het lokale en regionale meetnetwerk meerdere maanden geplaatst in de omgeving van de drukke wegen, namelijk de Smits van Oyenlaan, de A270 en de Geldropsedijk. AiREAS zal de meetresultaten van beide netwerken delen via een rapportage, voorzien van aanbevelingen. Na bespreking met de belangrijkste stakeholders kan bepaald worden wat een zinvol vervolg is in relatie tot wooncomfort, leefbaarheid en gezondheid.

Totaalbeeld met betrekking tot het centrum van Nuenen

De raad wenst een integrale visie voor het centrum van Nuenen. In het coalitieprogramma is opgenomen dat de coalitiepartijen vanuit ruimtelijk oogpunt regie willen voeren over de ontwikkelingen in het centrum van Nuenen. Hiertoe is het college gevraagd om de Centrumvisie uit 2010 te actualiseren. In 2022 hebben we samen met vastgoedeigenaren en Stichting Centrummanagement Nuenen uitgewerkt hoe ontwikkelingen die bijdragen aan een aantrekkelijk en toekomstbestendig centrum, doorgang kunnen vinden. In 2023 wordt het eerste deelresultaat van deze samenwerking ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd. Vervolg van de uitwerking vindt plaats in een omgevingsprogramma van het Centrum, met bijvoorbeeld ook de bedrijfsmatige aansturing van het centrum, en (het in behandeling nemen van) ontwikkelplannen volgt daarna in de jaren 2023 en verder. Dit zal, onder andere, in nauwe samenwerking met Stichting Centrummanagement Nuenen gebeuren.

Kwaliteit openbaar groen

De raad wenst inzicht te verkrijgen in de verschillende kwaliteitsniveaus van het openbaar groen, met name hoe dit er concreet buiten uit ziet. In 2022 is een rondgang voor raadsleden georganiseerd. Hierbij is de raad geïnformeerd over de diverse kwaliteitsniveaus die er zijn binnen groen, met voorbeelden uit de praktijk.

Corona

Corona is inmiddels geen pandemie meer maar een 'gewone' ziekte. In 2022 heeft de pandemie nog wel gevolgen gehad, ook voor de gemeentelijke financiën. Er waren in het 1e kwartaal nog maatregelen, zoals coronatoegangscontroles, waarop gehandhaafd moest worden. En de gemeente Nuenen heeft regelingen opgezet om de financiële pijn voor ondernemers en verenigingen te verzachten.

Net als in 2020 en 2021 hebben we ook in 2022 gebruik kunnen maken van onze bestemmingsreserve Rijkscompensatie coronacrisis. In onderstaande tabel staan de uitgaven in verband met de coronapandemie in 2022 en het verloop van de reserve. De uitgaven zijn een onttrekking van deze reserve en daarom als negatieve bedragen weergegeven. Inmiddels kunnen we stellen dat er geen maatregelen meer nodig zijn en de regelingen afgelopen zijn. Wij stellen daarom de raad voor om de reserve Rijkscompensatie coronacrisis op te heffen en het saldo in de algemene reserve te storten. Dit voorstel vindt u terug bij de resultaatbestemming.

Saldo 1-1-2022 reserve Rijkscompensatie coronacrisis		558.412	558.412
Progr.		Begroting 2022	Realisatie 2022
1	Kosten van uitzending van commissievergaderingen	-40.000	-40.000
1	Hogere kosten verkiezingen als gevolg van coronamaatregelen	-48.920	-48.920
1	NGN200, uitgestelde activiteiten in 2022	-50.000	-50.000
1	Kosten cao-stijging deels ten laste van corona	-47.073	-47.073
2	Extra uren toezicht en handhaving coronamaatregelen	-25.000	-22.094
3	GGD-inspecties als gevolg van corona	-8.000	0
3	NPO-gelden (nationaal programma onderwijs)	205.514	221.110
3	Uitgaven NPO-gelden	-205.514	-221.110
3	Jeugd- en jongerenwerk	0	-2.545
3	Coronacompensatie zorgaanbieders Wmo en jeugd	-19.899	-39.654
4	Uitkering coronagelden Laco	-50.000	-50.000
7	SIF (Stimulerings- en innovatiefonds)	-31.725	-8.006
7	Specifieke uitkering CTB (coronatoegangsbewijzen)	90.569	73.363
7	Uitgaven CTB	-90.569	-73.363
8	Aanvullende compensatie Rijk septembercirculaire 2021	53.085	53.085
8	Aanvullende compensatie Rijk decembercirculaire 2021	48.921	48.921
Saldo 31-12-2022 reserve Rijkscompensatie coronacrisis		339.801	352.126

Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening

Portefeuillehouder(s)

M. Houben en N. Wouters

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Een toekomstbestendig Nuenen c.a..	1. Versterken van de eigen bestuurskracht. 2. Verbeteren van het samenspel tussen raad, college en de ambtelijke organisatie.
Onze inwoners voelen zich in verbinding staan en betrokken bij het besturen van de gemeente en bij onderwerpen die hen of hun leefomgeving rechtstreeks raken.	3. Stimuleren van de contacten tussen inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en dorps- en wijkraden enerzijds en de gemeentelijke organisatie anderzijds. 4. Bevorderen van het toepassen van burgerparticipatie. 5. Verbeteren van (digitale) informatieverstrekking aan de gemeenschap.
Opgaven op het juiste schaalniveau oppakken	6. Bevorderen van de samenwerking met anderen in het belang van de Nuenense gemeenschap. 7. Actief blijven bijdragen aan samenwerkingsverbanden, onder andere aan Dienst Dommelvallei, Stedelijk Gebied Eindhoven en Metropoolregio Eindhoven.
Tevreden klanten	8. Verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening. 9. Inspelen op ontwikkelingen, zoals andere rol van de samenleving, digitalisering en behoefte aan directe informatie.

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Reglement dorps- en wijkraden, gemeente Nuenen c.a. 2017	onbepaald	maart 2014	onbepaald
Raadsbesluit inzake Dienst Dommelvallei	2013 - 2016	november 2012	onbepaald
Samenwerkingsakkoord 2019 - 2022 Metropoolregio Eindhoven	2019 - 2023	februari 2019	2023
Samenwerkingsagenda 2018 - 2025 Stedelijk Gebied Eindhoven	2018 - 2025	december 2018	2023
Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Nuenen 2023	2023 e.v.	februari 2023	2026
Verordening Rekenkamercommissie gemeente Nuenen c.a. 2017	2017 e.v.	maart 2017	onbepaald
Gedragscode Integriteit gemeenteraad Nuenen c.a.	2018 - 2022	juni 2018	2023
Gedragscode voor de burgemeester van de gemeente Nuenen c.a.	2018 - 2022	juni 2018	2023
Gedragscode voor de wethouders van de gemeente Nuenen c.a.	2018 - 2022	juni 2018	2023
Raadsagenda 2022 - 2026 gemeente Nuenen c.a.	2022 - 2026	juni 2022	2026
Samen Werken aan Nuenen, coalitieprogramma 2022 - 2026 gemeente Nuenen c.a.	2022 - 2026	juni 2022	2026

Wat hebben we ervoor gedaan?

Een toekomstbestendig Nuenen c.a.

1. Versterken van de eigen bestuurskracht Omschrijving (toelichting)

Na de gemeenteraadsverkiezingen is er een nieuwe raad benoemd. De nieuwe raad heeft in gezamenlijk het Raadsprogramma 2022 - 2026 gemeente Nuenen c.a. opgesteld en vastgesteld. In de raadsagenda zijn thema's opgenomen welke een hoge mate van prioriteit hebben en die door alle fracties worden onderschreven. Het proces om te komen tot een nieuwe raadsagenda heeft bijgedragen aan het elkaar beter leren kennen en gezorgd voor draagvlak om echt werk te maken van de geprioriteerde thema's.

De raadsagenda is door de coalitiepartijen W70, Groen Links/PvdA en D66 nader uitgewerkt in het coalitieprogramma Samen Werken aan Nuenen, coalitieprogramma 2022 - 2026 gemeente Nuenen c.a.. Het CDA heeft ook deelgenomen aan de gesprekken om tot het coalitieprogramma te komen. Het coalitieprogramma is door de raad vastgesteld. Centraal staat 'Samen Werken'. Daarmee is gezamenlijk bepaald waar het gemeentebestuur de aankomende jaren aan gaat werken. In juni 2022 zijn drie wethouders benoemd en in september 2022 werd door benoeming van nog een wethouder het college voltallig. Het college gaat het coalitieprogramma nader uitwerken in een collegeprogramma. De verwachting is dat dit collegeprogramma begin 2023 wordt gepresenteerd.

2. Verbeteren van het samenspel tussen raad, college en de ambtelijke organisatie

Omschrijving (toelichting)

De raad heeft in februari 2022 besloten tot invoering van een nieuwe vergaderstructuur die aansluit op het BOB-model (Beeld-, Oordeels- en Besluitvorming). Door invoering van deze structuur wil de raad de onderlinge samenwerking tussen raad, college, ambtenaren en burgers een nieuwe vorm geven, passend bij deze tijd: open, transparant, flexibel, doelgericht en efficiënt. In het inwerkprogramma van raads- en collegeleden is veel aandacht geweest voor het BOB-model. Daarnaast hebben de griffier en een raadslid het nieuwe vergadermodel toegelicht aan de ambtelijke organisatie, want dit model heeft ook gevolgen voor de ondersteuning van het gemeentebestuur door de ambtelijke organisatie. De ambtelijke organisatie heeft bijvoorbeeld vaak een rol bij beeldvormende sessies. Dit bevordert de contacten tussen raadsleden en ambtenaren. Na het zomerreces zijn de eerste ervaringen met dit nieuwe model opgedaan. Deze moeten nog geëvalueerd worden.

Om de ambtelijke organisatie op orde te houden c.q. te brengen, is het afgelopen jaar geïnvesteerd in formatie-uitbreiding. Er zijn 18 nieuwe collega's aangenomen, waarvan 5 collega's intern zijn doorgestroomd. Helaas zijn er ook 13 collega's vertrokken. Er is krapte om de arbeidsmarkt en ook onze gemeente merkt dat. Gelukkig hebben we in 2022 nieuwe collega's kunnen aannemen. De totale bezetting is met 3,44 fte uitgebreid.

We wilden ook minder gebruik maken van inhuur. Dit is gelukt, zowel qua aantallen als qua budget. Desondanks blijft inhuur nodig vanwege uitval van medewerkers en vanwege capaciteitsgebrek, zowel kwantitatief als kwalitatief. Daarnaast constateren we dat we meer dan voorheen inhuur nodig is bij vertrek van medewerkers. Met de verandering van de rechtspositie van ambtenaren is de opzegtermijn verkort, terwijl het verwerven van nieuwe medewerkers meer tijd in beslag neemt, gelet op de krapte van arbeidsmarkt.

In het kader van de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie is er meer aandacht voor het ondersteunen van het gemeentebestuur en in het bijzonder de raad. Tijdens de coalitiegesprekken waren inhoudelijke ambtenaren aanwezig die een toelichting gaven op de onderwerpen die door de coalitiepartijen geagendeerd waren. Hierdoor waren de vertegenwoordigers van de coalitiepartijen op de hoogte van de laatste stand van zaken en werden zij geïnformeerd over mogelijke koersen voor de nieuwe bestuursperiode. Dit heeft er toe bijgedragen dat in een relatief korte periode het coalitieprogramma tot stand is gekomen. Ook is er in april 2022 in het kader van het inwerkprogramma van raadsleden een informatiemarkt georganiseerd, waar ambtenaren aanwezig waren om informatie te geven over voor Nuenen belangrijke projecten en ontwikkelingen. Raadsleden en ambtenaren gingen die avond met elkaar in gesprek en dit draagt bij aan de onderlinge verstandhouding. Ook in de raadswerkgroepen MRE en SGE bespreken raadsleden en ambtenaren met elkaar de ontwikkelingen binnen de samenwerkingen Metropoolregio Eindhoven en Stedelijk Gebied Eindhoven. Hiermee is de betrokkenheid van de raad bij deze samenwerkingsverbanden vergroot.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Onze inwoners voelen zich in verbinding staan en betrokken bij het besturen van de gemeente en bij onderwerpen die hen of hun leefomgeving rechtstreeks raken.

3. Stimuleren van de contacten tussen inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en dorps- en wijkraden enerzijds en de gemeentelijke organisatie anderzijds

Omschrijving (toelichting)

Gelijktijdig met de gemeenteraadverkiezingen hebben ook de verkiezingen van de leden van dorps- en wijkraden plaatsgevonden. Voor alle dorps- en wijkraden waren voldoende kandidaten en na de verkiezingen zijn de gekozen leden benoemd en geïnstalleerd. In april 2022 is door de gemeente een bijeenkomst vooral alle leden georganiseerd in het Klooster om hen nader te informeren over hun adviserende rol en om de verwachtingen over en weer naar elkaar uitspreken. Daarmee probeerden we de nieuwe dorps- en wijk een vliegende start te geven. Inmiddels weten we elkaar te vinden en in november 2022 heeft de burgemeester en de secretaris met de dorpsraad Gerwen, dorpsraad Nederwetten en wijkraad Eeneind het halfjaarlijks gesprek gehad. Daarin is ook de vraag aan de orde gekomen of de dorps/wijkraad een adviseur van de raad in plaats van het college wil zijn. Er werd geopteerd voor de rol van adviseur van het college. Dit wordt nog nader uitgewerkt in een advies. De raad heeft de dorps- en wijkraden bezocht en ook het college gaat op informeel werkbezoek bij de raden.

In november 2022 heeft het college één lid herbenoemd en drie nieuwe leden benoemd voor de Adviesraad Sociaal Domein. Vanwege het vertrek van twee leden was het benoemen van nieuwe leden nodig. Het college vindt het voor het goed functioneren van de Adviesraad Sociaal Domein belangrijk dat de adviesraad op volle sterkte is. In 2022 hebben we één keer formeel advies ongevraagd ontvangen. Dit betrof het advies over Wonen en Zorg. Daarnaast heeft het college in 2022 meermaals overleg gehad met de Adviesraad waarbij constructieve voorstellen van de Adviesraad aan het college mondeling zijn gedaan.

In mei 2022 is tijdens een beeldvormende raadsavond gesproken over het betrekken van jongeren bij de politiek. Over de wijze waarop dit het beste vorm gegeven kan worden, verschilden de meningen. Een jeugdgemeenteraad, zoals de gemeente Laarbeek deze kent, leek niet aan te sluiten bij de behoefte en vraagt extra gemeentelijke capaciteit en financiële middelen. We onderzoeken of een jeugdadviesraad van toegevoegde waarde is.

Het college heeft het bezoeken van bedrijven, verenigingen en evenement weer opgepakt, nadat dit tijdelijk niet mogelijk was in verband met de coronapandemie.

De nieuwe vergaderstructuur van de raad biedt inwoners de mogelijkheid om in een vroeg stadium mee te denken en te praten. Inwoners kunnen zich zelf aanmelden voor of gevraagd worden om deel te nemen aan de gesprekken over onderwerpen die geagendeerd zijn voor de beeldvormende raadsavonden. Deze raadsavonden staan in het teken om met elkaar een onderwerp te verkennen, af te baken en informatie met elkaar uit te wisselen zonder daarbij al politieke standpunten in te nemen. Tijdens oordeelsvormende avonden kunnen inwoners gebruik maken van hun spreekrecht om hun oordeel te geven over het raadsvoorstel of ander bespreekpunt dat is geagendeerd. In 2022 hebben enige inwoners gebruik gemaakt van deze mogelijkheden.

Er is ook een punt van zorg. We merken steeds vaker dat er enkele inwoners zijn die hun ongenoegen aan de kaak stellen door handhavingsverzoeken, bezwaren, beroepen, klachten en WOO-verzoeken bij de gemeente in te dienen in plaats van met elkaar in gesprek te gaan of zich neer te leggen bij een bepaalde situatie. De afwikkeling hiervan kostte onevenredig veel ambtelijke capaciteit en de uitkomsten zijn vaak voor alle partijen onbevredigd, waardoor ongenoegens blijven bestaan. Dit straalde af naar gemeentebestuurders en de ambtelijke organisatie. Dit vinden wij ongewenst. Daarom zijn we met enige regelmaat het gesprek met deze inwoners aangegaan. Vaak lukte het niet de onvrede weg te nemen waardoor deze inwoners zich steeds opnieuw meldden bij de gemeente.

4. Bevorderen van het toepassen van burgerparticipatie

Omschrijving (toelichting)

Een extern bureau heeft een evaluatie uitgevoerd rond twee participatietrajecten die in de afgelopen jaren in Nuenen zijn georganiseerd. Voor de evaluatie zijn gesprekken gevoerd met inwoners, projectmedewerkers, college- en raadsleden. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen zijn gepresenteerd en besproken in een beeldvormende raadsavond. De aanbevelingen die uit de evaluatie voortkomen, worden in 2023 opgepakt, zoals het opstellen van een leidraad, invoeren van een eenduidige werkwijze/methodiek en het ontwikkelen van een toolkit. Dit moet ons in de toekomst helpen om betere participatietrajecten te organiseren en te doorlopen.

5. Verbeteren van (digitale) informatieverstrekking aan de gemeenschap

Omschrijving (toelichting)

In 2022 hebben we actie ondernomen om de communicatiekracht van de hele organisatie te versterken. Projectleiders, beleidsmedewerkers en communicatieadviseurs zijn getraind in de werkwijze 'Factor C'. Factor C is een methodiek voor omgevingsbewust werken, die instrumenten biedt voor het bepalen van een passende, omgevingsgerichte communicatieaanpak. De borging van communicatie in projectplannen verbeterde hiermee ook. Medewerkers en bestuurders zijn zich er steeds meer van bewust dat werken in het openbaar bestuur betekent dat alles wat we doen aandacht krijgt van inwoners en pers. De communicatieadviseurs coachten medewerkers (en bestuurders) hoe zij hiermee om kunnen gaan.

De capaciteit van het team Communicatie is in 2022 op orde gebracht. We richtten ons op de kwaliteit en de timing van gemeentelijke communicatie. Hiervoor hanteerden we een communicatiekalender voor de middellange termijn en een contentkalender voor de berichtgeving op kortere termijn. We hebben in 2022 een online-communicatiestrategie vastgesteld en die vormt de basis voor onze omgang met social media. Samen met Dienst Dommelvallei hebben we nu een online team. Hierin werkten we samen aan het beheer en de doorontwikkeling van de website en webcare.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Opgaven op het juiste schaalniveau oppakken.

6. Bevorderen van de samenwerking met anderen in het belang van de Nuenense gemeenschap

Omschrijving (toelichting)

In 2022 hebben wij onze bestuurlijke en ambtelijke samenwerkingen voortgezet en hieraan een actieve bijdrage geleverd. We constateerden dat de economie in de regio bloeit en bedrijven verwachten in de toekomst door te groeien. In 2022 is het besef gekomen dat dit voor tal van opgaven gevolgen heeft. De uitdaging is om deze groei, ook wel schaa sprong genoemd, met zijn allen in goede banen te leiden.

In het kader van de doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie is er gestart met teamcoaching. De coaching is onder meer gericht op de onderlinge samenwerking.

7. Actief blijven bijdragen aan samenwerkingsverbanden, onder andere aan Dienst Dommelvallei, Stedelijk Gebied Eindhoven en Metropoolregio Eindhoven

Omschrijving (toelichting)

In 2022 is de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven gewijzigd en de gewijzigde regeling is in werking getreden. Daarnaast heeft de MRE-organisatie afgelopen jaar een aantal (digitale) masterclasses en bijeenkomsten georganiseerd om raads-, collegeleden en ambtenaren te informeren over de ontwikkelingen in de regio en de opgaven die hier uit voort komen. Dit als opmaat naar een nieuw samenwerkingsakkoord voor de periode 2023 - 2026. Het nieuwe samenwerkingsakkoord is in maart 2023 door het Algemeen Bestuur MRE vastgesteld. We merken dat het Rijk, de provincie en ook andere partners steeds vaker op zoek zijn naar één gesprekspartner voor de regio Zuidoost Brabant en daarbij kijken naar de MRE-bestuurders en -organisatie. Dit is een logische rol voor de MRE, waarbinnen 21 gemeenten samenwerken. Daarbij is het wel van belang dat vooraf goed wordt afgestemd wat de inbreng van de regio is en er een goede terugkoppeling richting de regio plaatsvindt. Inmiddels lukt het steeds vaker om rijks gelden naar de regio te halen voor specifieke projecten.

Ook binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven werden de samenwerkingsafspraken geactualiseerd voor de periode 2023 - 2026. De voorbereidingen hebben plaats gevonden in 2022 en de verwachting is dat begin 2023 de geactualiseerde samenwerkingsagenda wordt vastgesteld. De raadsleden zijn in het proces om te komen tot een geactualiseerde samenwerkingsagenda actief betrokken. In het najaar 2022 heeft een regioconferentie plaats gevonden waarbij raadsleden in de gelegenheid werden gesteld om suggesties en wijzigingsvoorstellen op de concept samenwerkingsagenda te doen. Tijdens de conferentie is daarover gesproken en gestemd. Aangenomen voorstellen werden beschouwd als adviezen aan de negen colleges en het Bestuurlijk Platform SGE. Deze adviezen hebben geleid tot wijzigingen in de concept agenda. Daarnaast zijn met het Rijk en de Provincie afspraken gemaakt in het Verstedelijkingsakkoord Stedelijk Gebied Eindhoven over de groei van het stedelijk gebied Eindhoven.

De Nuenense rekenkamercommissie heeft samen met de rekenkamers van de gemeenten Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre onderzoek laten uitvoeren naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de samenwerking binnen Metropoolregio Eindhoven en Stedelijk Gebied Eindhoven. De uitkomsten van dit onderzoek zijn betrokken bij het opstellen van het nieuwe Samenwerkingsakkoord 2023 - 2026 MRE en het actualiseren van de Samenwerkingsagenda 2023 - 2026 SGE.

In het kader van de doorontwikkeling van Dienst Dommelvallei zijn enkele ideeën uitwerkt. Het idee functioneel applicatiebeheer is afgerond en momenteel vindt de verdere implementatie plaats. Het idee om de platformen te verbreden bood onvoldoende perspectief op actie. Daarom wordt nu gekeken of er andere onderwerpen zijn waarop de drie gemeenten kunnen samenwerken. Tevens is besloten om het dienstverleningsconcept te herijken. Hiertoe wordt een plan van aanpak opgesteld en dit moet zijn beslag krijgen in 2023. Door veranderingen in het huisvestingsvraagstuk Dienst Dommelvallei, wordt een stap op de plaats gemaakt en eerst een nieuwe inventarisatie van de huisvestingsbehoefte uitgevoerd.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Tevreden klanten.

8. Verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening

Omschrijving (toelichting)

In 2022 hebben we een traject ingezet om van het verhogen van de klanttevredenheid naar klantenthousiasme te gaan. Onze aandacht is vooral gericht geweest op verhogen gebruiksgemak. In dit traject worden de volgende 5 projecten onderscheiden: procesoptimalisatie, de KPI-monitor, 24/7 toegankelijkheid, het webcare-team en de virtuele assistent. Belangrijk bij deze projecten was klantgerichtheid, integrale samenwerking, kwaliteit en innovatie.

Procesoptimalisatie

De komst van de vluchtelingen uit Oekraïne vroeg om een snelle aanpassing van de bedrijfsvoering. We schreven nieuwe inwoners op de opvanglocatie in voor de Basisregistratie Personen. Daarnaast organiseerden we de verstrekking van contant leefgeld aan de Oekraïense vluchtelingen. We verwijnden de laatste processen van de nieuwe burgerzakenapplicatie in januari 2022. De inwoners en medewerkers profiteren sindsdien van een kwalitatief betere dienstverlening en een kortere doorlooptijd. Ook in de toekomst verbeteren we onze processen continu. De organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen verliep goed, met extra aandacht voor visueel beperkten en coronamaatregelen.

De KPI monitor

We verruimden onze kennis over Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). We inventariseerden de behoeften. Door oefening en uitleg kregen we meer inzicht in de mogelijkheden van het betreffende dashboard. Met de opgedane kennis stellen we in 2023 de eerste KPI's op en gaan we werken met een monitor KCC.

Toegankelijkheid website (24/7 toegankelijkheid)

In 2022 verbeterden we de toegankelijkheid van de gemeentelijke websites op basis van een door een externe partij opgesteld toegankelijkheidsrapport. We voldeden tijdig aan de Europese Single Digital Gateway verordening om de gemeentelijke informatie via het portaal YourEurope.eu Engelstalig te ontsluiten. In 2023 zetten we stappen om verdere toegankelijkheid te bevorderen.

Pilot Online team en Webcare team

We vormden in februari 2022 met de communicatie-collega's van de gemeenten het Online Team. Met deze pilot versterken we de onderlinge samenwerking. Uit de evaluatie van de pilot kwamen ontwikkelpunten die we oppakten. We gaan door met het Online Team en onderzoeken in 2023 de uitbreiding van het Online Team met webcare.

Virtuele Assistent en live chat

We startten in juli 2022 met de voorbereidingen van de ingebruikname van de virtuele assistent Gem. In november 2022 ging Gem live. Dit is een pilot van een jaar. In 2023 onderzoeken we de uitbreiding van de virtuele assistent met live chat.

9. Inspelen op ontwikkelingen, zoals andere rol van de samenleving, digitalisering en behoefte aan directe informatie

Omschrijving (toelichting)

In 2022 zijn alle burgerzakenproducten, waar de wet dit toeliet, via internet aan te vragen. Ook kan de voortgang van de afhandeling (digitaal) gevolgd worden. In 2022 voegden we de virtuele assistent als nieuw digitaal kanaal toe.

Wij zorgden dat minder digitaal vaardige inwoners ook gebruik kunnen maken van de digitale kanalen. Dit deden we door eenvoudige taal te gebruiken en de digitale toegang eenvoudig te maken.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Formatie*	fte per 1.000 inwoners	4,8	5,0	4,8
Bezetting*	fte per 1.000 inwoners	4,6	4,9	4,7
Apparaatskosten*	kosten per inwoner in euro	675	752	710
Externe inhuur*	kosten als % van totale loonsom + totale kosten externen	24,6	14	20,6
Overhead*	% van totale lasten	14,3	14,5	14,3
Volledig digitaal afgehandelde producten	aantal per jaar	** 1.433	5.500	3.128
Telefonische contacten	aantal per jaar	15.084	13.000	13.397
Totaal aantal baliecontacten	aantal per jaar	9.180	8.500	8.993
Afhandeling terugbelverzoeken	% van tijdig reactie op terugbelverzoeken	61	80	81

* verplichte indicator op grond van BBV

** uitsluitend via applicatie I-burgerzaken (digitale aangiften)

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Metropoolregio Eindhoven

Deze strategische en voornamelijk bestuurlijke samenwerking richt zich op de thema's economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de Nationale Brainport Agenda. Via de Metropoolregio Eindhoven is Nuenen vertegenwoordigd in de stichting Brainport. Binnen deze samenwerkingen staat het behouden en versterken van Brainport als toptechnologieregio centraal. In Den Haag staat de Brainportregio inmiddels op de kaart en het lijkt steeds beter te lukken om rijks gelden naar de regio te halen. Ook de gemeente Nuenen en onze inwoners en ondernemers profiteren op verschillende manieren van de economisch groei die de regio kent. Er is volop werkgelegenheid en er zijn verschillende mogelijkheden om voor subsidie in aanmerking te komen.

Een onderdeel van de samenwerking is het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE), i.c. het streekarchief. In het verleden is geadviseerd dit onderdeel te ontvlechten uit de samenwerking. In 2022 is onderzoek gedaan naar de bestuurlijke en organisatorische positionering van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE). Dit onderzoek is inmiddels afgerond en besluitvorming over het vervolg vindt begin 2023 plaats.

Dienst Dommelvallei

De dienst voert voor de gemeenten Geldrop-Mierlo, Son en Breugel en Nuenen bedrijfsvoeringstaken uit op het gebied van financiën, belastingen, P&O, informatievoorziening en planning & control. Daarnaast voert de dienst voor de gemeenten Son en Breugel en Nuenen taken uit met betrekking tot dienstverlening. In 2022 is de nieuwe burgerzakenapplicatie in gebruik genomen. Onze inwoners kunnen nu nog meer producten en diensten van burgerzaken digitaal regelen op elk gewenst moment en locatie. De gemeente gaat mee in de digitaliseringwensen van een deel van haar inwoners. Het gemeentehuis blijft open voor inwoners die er de voorkeur aangeven hun zaken fysiek te regelen.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
0.1 Bestuur	1.670	1.798	1.723	-74
0.2 Burgerzaken	817	865	968	103
0.4 Overhead	8.017	8.549	8.292	-257
Totaal Lasten	10.504	11.211	10.983	-228
Baten				
0.10 Mutaties reserves programma 1	157	157	157	0
0.1 Bestuur	1	1	252	251
0.2 Burgerzaken	340	340	341	2
0.4 Overhead	24	46	210	164
Totaal Baten	521	543	960	417
Saldo (baten +/- lasten)	-9.983	-10.668	-10.023	645

Toelichting

De grootste afwijkingen van de begroting op dit programma betreffen:

- Taakveld 0.1 Bestuur: De voorziening wethouderspensionen is fors verlaagd als gevolg van hogere rekenrente. Een gespecialiseerd bureau berekent actuariael hoe hoog deze voorziening moet zijn.
- Taakveld 0.4 Overhead: De lasten zijn lager door meevallers bij personele kosten en doordat meer salaris- en overheadkosten zijn toegerekend aan projecten en gesloten huishoudingen. De baten betreffen uitkeringen van het UWV vanwege ziekte van medewerkers.

Voor meer detail en uitleg verwijzen we naar de analyse overzicht baten en lasten in het financiële gedeelte van deze jaarstukken.

Programma 2. Veiligheid & Handhaving

Portefeuillehouder(s)

M. Houben

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Een veilige omgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers om te wonen, werken en verblijven.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verhogen van het gevoel van leefbaarheid en veiligheid. 2. Vergroten van het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers. 3. Anders en slimmer toezicht houden en handhavend optreden in aandachtsgebieden.

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Kadernota Veiligheid 2019-2022	2019 - 2022	juli 2019	2023
Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Nuenen c.a. 2021	2021	maart 2021	onbepaald
Regionaal Risicoprofiel VRBZO	2019-2024		2024
Regionaal Beleidsplan VRBZO en Visie 2025	2020 - 2025		2025
Regionaal Crisisplan VRBZO	2016 - 2023		2023

Wat hebben we ervoor gedaan?

Een veilige omgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers om te wonen, werken en verblijven.

1. Verhogen van het gevoel van leefbaarheid en veiligheid

Omschrijving (toelichting)

De prioriteiten uit de Kadernota Veiligheid 2019-2022 zijn voor het jaar 2022 uitgevoerd.

Voorkomen en aanpakken van High Impact Crimes: Er is verder ingezet op het bewust maken van inwoners om alert te zijn op verdachte situaties en op de inbraakbestendigheid van hun woningen. Initiatieven op het gebied van buurtpreventie zijn gestimuleerd. In samenwerking met onze partners, zoals politie en OM, analyseerden en bespraken wij gegevens op wijk- en buurtniveau, zodat de juiste (preventieve) maatregelen konden worden getroffen.

Voorkomen en aanpakken van digitale criminaliteit: Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit zijn nog steeds in opmars. De afhankelijkheid van digitale besturingssystemen en het internet is en blijft groot. De aanpak van cybercriminaliteit is een landelijke en regionale prioriteit voor zowel politie als OM. Ook als gemeente bleven we in 2022 investeren in het beveiligingsbeleid en in de vergroting van de weerbaarheid van de eigen organisatie, onze inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen.

Verhogen brandveiligheidsbewustzijn: In samenwerking met partners is aandacht gegeven aan de risico's bij brand en het belang van adequate brandpreventieve voorzieningen. Met name bewustwording van kwetsbare doelgroepen had aandacht.

Verbinding zorg en veiligheid: De verbinding tussen zorg en veiligheid is verder versterkt de afgelopen jaren. In 2019 heeft het CMD de Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) bij huishoudens met opkomende problematiek ingevoerd. De burgemeester heeft in 2022 één huisverbod opgelegd. In 2022 zijn er geen bijzonderheden geweest met betrekking tot de Nuenense (hang)jeugd. De jeugdgroepen die in 2020 in kaart zijn gebracht met het plan van aanpak, zijn in 2021 en 2022 weinig (negatief) op straat geweest. Hierdoor is er door de boa's en politie ook weinig handhavend opgetreden. De jongerenhuiskamer is en blijft een belangrijk ontmoetingscentrum voor de Nuenense (hang)jeugd. Via de jongerenhuiskamer werden steeds vaker professionals benaderd (zoals een jeugdagent) om preventief een (informatief) verhaal te vertellen.

In 2022 is een begin gemaakt met de ontwikkeling van nieuw veiligheidsbeleid voor de periode 2023-2026. De verdere uitvoering hiervan zal plaatsvinden in 2023.

2. Vergroten van het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers

Omschrijving (toelichting)

In 2022 hebben we inwoners en ondernemers op verschillende manieren gestimuleerd en gefaciliteerd in het kader van preventie en zelfredzaamheid. In samenwerking met de politie zijn bij woninginbraken brieven verstuurd naar huizen in de omgeving die een verhoogd risico lopen. Er is namelijk uit onderzoek gebleken dat wanneer er is ingebroken, de vergelijkbare en omliggende huizen een verhoogd risico lopen op een inbraak. Op deze wijze worden omwonenden alert en kunnen ze zelf maatregelen nemen. Ook waren er veel BuurtWhatsApp-groepen actief. Er zijn in 2022 tevens verschillende communicatiecampagnes gevoerd, zoals het Donkere dagen Offensief. Tenslotte zijn vrijwilligers van Buurtbemiddeling ingezet om begeleiding te bieden aan buurtbewoners om samen een conflict op te lossen.

3. Anders en slimmer toezicht houden en handhavend optreden in aandachtsgebieden

Omschrijving (toelichting)

Balans tussen preventie, zorg en repressie

Ook in 2022 lag onze focus niet alleen op handhaving en inzet van strafrechtelijke bevoegdheden, maar ook op onderdelen als gastheerschap, een balans tussen preventie en repressie en een verbindende proactieve houding richting professionals en bewoners. Het extra gevraagde budget voor toezicht en handhaving op de locaties die aandacht behoeven zoals de woonwagenlocaties en de bedrijventerreinen, is gedeeltelijk ingezet en gedeeltelijk doorgeschoven naar 2023 vanwege verschuiving van de projecten in de uitvoering naar 2023.

Bibob als instrument

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob) is een instrument om de aantasting van de integriteit te voorkomen. Op Dommelstroom-niveau is afgesproken zoveel mogelijk uniformiteit op gebied van beleid te voeren. In december 2022 is regionaal Bibob-beleid vastgesteld binnen de Dommelstroom gemeenten. Dit beleid zorgt voor het voorkomen van een waterbed effect. De uitvoering van dit beleid is in 2022 verder opgepakt. In 2023 vindt een evaluatie plaats en wordt het beleid daar waar nodig verder aangepast. In oktober 2022 is landelijk de tweede tranche van de Wet Bibob inwerking getreden. Deze tranche leidt tot verruiming van de bevoegdheden tot informatiedeling tussen het Landelijk Bureau Bibob en overheden en tussen overheden onderling. Daarnaast leidde dit ook tot uitbreiding van het toepassingsbereik van de Wet Bibob op onder andere aanbestedingen en vastgoed transacties.

Aanpak Bedrijventerrein Eeneind

De aanpak van bedrijventerrein Eeneind is voortgezet. Het was de bedoeling het cameratoezicht op Eeneind II begin 2022 over te dragen naar een parkmanagementorganisatie. De parkmanagementorganisatie was echter nog niet opgericht en er was nog geen plan van aanpak om de camera's op een vertrouwde wijze over te dragen. Een overdracht heeft dan ook niet plaatsgevonden. In 2022 is daarom het besluit genomen het cameratoezicht in 2023 vanuit de gemeente in ieder geval nog voor 1 jaar voort te zetten.

De autobranche op Eeneind I en II is in 2020 aangewezen als exploitatievergunningplichtig. Tegen dit besluit is destijds bezwaar aangetekend. In mei 2022 heeft de zitting bij de rechtbank plaatsgevonden. Er is nog aanvullende informatie aan de rechtbank aangeleverd in 2022. De rechter heeft (maart 2023) nog geen uitspraak gedaan. De exploitatievergunningplicht loopt intussen gewoon door. Voor een aantal ondernemers in de autobranche loopt de procedure nog voor een exploitatievergunning. Dit heeft in 2022 geleid tot een fors aantal Bibob-onderzoeken, als onderdeel van het proces van vergunningverlening. Het tijdelijk cameratoezicht en de exploitatievergunningplicht moeten als onderdeel van de instrumentenmix, op termijn bijdragen aan een veiliger en duurzamer bedrijventerrein Eeneind. Ook het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) kan hieraan bijdragen. Door onvoldoende animo in 2020 is dit destijds niet voortgezet. In oktober 2022 is dit opnieuw opgepakt in samenwerking met de inmiddels opgerichte Parkmanagementorganisatie Nuenen. De verdere uitwerking van het KVO vindt in 2023 plaats. In 2022 hebben op bedrijventerrein Eeneind een aantal integrale controles plaatsgevonden.

Samenwerking met Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland

Gemeente Nuenen is partner van de netwerksamenwerking Taskforce Brabant-Zeeland en het RIEC. Samen met de partners, zoals de politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst wordt ondermijnende criminaliteit in Noord-Brabant en Zeeland integraal aangepakt. Om dit te faciliteren betaalt de gemeente jaarlijks een bijdrage aan deze netwerksamenwerking. In 2022 is verder gewerkt aan het versterken van de bestuurlijke weerbaarheid en van de weerbare samenleving van de zes gemeenten binnen het basisteam Dommelstroom. Dit werd ondersteund door de RIEC-accountmanager en de basisteamprogrammameider. In 2022 maakten we gebruik van de inzet van het spel "de Hosselaar". Het spel is een interactieve game die jongeren op het voortgezet onderwijs op een leuke en indrukwekkende manier bewustmaakt van de risico's en gevolgen van het verstrikt raken in de drugscriminaliteit. Ook hebben wij in 2022 de Bijtende Bende Bus ingezet. Op deze manier konden inwoners en bezoekers, in een speciaal ingerichte virtuele 3D-omgeving, bewust worden gemaakt van de signalen waaraan je drugscriminaliteit kunt herkennen. Een geautomatiseerde koppeling van de beschikbare informatie in alle gemeentelijke systemen in de vorm van een zogenaamd VeiligheidsInformatieKnooppunt (VIK), kon nog niet in alle systemen worden doorgevoerd in 2022.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Verwijzingen HALT*	aantal per 10.000 jongeren	10	15	8
Winkeldiefstallen*	aantal per 1.000 inwoners	0,6	0,7	1
Geweldsmisdrijven*	aantal per 1.000 inwoners	0,8	1,1	1
Diefstallen uit woningen*	aantal per 1.000 inwoners	1,7	2,0	1,7
Vernielen en beschadigingen (in de openbare ruimte)*	aantal per 1.000 inwoners	1,86	2,3	1,8
Aantal RIEC-casussen	aantal	1	5	0
Aantal Bibob-onderzoeken	aantal eigen toetsen + aantal adviesaanvragen Landelijk Bureau	26	50	25
Aantal gesloten panden op basis van Wet Damocles	aantal	3	7	2

* verplichte indicator op grond van BBV

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Bij veroorzakers van ernstige overlast of criminaliteit met complexe problemen op diverse gebieden zijn vaak meerdere partijen (zorgorganisaties, justitiële organisaties en/of gemeente) betrokken. Bij de aanpak van deze personen is het effectiever om de inspanningen van deze verschillende partijen op elkaar af te stemmen. Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost (ZVHBZO) verzorgt onder andere de procesregie op complexe casuïstiek met het doel (nieuwe) strafbare feiten te verminderen en te voorkomen. Met deze aanpak levert ZVHBZO een belangrijke bijdrage aan de veiligheid in alle 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. In 2022 is het ZVHBZO begonnen met het uitvoeren van de pilot Persoonsgerichte Aanpak (PGA) personen met verward gedrag en een veiligheidsrisico. Bij de triagetafel is hier voor Nuenen één casus besproken. Deze casus is uiteindelijk niet opgepakt als PGA-casus, maar naar het voorliggend veld verwezen. Verder zijn er in 2022 geen PGA of COM-casus (= complexe casuïstiek op maat) besproken voor Nuenen. Er is in 2022 ook ingezet op het bevorderen van kennis en het informeren van de netwerkpartners over de thema's zorg en veiligheid. Er is een eerste aftrapbijeenkomst geweest met betrokken collega's en deze wordt in 2023 verder uitgebouwd.

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: brandweerzorg, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer, door:

- Adequaats te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulpverlening in de regio;

- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt, inclusief de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied;
- Het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

De ODZOB voerde voor de gemeente alle milieutaken uit op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving (VTH). Voor dit programma zijn met name de uitgevoerde werkzaamheden in het kader van toezicht en handhaving van belang. Er is gewerkt volgens het vastgestelde werkprogramma 2022. Dit programma is niet geheel gerealiseerd op het gebied van controles, vanwege capaciteitsproblemen bij de ODZOB. De omgevingsdienst is ook ingeschakeld voor allerlei sectorale adviestaken, zoals op het gebied van bodem, geluid (metingen), asbest, geur etc. In 2022 werd tevens aandacht gegeven aan de voorbereidingen voor de komst van de Omgevingswet. Ook heeft advisering en kennisuitwisseling plaatsgevonden over thema's vanuit het VTH-domein, die impact hebben op de leefomgeving. Tenslotte heeft de ODZOB aangesloten bij controles die werden uitgevoerd door het Dommelstroom Interventieteam (DIT).

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	1.198	1.198	1.193	-5
1.2 Openbare orde en Veiligheid	1.139	1.739	1.504	-235
Totaal Lasten	2.337	2.937	2.697	-240
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	36	36	39	3
1.2 Openbare orde en Veiligheid	19	637	510	-127
Totaal Baten	55	673	549	-124
Saldo (baten -/ lasten)	-2.282	-2.264	-2.147	117

Toelichting

De grootste afwijkingen van de begroting op dit programma betreft de uitgaven en de rijksbijdrage voor het meerjarige project Versterking aanpak radicalisering/jihadisme (lasten en baten taakveld 1.2). Die zijn lager dan begroot, de restantbudgetten worden conform landelijke regelgeving overgezet naar 2023. Daarnaast waren op dit taakveld de kosten van handhaving lager dan begroot.

Voor nadere toelichting verwijzen we naar de analyse overzicht baten en lasten in het financiële gedeelte van deze jaarstukken.

Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd

Portefeuillehouder(s)

N. Wouters

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Zorgen voor een toekomstbestendige ondersteuning voor onze inwoners die zorg echt nodig hebben.	1. Stimuleren dat inwoners eerst kijken naar eigen mogelijkheden en die binnen hun sociaal netwerk. 2. Stimuleren dat inwoners meer gebruik maken van algemene voorzieningen (zie ook programma 4).
Alle kinderen uit Nuenen groeien op in een gezond opvoedingsklimaat.	3. Zorg dragen dat het aanbod aan jeugdhulp aansluit bij de rechtmatigheid en doelmatigheid van de vraag. 4. Faciliteren van vroegsignalering voor alle leeftijden in samenwerking met onderwijs en voorschoolse voorzieningen.
Zorgen dat iedereen kan deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.	5. Stimuleren van maatschappelijke participatie.
Vergunninghouders kunnen zich zelfstandig redden in de Nuenense gemeenschap.	6. Stimuleren en faciliteren van deelname aan inburgeringstrajecten en participatietrajecten om zelfredzaamheid te vergroten.
Iedereen aan het werk	7. Bijstandsontvangers worden begeleid naar regulier werk en andere vormen van werkgelegenheid/dagbesteding.

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Re-integratieverordening Participatiewet 2015	onbepaald	december 2014	onbepaald
Verordening Werk en Inkomen (actualisatie enkele verordeningen Participatiewet)	2020 en verder	mei 2020	onbepaald
Nota beleid sociaal domein 2016-2019	2016 - 2019	juni 2016	2023
Actualisering nota sociaal domein	2019 - 2021	september 2018	2023
Nota vrijwilligersbeleid 2020-2026	2020 - 2026	september 2020	2026
Projectplan huisvesting, inburgering en participatie vergunninghouders	2017 - 2020	mei 2017	onbepaald
Verordening inburgering Nuenen c.a. 2022	2022 en verder	december 2021	onbepaald
Verordening Jeugdhulp gemeente Nuenen 2020	onbepaald	mei 2020	2023
Nota Jeugdbeleid 2021-2024	2021 - 2024	april 2021	2024
Wmo verordening Nuenen c.a. 2021	2022 en verder	december 2021	onbepaald
Nota dementievriendelijke gemeente Nuenen. 2021-2025	2021 - 2025	september 2021	onbepaald
Nota mantelzorg gemeente Nuenen. 2021-2025	2021 - 2025	september 2021	onbepaald
Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Nuenen c.a. 2021	2021 en verder	februari 2021	onbepaald
Beleidsnota schuldhulpverlening 2021 - 2025	2021 - 2025	februari 2021	2025
Beleidsnota schuldhulpverlening 2021-2025. Verordening beslistermijn schuldhulpverlening	2021 - 2025	juli 2021	2025
Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Nuenen 2022	2022 en verder	juli 2022	onbepaald

Wat hebben we ervoor gedaan?

Zorgen voor een toekomstbestendige ondersteuning voor onze inwoners die zorg echt nodig hebben.

1. Stimuleren dat inwoners eerst kijken naar eigen mogelijkheden en die binnen hun sociaal netwerk

Omschrijving (toelichting)

De in 2016 vastgestelde visie op het sociaal domein is geactualiseerd voor de periode 2018-2021. In 2021-2022 evalueerden wij deze visie. De resultaten van deze evaluatie verwerken wij in een nieuwe visie die wij in 2023 aan de raad ter besluitvorming voorleggen.

We zijn eind 2022 gestart met het opstellen van de visie op wijkgericht werken. De visie wijkgericht werken is voorwaardelijk om te komen tot een pilot wijkgericht werken, zoals opgenomen is in het coalitieprogramma. De visie richt zich vooral op het versterken van de sociale veerkracht van de Nuenense samenleving. In 2023 wordt de visie ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad en daarna komen wij met een voorstel voor een pilot naar uw raad.

Jeugdzorg

In de Verordening jeugdhulp is vastgelegd dat bij het vaststellen van de noodzaak van jeugdhulp steeds gekeken wordt naar wat de ouders en het sociale netwerk zelf kunnen bieden. Ook in de contracten met jeugdhulpaanbieders is vastgelegd dat zij gericht zijn op het versterken van de eigen mogelijkheden van ouders, gezin en netwerk. Door middel van opvoedondersteuning door de jeugdgezondheidszorg en het CMD probeerden wij de eigen mogelijkheden van ouders te versterken. In 2022 is gestart met bijeenkomsten van het Oudercafé, een laagdrempelige vorm van opvoedondersteuning. Deze bijeenkomsten zijn georganiseerd in het kader van preventie.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

De Wmo is een vangnet voor inwoners die het (tijdelijk) op eigen kracht niet redden. Vanuit de Wmo wordt zorg, hulp en ondersteuning voor inwoners georganiseerd. Elke inwoner die een beroep doet op de Wmo kreeg een onderzoek waarin de hulpvraag en eigen mogelijkheden in kaart werden gebracht. Veel hulpvragen konden we ook in 2022 door middel van een voorliggende voorziening oplossen. We stimuleerden actief het gebruik van voorliggende voorzieningen. We deden dit door inwoners - al dan niet via Onafhankelijke Cliëntondersteuners, Vrijwillige Ouderen Adviseurs (VOA's) en andere relevante partijen - te wijzen op de vele voorliggende voorzieningen. De Wmo-verordening bood daarnaast ruimte om tijdelijke zorg, hulp of ondersteuning in te zetten, zodat een inwoner kon groeien in de eigen kracht of waarbij het sociaal netwerk versterkt kon worden (reablement). Vanuit de Wmo ondersteunden we mantelzorgers, onder andere via het Mantelzorgloket. Voor inwoners met dementie en hun naasten organiseerden we diverse aangepaste activiteiten. De werkgroepen Mantelzorg en Dementievriendelijk Nuenen bestaan uit ervaringsdeskundige inwoners. Activiteiten werden mede door de werkgroepen georganiseerd, zodat ze aansloten bij de behoeften van inwoners. Tot slot is in 2022 het proces voor kostenbeheersing Wmo ingezet waarbij de raad diverse keuzes zijn voorgelegd tijdens een beeldvormende raadsavond. Het doel is het beheersbaar houden van de Wmo-kosten enerzijds en anderzijds de Wmo toegankelijk houden voor inwoners die onvoldoende gebruik kunnen maken van het eigen netwerk. In 2023 wordt dit traject voortgezet.

2. Stimuleren dat inwoners meer gebruik maken van algemene voorzieningen (zie ook programma 4)

Omschrijving (toelichting)

De Wmo- en jeugdconsulenten van het CMD, de jeugdgezondheidszorg en de praktijkondersteuners GGZ hebben een belangrijke rol als het gaat om het gebruik van algemene voorzieningen. Zij stimuleerden inwoners om andere mogelijkheden te benutten, voordat een beschikking voor een Wmo-voorziening of jeugdhulp werd afgegeven. Op deze wijze werden eerst andere mogelijkheden verkend, voordat een Wmo-voorziening werd toegekend. We voerden in 2022 een nieuw behoeftenonderzoek onder mantelzorgers uit. Dit behoeftenonderzoek heeft de marsrichting van het beleidsplan Mantelzorg opnieuw bevestigd. Toch zijn we eind 2022 gestart met een onderzoek om van logeerszorg voor inwoners met dementie een algemeen voorliggende voorziening te maken, mede ter ondersteuning van mantelzorgers.

De Vrijwillige Ouderen Adviseurs (VOA's) konden door de coronapandemie langere tijd geen huisbezoeken afleggen. Halverwege 2022 zijn de VOA's gestart met het inlopen van de achterstanden. De VOA's spelen een belangrijke signalerende en informerende rol richting onze tachtigjarige inwoners. Zij informeren tijdens hun huisbezoeken inwoners over de voorliggende voorzieningen binnen onze gemeente.

Het RIS-systeem voor vroegsignalering in de schuldhulpverlening worp zijn vruchten af. We konden in 2022 meer inwoners preventief informeren, ondersteunen en doorverwijzen. Inwoners die hiervan gebruik maakten, werden zo in een eerder stadium geholpen waardoor problematiek in veel gevallen stabiliseerde of afnam.

Jeugdzorg

Het Jeugdbeleid 2021-2024 richt zich op het versterken van de algemene voorzieningen en preventie voor alle jonge inwoners. Daarom bleven we investeren in onder andere het terugdringen van geoorloofd ziekteverzuim, uitbreiding van het jongerenwerk met extra inzet op eenzame jongeren en het bieden van extra ondersteuning aan kinderen die te maken hebben met een (moeizame) scheiding van de ouders. Niet alleen het CMD, de jeugdgezondheidszorg en de huisartsen maar ook het jongerenwerk en de scholen hadden een belangrijke rol in het toe leiden naar algemeen toegankelijke voorzieningen in plaats van naar jeugdhulp op indicatie.

Wmo-beleid en -voorzieningen

Het Wmo-beleid is gericht op het stimuleren van de eigen kracht van inwoners. In 2022 namen de beperkingen vanwege de coronapandemie af waardoor veel voorliggende voorzieningen weer beschikbaar waren. De overleggen met de werkgroepen Mantelzorg en Dementievriendelijk Nuenen zijn in 2022 hervat, waardoor de activiteiten voor mantelzorgers en inwoners met dementie en hun naasten weer als vanouds werden aangeboden. We hebben extra communicatie ingezet om de Week van dementie onder de aandacht te brengen, zodat inwoners gestimuleerd werden om hieraan deel te nemen en lotgenoten elkaar (langduriger) wisten te vinden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Alle kinderen uit Nuenen groeien op in een gezond opvoedingsklimaat.

3. Zorg dragen dat het aanbod aan jeugdhulp aansluit bij de rechtmatigheid en doelmatigheid van de vraag

Omschrijving (toelichting)

In 2022 deed 10,7% van de inwoners van 0 tot 18 jaar gedurende een langere of kortere periode een beroep op geïndiceerde jeugdhulp. Dit percentage is vrij stabiel. Het ging om lichte en zware vormen van hulp. Door eventuele problematiek vroeg in beeld te brengen, probeerden we tijdig in te grijpen om erger te voorkomen. Bij de beoordeling van aanvragen werd steeds gekeken wat jeugdigen, hun ouders en hun netwerk zelf kunnen doen. We hadden oog voor normaliseren in plaats van problematiseren. Wanneer een indicatie voor jeugdhulp werd afgegeven, monitorde we de inzet door regelmatig te evalueren en wanneer nodig bij te stellen.

In samenwerking met elf gemeenten kochten we ook in 2022 de meeste vormen van jeugdhulp collectief in. De zwaardere vormen van jeugdhulp kochten we regionaal (Zuidoost-Brabant) of als landsdeel in. In 2022 zijn de jeugdhulpproducten en tarieven binnen inkoopregio 'Een 10 voor de jeugd' weer verder doorontwikkeld. Ook de toelatingseisen voor de zorgaanbieders werden aangescherpt in het aangepaste contract dat per 2022 inging.

Binnen het CMD zijn in 2022 een gedragswetenschapper en een medewerker met GGZ achtergrond gestart. Deze laatste medewerker heeft met succes flink geïnvesteerd in de contacten met de huisartsen. We zagen het aantal verwijzingen van huisartsen naar het CMD fors stijgen.

In mei 2022 is op alle Nuenense basisscholen de pilot Jeugdhulp op basisscholen gestart waarbij een vaste CMD medewerker wekelijks (op de kleinere scholen tweewekelijks) op school aanwezig is om zowel de school als leerlingen en hun ouders te ondersteunen waar nodig. We onderzoeken met deze pilot of aanwezigheid van jeugdhulp op school tot gevolg heeft dat het aantal aanvragen om indicaties jeugdhulp en/of het aantal verwijzingen via de huisarts afneemt.

De begroting 2022 is voor uitgaven jeugdzorg naar boven bijgesteld vanwege het werkelijke verbruik in 2021. We zetten nog steeds in op het gebruik van algemene voorzieningen, maar maatwerkvoorzieningen blijven daarnaast toch noodzakelijk.

In februari 2022 heeft de raad kennis genomen van het rapport van de rekenkamer 'beheersing uitvoering Jeugdwet'. De raad heeft het college opdracht gegeven aan de slag te gaan met de aanbevelingen. De positie van het onderwijs bij vroegsignalering is in 2022 van start gegaan.

4. Faciliteren van vroegsignalering voor alle leeftijden in samenwerking met onderwijs en voorschoolse voorzieningen

Omschrijving (toelichting)

In het Jeugdbeleid 2021-2024 staat wat de gemeente doet op het gebied van preventie en op welke onderwerpen extra inzet gepleegd wordt.

Voor de aansluiting van de voorschoolse periode op het onderwijs is het Kans-overleg ingevoerd. In het Kans-overleg werden peuters met een extra zorgvraag tijdig in beeld gebracht. In een multidisciplinair overleg werd samen met ouders een zorgpad uitgezet, waarna het kind direct geplaatst werd op de best passende school. Daarnaast is samen met partners gewerkt aan een zorgkaart.

Door de pilot Jeugdhulp op de basisscholen verwachtten we eerder eventuele problematiek te vinden en aan te pakken. In 2022 heeft dit geleid tot een toename van aanvragen om ondersteuning door het CMD.

In 2022 waren er vier bijeenkomsten van het Oudercafé, een laagdrempelige vorm van opvoedondersteuning. Deze bijeenkomsten zijn georganiseerd in het kader van preventie. In het kader van preventie is het project Mazl op het Nuenens College in 2022 voortgezet. Met deze methodiek wordt de problematiek van leerlingen die veel verzuimen, onderzocht en aangepakt. In 2022 zijn we gestart met een andere koers voor het jongerenwerk. We probeerden meer jeugdigen en een bredere doelgroep te bereiken. Hierbij is bijzondere aandacht voor eenzame jongeren en talentontwikkeling.

Om de onderwijsparticipatie van Sinti-jeugdigen te bevorderen nam de gemeente Nuenen tot en met 2022 deel aan een 3-jarige landelijke pilot. De pilot richt zich op extra inzet om schoolverzuim binnen deze groep jongeren te voorkomen en hulp te bieden bij overgangen naar vervolgonderwijs en werk. Daarnaast besteedden we aandacht aan preventie door een voorleesproject aan jonge kinderen. Dit bevordert kansengelijkheid in het onderwijs. Hiervoor werd een CMD-medewerker ingezet.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Zorgen dat iedereen kan deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.

5. Stimuleren van maatschappelijke participatie

Omschrijving (toelichting)

De maatschappelijke participatie in Nuenen is hoog. Dit komt onder andere door het rijke verenigingsleven en de actieve inzet van inwoners. Daarom blijven we door middel van het subsidiebeleid verenigingen en ouderenbonden stimuleren. Via subsidie werden onder andere middelen beschikbaar gesteld voor:

- Activiteiten in het kader van een dementievriendelijke gemeente (uitvoering nota Dementievriendelijk Nuenen 2021-2025);
- Ondersteuning van mantelzorgers, via het mantelzorgsteunpunt (uitvoering nota Mantelzorg 2021-2025);
- Ondersteuning van vrijwilligers(organisaties) via het steunpunt vrijwilligerswerk;
- Het activeren van mensen die al lang een uitkering krijgen of een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, bijvoorbeeld via werkzaamheden in werkwarenhuis 't Goed;
- Diverse sociale projecten zoals Fietsmaatje en Automaatje.

Jeugdzorg

In 2022 is gestart met Join Us. Dit door het jongerenwerk aangeboden programma is gericht op eenzame jongeren. Jongeren komen met elkaar in contact en leren vaardigheden om in de toekomst zelf makkelijker contacten te leggen. Door de nieuwe aanpak van het jongerenwerk, gericht op talentontwikkeling, bereikten we andere jongeren dan voorheen.

Aan de lokale verenigingen werd een training aangeboden gericht op 'iedereen kan meedoen'. De training gaf inzicht in de aanpak van kinderen die minder standaard gedrag vertonen. Het bleek lastig om de verenigingen hierbij aan te laten sluiten. We zetten dit in 2023 voort.

Wmo-beleid/voorzieningen

Door de maatregelen als gevolg van de coronapandemie kon de laatste jaren een aantal activiteiten niet doorgaan. Bij het vaststellen van de subsidies hielden we rekening met deze uitzonderlijke situatie, waardoor er geen verenigingen in de financiële problemen kwamen. Er werden extra activiteiten ingezet om mantelzorgers en inwoners met dementie te ondersteunen. Zo hebben we hen mentaal ondersteund en gewezen op respijtzorg. Het mantelzorgcompliment werd uitgereikt waarbij we een langere termijn aanhielden. De Sinti-gemeenschap hebben we persoonlijk bezocht, omdat we weten dat hier buitengewoon veel mantelzorg verleend wordt. Bij dit huisbezoek kregen zij ook informatie over het Steunpunt mantelzorg.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Vergunninghouders kunnen zich zelfstandig redden in de Nuenense gemeenschap.

6. Stimuleren en faciliteren van deelname aan inburgeringstrajecten en participatietrajecten om zelfredzaamheid te vergroten

Omschrijving (toelichting)

Op 1 januari 2022 trad de nieuwe Wet inburgering (Wi2021) in werking. Met de Wi2021 ligt de verantwoordelijkheid voor het afnemen van de brede intake en gesprekken voor het Plan Inburgering en Participatie (PIP) bij de gemeente. De gemeente is ook verantwoordelijk voor het inburgeringsaanbod. De uitvoering hebben we ondergebracht bij Dienst Dommelvallei.

We ontwikkelden de uitvoering van de Wi2021 door. We ronden de inkoop van leerroutes af en intensiverden de lokale en regionale samenwerking. We boden modules aan binnen het inburgeringstraject die aansloten bij de doelen van de Participatiewet. Samen met de WSD en Werkvloertaal werd de B1-route en zelfredzaamheidsroute opgezet. De onderwijsroute werd regionaal aanbesteed.

Vergunninghouders worden intensief begeleid tijdens alle fasen van de inburgering. De PIP-consulenten en vrijwilligers van LEV Vluchtelingenwerk begeleiden vergunninghouders bij de inburgering en het integratieproces. Daarnaast implementeerden we modules binnen het inburgeringstraject die gericht zijn op het stimuleren van participatie en zelfredzaamheid. Maatwerk staat centraal bij het nieuwe inburgeringsstelsel.

Een knelpunt binnen de inburgeringsketen is de onvoldoende beschikbaarheid van kinderopvang en buitenschoolse opvang. Hierdoor startten inburgeringstrajecten later. We hebben nog geen structurele oplossing voor dit probleem. In 2022 werd via maatwerk oplossingen geboden.

In 2022 hebben we nog veel dienstverlening geboden aan de instroom van inburgeraars onder de oude Inburgeringswet. Deze inburgeraars zijn voorzien van een brede intake, PIP-gesprekken en maatschappelijke ondersteuning. Op deze wijze faciliteerden en stimuleerden wij ook de deelname van inburgeraars onder de oude wet aan inburgeringstrajecten.

Opvang Oekraïners

Vanaf maart 2022 wordt in de voormalige basisschool aan de Vrouwkensakker een aantal Oekraïense vluchtelingen opgevangen. Hiervoor is een coördinator aangesteld. Het inrichten van het gebouw en de opvang in onze gemeenschap is goed verlopen. Er is een goede samenwerking zowel intern als met externe partijen en inwoners. De basisschoolkinderen zijn gestart in de taalklassen van De Wentelwiek. De afspraak is dat de kinderen na ongeveer één jaar naar de basisschool gaan die het dichtst bij hun woning ligt.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Iedereen aan het werk.

7. Bijstandsontvangers worden begeleid naar regulier werk en andere vormen van werkgelegenheid/dagbesteding

Omschrijving (toelichting)

Binnen de samenwerking in Dienst Dommelvallei hebben we het volgende opgepakt.

Werkgelegenheid en activering

Ook in 2022 streefden we voor elke inwoner naar uitstroom uit de bijstand en/of participatie in de samenleving. Waar nodig zorgden we daarbij voor inkomen en ondersteuning. Mede door de inzet van de regionale subsidie Perspectief op Werk gaven we een extra impuls aan re-integratieondersteuning. Met inwoners die langer dan 5 jaar een uitkering ontvingen, zijn extra gesprekken gevoerd. Vanwege de veranderende arbeidsmarkt was de instroom in de bijstand in 2022 beperkt. Inwoners die wel aanspraak maakten op bijstand, ondersteunden we met de werkdiagnose Aanzet.

Tozo

Tijdens de coronapandemie ondersteunden we een aantal inwoners met tijdelijke overheidsregelingen. Deze regelingen eindigden in 2021. In 2022 richtten we ons voornamelijk op de aflossing van de ruim 25 verstrekte Tozo-leningen. Het Rijk stelde de start van terugbetaling namelijk uit naar juli 2022. De afronding Tozo duurt nog tot 2028.

Uitvoering Werk & Inkomen

Ook in 2022 voerden we in opdracht van het Rijk crisismaatregelen uit. We gaven in korte tijd vorm aan het verstrekken van leefgeld aan Oekraïense vluchtelingen. Met de regeling Energietoeslag ondersteunden we veel inwoners. Na een landelijke verhoging volgde ook een lokale verruiming, die er toe leidde dat er een grotere doelgroep bereikt kon worden.

We voerden bij handhaving-, bezwaar- en beroepzaken een aantal administratieve en digitale verbeteringen door. In 2022 kenden we ruim 25 bezwaar- en beroepsprocedures. Dit werd mede veroorzaakt, omdat de tijdelijke regelingen (Tozo, Tonk, Energietoeslag, RooO) ook de mogelijkheid kennen om bezwaar te maken en beroep in te stellen. Door te investeren in tussentijdse bemiddeling voorkwamen we een aantal bezwaarprocedures.

Door de inzet van bijzonder onderzoek werden meer dan tien uitkeringen aangepast of beëindigd. We werkten hierbij samen met ketenpartners op het gebied van veiligheid, handhaving en openbare orde (RIEC en DIT).

Lokaal samenwerkingsplan WSD

In 2021 stelden we een meerjarig lokaal samenwerkingsplan met de WSD op en is gestart met de uitvoering van deelprojecten. Dit doen we in samenwerking met de ketenpartners in het CMD en Dienst Dommelvallei. In 2022 vond een verdiepingsslag plaats in de deelprojecten met als doel doorontwikkeling en bestendigen van de aanpakken. De focus lag op de bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Software applicatie Sociaal Domein

De implementatie van de software sociaal domein bleek complex. Uiteindelijk verbeterden de werkbaarheid en de functionaliteit van de applicaties. We huurden een ervaren functioneel beheerder in. De focus voor 2023 is het bieden van een stabiele beheerorganisatie en het aanleveren van betrouwbare managementinformatie.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Absoluut verzuim (5-18 jaar) *	% van het aantal leerplichtigen	0,18	0,2	0,56
Relatief verzuim (5-18 jaar) *	% van het aantal leerplichtigen	0,5	0,6	0,75
Jongeren met jeugdhulp*	% van het aantal jongeren (0-18 jaar)	13,0	12,5	11,5
Jongeren met jeugdreclassering*	% van het aantal jongeren (12-23 jaar)	0	0	0
Jongeren met jeugdbescherming*	% van het aantal jongeren (0-18 jaar)		0,6	0,004
Vroegtijdige schoolverlaters zonder kwalificatie (VSV-ers)*	% VO en Mbo'ers dat het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie	1,52	1,4	1,5
Jongeren met delict voor rechter (12-21 jaar)*	% van het aantal jongeren (12-21 jaar)		1,0	
Kinderen in uitkeringsgezin*	% van het aantal jongeren (0-18 jaar)	4,0	4,0	4,0
Jeugdwerkloosheid*	% van het aantal jongeren (16-22 jaar)	1,0	1,0	1,0
Bijstandsuitkeringen*	aantal per 1.000 inwoners (vanaf 18 jaar)	19	25	23
Lopende re-integratievoorzieningen*	aantal per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	6,4	10	7,6
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement *	aantal per 1.000 inwoners		43	49
Mantelzorgers **	aantal geregistreerde mantelzorgers bij de gemeente	715	690	710
Mantelzorg belasting **	% volwassenen dat mantelzorg verricht (minimaal 8 uur per week)		23	
Vrijwilligerswerk	% inwoners (vanaf 19 jaar) dat vrijwilligerswerk verricht in georganiseerd verband		33,5	28,5
Inburgeringstrajecten **	aantallen persoonlijke ontwikkelingsplannen	13	25	46
Taakstelling huisvesting vergunninghouders **	% realisatie versus taakstelling	73	100	160
Taakstelling huisvesting vergunninghouders	absolute aantal gerealiseerd c.q. begroot	22	30	53

* verplichte indicator op grond van BBV

** uit Monitor sociaal domein Nuenen

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Werkvoorzieningsschap de Dommel (WSD)

De WSD is ons sociaal ontwikkelbedrijf en voert de werkgeversverplichtingen uit van de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening (WSW). Daarnaast begeleidt de WSD inwoners die in het kader van de Participatiewet ondersteuning nodig hebben bij het vinden van werk en fungeren daarmee als sociaal ontwikkelbedrijf.

Voor de gemeente Nuenen is een Lokaal Plan opgesteld op basis van het koersdocument "Gezamenlijke doorontwikkelen". Het Lokaal Plan omvat deelprojecten waaronder de werkdiagnose AanZet en participatiehuis 't Goed Nuenen. De deelprojecten bieden de mogelijkheid om gezamenlijk optimale dienstverlening te ontwikkelen.

Met de Kenniskompanie als kennis- en expertisecentrum bundelen de samenwerkende gemeenten kennis en ervaring voor het ondersteunen van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Dienst Dommelvallei

Dienst Dommelvallei voert gemeentelijke taken uit met betrekking tot de Participatiewet en het minimabeleid, samen met de ketenpartners, zoals WSD en het CMD. Daarnaast adviseert de dienst beleidsmatig op het taakveld sociale zaken en arbeidsmarktbeleid. Ook heeft de dienst de tijdelijke maatregelen uitgevoerd die in het leven zijn geroepen om de (financiële) gevolgen van de coronapandemie te beperken, zoals Tozo, Tonk en bedrijfskredieten. De regelingen zelf zijn inmiddels beëindigd. Hier kan geen beroep meer op worden gedaan, maar de administratieve afwikkeling en de terugbetaling (Tozo-uitkering) neemt nog wel enkele jaren in beslag. Ook het verstrekken van de Energietoeslag is door de dienst uitgevoerd.

De dienst voert gemeentelijke taken uit voor de Wet inburgering. Daarnaast heeft de dienst leefgeldten aan Oekraïense vluchtelingen verstrekt.

Onder doelstelling 6 en 7 is aangegeven wat er is opgepakt binnen deze samenwerking.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

De GGD organisatie heeft zich ingezet op het bestrijden van de coronapandemie. Ondanks dat in 2022 de situatie meer genormaliseerd is, bleef een groot deel van de organisatie beschikbaar voor eventuele nieuwe uitbraken. De inkomsten uit reizigersvaccinaties zijn voor een groot gedeelte weer genormaliseerd in 2022. Via het maatwerkpakket heeft de GGD specifiek voor Nuenen inzet geleverd op Lokale Gezondheidspreventie, denormalisering middelengebruik, deelname aan mantelzorg- en dementiewerkgroep, advisering van de ambtelijke organisatie en onderzoek op diverse terreinen, waaronder eenzaamheid. Daarnaast is onze gemeente in 2022 aangesloten op de regionale aanpak Nu Niet Zwanger (NNZ) waarbij inwoners in een kwetsbare positie actief geïnformeerd en begeleid worden bij een eventuele (toekomstige) kinderwens.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	63	63	86	23
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	685	899	916	17
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.191	4.062	3.644	-418
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	543	431	488	56
6.3 Inkomensregelingen	6.189	6.758	6.379	-379
6.4 WSW en beschut werk	1.478	1.425	1.379	-46
6.5 Arbeidsparticipatie	679	679	623	-56
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	837	983	996	13

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.181	3.611	3.202	-410
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.396	4.100	3.838	-262
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	20	20	17	-3
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	433	477	358	-119
7.1 Volksgezondheid	862	866	892	26
Totaal Lasten	21.558	24.374	22.818	-1.557
Baten				
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	76	281	300	19
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	365	1.231	1.669	438
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	110	110	121	11
6.3 Inkomensregelingen	5.050	4.717	4.255	-462
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	3	3
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	218	150	128	-22
Totaal Baten	5.818	6.489	6.476	-13
Saldo (baten -/- lasten)	-15.739	-17.885	-16.341	1.544

Toelichting

De afwijkingen ten opzichte van de begroting op dit programma worden op hoofdlijnen veroorzaakt door:

- Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie:
  - Inburgering: Vanwege de gedeeltelijke vertraging van de instroom inburgeraars onder de nieuwe inburgeringswet naar 2023, zijn de middelen in 2022 niet volledig benut. Deze middelen bestaan grotendeels uit een specifieke uitkering, die overgeheveld wordt naar 2023. Daarom zijn zowel de lasten als de baten rond € 180.000,- lager dan begroot.
  - Opvang Oekraïense ontheemden: de kosten vielen veel lager uit dan begroot (€ 154.000,-) terwijl de rijksbijdrage veel hoger is uitgekomen (€ 618.000,-). Dit komt doordat het Rijk normbedragen heeft uitgekeerd, waardoor sommige gemeenten tekort komen en andere gemeenten overhouden. Om een buffer in 2023 te creëren doen we hiervoor een voorstel bij resultaatbestemming.
- Taakveld 6.3 Inkomensregelingen: met name op de bijstand zijn de lasten veel lager dan begroot door een laag aantal uitkeringsgerechtigden (€ 307.000,-). Door deze gunstige omstandigheden is ook de rijksbijdrage lager dan begroot en vallen de baten € 142.000,- lager uit. Daarnaast zijn de baten lager door een afrekening van het Rijk over de Tozo 2020 en 2021 die € 317.000,- hoger uitviel dan voorzien.
- Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+: er zijn flinke meevallers op Wmo, met name huishoudelijke hulp (€ 222.000,-) en zelfstandig leven (€ 101.000,-). De begroting was op basis van de werkelijke kosten van 2021 verhoogd, maar we constateren dat de kostenstijgingen niet hebben doorgezet in 2022. Bij huishoudelijke hulp speelt ook de arbeidsmarktkrapte een rol.
- Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-: de kosten van met name jeugdhulp verblijf zijn veel lager dan vorig jaar (€ 231.000,-). Gedeeltelijk omdat het woonplaatsbeginsel voordelig uit lijkt te pakken voor Nuenen. Ook de kosten van jeugdhulp ambulans zijn lager, we zien een toename van jeugdigen en ouders die gebruik maken van de voorliggende voorzieningen waaronder ondersteuning door de jeugd- en gezinswerkers van het CMD.

Voor meer details en uitleg verwijzen we naar de analyse overzicht baten en lasten in het financiële gedeelte van deze jaarstukken.

Programma 4. Verenigingen & Accommodaties

Portefeuillehouder(s)

S. Löwik

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Alle kinderen uit Nuenen groeien op in een gezonde (fysieke en sociale) leefomgeving.	1. Zorgen voor adequate onderwijshuisvesting.
Verminderen van lichamelijke of psychische klachten van onze inwoners en leefbaarheid verhogen.	2. Vergroten deelname aan lokale maatschappelijke activiteiten. 3. Instandhouden van de verenigingsdichtheid en verscheidenheid in onze gemeente. 4. Handhaven adequaat niveau van accommodaties.
Aanbieden van zorg voor inwoners die ondersteuning nodig hebben.	5. Faciliteren van initiatieven van algemene voorzieningen via subsidiebeleid.

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Meerjarenspreidingsplan onderwijshuisvesting 2015	2015 - 2035	juli 2015	onbepaald
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Nuenen, Gerwen en Nederwetten 2021	onbepaald	september 2021	onbepaald
Geactualiseerde Meer Jaren Onderhoud Planning Gebouwen (MJOP)	2022 - 2032	september 2021 (vastgesteld door het college)	onbepaald
Algemene Subsidieverordening	vanaf 2017	mei 2016	onbepaald
Nota Accommodatiebeleid	vanaf 2017	september 2017	onbepaald
Kadernotitie Accommodatiebeleid 2021-2024	2021 - 2024	juni 2021	onbepaald
Nota vrijwilligersbeleid 2020 - 2026	2020 - 2026	november 2020	2026
Beleidsplan Bibliotheek Dommeldal 2021-2024	2021 - 2024	juli 2021	onbepaald
Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Nuenen 2022	vanaf 2022	juli 2022	onbepaald

Wat hebben we ervoor gedaan?

Alle kinderen uit Nuenen groeien op in een gezonde (fysieke en sociale) leefomgeving.

1. Zorgen voor adequate onderwijshuisvesting

Omschrijving (toelichting)

Op grond van de meest recente leerlingprognose verwachten we een toename van het aantal basisschoolleerlingen vooral in Nuenen-centrum en de wijken Noord en West. In 2022 is een aanvraag gedaan om basisschool Het Mooiste Blauw uit te breiden. Dit was voorzien in het Meerjarenspreidingsplan 2015-2035. Deze aanvraag is gehonoreerd.

In 2022 zijn de voorbereidingen gestart om in 2023 een Integraal Huisvestingsplan (IHP) op te stellen, waarin de visie op het basisonderwijs en de toekomstige spreiding van schoolgebouwen wordt vastgelegd. De groei van het aantal basisschoolleerlingen en de behoefte van het Nuenens College heeft ook gevolgen voor de ruimte voor bewegingsonderwijs. Hiermee is rekening gehouden bij de renovatie van de Hongerman en de planvorming voor nieuw te bouwen accommodatie(s) in de toekomst.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Verminderen van lichamelijke of psychische klachten van onze inwoners en leefbaarheid verhogen.

2. Vergroten deelname aan lokale maatschappelijke activiteiten

Omschrijving (toelichting)

Lokaal Sportakkoord

Het Lokaal Sportakkoord is een Nuenens Akkoord getekend door diverse organisaties en verenigen die zich inspannen om uitvoering te geven aan de doelstellingen die gezamenlijk zijn opgesteld. In 2022 heeft een Nationale Sportweek plaatsgevonden, is www.actiefnuenen.nl online gegaan, met een aanvullend aanbod voor culturele en sportieve activiteiten. Daarnaast werden studenten ingezet om bewegingsonderwijs voor basisscholen te geven en liepen diverse kleinere activiteiten (o.a. fietsfit, walking sports, ondersteuning aan verenigingen).

Jeugd

In programma 3 is aangegeven wat de inzet van het Jeugdbeleid 2021-2024 is geweest in 2022. Specifiek voor deze doelstelling:

- We deden (digitaal) onderzoek bij de Nuenense jeugd van 12 jaar en ouder naar de bekendheid van het jongerenwerk en wat hun behoeften zijn.
- De formatie van het jongerenwerk is uitgebreid vanaf najaar 2022 en de focus is meer verlegd naar talentontwikkeling. Een positieve insteek om meer en andere type jongeren te bereiken dan voorheen.
- We zijn gestart met Join Us, een programma gericht op jongeren in een (sociaal) isolement.

We boden trainingen aan lokale verenigingen aan. Hierin werd praktische uitleg gegeven over hoe om te gaan met jeugdigen die autisme of adhd hebben. Het doel is dat alle jeugdigen kunnen deelnemen aan reguliere activiteiten.

Wmo

In programma 3 is aangegeven wat de inzet van het Wmo-beleid en voorliggende voorzieningen in 2022 is geweest. Met betrekking tot het vergroten van deelname aan lokale maatschappelijke activiteiten geldt:

- De huisbezoeken voor onze tachtigjarige inwoners door de Vrijwillige Ouderenadviseurs (VOA's) zijn herstart. Inwoners die een bezoek ontvingen, werden geadviseerd over de mogelijkheden met betrekking tot zorg, hulp, ondersteuning en vrije tijd. De VOA's hebben tevens een belangrijke signalerende functie.
- Diverse voorliggende voorzieningen die een bijdrage leveren aan het (zelfstandig) vergroten van deelname aan lokale maatschappelijke activiteiten, werden vanuit het subsidieprogramma ondersteund. Denk aan: Automaatje en Fietsmaatje.
- Het opstellen van de Woonzorgvisie is van start gegaan. De klankbordgroep Woonzorgvisie (voorheen Woon Zorg platform) waarin professionele organisaties, ervaringsdeskundigen en ongebonden inwoners in vertegenwoordigd zijn, neemt een belangrijke plek in. Hun ervaring zorgt ervoor dat de voorzieningen rondom wonen en zorg beter aansluiten bij de maatschappelijke behoeften.
- We organiseerden in samenwerking met de Werkgroep Dementievriendelijk Nuenen diverse aangepaste activiteiten voor inwoners met dementie en hun naasten.
- We organiseerden in samenwerking met de Werkgroep Mantelzorg de mantelzorgdag voor mantelzorgers. Daarnaast hebben we de jaarlijkse mantelzorgwaardering uitgereikt.

3. Instandhouden van de verenigingsdichtheid en verscheidenheid in onze gemeente

Omschrijving (toelichting)

Instandhouding van verenigingsdichtheid gebeurt door middel van ondersteuning. Ook in 2022 hebben we diverse verenigingen en organisaties ondersteuning gegeven via de inzet van de combinatiefunctionaris en buurtsportcoach. Daarnaast boden we via het subsidiebeleid ook financiële ondersteuning. In de begroting is aangegeven dat door de gevolgen van de coronapandemie geen verenigingen mogen omvallen. In 2022 hebben 5 verenigingen een beroep gedaan op extra financiële ondersteuning.

De maatschappelijke participatie in Nuenen is onverminderd hoog. Dit komt onder andere door het rijke verenigingsleven. Instandhouding van activiteiten impliceert ook de aanwezigheid van voldoende vrijwilligers. In onze gemeenten zijn veel vrijwilligers actief, desalniettemin constateerden we dat de behoefte van vrijwilligers verandert. In lijn met de landelijke trend zagen we steeds minder vrijwilligers die zich minder intensief en gedurende lange tijd willen verbinden aan en inzetten voor een vereniging. De acties die ertoe moeten leiden dat het vrijwilligerswerk een nieuwe impuls krijgt, zijn beschreven in de Nota vrijwilligersbeleid die is vastgesteld in 2020. Naast het subsidiebeleid ondersteunde de gemeente vrijwilligers(organisaties) via het Steunpunt Vrijwilligerswerk. In de coronatijd vond deze ondersteuning vooral digitaal plaats. Het Steunpunt is vraagbaak voor vrijwilligersorganisaties, bijvoorbeeld bij het werven en behouden van vrijwilligers, maar ook voor individuele vrijwilligers (onder meer door de vrijwilligers vacaturebank). Sprekende voorbeelden van de inzet van vrijwilligers vormden het Huiskamerproject, waarbij ruim 40 vrijwilligers betrokken waren (bijv. voor het vervoer van de deelnemers) en de 80+ huisbezoeken.

4. Handhaven adequaat niveau van accommodaties

Omschrijving (toelichting)

Accommodatiebeleid

In de Kadernota 2022 is opgenomen dat er behoefte is aan een toekomstbestendig accommodatiebeleid. Dit is ook opgenomen in het coalitieprogramma. Als een stap in het proces om te komen tot nieuw accommodatiebeleid is medio 2021 de Kadernotitie Accommodatiebeleid 2021 - 2024 door de raad vastgesteld. In vervolg op de Kadernotitie is een Beleidsplan opgesteld dat besproken is in een commissievergadering met het idee om dit Beleidsplan vervolgens ter besluitvorming te laten agenderen voor de raadsvergadering. Dat laatste heeft niet plaatsgevonden. De raad wenste eerst inzicht te krijgen in de kosten, inclusief kapitaallasten, exploitatie en onderhoudskosten, baten van ons maatschappelijk vastgoed en de onderliggende afspraken. Op basis van dit overzicht wordt de noodzaak van een nieuw accommodatiebeleid bepaald. In 2022 is een eerste aanzet gemaakt voor dit totaaloverzicht. In 2023 zal het overzicht worden gepresenteerd aan de raad.

De Hongerman

De raad heeft op 8 juli 2021 besloten tot renovatie van de Hongerman op de huidige locatie met een extra zaaldeel aan de zuidzijde. In augustus 2022 is na een Europese aanbestedingsprocedure de opdracht gegund aan een ontwerpteam. Dit team is in september gestart met het opstellen van een voorlopig ontwerp en het bespreken hiervan met een aantal gebruikers. Begin november zijn gebreken aan het pand geconstateerd. Het pand is bijna twee maanden gesloten geweest waarin de dakconstructie van de sporthal is verstevigd.

De raad heeft in november 2022 een motie aangenomen om met spoed het besluit van 8 juli 2021 op de agenda van de raad te plaatsen. Op 15 december 2022 heeft de raad met een motie gevraagd om met een voorstel te komen voor nieuwbouw van een sporthal op Oude Landen. Het ontwerptraject voor de Hongerman is hierdoor opgeschort.

Klooster

Er is in nauwe samenspraak met gebruikers gewerkt aan het plan en het ontwerp van het Klooster. De omgevingsvergunning - bouw ligt klaar om verleend te worden. In de oorspronkelijke planning was het plan om in oktober 2022 te starten met de renovatie van Het Klooster. De doorlopen aanbestedingsprocedure heeft echter niet geleid tot een inschrijving, waarop de opdracht gegund kon worden. Er was namelijk maar één inschrijver, die ruim boven het beschikbare bouwbudget had ingeschreven. Hierna is via twee beeldvormende raadsavonden met de raad en een scenario-onderzoek getracht om een oplossingsrichting te vinden voor het vervolg. In maart 2023 heeft de raad een besluit over het vervolg genomen. Bij een positief besluit kan de renovatie van Het Klooster naar verwachting in het 1e kwartaal van 2024 alsnog starten. Tijdens de verbouwing van het Klooster zal tijdelijke huisvesting moeten worden gerealiseerd voor alle gebruikers (voor periode van 12 tot 18 maanden).

Mfa Gerwen

In Gerwen zijn we begonnen met een participatietraject rond de verbouwing van MFA D'n Heuvel. Essentieel onderdeel van de verbouwplannen is dat de gymzaal bij de school onder het beheer komt van de stichting MFA D'n Heuvel. Hierdoor kan de gymzaal gebruikt worden voor andere activiteiten dan alleen voor bewegingsonderwijs. Eind 2021 heeft de raad een investeringskrediet ter beschikking gesteld. In 2022 is er in samenwerking met stichting MFA D'n Heuvel hard gewerkt aan het definitieve ontwerp. Inmiddels is het ontwerp klaar om aanbesteed te worden en zal na verwachting de aannemer in september 2023 starten met de verbouw werkzaamheden. Het pand zal verduurzaamd (BENG) en geoptimaliseerd worden, door het toevoegen van een corridor tussen gymzaal en MFA en diverse energie besparende maatregelen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Aanbieden van zorg voor inwoners die ondersteuning nodig hebben.

5. Faciliteren van initiatieven van algemene voorzieningen via subsidiebeleid

Omschrijving (toelichting)

In programma 3 werd gewezen op het stimuleren van het gebruik van algemene en/of voorliggende voorzieningen als aanvulling op professionele hulp en ondersteuning. Deelname aan algemene en voorliggende voorzieningen kan er toe bijdragen dat de zwaarte van de inzet van professionele zorg wordt verminderd.

Zo is door het jongerenwerk in 2022 een programma aangeboden gericht op eenzame jongeren (Join Us). Aan de lokale verenigingen is een training aangeboden gericht op "iedereen kan meedoen".

Door middel van het gemeentelijk subsidiebeleid werden verenigingen en ouderenbonden gestimuleerd. In 2022 zijn met gemeentelijke middelen onder meer de volgende activiteiten opgestart:

- Activiteiten in het kader van een dementievriendelijke gemeente;
- Ondersteuning van mantelzorgers, via het Steunpunt mantelzorg;
- Ondersteuning van vrijwilligers(organisaties) via het Steunpunt vrijwilligerswerk;
- Het activeren van mensen die al lang een uitkering krijgen of een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, bijvoorbeeld via werkzaamheden in participatiehuis 't Goed;
- Diverse sociale projecten zoals huiskamerprojecten, Fietsmaatje en Automaatje.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Niet-sporters (19 jaar en ouder) *	% van het aantal inwoners	38,7		38,7
Goede onderwijshuisvesting	Aantallen klachten over huisvestingsklimaat	0	0	0
Deelname aan sport/cultuur/recreatie vergroten	% leden sportverenigingen van inwoners	20,5 (mannen); 13,4 (vrouwen)		20,5 (mannen); 13,4 (vrouwen)
Voorkomen van eenzaamheid/sociaal isolement	aantal groepen / aantal deelnemers dagopvang	4 groepen/8 deelnemers gemiddeld	4 groepen/8 deelnemers gemiddeld	4 groepen/8 deelnemers gemiddeld
	aantal groepen / aantal deelnemers huiskamerprojecten	4 groepen/8 deelnemers gemiddeld	3 groepen/8 deelnemers gemiddeld	3 groepen/15 deelnemers gemiddeld

* verplichte indicator op grond van BBV

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
4.2 Onderwijshuisvesting	1.154	1.348	1.289	-59
5.1 Sportbeleid en activering	159	247	262	15
5.2 Sportaccommodaties	1.148	1.216	1.197	-19
5.6 Media	460	460	468	8
Totaal Lasten	2.921	3.270	3.215	-54
Baten				
0.10 Mutaties reserves programma 4	37	41	41	0
4.2 Onderwijshuisvesting	75	229	202	-27
5.1 Sportbeleid en activering	20	58	91	33
5.2 Sportaccommodaties	195	195	265	69
Totaal Baten	327	523	599	76
Saldo (baten -/- lasten)	-2.594	-2.747	-2.616	131

Toelichting

De afwijkingen van de begroting op dit programma zijn gering. Wij verwijzen hiervoor naar de analyse overzicht baten en lasten in het financiële gedeelte van deze jaarstukken.

Programma 5. Wonen & Leefomgeving

Portefeuillehouder(s)

R. Stultiens

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Prettig wonen voor verschillende doelgroepen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Naast Nuenen-West ook faciliteren van kleinere woningbouwprojecten om zodoende te komen tot een gedifferentieerd woningaanbod 2. Vergroten van de sociale huurvoorraad. 3. Bereikbaar maken van koopwoningen voor starters op de woningmarkt 4. Verbeteren van de woonsituatie op woonwagenlocaties. 5. Voldoen aan de huisvestingstaakstelling met betrekking tot vergunninghouders.
De kwaliteit van de leefomgeving en gezonde levensstijl verbeteren.	<ol style="list-style-type: none"> 6. Gezondheid als de verbindende factor. 7. Bevorderen van een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving.
We maken gewenste ontwikkelingen mogelijk.	<ol style="list-style-type: none"> 8. Faciliteren en inkaderen van initiatieven voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld door de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Programma Wonen 2020-2030	2020 - 2030	juli 2020	2030
Visie op Wonen Stedelijk Gebied Eindhoven	2019 e.v.	juli 2019	onbepaald
Afsprakenkader Wonen SGE 2022	2022 e.v.	februari 2022	onbepaald
Programma woonwagenlocaties	2018 - 2022	november 2017	onbepaald
Nota grondbeleid	2019 e.v.	juli 2019	onbepaald
Landschapsstudie en toolbox buitengebied	2020 e.v.	26 mei 2020 (door college)	
visie 'Bouwen in het Buitengebied van Nuenen'	2022 e.v.	29 september 2022	onbepaald

Wat hebben we ervoor gedaan?

Prettig wonen voor verschillende doelgroepen.

1. Naast Nuenen-West ook faciliteren van kleinere woningbouwprojecten om zodoende te komen tot een gedifferentieerd woningaanbod

Omschrijving (toelichting)

Vanuit het programma Wonen 2020-2030 hebben we ingezet op het differentiëren van het woningaanbod. Bij nieuwbouwprojecten hebben we ingezet op bouwen voor de doelgroepen starters en ouderen. Waarbij nieuwbouwappartementen levensloopbestendig moeten worden gerealiseerd, zodat ze geschikt zijn voor bewoners in verschillende levensfasen. Bij verschillende projecten maakten we hier afspraken over, zoals: de Vinkenhofjes, Vrouwkensakker en de Wederikdreef. Ook voor Nuenen-West werden afspraken gemaakt voor het realiseren van betaalbare woningen (huur en koop) voor bijvoorbeeld starters.

In Nuenen-West ontwikkelen we verschillende typen woningen voor verschillende doelgroepen. Het CHW-bestemmingsplan Herijking Nuenen-West is door gemeenteraad vastgesteld op 29 april 2021 en is juni 2021 in werking getreden. Tegen het vastgestelde CHW-bestemmingsplan zijn verschillende beroepen ingesteld bij de Raad van State (RvS). Vooruitlopend op de behandeling van de beroepschriften door de RvS, heeft de raad een herstelplan vastgesteld op 2 juni 2022 en dit plan is voor eenieder ter inzage gelegd. Met het herstelplan zijn de beleidsregels, onderdeel uitmakend van het CHW-bestemmingsplan Herijking Nuenen-West, omgezet naar planvoorschriften, om meer duidelijkheid en zekerheid te verschaffen wat wel of niet juridisch planologisch mogelijk is voor de ontwikkeling van fase 1 en 2 in Nuenen-west.

Vanuit onze faciliterende rol zijn we samen met de projectontwikkelaar BPD aan de slag gegaan met het uitwerken van de bouwplannen voor de verschillende deelgebieden in fase 1 Nuenen-West. Er wordt een inhaalslag gemaakt om de woningproductie op te voeren. Er zijn voor de komende 2 jaren circa 379 woningen in voorbereiding genomen, waarvan 150 betaalbare woningen, bestemd voor de sociale huur- en koopsegment. Voor 136 woningen werden omgevingsvergunningen verleend, die deels al onherroepelijk zijn. Voor het jaar 2023 is de start bouw voorzien van ongeveer 250 woningen. Naast de woningbouwplannen werden de civieltechnisch bestekken en tekeningen uitgewerkt voor het bouwrijp maken van de fase 1 van Nuenen-West. In december 2022 is de aanbestedingsprocedure voor het bouwrijp maken gestart. De opdracht voor de uitvoering van de werken is aan een partij gegund. De gefaseerde start uitvoering is gepland voor maart 2023.

We zijn gestart met het onderzoeken van de versnellingsmogelijkheden in Nuenen-West door het naar voren halen van de 3e fase. Hiervoor maken we gebruik van de flexpool van het SGE.

Arbeidsmigranten leveren een wezenlijke bijdrage aan de lokale en regionale economie. De komst van arbeidsmigranten heeft onder meer gevolgen voor de huisvesting en arbeidsomstandigheden. Met de negen gemeenten van het Stedelijk Gebied Eindhoven monitorde we de huisvesting van deze doelgroep. In 2022 zijn er geen concrete initiatieven in procedure gebracht. De Flexcampus Collse Hoeve bevindt zich nog in de initiatieffase en we hebben gesprekken gevoerd over het aangaan van een anterieure overeenkomst.

In 2021 is een onderzoek naar de woningbehoefte onder woonwagengedwongen opgestart. Dit onderzoek is in 2022 afgerond en de raad en de gemeenschap zijn hierover geïnformeerd.

De stimuleringsregeling om langer zelfstandig thuis te wonen en de woning te verduurzamen is in 2022 veel aangevraagd. De gemeente heeft één toewijzing gedaan voor het levensloopbestendig maken van de woning en 18 toewijzingen voor het verduurzamen van de woning. Daarnaast zijn we in 2022 gestart met het proces om te komen tot de woonzorgvisie. De analysefase, waarin data over de toekomstige vraag en aanbod wordt verzameld, is gestart. Ook is er een klankbordgroep gevormd die meedenkt over de woonzorgvisie.

Tot slot zijn er in 2022 119 nieuwe koopwoningen (grootste gedeelte Luistruik, daarnaast Hof aan het Laar en kleinere projecten) gerealiseerd en 31 huurwoningen (huur in Luistruik en woningsplitsing Woonbedrijf). Er zijn twee projecten waarvoor het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden: Hoekstraat-Eikelkampen (30 woningen) en Wederikdreef (41 woningen).

2. Vergroten van de sociale huurvoorraad

Omschrijving (toelichting)

In 2022 zijn drie woningen aan de sociale huurvoorraad toegevoegd door twee bestaande woningen op te splitsen naar 5 woningen. Daarnaast werkten we samen met Helpt Elkander aan de projecten: Lyndackers (pilot standaard sociale huurwoning met de naam WoonST), Vrouwkensakker, Mieke Sandershof, Oranjebuurt, Parkstraat-Voirt en Vinkenhofjes. Er lopen verder ook projecten voor het realiseren voor sociale woningbouw bij de Pastoor Aldenhuisenstraat en binnen Nuenen-West fase 1. Er zijn twee sociale huur projecten waarvoor het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden: Hoekstraat-Eikelkampen (30 woningen, waarvan 30% sociaal) en Wederikdreef (41 woningen, 100% sociaal).

We zagen dat planningen naar achteren schuiven, onder meer door langere procedures als gevolg van bezwaren en beroep tegen genomen besluiten. Desalniettemin zitten we nog steeds op schema om in 2030 de 325 sociale huurwoningen netto toe te voegen aan onze woningvoorraad. Bij nieuwbouwprojecten (die zich daar voor lenen) hielden we het minimale percentage van 30% sociale huur aan. Verder is in 2022 afgesproken dat Wooninc. per 1 januari 2023 het bezit van Woonbedrijf overneemt.

Door nauw samen te werken met de woningcorporaties bekeken we hoe zo snel mogelijk extra sociale huurwoningen kunnen worden gerealiseerd, zodat de gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning afneemt. Daarnaast werd regionaal (SGE niveau) de Huisvestingsverordening geëvalueerd. De conclusies voor het verbeteren (en het versnellen) van het urgentieproces werden meegenomen bij het opstellen van de nieuwe Huisvestingsverordening.

3. Bereikbaar maken van koopwoningen voor starters op de woningmarkt

Omschrijving (toelichting)

We hebben in 2022 vijf toewijzingen gedaan voor een starterslening (in 2021 waren dit er 4).

4. Verbeteren van de woonsituatie op woonwagengedwongen

Omschrijving (toelichting)

Het woonbehoefteonderzoek onder woonwagenebewoners is uitgevoerd. Hieruit blijkt een grote behoefte aan Nuenense standplaatsen op woonwagelocaties. Daarnaast is het due diligence onderzoek door de gemeente als regievoerder uitgevoerd. Na oplevering van de due diligence rapportages heeft de directeur van Helpt Elkander in het bestuurlijk overleg van 1 september 2022 aangegeven de woonwagelocaties Bosweg en Kremersbos niet langer meer over te willen nemen van de gemeente, zoals afgesproken in de Vaststellingsovereenkomst tussen Helpt Elkander en de gemeente Nuenen. We zijn in gesprek met Helpt Elkander over de financiële en juridische afwikkeling als gevolg hiervan.

We hebben naar aanleiding van de mededeling van Helpt Elkander om de woonwagelocaties niet over te nemen besloten om zelf een integrale projectorganisatie op te richten, omdat de renovatiewerkzaamheden al lang op zich laten wachten en we onderkennen de noodzaak om verbeteringen aan te brengen in de woon- en leefomstandigheden. Het projectteam zal zich gaan buigen over de herontwikkeling van de woonwagelocaties Bosweg en Kremersbos, op basis van de uitkomsten van de due diligence onderzoeken.

5. Voldoen aan de huisvestingstaakstelling met betrekking tot vergunninghouders

Omschrijving (toelichting)

In 2022 werden er 53 statushouders gehuisvest in de gemeente Nuenen. Daarmee werd de originele taakstelling voor 2022 van 33 behaald. Daarbij is er meteen een inhaalslag gemaakt. In 2021 liep de gemeente namelijk met 9 personen achter op de taakstelling. Deze personen zijn toegevoegd aan de taakstelling van 2022 waardoor het totaal op 42 te huisvesten statushouders uitkwam. Er is hard gewerkt om dit mogelijk te maken en we mogen dan ook trots zijn op het resultaat. Nauwe samenwerking met de woningcorporaties in Nuenen, Dienst Dommelvallei en de gemeente staan aan de basis van dit succes.

De flexwoningen aan het Witte Hondpad worden deels ingezet om statushouders die gezinshereniging hebben aangevraagd, een tijdelijke woonplek aan te bieden. Wanneer de gezinshereniging is toegekend, kan er een doorverhuizing plaatsvinden naar een permanente woning, indien deze beschikbaar is.

Wat hebben we ervoor gedaan?

De kwaliteit van de leefomgeving en gezonde levensstijl verbeteren.

6. Gezondheid als de verbindende factor

Omschrijving (toelichting)

Met het vaststellen van de Omgevingsvisie Nuenen c.a. in september 2021 heeft de raad kaders vastgelegd waarbinnen het college de omgevingsprogramma's gaat opstellen. Gezondheid zal hierbij de verbindende factor zijn.

In 2022 is gestart met de voorbereiding van een plan van aanpak voor de omgevingsprogramma's. Gezondheid is informeel al in de planvorming meegenomen.

7. Bevorderen van een kwalitatief hoogwaardige woonomgeving

Omschrijving (toelichting)

In 2022 is gestart met het proces van het eerste wijkuitvoeringsplan van de Transitievisie warmte (het aardgasvrij verwarmen van de woningen). Het eerste wijkuitvoeringsplan werd in Gerwen gemaakt. Hiertoe zijn verschillende bijeenkomsten en acties georganiseerd. Daarnaast zijn in verschillende wijken initiatieven om woningen te verduurzamen gefaciliteerd (zoals Molvense Erven, de Boschhoeve etc.). De energiecoaches van het Energiehuis Slim Wonen hebben inwoners op weg geholpen met het verduurzamen van hun woning door huisbezoeken, warmtescans, lezingen en via het inlooppreekuur.

In 2022 is de stimuleringslening veelvuldig ingezet om woningen te verduurzamen en/of levensloopbestendig te maken. Voor nieuwbouwprojecten is energieneutraal (zoals afgesproken in de Regionale Visie op Wonen) een uitgangspunt. Ook met de woningcorporaties zijn hierover afspraken gemaakt. Deze afspraken worden opgenomen in prestatieafspraken 2023-2027. Nieuwe appartementen moeten voortaan geschikt zijn voor bewoning door alle leeftijdsgroepen (levensloopgeschikt) en dus ook door ouderen of mensen met een lichte zorgvraag.

Ook hebben we in 2022 afspraken voortgezet om betaalbare woningen aan de woningvoorraad toe te voegen, zoals een gedeelte van de woningen in Nuenen-West. In de overeenkomsten maakten we dan ook afspraken over hoe we deze woningen langdurig betaalbaar kunnen houden. Tot slot is in 2022 gestart met het opstellen van de woonzorgvisie. De woonzorgvisie gaat ons helpen om er voor te zorgen dat in de toekomst de inwoners met een zorgvraag (die gaat toenemen door de vergrijzing) op fijne wijze kunnen blijven wonen in onze gemeente.

Eventuele veranderingen van het openbaar gebied rondom het Van Goghkerkje, Houtrijk en de gemeentevijver vragen om een zorgvuldig ontwerp- en participatieproces in het kader van de Wereld van Van Gogh. Dat heeft geleid tot scenario's en een schetsontwerp. In afwachting van een eventuele Interreg-subsidie zal het Voorlopig ontwerp in 2023 afgerond worden. Nadat in 2021 de omgevingsvergunning voor de uitbreiding van Vincentre is verleend, heeft in 2022 overleg met Vincentre plaatsgevonden over de invulling van de private en openbare ruimte. Onze inspanningen met betrekking tot Van Gogh National Park en het 'Opwaarderen bedrijventerreinen en de winkelvoorzieningen' hebben we opgenomen in programma 7.

In 2022 zijn gesprekken gevoerd met alle grondeigenaren in het projectgebied van Dommeldal uit de Verf. Van alle eigenaren van gronden in het Natuurnetwerk Brabant is bekend of men openstaat voor natuurontwikkeling en eventueel wat daarvoor nodig is. Er is een grote vraag naar ruilgrond. Deze gronden zijn echter niet beschikbaar. Met een groot aantal agrarische bedrijven zijn gesprekken gevoerd over hun toekomst en de eventuele mogelijkheden van de aankoop van ruilgronden. Er werd voor het hele gebied een landschapsecologische systeemanalyse opgesteld. Hieruit blijkt dat het gebied een grote potentie heeft voor het herstellen van de verdwenen natuur.

Ook de verduurzaming van woningen droeg bij aan de kwaliteit van de woonomgeving. Onze activiteiten die hierop betrekking hebben, zijn toegelicht in programma 6, doelstelling 3 Stimuleren van initiatieven tot verduurzaming.

Wat hebben we ervoor gedaan?

We maken gewenste ontwikkelingen mogelijk.

8. Faciliteren en inkaderen van initiatieven voor ruimtelijke ontwikkelingen

Omschrijving (toelichting)

We hebben diverse ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt door de planologische procedures te begeleiden. Dit is gedaan voor de projecten Nuenen-West, Hoekstraat-Eikelkampen, Wederikdreef en de Mijlpaal. Ten behoeve van de herontwikkeling De Mijlpaal is daarnaast intensief overleg gevoerd met de initiatiefnemers en zijn partijen in de gelegenheid gesteld te participeren. Voor het woongebied Nuenen Zuidoost is een reparatie (bestemmings-)plan opgesteld. In 2023 wordt dit plan in procedure gebracht.

Verder hebben we meegedacht om te komen tot nieuwe planontwikkelingen voor woningbouw op de locaties Emmastraat, Vrouwkensakker, Laar 22 en Esrand. Daarnaast hebben we meegewerkt aan de planontwikkeling voor een woon-zorg complex aan de Pastoor Aldenhuijsenstraat en het Leeflandgoed Opwetten. Het initiatief Vaderland werd in 2022 verder doorontwikkeld. Dit heeft geleid tot het in behandeling nemen van een omgevingsvergunning voor het oprichten van een restaurant in de voormalige bedrijfswoning. Na het aannemen van de motie over het niet verder inzetten van ambtelijke capaciteit voor het plan Kavelaars is er geen verdere inzet gepleegd voor dit voornemen. In 2022 zijn we met diverse initiatiefnemers in gesprek geweest over het aangaan van een anterieure overeenkomst waarmee onder anderen de afspraken over de plankosten, de fondsafdrachten en de kosten bij eventuele planschade zijn vastgelegd. Dit hebben we gedaan voor Flexcampus Collse Hoeve, Pastoor Aldenhuijsenstraat, Vincentre en voor een groot aantal kleinschalige ontwikkelingen, zoals voor bijvoorbeeld kavelsplitsingen.

Ook faciliteerden we projecten die in een al dan niet participatieve ontwerpfasen verkeren. Hiervoor werd de projectorganisatie versterkt en geprofessionaliseerd en hebben we het Team Ruimtelijke Kwaliteit als onafhankelijke adviescommissie in een vroegtijdig stadium betrokken om mee te denken op het gebied van de stedenbouwkundige, landschappelijke en architectonische inpassing van projecten. In het jaarverslag van de dorpsbouwmeester hebben we hier verslag van gedaan.

We hebben kaders opgesteld om initiatiefnemers te inspireren en initiatieven aan te toetsen. In dit kader hebben we gewerkt aan de totstandkoming van de Bouwgids (met participatieplan) voor Nuenen waarin tevens de actualisatie van de Nota Hoger Bouwen wordt meegenomen. Daarnaast werkten we aan een ontwikkelplan voor de Kloostertuin en de ruimtelijke kaders voor Nuenen Zuid (een uitwerking van de structuurvisie Nuenen Zuid). Vanwege het toenemende aantal aanvragen voor Ruimte voor Ruimte-woningen heeft de raad in 2022 de visie 'Bouwen in het Buitengebied van Nuenen' vastgesteld. Hiermee kregen we duidelijke richtlijnen voor het behandelen van verzoeken voor extra woningbouw in bebouwingsconcentraties in het buitengebied. Met het vaststellen van de visie werden er een viertal principeverzoeken afgewezen. Vier andere verzoeken krijgen op basis van de visie nog een vervolg. We hebben gewerkt aan een integrale visie op het centrum. Deze visie wordt onder andere kaderstellend voor de beoogde herontwikkeling van de locatie hoek Parkstraat-Voirt. Wat we hebben gedaan in het kader om te komen tot een integrale visie op het centrum hebben we beschreven in Programma 7 onder doelstelling 1 Bevorderen van een toekomstbestending centrum.

Om initiatieven voor de grootschalige opwek van elektriciteit door middel van wind of zon te kunnen beoordelen, is gewerkt aan beleid. Dit beleid is naar verwachting in 3e kwartaal 2023 gereed.

Om de leefbaarheid van Nederwetten in stand te houden en te verbeteren willen we het mogelijk maken om woningen toe te voegen. In 2021 is het bestemmingsplan voor de bouw van 30 woningen op de locatie Hoekstraat-Eikelkampen vastgesteld. In 2023 start de bouw. Om het toevoegen van woningen op de langere termijn niet te laten stagneren, zijn we in 2022 met een aantal stakeholders in gesprek gegaan om het onderzoek naar de bouwmogelijkheden op te starten. Ook de dorpsraden van Nederwetten en Gerwen zijn hierbij betrokken. De kosten die hiermee gepaard gaan vallen in 2023. Het door de raad in 2022 beschikbaar gestelde budget is in deze jaarrekening als resultaatbestemming opgevoerd.

In het kader van de uitvoering van het wijkgericht werken, zoals opgenomen in de Kadernota 2022, zijn we eind 2022 gestart met het opstellen van de visie op wijkgericht werken. In 2023 wordt de visie ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad en daarna komen wij met een voorstel voor een pilot naar uw raad.

Het Verstedelijkingsakkoord is door het Stedelijk Gebied Eindhoven, de Provincie en het ministerie in 2022 ondertekend. Hierin zijn de afspraken voor de verstedelijkingsopgave tot 2040 vastgelegd. Het principe is om de behoefte aan woonlocaties, werklocaties te koppelen aan het bestaande mobiliteitsnetwerk. De afspraken uit het Verstedelijkingsakkoord zijn door de subregio Stedelijk Gebied Eindhoven ingebracht in de Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant die op verzoek van de Provincie door de 21 gemeenten in Zuidoost Brabant wordt opgesteld.

De toenemende vraag naar woningbouw in de provincie is aanleiding voor het opstellen van een ontwikkelingsstrategie op het niveau van de Metropool Regio Eindhoven, zijnde 21 gemeenten verdeelt over de subregio De Kempen, A2-gemeenten, De Peel en Stedelijk Gebied Eindhoven. Hierbij is aangehaakt bij de andere lopende ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de Transitie Landelijk Gebied van het MRE, NOVEX de Peel, NOVEX Stedelijk Brabant, Nationaal Programma Landelijk Gebied. Dit traject is eind 2022 opgestart en besluitvorming zal naar verwachting plaatsvinden in 2023.

Onze activiteiten ten behoeve van de Bundelroutes zijn opgenomen in programma 6 onder doelstelling Verbeteren van de (boven-)lokale mobiliteit.

We werkten aan de implementatie van de Omgevingswet, die na uitstel naar verwachting op 1 januari 2024 in werking treedt. De implementatie richtte zich op opleidingen voor de medewerkers, het herinrichten van processen en het omvormen van de monumentencommissie en het Team Ruimtelijke Kwaliteit tot één gemeentelijke adviescommissie. Hiertoe werden raadsvoorstellen ter besluitvorming voorgelegd en zijn we gestart met de training voor het opstellen van omgevingsplannen.

Het aantal begravingen in 2022 op de openbare begraafplaats Oude Landen bleef onverminderd hoog en boven de oorspronkelijke raming. Deze toename komt vrijwel geheel op het conto van de moslimbegravingen. Op 17 februari 2022 heeft de raad ingestemd met een voorstel voor een upgrade van de begraafplaats. Vanuit de gemeente is het wenselijk de begraafplaats een nog meer parkachtige structuur te geven en het onderhoud naar een hoger niveau te brengen. Om dit te bereiken is er opnieuw naar de inrichting van het terrein gekeken waarbij fasegewijs nieuwe beplanting (voornamelijk bomen) is aangebracht. Het onderhoud van het totale groen is uitbesteed aan een professioneel hoveniersbedrijf. Bij de aanbesteding van het totale groenbeheer is nadrukkelijk rekening gehouden met Social Return. Door de beperkte sanitaire voorzieningen, in combinatie met een toename van het aantal moslimbegravingen, wordt een nieuw sanitair gebouw gerealiseerd. Dit gebouw biedt tevens de mogelijkheid voor het uitvoeren van een rituele wassing voor overledenen vanuit de Islamitische geloofsgemeenschap.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Nieuwbouw woningen *	aantal per 1.000 woningen	7,4	21	14
Demografische druk *	% van het aantal inwoners van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder per 100 inwoners van 20 tot 65 jaar	90	90	88,8
Sociale huurwoningen	totaal aantal	1.659	1.650	1.653

* verplichte indicator op grond van BBV

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
0.10 Mutaties reserves programma 5	185	2.404	2.835	431
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	210	210	204	-6
7.5 Begraafplaatsen	87	243	181	-62
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.033	988	1.320	332
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.214	4.163	-2.095	-6.257
8.3 Wonen en bouwen	1.050	2.549	1.330	-1.219
Totaal Lasten	6.779	10.556	3.775	-6.781
Baten				
0.10 Mutaties reserves programma 5	91	2.429	1.266	-1.163
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	257	397	365	-32
7.5 Begraafplaatsen	93	280	393	113
8.1 Ruimte en leefomgeving	0	0	177	177
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.766	3.693	-498	-4.191
8.3 Wonen en bouwen	950	2.053	1.751	-302
Totaal Baten	5.156	8.851	3.454	-5.397
Saldo (baten -/- lasten)	-1.623	-1.705	-321	1.384

Toelichting

De afwijkingen van de begroting op dit programma worden op hoofdlijnen veroorzaakt door:

- Taakveld 0.10 Mutatie reserves:
Bij de lasten betreft het verschil de stortingen in de bestemmingsreserves bovenwijkse voorzieningen, sociale volkshuisvesting en groen voor rood vanuit grondexploitaties en anterieure overeenkomsten.
Bij de baten heeft de onttrekking aan de algemene reserve voor het project overdracht woonwagencatities nog niet plaatsgevonden.

- Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving: betreft lasten en baten van anterieure overeenkomsten (resp. € 244.000,- en € 149.000,-). Beide waren niet vooraf begroot, omdat het aantal anterieure overeenkomsten vooraf niet is te voorspellen. Per saldo geeft dit een nadeel, deels door de arbeidsintensieve begeleiding van procedures en deels doordat de inkomsten van leges op taakveld 8.3 staan.
- Taakveld 8.2 Grondexploitatie: de resultaten op grex zijn € 1.028.000,- positief. Er waren netto kosten begroot waardoor de afwijking met de begroting € 2.067.000,- bedraagt.
- Taakveld 8.3 Wonen en bouwen: de lasten zijn lager doordat de overdracht van twee woonwagenlocaties aan Helpt Elkander nog niet heeft plaatsgevonden (€ 1.166.000,-). De baten zijn lager doordat er veel minder omgevingsvergunningen zijn afgegeven (€ 298.000,-).

Voor meer details en uitleg verwijzen we naar de analyse overzicht baten en lasten in het financiële gedeelte van deze jaarstukken.

Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer

Portefeuillehouder(s)

R. Stultiëns en S. Löwik

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
We zijn in staat de gevolgen van een veranderend klimaat op te vangen.	1. Voorkomen van wateroverlast, besmettingsgevaar en droogte.
Nuenen doet mee aan verantwoorde en weloverwogen ontwikkelingen die zeker op de lange(re) termijn – maar mogelijk al veel eerder – positief zullen bijdragen aan ons gezamenlijke woon-, leef- en werkklimaat.	2. Verduurzamen van onze gebouwenvoorraad
Goede bereikbaarheid van de gemeente Nuenen c.a.	3. Stimuleren van initiatieven tot verduurzaming.
In 2020 bestaat slechts 5% van het afval uit restafval.	4. Verbeteren van de (boven-)lokale mobiliteit.
Groenste gemeente van Nederland.	5. Stimuleren van hergebruik van grondstoffen.
Levendige en aantrekkelijke gemeente.	6. Bevorderen van de bewustwording van het belang van het openbare groen voor een duurzame leefomgeving
	7. Versterken van de leefbaarheid, het gebruik en de beleving van de openbare ruimte.

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beleidsplan Openbare verlichting 2018-2027	2018 - 2027	juli 2017	eind 2027
Beheerplan Wegen 2022-2026	2022 - 2026	maart 2021	medio 2026
verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023	2019 - 2023	december 2018	eind 2023
Verordening Ondergrondse Infrastructuur	2015 e.v.	februari 2015	onbepaald
Beleidsplan Spelen en bewegen	2017 e.v.	juli 2017	onbepaald
Groenbeheerplan	2020 - 2026	december 2019	eind 2026
Bomenbeleidsplan	2017 - 2031	februari 2017	eind 2031
Transitievisie warmte	2021 - 2026	september 2021	update eind 2026
Groenstructuurplan	2011 - 2020	november 2010	2024
Beheerplan gemeentebossen	2017 - 2022	mei 2017 (vastgesteld door het college)	2023
Mobiliteitsvisie Nuenen	2018 e.v.	december 2017	onbepaald
Mobiliteitsbeleid (uitgewerkt in modules per vervoerswijze/thema)	2019 e.v.	december 2019	onbepaald
Studie (verkeers)leefbaarheid en bereikbaarheid Bundelroutes Nuenen	2022 e.v.	november 2021	onbepaald
Strategisch Meerjarenplan Blink 2018-2022	2018 - 2022	juni 2018	2024
Afvalstoffenverordening Nuenen 2016	onbepaald	maart 2016	onbepaald
Nota Duurzaamheid	2019 - 2023	december 2019	eind 2023
Beheerplan Civiele kunstwerken	2020 - 2024	februari 2020	2024
Geactualiseerde Meer Jaren Onderhoud Planning Gebouwen (MJOP)	2022 - 2032	september 2021 (vastgesteld door het college)	onbepaald

Wat hebben we ervoor gedaan?

We zijn in staat de gevolgen van een veranderend klimaat op te vangen.

1. Voorkomen van wateroverlast, besmettingsgevaar en droogte

Omschrijving (toelichting)

In het verbrede Gemeentelijk Rioleringsplan 2019 - 2023 (vGRP) is vastgelegd welk beleid de gemeente voert ten aanzien van klimaatadaptatie. Om hier verder vorm aan te kunnen geven stond in de begroting het opstellen van een Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW) op de planning. Daar is in 2022 echter nog geen vorm aan gegeven. In 2023 wordt dit opgepakt. Dit SSW is noodzakelijk om de prioriteit te kunnen bepalen met betrekking tot klimaatadaptatieve maatregelen.

In het kader van duurzaamheid is in september 2021 de Transitievisie warmte vastgesteld. Het doel van deze transitievisie is om het gebruik van fossiele brandstoffen sterk terug te dringen en het CO₂-gebruik in de gemeente te verminderen om opwarming van de aarde te stoppen. In 2022 zijn we begonnen met de uitvoering van de transitievisie.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Nuenen doet mee aan verantwoorde en weloverwogen ontwikkelingen die zeker op de lange(re) termijn – maar mogelijk al veel eerder – positief zullen bijdragen aan ons gezamenlijke woon-, leef- en werkklimaat.

2. Verduurzamen van onze gebouwvoorraad

Omschrijving (toelichting)

De maatwerkrapportages voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed zijn in 2022 opgesteld en verwerkt in de "Routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed Nuenen". Deze routekaart brengt in beeld wat de energie labels van ons vastgoed zijn, hoe we de komende 30 jaar toe werken naar een CO₂-arme gemeentelijke vastgoedportefeuille en welk vastgoed het beste eerst verduurzaamd kan worden op basis van energieverbruik en CO₂ uitstoot. Ook geven we op basis van de maatwerkrapportages een globaal beeld van de te verwachte bouwkosten. In 2023 wordt de raad hierover geïnformeerd via een beeldvormende avond. Daarna worden de benodigde voorbereidingsbudgetten opgenomen in de begroting van 2024, zodat er per gebouw de technische uitwerking kan worden voorbereid.

3. Stimuleren van initiatieven tot verduurzaming

Omschrijving (toelichting)

In 2022 is er vooral ingezet op communicatie en stimulering omtrent het verduurzamen van gedrag en woningen. Voor communicatie resulteerde dit in het Duurzaamheidsmagazine, de week van de duurzaamheid en lezingen van de energiecoaches. Op het gebied van stimulering werkten we aan de Groene Zone Isoleren, de actie banden op spanning en een pilot in Gerwen.

In Gerwen zijn we in 2022 een pilot in het kader van duurzaam verwarmen van de eigen woning gestart. Deze bestond uit informatieavonden en wijksafari's. Bij de wijksafari's werd met bewoners samen gewerkt om energie te besparen met kleine en grote aanpassingen die invloed hebben om het energieverbruik.

Zonder de energiecoaches is het niet mogelijk om een verschil te maken. Daarom werkten we samen met het Energiehuis Slimmer Wonen. Zij verzorgden opleidingen tot energiecoaches en de inwoners konden hier advies inwinnen over maatregelen die zij kunnen nemen. Daarom is het afgelopen jaar de samenwerking met 7 andere gemeenten verlengd om langer van deze diensten gebruik te kunnen maken.

Om nog meer regionale samenwerking op te zoeken is afgelopen jaar besloten om deel te nemen aan het project De Groene Zone Isoleren. Deze samenwerking met MRE-gemeenten heeft als doel om zoveel mogelijk woningen te isoleren en de bewoners te ontzorgen.

De energiearmoede was het afgelopen jaar een belangrijk aandachtspunt. Hier is een plan van aanpak voor geschreven en zijn de eerste maatregelen uitgevoerd. Met extra vergoedingen, het opzetten van de witgoedregeling (uitvoering in 2023) en samen met Helpt Elkander zijn er kleine aanpassingen gedaan om energie te besparen. Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen om te onderzoeken hoe het komend jaar verder doorgepaktd kan worden. Allemaal met het doel om mensen bewust te maken van de aanpassingen die mogelijk zijn in hun woning of gedrag.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Goede bereikbaarheid van de gemeente Nuenen c.a.

4. Verbeteren van de (boven-)lokale mobiliteit

Omschrijving (toelichting)

Voor het verbeteren van de bovenlokale mobiliteit is extra aandacht besteed aan de regionale samenwerking en het proces omtrent de Meerjarenplanning Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT). Dit heeft zijn vruchten afgeworpen door vooral regionaal urgentiebesef van de Governance-aanpak (efficiëntere en daadkrachtigere organisatie) en de Brainportdeal. In het Bestuurlijk Overleg MIRT in november 2022 is er afgesproken dat Rijk en de regio gezamenlijk € 1,59 miljard gaan investeren in het verbeteren van de bereikbaarheid en het versnellen van woningbouw in de regio. Vanuit het Rijk is een forse bijdrage toegezegd.

Er is gewerkt aan de voorbereiding van het maatregelenpakket voor leefbaarheid en bereikbaarheid, het voorkeursalternatief Bundelroutes. In dat kader is een kernteam opgezet waarbinnen capaciteit, planning en financiering wordt georganiseerd, waaronder de concretisering van afspraken met de Provincie.

Verder vroegen woningbouwprojecten, zoals bijvoorbeeld Nuenen-West, de Vinkenhofjes en de Mijlpaal vanzelfsprekend veel (verkeerskundige) aandacht en is dit op vele vlakken geleverd. Niet alleen ten aanzien van bestemmingsplanprocedures, maar ook in de verdere uitwerking/realisatie. Tot slot is in structureel overleg met Veilig Verkeer Nederland afdeling Nuenen en de Fietsersbond continu gewerkt aan verkeersveiligheid, zowel infrastructureel als educatief. Goede voorbeelden daarvan zijn kleinschalige, maar direct merkbare, ingrepen, zoals optimalisatie van weginrichting bij onder andere basisscholen en het informeren van inwoners.

Wat hebben we ervoor gedaan?

In 2020 bestaat slechts 5% van het afval uit restafval.

5. Stimuleren van hergebruik van grondstoffen

Omschrijving (toelichting)

De druk om verspilling en daarmee het ontstaan van afval tegen te gaan neemt alleen maar toe. De doelstellingen in het programma VANG-HHA (Van Afval Naar Grondstof - Huishoudelijk Afval) en het Rijksbrede programma 'Circulaire Economie: Nederland Circulair in 2050' zijn voor de gemeente Nuenen de richtinggevende kaders voor de komende jaren. Een concreet doel in dat verband is het bereiken van reductie van het huishoudelijk restafval van de huidige 78 kg per inwoner naar 30 kg per inwoner in 2025.

Over 2022 kunnen we het volgende melden:

- In 2022 hebben we een subsidie van € 50.000 ontvangen vanuit het Rijk voor verder onderzoek naar de haalbaarheid van een circulair ambachtscentrum. De Brabantse Milieufederatie voert dit onderzoek uit. Dit onderzoek is inmiddels gestart en wordt in 2023 afgerond.
- Nog niet alle grondstofparken, ook wel VANG-locaties, zijn gerealiseerd. Er moeten nog 2 locaties gerealiseerd worden. Daarom is de beoogde evaluatie uitgesteld. De evaluatie wordt uitgevoerd één jaar na het in gebruik nemen van de 2 nieuwe locaties in Nuenen-West.
- In 2022 zijn incidenteel afvalcoaches ingezet om de kwaliteit van grondstofstromen (het scheiden van afval te verbeteren).
- Om de scheidingsresultaten te verbeteren en de service naar inwoners te verhogen is in Nuenen drie keer een GRIP-wagen ingezet. In de gemeente Helmond en Deurne hebben ze hier goede ervaringen mee.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Groenste gemeente van Nederland.

6. Bevorderen van de bewustwording van het belang van het openbare groen voor een duurzame leefomgeving

Omschrijving (toelichting)

We hebben in 2022 samen met Geldrop-Mierlo en Son en Breugel de visie 'De Groene Dommelvallei, Dat zijn wij en dat blijven wij' opgesteld. De visie geeft de samenwerking weer binnen de drie Dommelvallei gemeenten. Alle drie de raden zijn hierover via een Raadsinformatiebrief geïnformeerd. Uitgangspunt van het gezamenlijk beleid is het masterplan van het Van Gogh Nationaal Park. In dit masterplan staan een viertal ontwikkellijnen waaraan wordt gewerkt. Deze ontwikkellijnen zijn in 2022 ook opgenomen in het Verstedelijkingsakkoord Stedelijk Gebied Eindhoven.

De bomen in het park zijn onderhouden en voorzien van een extra laag compost en de bodem is belucht. Deze werkzaamheden bevorderen de groei van de bomen. Hoe de bomen hierop reageren zullen wij in 2023 blijven monitoren.

Daarnaast zijn afspraken gemaakt met onze aannemer om de kansen op het gebied van biodiversiteit aan te grijpen. Zo lieten we het blad op meer locaties liggen en beheerden we locaties meer extensief, zodat biodiversiteit meer kansen kreeg. Daarnaast monitorden wij ons extensieve maaibeeld in samenwerking met de IVN om te zien wat dit maaibeheer doet in relatie tot de soorten die in de gemeentelijke bermen voorkomen.

We hebben het afgelopen jaar vooral ons groen areaal in stand gehouden. Dit hebben we gedaan middels boomcontroles en het (her-)planten van bomen op verschillende locaties. Daarnaast hebben we regelmatig gebruik gemaakt van de communicatiekalender om onze inwoners te informeren over werkzaamheden die in de gemeente plaatsvinden.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Levendige en aantrekkelijke gemeente.

7. Versterken van de leefbaarheid, het gebruik en de beleving van de openbare ruimte

Omschrijving (toelichting)

In 2017 is het beleidsplan Spelen en bewegen vastgesteld. Een belangrijke doelstelling van dit plan is om in de openbare ruimte veel, gevarieerde en veilige speelruimte te realiseren en/of in stand te houden. Hierdoor vergroten we ook de leefbaarheid en stimuleren we het gebruik van de openbare ruimte. In 2022 zijn de beweegplekken in de wijken Nuenen-Noord en Gerwen afgerond. De pachtovereenkomst met tennis- en padelvereniging Lissevoort werd aangepast, zodat het voormalige midgetgolfterrein nu beschikbaar is voor een centrale beweegplek bij de Lissevoort.

In 2022 hebben metingen van de luchtkwaliteit (fijnstof en stikstof) via twee sporen plaatsgevonden, te weten het lokale meetnet van AiREAS met sensoren van Intemo (geluid en fijnstof) en het regionale meetnet met naast AiREAS de partners TNO, GGD en ODZOB. In Nuenen betrof het regionale meetnetwerk twee sensoren van TNO (fijnstof en stikstof). Ondanks dat het meten van alle leefbaarheidsindicatoren beperkingen kent, werd er een tweede meetfase uitgevoerd. Daarbij werden sensoren van het lokale en regionale meetnetwerk meerdere maanden geplaatst in de omgeving van de drukke wegen, namelijk de Smits van Oyenlaan, de A270 en de Geldropsedijk. AiREAS zal de meetresultaten van beide netwerken delen via een rapportage, voorzien van aanbevelingen. Na bespreking met de belangrijkste stakeholders kan bepaald worden wat een zinvol vervolg is in relatie tot wooncomfort, leefbaarheid en gezondheid.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Fijn huishoudelijk restafval*	kg per inwoner	77	65	71
Hernieuwbare energie*	% hernieuwbare energie t.o.v. de totale hoeveelheden gebruikte energie	7,3 **	6,7	8,6 ***

* verplichte indicator op grond van BBV

** cijfer van 2019

*** cijfer van 2020

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

BLINK

De Gemeenschappelijke regeling BLINK speelt een belangrijke rol bij het uitvoeren van de wettelijke taken en het realiseren van de beleidsdoelen op het gebied van:

1. Inzameling, transport en verwerking van het huishoudelijk afval;
2. Beheer van de milieustraat Nuenen;
3. Beheer en onderhoud van ondergrondse containers;
4. Straatreiniging en onkruidbestrijding in de gemeente.

In 2021 is gestart met het Strategisch Traject om te komen tot een toekomststrategie voor Blink; de uitkomst van dit traject wordt eind maart 2023 bekend. Zie voor meer informatie de paragraaf Verbonden partijen.

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

De ODZOB voerde voor de gemeente alle milieutaken uit op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving (VTH). Er is gewerkt volgens het vastgestelde werkprogramma 2022. Dit programma is niet geheel gerealiseerd op het gebied van controles, vanwege capaciteitsproblemen bij de ODZOB. De omgevingsdienst is ook ingeschakeld voor allerlei sectorale adviestaken, zoals op het gebied van bodem, geluid (metingen), asbest, geur etc.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
0.10 Mutaties reserves programma 6	125	412	412	0
2.1 Verkeer en vervoer	3.380	3.344	3.163	-181
2.2 Parkeren	7	7	18	11
2.5 Openbaar vervoer	9	9	8	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.133	2.353	2.376	23
7.2 Riolering	989	989	1.384	395
7.3 Afval	2.254	2.279	2.208	-70
7.4 Milieubeheer	675	924	560	-364
Totaal Lasten	9.571	10.318	10.131	-187
Baten				
0.10 Mutaties reserves programma 6	188	191	190	0
2.1 Verkeer en vervoer	110	110	155	45
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	11	11
7.2 Riolering	2.010	2.010	2.281	271
7.3 Afval	3.123	3.148	2.893	-255
7.4 Milieubeheer	0	329	33	-296
Totaal Baten	5.431	5.788	5.563	-225
Saldo (baten +/- lasten)	-4.140	-4.530	-4.568	-38

Toelichting

De grootste afwijkingen op dit programma worden veroorzaakt door:

- Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer: Kosten straatreiniging zijn lager dan begroot.
- Taakveld 7.2 Riolering: de baten rioleringsheffing zijn hoger dan begroot, daardoor is de storting in de egalisatievoorziening hoger (nadeel bij de lasten).
- Taakveld 7.3 egalisatievoorziening hoger (nadeel bij de lasten).

- Taakveld 7.3 Afval: Binnen de gesloten exploitatie afval zijn er diverse mee- en tegenvallers, maar per saldo is een nadeel ontstaan (meer kosten en minder baten), dat aan de egalisatievoorziening is onttrokken. Daarnaast moeten we als gevolg van de gerechtelijke uitspraak in de zaak Attero een naheffingsclaim betalen waarvoor ten laste van dit taakveld een voorziening is gevormd.
- Taakveld 7.4 Milieubeheer: voor de subsidieregeling Energiearmoede zijn zowel baten als lasten lager dan begroot, doordat de regeling pas in december is opengesteld en daardoor pas in 2023 verwerkt wordt. De regeling voorziet hierin.

Voor meer details en uitleg verwijzen we naar de analyse overzicht baten en lasten in het financiële gedeelte van deze jaarstukken.

Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie

Portefeuillehouder(s)

R. Stultiëns en B. van Stiphout

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Nuenen c.a. is een ondernemersvriendelijke gemeente.	1. Bevorderen van een toekomstbestendig centrum. 2. Vitaliseren van bestaande bedrijventerreinen. 3. Actief bijdragen aan Brainportambities.
Economische betekenis van de toeristische sector vergroten.	4. Versterken van de toeristische aantrekkingskracht. 5. Bevorderen van de ontwikkeling Landgoed Gulbergen.

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Masterplan Nationaal Park Van Gogh	2020 e.v.		onbepaald
Detailhandelsvisie Stedelijk Gebied Eindhoven	2015 e.v.	september 2015	2023
Programmering werklocaties Stedelijk Gebied Eindhoven 2021	2021 e.v.	september 2021	2024
Verordening reclamebelasting 2023	2022	november 2022	november 2023
Structuurvisie ruimtelijke beeldkwaliteit kern Nuenen - De Wereld van Van Gogh	2019 e.v.	februari 2020	onbepaald
Omgevingsvisie Nuenen	2021 e.v.	september 2021	onbepaald
Toekomststrategie "Groots, een hoogstaand en toegankelijk voorzieningen aanbod in het Stedelijk Gebied Eindhoven"	2021 e.v.	juli 2021	onbepaald
Intergemeentelijke structuurvisie Rijk van Dommel en Aa			onbepaald
Erfgoedverordening 2023	2022 e.v.	juni 2022	onbepaald

Wat hebben we ervoor gedaan?

Nuenen c.a. is een ondernemersvriendelijke gemeente.

1. Bevorderen van een toekomstbestendig centrum

Omschrijving (toelichting)

In 2020 is op verzoek van vastgoedeigenaren in het gebied Parkstraat e.o. een schuifpuzzel getekend gebaseerd op de Centrumvisie van 2010. Basis voor de schuifpuzzel is een compacter centrum door verschuiving van de supermarkten. Kwaliteit wordt onder andere gevonden in de functionele samenhang en door ontwikkeling van woningbouw op het achtergelegen parkeerterrein.

Uit onderzoek van de vastgoedeigenaren bleek in het voorjaar van 2022 het niet mogelijk om het plan in gezamenlijkheid te realiseren. Dit zat onder andere in de complexiteit, het verwerven van ander vastgoed en de onderlinge (financiële) afhankelijkheid. Wél is er nog steeds commitment om te gaan ontwikkelen.

Hier ontstond de noodzaak voor de gemeente om de regie te nemen. Zo kunnen de ontwikkelingen – afzonderlijk van elkaar, maar wel met beleidsmatige (functioneel/economisch en stedenbouwkundig) samenhang – doorgang vinden en hun bijdrage leveren aan het aantrekkelijk en toekomstbestendig maken van het centrum. In 2022 is dit met de vastgoedeigenaren en Stichting Centrummanagement Nuenen verder uitgewerkt. In 2023 wordt het eerste deelresultaat van deze samenwerking ter besluitvorming aangeboden aan de raad.

Vervolg van de uitwerking in een omgevingsprogramma van het Centrum, met bijvoorbeeld ook de bedrijfsmatige aansturing van het centrum, en (het in behandeling nemen van) ontwikkelplannen volgt daarna in de jaren 2023 en verder. Dit zal, onder andere, in nauwe samenwerking met Stichting Centrummanagement Nuenen gebeuren.

In 2022 zijn enkele (subsidie)regelingen van kracht geweest ter ondersteuning van ondernemers. Het stimulerings- en innovatiefonds voor ondernemers uit 2021 is in 2022 voortgezet. In 2022 is één extra aanvraag toegekend, naast de eerdere drie aanvragen uit 2021.

Vanuit het Rijk is er voor het laatste kwartaal van 2021 nog een compensatie voor het uitvoeren van de controleplicht van coronatoegangsbewijzen (CTB) beschikbaar gesteld. Begin 2022 hebben twintig aanvragers (zowel horecaondernemers als sportlocaties/verenigingen) hier nog een tegemoetkoming voor ontvangen. In de loop van het jaar is vanuit het Rijk een tweede tegemoetkoming beschikbaar gesteld voor de controle CTB in het eerste kwartaal van 2022. Hiermee hebben 33 horecaondernemers en sportlocaties/verenigingen een tegemoetkoming ontvangen.

2. Vitaliseren van bestaande bedrijventerreinen

Omschrijving (toelichting)

In 2022 is de samenwerking met ondernemers op de bedrijventerreinen verder uitgebouwd door de gezamenlijke inhuur van een kwartiermaker/secretaris voor het parkmanagement. Hiermee is ook het werkterrein uitgebreid, van de Collse Heide (Eeneind II Zuid), naar alle bedrijventerreinen in Nuenen. In het najaar 2022 is input opgehaald bij ondernemers. Deze input wordt in 2023 gebruikt om te komen tot een werkprogramma van het parkmanagement. Vanuit deze input zijn er, vooruitlopend op een werkprogramma, al voorbereidingen getroffen om alle bedrijventerreinen Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) gecertificeerd te maken. Dit certificeringstraject zal in 2023 worden doorlopen. De opgave uit het coalitieprogramma 2022-2026 om te komen tot een fonds voor ondernemers op het gebied van duurzaamheid heeft hier raakvlakken mee, maar is een apart proces. Dit proces is opgestart in 2022 en krijgt zijn gevolg in 2023.

De inzet van een relatiemanager is in 2021 al volledig afgebouwd. De aanpak voor veiligheid op de bedrijventerreinen is gecontinueerd in 2022, zie programma 2.

Er is voor gekozen om het cameratoezicht een jaar langer in beheer van de gemeente te houden. Privatisering naar de ondernemers blijft het uitgangspunt en zal onderdeel worden van de parkmanagement organisatie.

Voor Eeneind West geldt dat er sprake is van een onherroepelijk bestemmingsplan. De gemeente heeft de in augustus 2021 ingediende vergunningaanvraag voor de bouw in behandeling genomen. Deze aanvraag wacht op het verkrijgen van de benodigde ontheffingen in het kader van de Wet Natuurbescherming. De ontwikkelaar heeft los hiervan een natuurvergunning aangevraagd in verband met stikstof. Deze vergunning wacht op goedkeuring door de provincie, waarbij het stikstofdossier zorgt voor vertraging vanwege de steeds wijzigende regelgeving en berekeningstool gedurende 2022. Privaatrechtelijk hebben we op basis van de motie van de raad het invorderen van het rentetraject weer opgestart in 2022. In maart 2023 heeft het gerechtshof uitspraak gedaan en het vonnis van de rechtbank bekrachtigd. Dat betekent dat de OC de rente t/m 2018 verschuldigd is (bijna € 1,9 miljoen, te vermeerderen met proceskosten). De rente voor 2019 heeft het hof buiten beschouwing gelaten, omdat de procedure volgens het hof in een te ver gevorderd stadium was om die nog mee te nemen in deze uitspraak.

3. Actief bijdragen aan Brainportambities

Omschrijving (toelichting)

In 2021 is de nieuwe subsidieverordening voor het Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties door alle negen gemeenteraden vastgesteld. Dat heeft ertoe geleid dat in 2022 een extra financiering is verstrekt. Een evaluatie vond eind 2022 plaats en hierover worden de gemeenteraden begin 2023 geïnformeerd.

Op advies van de Regionale Adviescommissie Detailhandel (RACD) is er in 2022 gestart met de actualisatie van de regionale detailhandelsvisie voor het SGE. De afronding en vaststelling door de negen gemeenteraden vindt plaats in 2023.

In 2022 is de kantorenprogrammering, in de vorm van een kantorenbrief, afgerond. Hierover worden de gemeenteraden begin 2023 geïnformeerd.

Het proces om te komen tot een nieuwe regionale bedrijventerreinenprogrammering wordt in 2023 gestart. De verkenning van het financieel arrangement, en mogelijke alternatieve doeleinden, wordt hier aan gekoppeld.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Economische betekenis van de toeristische sector vergroten

4. Versterken van de toeristische aantrekkingskracht

Omschrijving (toelichting)

In 2021 zijn we samen met Van Gogh Brabant, aangehaakt bij een Europese subsidieaanvraag voor het Interreg project Toerisme in Balans. Helaas is in begin 2022 de aanvraag afgewezen. Desalniettemin is er in het najaar van 2022 voor gekozen om in 2023 een nieuwe poging te doen met een aangescherpte aanvraag. Duidelijkheid hierover volgt in 2023.

In dit project worden de ruimtelijke projecten uit de structuurvisie De Wereld van Van Gogh verbonden met de spreiding van bezoekers in het centrum. Zie programma 5 voor de uitvoering van De Wereld van Van Gogh.

In 2022 is verder gewerkt aan de positionering en propositie voor Nuenen in het kader van villagemarketing. Oplevering en besluitvorming hierover wordt in 2023 verwacht.

In de eerste helft van 2022 zijn de analyses over de toeristische/recreatieve sector in Nuenen opgeleverd. De resultaten geven inzicht hoe deze sector functioneert en wordt beleefd. Het vervolg in een vrijetijdseconomie beleid, met onder andere een toeristische website, is uitgesteld tot 2024.

In 2022 zijn de acties uit het uitvoeringsprogramma van de toekomststrategie Groot! binnen de SGE samenwerking opgepakt. Hiermee is een start gemaakt met het ondersteunen van musea in hun samenwerking, het uitvoeren van een verkenning naar een grootschalig evenemententerrein (XXL), de mogelijkheden om met de acht regiogemeenten aan te sluiten bij lichtfestival GLOW, het opleveren van een subsidiescan, de RegioRadar en andere projecten die mede mogelijk zijn gemaakt vanuit de Brainport Financieringsregeling regionale voorzieningen. Verdere uitvoering volgt in 2023.

In het voorjaar van 2022 is een vragenlijst opengesteld voor de inwoners om inzicht te krijgen in welke voorzieningen zij wenselijk vinden op dagstrand Enode. Deze resultaten (van bijna 900 respondenten) zijn vertaald in een rapportage ten behoeve van het toekomstige ontwikkelperspectief. Naar aanleiding hiervan is besloten om Enode te ontwikkelen als kleinschalig, toegankelijk en hoogwaardig dagstrand. De uitwerking hiervan is in 2022 gestart en zal in 2024 resulteren in een nieuwe beheersvorm.

In 2022 zijn twee evenementen toegestaan op dagstrand Enode, die daarna van meerdere perspectieven zijn geëvalueerd. Deze evaluaties zijn de basis geweest voor uitgangspunten voor toekomstige evenementen op dagstrand Enode, besluitvorming door het college vindt begin 2023 plaats.

In 2022 is het aantal partners van het Van Gogh Nationaal Park gegroeid van 60 naar 70. In 2022 is een speciale Van Gogh wandelroute uitgebracht door het parkbureau. Een viertal melkveehouders uit Nuenen hebben zich aangesloten bij het project Brabants Bodem waarmee zij meer natuur inclusief zijn gaan ondernemen. Bij de uitvoering van projecten op het gebied van natuurontwikkeling is actief gecommuniceerd dat deze bijdragen aan het Van Gogh nationaal Park. In 2022 is het niet gelukt om duidelijkheid te krijgen over de status van het Van Gogh Nationaal Park. De partners hebben besloten om toch gezamenlijk te blijven werken aan de uitvoering van het masterplan.

In 2022 is gestart met het opstellen van beleidsnota erfgoed voor de gemeente Nuenen. Deze nota heeft de titel; "Bouwstenen voor de Toekomst". Hiermee wordt aangegeven dat erfgoed een onderdeel is van onze leefomgeving en als inspiratie voor toekomstige ontwikkelingen. De nota gaat in op archeologie, gebouwd en aangelegd erfgoed en het historische landschap.

5. Bevorderen van de ontwikkeling Landgoed Gulbergen

Omschrijving (toelichting)

Het jaar 2022 heeft in het teken gestaan van een uitgebreid participatietraject over de ontwikkeling van Landgoed Gulbergen. Via een webinar, informatie bijeenkomsten, het raadplegen van belanghebbenden en één-op-één gesprekken is naar voren gekomen dat de ontwikkeling boven de spoorlijn zich moet richten op natuur en landschap met eventueel beperkte recreatieve ondersteunende bebouwing. Duidelijk is geworden dat grootschalige energie opwekking, woningbouw en een vakantiepark geen draagvlak hebben bij de omgeving. Door deze uitkomst heeft de Metropoolregio Eindhoven besloten om meer tijd te nemen voor de verdere ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Funcziemenging *	verhouding tussen banen en woningen, bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	43,1	43	43,5**
Vestigingen *	per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	147,1	140	151**
Netto arbeidsparticipatie *	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	68,4	68	70,6**

Banen *	per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	565,3	440	464,5**
Aantal banen in de recreatie en toerisme sector	per 1.000 inwoners (15-74 jaar)	25	22	25,5**
Cijfer voor ondernemersklimaat gegeven door ondernemers	rapportcijfer	7,5	6,9	niet bekend***
Bezoekersaantallen Vincentre	aantal	10.000	12.000	14.264****
Opbrengst toeristenbelasting	€	24.107	24.150	29.302

* verplichte indicator op grond van BBV

** cijfers over 2022 nog niet bekend, daarom cijfers over 2021 opgenomen

*** in 2022 is er geen ondernemerspeiling uitgevoerd

**** Het Vincentre is in 2022 zowel in januari (ivm corona) en vanaf medio oktober (ivm verbouwing) gesloten geweest.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Metropoolregio Eindhoven

Op initiatief van de provincie is eind 2021 regionaal besloten om gezamenlijk te werken aan een voorstel om ongewenste grootschalige logistiek op bestaande bedrijventerreinen te voorkomen. In 2022 is hierover nadrukkelijk regionaal overleg gevoerd waarbij de Metropoolregio Eindhoven het proces heeft gecoördineerd. Definitieve besluitvorming ligt bij Provinciale Staten die begin 2023 om besluitvorming wordt gevraagd.

Ten aanzien van de ontwikkeling van Landgoed Gulbergen heeft de Metropoolregio Eindhoven in 2022 een uitgebreid participatietraject opgezet en doorlopen.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	120	232	206	-26
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	27	27	30	3
3.4 Economische promotie	98	148	70	-78
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	807	716	652	-65
5.4 Musea	68	53	50	-3
5.5 Cultureel erfgoed	41	86	69	-18
Totaal Lasten	1.161	1.262	1.077	-186
Baten				
0.10 Mutaties reserves programma 7	4	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	9	100	85	-14
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	3	0	0	0
3.4 Economische promotie	35	35	41	6
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	18	18	37	19
Totaal Baten	68	152	163	11
Saldo (baten +/- lasten)	-1.093	-1.110	-914	197

Toelichting

De grootste afwijking op dit programma betreft taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie: de exploitatie van het Klooster valt goedkoper uit dan begroot.

Voor meer details en uitleg verwijzen we naar de analyse overzicht baten en lasten in het financiële gedeelte van deze jaarstukken.

Programma 8. Financiën & Belastingen

Portefeuillehouder(s)

B. van Stiphout

Wat wilden we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Verantwoord financieel huishoudboekje is te allen tijde leidend.	1. Reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting.
Lastenverlichting die voor alle inwoners merkbaar is (ook in de zin van goede dienstverlening, zie programma 1).	2. Verlagen OZB indien er financiële ruimte is.

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Financiële verordening 2017	2017 e.v.	mei 2017	medio 2023
Nota reserves en voorzieningen	2019 e.v.	februari 2019	onbepaald
Nota risicomangement en weerstandsvermogen	2015 e.v.	februari 2015	onbepaald
Nota activering, waardering en afschrijving	2006 e.v.	januari 2006	onbepaald
Belasting- en legesverordeningen	jaarlijks	november 2021	november 2022

Wat hebben we ervoor gedaan?

Verantwoord financieel huishoudboekje is te allen tijde leidend.

1. Reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting

Omschrijving (toelichting)

De begroting 2022 was reëel en structureel in evenwicht. Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en door incidentele baten. Het overzicht van incidentele baten en lasten is opgenomen in deze jaarrekening en het structureel exploitatieresultaat komt ook terug in de financiële kengetallen.

De jaarrekening 2022 sluit met een positief resultaat van € 6.364.979,-.

Om ook in de toekomst een reëel en structureel sluitende begroting te behouden en een buffer te vormen voor toekomstige investeringen, stellen wij voor om dit positieve resultaat - behoudens enkele resultaatbestemmingen - in de algemene reserve te storten.

Naast de financiële kengetallen die zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, stellen we ook een trendanalyse op. Deze analyse is voor het eerst bij de programmabegroting 2023 opgesteld en we verfijnen deze mede met input vanuit auditcommissie en raad. Doel is om de verbanden tussen de verschillende kengetallen te verduidelijken. Ook brengen we met enkele scenario's in beeld wat het effect van mogelijke ontwikkelingen is op de kengetallen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Lastenverlichting die voor alle inwoners merkbaar is (ook in de zin van goede dienstverlening, zie programma 1).

2. Verlagen OZB indien er financiële ruimte is

Omschrijving (toelichting)

De begroting 2022 en de belastingverordeningen 2022 waren de laatste in de bestuursperiode 2018-2022. Er is daarom bewust gekozen voor een beleidsarme begroting en gelijkblijvende belastingen.

Om de basis op orde te houden was er geen ruimte voor verlaging van de onroerendezaakbelasting, maar de tarieven zijn zoveel mogelijk op de nullijn gehouden om de totale lastendruk zo min mogelijk te laten stijgen.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
------	-----------	-------------------	----------------	-------------------

Gemiddelde WOZ-waarde woningen *	duizend euro	370	375	391
Woonlasten meerpersoonshuishoudens *	euro	917	932	958
Woonlasten éénpersoonshuishoudens *	euro	764	745	niet bekend
Woningen in bezwaar	aantal / %	605 / 5,61	605 / 5,61	658
Niet-woningen in bezwaar	aantal / %	38 / 4,36	35 / 4,02	11
Gegronde WOZ-bezwaren woningen	aantal / %	157 / 25,95	120 / 44,61	niet bekend
Gegronde WOZ-bezwaren niet-woningen	aantal / %	10 / 26,32	3 / 27,27	niet bekend

* verplichte indicator op grond van BBV

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

Dienst Dommelvallei is de sparringpartner voor onze gemeente op het gebied van de bedrijfsvoeringstaken, waaronder financiën, belastingen en planning & control. Zij volgen hierbij nauwgezet wettelijke en andere in- en externe ontwikkelingen op de genoemde terreinen. Ook onderhouden zij contact met de accountant en met de Provincie als financieel toezichthouder. Daarmee monitoren zij onder meer het voldoen aan financiële regelgeving en het structureel sluitend zijn van de meerjarenbegroting.

De dienst verzorgt vanaf 2022 ook de aanslagen rioolheffing inclusief de inning en invordering hiervan.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo (afwijking budget 2022) wordt weergegeven als positief als het gerealiseerde bedrag hoger is dan de begroting. Bij de lasten is een positief bedrag dus een nadeel, bij de baten een voordeel. Door afronding kunnen er verschillen ontstaan omdat tellingen uit het financieel systeem komen en daarom soms afwijken.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Lasten				
0.10 Mutaties reserves programma 8	0	102	102	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	103	1.537	6.234	4.697
0.5 Treasury	157	79	166	88
0.61 OZB woningen	123	123	146	23
0.62 OZB niet-woningen	45	45	35	-10
0.64 Belastingen overig	53	53	39	-15
0.8 Overige baten en lasten	824	246	-3	-249
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	38	38	0
Totaal Lasten	1.305	2.223	6.757	4.534
Baten				
0.10 Mutaties reserves programma 8	338	321	308	-12
0.5 Treasury	160	103	177	74
0.61 OZB woningen	5.021	5.197	5.229	32
0.62 OZB niet-woningen	1.376	1.376	1.411	35
0.64 Belastingen overig	75	65	68	2
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	31.790	36.072	36.494	422
0.8 Overige baten en lasten	0	0	1	1
Totaal Baten	38.760	43.133	43.688	555
Saldo (baten -/- lasten)	37.455	40.910	36.930	-3.979

Toelichting

De afwijkingen van de begroting op dit programma worden op hoofdlijnen veroorzaakt door:

- Taakveld 0.8: Vrijval van stelpost onvoorzien en inflatie € 246.000,-.
- Taakveld 0.7: De algemene uitkering gemeentefonds was € 422.000,- hoger dan begroot. Dit wordt vrijwel geheel veroorzaakt door de decembercirculaire 2022, die niet meer kon worden verwerkt in de begroting 2022.
- Alle afwijkingen van alle programma's tezamen zorgen voor een afwijking in het resultaat ten opzichte van de begroting van € 4.697.000,- (taakveld 0.11).

Voor meer details en uitleg verwijzen we naar de analyse overzicht baten en lasten in het financiële gedeelte van deze jaarstukken.

Paragrafen

Overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten zijn hieronder de volgende paragrafen opgenomen:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen.

Beleid

Bij het heffen en invorderen van belastingen zijn we onder meer gebonden aan:

- de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR);
- de Algemene wet bestuursrecht (Awb) inclusief de algemene beginselen van behoorlijk bestuur;
- de Invorderingswet 1990;
- de Gemeentewet;
- diverse uitvoeringsbesluiten.

De wet geeft duidelijke kaders aan voor de heffing, invordering en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Het tarievenbeleid is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Geen algemene lastenstijging. De gemiddelde lasten voor de inwoners mogen niet meer toenemen dan de inflatiecorrectie. Lastenverzwaring voor inwoners blijft achterwege en indien enigszins mogelijk zullen we de tarieven van de gemeentelijke belastingen en/of leges verlagen;
- Streven naar kostendekkendheid in de tariefstelling voor leges en retributies;
- Het profijtbeginsel bij de overige heffingen hanteren.

In overeenstemming met deze beleidsuitgangspunten zijn de tarieven over 2022 als volgt aangepast:

- Bij de OZB is 1,65% inflatiecorrectie toegepast. Bij de berekening van het tarief is rekening gehouden met de WOZ-waardeontwikkeling;
- Tarieven in de tarieventabel horende bij de legesverordening zijn verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,65%;
- De tarieven voor afvalstoffenheffing zijn in 2022 is gelijk gebleven aan die van 2021 .
- De grondslag voor de rioolheffing is in 2022 gewijzigd, namelijk een heffing op basis van het aantal gebruikers van een perceel voor woningen en een heffing op basis van gestaffeld waterverbruik voor niet-woningen.

De raad heeft de diverse belastingtarieven definitief (formeel) vastgesteld in de belastingverordeningen op 11 november 2021.

Onroerende-zaakbelastingen

We heffen op grond van artikel 220 van de Gemeentewet twee directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerendezaakbelastingen (OZB):

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De tarieven voor 2022 zijn bijgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden en er is een inflatiecorrectie van 1,65% toegepast.

In 2022 zijn de waarden meer gestegen dan geraamd, de meeropbrengsten zijn bijgeraamd bij de 2e tussentijdse rapportage.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer en de Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten wordt afvalstoffenheffing geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel waarvoor de gemeente verplicht is huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. De tarieven van de afvalstoffenheffing zijn verdeeld in twee componenten:

1. Een vast deel: Hiertoehoren kosten die niet in de invloedssfeer liggen van de individuele inwoners zoals de kosten van de milieustraat, glas-, papier- en plasticinzameling;
2. Een variabel deel: Het gaat hier om het zogenaamd "de vervuiler betaalt" principe; hoe vaker iemand zijn rest- en gft-afval aanbiedt, hoe hoger de kosten voor deze aanbieder zijn.

Reinigingsrechten worden geheven van niet-woningen (bedrijven) die hebben aangegeven gebruik te maken van de inzameldienst voor huishoudelijke afvalstoffen. Het betreft hier geen bedrijfsafval.

Rioolheffing

Op grond van artikel 228a van de Gemeentewet wordt een rioolheffing geheven. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel van waaruit afvalwater direct of indirect via de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd en/of hemelwater direct of indirect wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering of op watergangen die in beheer zijn bij de gemeente.

De tarieven van de rioolheffing worden zodanig vastgesteld dat de geraamde kosten niet boven de geraamde baten uitkomen. We streven ernaar dat de kosten voor 100% worden gedekt door de opbrengsten uit de heffingen.

Kostendekkendheid rioolheffing en afvalstoffenheffing

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording zijn gemeenten verplicht inzichtelijk te maken hoe bij de berekening van tarieven en heffingen wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. De tarieven mogen dus hoogstens kostendekkend zijn. Daarnaast moeten we de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze berekeningen vermelden en de manier waarop we deze uitgangspunten bij de tariefstellingen hanteren.

Met onderstaande tabel verantwoorden we of de heffingen (afvalstoffenheffing en rioolheffing) inderdaad kostendekkend zijn geweest, ofwel of de werkelijke baten de gerealiseerde lasten niet hebben overschreden. Per heffing worden de totale baten en lasten en het gerealiseerde dekkendheidspercentage weergegeven.

Dekkendheid rioolheffing	2022
Riolering taakveld 7.2	
Beheer en onderhoud riolering	689.596
Kapitaallasten	344.466
Mutatie voorziening	349.540
Totaal kosten riolering taakveld 7.2	1.383.602
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	234.581
Kwijtschelding taakveld 6.3	35.525
Straatreiniging taakveld 2.1	185.564
Watertaken taakveld 5.7	127.289
BTW taakveld 0.11*	314.000
Totaal toerekenbaar	896.959
Totaal lasten	2.280.561
Opbrengst rioolheffing**	2.259.169
Overige opbrengsten	21.392
Baten totaal taakveld 7.2	2.280.561
Dekkendheidspercentage riool	100%
* De omzetbelasting rekenen we conform artikel 229B van de Gemeentewet toe. Deze toerekening is het gevolg van de invoering van het Btw-compensatiefonds in 2003. Vanaf dat moment werd de Btw compensabel en werd tegelijkertijd het gemeentefonds hiervoor verlaagd.	
** De opbrengsten zijn gebaseerd op het aantal bewoners van een pand.	

Dekkendheid afvalstoffenheffing	2022
Afval taakveld 7.3	
Lasten milieustraat	901.497
Lasten overige afvalstromen	1.589.149
Kapitaallasten	39.099

Mutatie voorziening	-518.893
Storting voorziening compensatie Attero	197.380
Totaal kosten afval taakveld 7.3	2.208.231
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	367.949
Kwijtschelding taakveld 6.3	77.203
Straatreiniging taakveld 2.1	143.493
BTW taakveld 0.11	339.098
Totaal toerekenbaar	927.744
Totaal lasten	3.135.975
Opbrengst afvalstoffenheffing	2.434.539
Baten milieustraat	190.324
Baten overige afvalstromen	268.364
Baten totaal taakveld 7.3	2.893.227
Dekkendheidspercentage afval	92%
Het dekkingspercentage is lager dan 100% omdat het saldo van de voorziening afval ontoereikend was en er als gevolg van een gerechtelijke uitspraak een voorziening moest worden gevormd voor de compensatie van Attero.	

Leges

Als de gemeente een bepaalde dienst levert kunnen daarvoor leges worden geheven. De raad stelt de tarieven jaarlijks vast in de Tarieventabel bij de Legesverordening. Net als riool- en afvalstoffenheffing moeten de tarieven dusdanig worden vastgesteld dat de geraamde baten niet boven de geraamde lasten uitkomen. Er mag geen winst gemaakt worden. Voor deze heffingen wordt gestreefd naar een 100% kostendekkend tarief. Bij de vaststelling van een aantal tarieven, zoals voor reisdocumenten, moet rekening gehouden worden met door het Rijk vastgestelde maximumtarieven. De leges worden in principe jaarlijks verhoogd met de daarvoor geldende inflatiecorrectie, met uitzondering van de leges/tarieven die zijn vastgesteld door het Rijk en in MRE-verband.

Kostendekkendheid leges

Op grond van het BBV moeten gemeenten inzichtelijk maken dat de tarieven en heffingen hoogstens kostendekkend zijn.

Per hoofdstuk van de legesverordening 2022 is hieronder de kostendekkendheid weergegeven op basis van de gerealiseerde baten en lasten. Alleen hoofdstukken vanuit de modelverordening die zijn opgenomen in de legesverordening van Nuenen zijn opgenomen. Per titel in de legesverordening wordt gestreefd naar maximale kostendekkendheid, ondanks dat jurisprudentie de legesverordening als één geheel ziet en dus de legesverordening als geheel maximaal kostendekkend mag zijn. Tussen afzonderlijke hoofdstukken binnen een titel mag kruissubsidiëring worden toegepast. Opbrengsten uit leges van een bepaald hoofdstuk mogen kosten binnen een ander hoofdstuk compenseren.

Onderstaande overzichten geven aan dat de leges hoogstens kostendekkend zijn.

De lasten zijn uitgesplitst in salaris, overhead en directe lasten. Hierbij is rekening gehouden met jurisprudentie over hetgeen wel en niet aan de leges mag worden toegerekend.

De salarislasten en overhead in titel 1 zijn toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken. Op basis van de toegerekende salarislasten is het opslagpercentage voor de overhead bepaald.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 1	Algemene Dienstverlening					
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	-49.350	37.928	38.493	10.527	57%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	-134.184	101.142	102.649	60.153	51%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	-102.014	80.071	81.264	41.567	50%
Hoofdstuk 4	Verstrekkings uit de Basisregistratie personen	-3.771	37.928	38.493	181	5%
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken	0	0	0	0	0%

Hoofdstuk 8	Vastgoed informatie	0	8.428	8.554	0	0%
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	-43.538	42.142	42.770	28.269	38%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	0	8.428	8.554	0	0%
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 12	Leegstandwet	-22	8.428	8.554	0	0%
Hoofdstuk 16	Kansspelen	0	12.643	12.831	0	0%
Hoofdstuk 17	Telecommunicatie	-19.585	8.428	8.554	9.343	74%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	-4.343	12.643	12.831	0	17%
Hoofdstuk 19	Kinderopvang	-6.724	8.428	8.554	0	40%
Hoofdstuk 20	Diversen	-6.456	25.285	25.662	0	13%
Totaal titel 1		-369.988	391.925	397.765	150.039	39%

De salarislasteren en overhead in titel 2 zijn (voornamelijk) toegerekend vanuit het taakveld 8.3 Wonen en Bouwen, waaronder de bouwvergunningen vallen. Ook hier is op basis van de toegerekende salarislasteren de overhead bepaald. De baten en lasten binnen titel 2 van de legesverordening hebben voornamelijk betrekking op hoofdstuk 2 en 3, vandaar is vanwege de samenhang besloten alle lasten toe te rekenen aan hoofdstuk 3 binnen titel 2 en is dit niet verder uitgesplitst.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunningen					
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 2	Principe verzoek / vooroverleg / beoordeling conceptaanvraag	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	-487.848	348.207	353.395	88.183	62%
Hoofdstuk 4	Vermindering	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 5	Teruggaaf	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 6	Intrekking omgevingsvergunning	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 7	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 10	In deze titel niet benoemde beschikking	0	0	0	0	0%
Totaal titel 2		-487.848	348.207	353.395	88.183	62%

De salarislasteren en overhead in titel 3 zijn voornamelijk toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn					
Hoofdstuk 1	Horeca	-18.108	8.428	8.554	0	107%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	-1.509	12.643	12.831	0	6%
Hoofdstuk 3	Seksbedrijven	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 4	Verbod exploiteren bedrijf zonder benodigde vergunning	0	0	0	0	0%
Hoofdstuk 5	Marktstandplaatsen	0	4.214	4.277	0	0%
Hoofdstuk 6	Winkeltijdenwet	0	4.214	4.277	0	0%
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	0	0	0	0	0%
Totaal titel 3		-19.618	29.500	29.939	0	33%

Overige belastingen

Baatbelasting

Als de gemeente voorzieningen aanlegt waar maar een deel van de inwoners (bijzonder) bij gebaat zijn, dan kan de gemeente hen een baatbelasting opleggen. De belasting wordt in eens dan wel jaarlijks geheven gedurende maximaal 30 achtereenvolgende jaren. Momenteel is nog maar één baatbelasting van kracht. De betreffende voorziening is de aanleg van de rotonde op de Europalaan ("industrieterrein Berkenbos").

Toeristenbelasting

Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven van diegene die mensen tegen vergoeding laat overnachten. Het geldt alleen als de persoon die hier verblijft geen inwoner van de gemeente is.

Vermakelijkhedenretributie

Vermakelijkhedenretributie wordt geheven bij de organisatoren van evenementen waarbij entree wordt geheven. Deze retributie wordt pas geheven als er meer dan 2.000 betalende bezoekers het evenement hebben bezocht. Deze retributie wordt geheven omdat er gebruik wordt gemaakt van door of met medewerking van het gemeentebestuur tot stand gebrachte of gehouden voorzieningen.

Marktgeden

De markt is in 2022 geprivatiseerd en er worden geen marktgeden meer geheven.

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt geheven in het vastgestelde centrumgebied ten behoeve van de voeding van het ondernemersfonds.

Kwijtscheldingsbeleid

Als mensen de verschuldigde belasting niet kunnen betalen (of met buitengewoon bezwaar), komen zij wellicht in aanmerking voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. In het kader van de administratieve lastenverlichting voor de inwoners, toetsen we bij het inlichtingenbureau indien eerder kwijtschelding verleend is of er geen belemmering is voor het verlenen van automatische kwijtschelding. Bij geen belemmering verlenen we automatische kwijtschelding.

De kwijtscheldingsregels zijn vastgelegd in de Invorderingswet 1990 en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De gemeente heeft, als gevolg van artikel 255 van de Gemeentewet, slechts op 2 onderdelen beleidsvrijheid:

- De raad kan bepalen dat er helemaal geen dan wel gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend;
- De raad kan regels stellen met betrekking tot de wijze waarop de kosten van bestaan in aanmerking worden genomen die er toe leiden dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend.

Op grond van het laatste onderdeel heeft de gemeente gekozen voor het voor 100% meenemen van de kosten van bestaan.

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de volgende heffingen:

- OZB;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing.

Overzicht tarieven

	2020	2021	2022
OZB Eigenaar Woning	0,1332%	0,1284%	0,1231%
OZB Eigenaar Niet-woning	0,2274%	0,2324%	0,2411%
OZB Gebruiker Niet-woning	0,1826%	0,1866%	0,1935%
Afvalstoffenheffing vastrecht (per jaar)	109,92	153,60	153,60
Afvalstoffenheffing 25 liter gft-afval	0,00	0,00	0,00
Afvalstoffenheffing 80, 140 of 240 liter gft-afval	1,50	2,00	2,00
Afvalstoffenheffing 25 liter restafval	2,25	2,25	2,25
Afvalstoffenheffing 80 liter restafval	7,25	7,25	7,25
Afvalstoffenheffing 140 liter restafval	13,00	13,00	13,00
Afvalstoffenheffing 240 liter restafval	21,75	21,75	21,75
Afvalstoffenheffing 60 liter ondergronds	2,75	3,25	3,25
afvalstoffenheffing 30 liter ondergronds		1,60	1,60
Rioolheffing (per m ³ water)	1,49	1,39	
Rioolheffing 1-pers huishouden			75,00
Rioolheffing 2-pers huishouden			140,00
Rioolheffing 3-pers huishouden			205,00
Rioolheffing 4-pers huishouden			270,00
Rioolheffing 5 of meer-pers huishouden			330,00

Vergelijking buurgemeenten

	Son en Breugel	Nuenen	Eindhoven	Best	Geldrop-Mierlo
OZB eigenaar woning	0,0841%	0,1231%	0,10543%	0,0908%	0,0756%
OZB eigenaar niet-woning	0,1969%	0,2411%	0,31089%	0,1995%	0,1792%
OZB gebruiker niet-woning	0,1623%	0,1935%	0,22872	0,1600	0,1456%
Afvalstoffenheffing (*) (meerpers.huishouden)	290	402	347	323	338
Rioolheffing	142	205	168	177	199

*) Diftar-gemeenten worden door het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) berekend op basis van vastrecht plus een gemiddeld aantal ledigingen (18 maal een grijze container van 140 liter en 7 maal een groene container van 140 liter). De aantallen van het COELO zijn gebaseerd op een landelijk gemiddelde. In de meeste diftar-gemeenten is het gemiddelde aantal ledigingen lager. Bij de tabel hieronder, Ontwikkeling lokale lastendruk, gaan we uit van het gemiddelde aantal ledigingen in Nuenen.

Ontwikkeling lokale lastendruk

Jaar	2020	2021	2022
WOZ-waarde	331.000	354.000	391.000
Wijziging WOZ-waarde	5,41%	6,95%	10,45%
OZB	441	455	481
Afvalstoffenheffing *	224	272	272
Rioolheffing # **	204	190	205
Totaal	869	917	958
Lastenontwikkeling	0,70%	5,52%	4,47%

*) Uitgangspunt hierbij is het gemiddeld aantal ledigingen restafvalcontainers en gft-afvalcontainers in Nuenen, herrekend naar alsof er alléén 140-liter containers zijn.

#) Uitgangspunt hierbij is het gemiddelde waterverbruik per huishouden van 137m³.

**) in 2022 is de grondslag rioolheffing veranderd, we gaan in 2022 uit van een 3-persoons huishouden.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de financiële positie van de gemeente Nuenen. Hiervoor beschrijven en waarderen we de risico's. Vervolgens zetten we het totaal aan risico's af tegen de aanwezige weerstandscapaciteit. Voor wat betreft het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing hanteren we de uitgangspunten van de 'Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2015'. Als laatste worden de financiële kengetallen gepresenteerd.

Beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's

In de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2015 wordt het beleidskader voor het weerstandsvermogen beschreven. Dit kader luidt als volgt:

- De gemeenteraad wordt via de planning- en controldocumenten (begroting en jaarrekening) geïnformeerd over de 15 belangrijkste risico's, de beschikbare weerstandscapaciteit en de ratio van het weerstandsvermogen;
- De 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' wordt als basis gehanteerd voor de opstelling van de verplicht voorgeschreven paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de meerjarenprogrammabegroting en de jaarrekening;
- Uitgegaan wordt van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio > 1);
- Als de ratio weerstandsvermogen door de toename van risico's onder de 1 uitkomt zal ofwel de beschikbare weerstandscapaciteit worden aangevuld, of zullen extra inspanningen worden gedaan om de benodigde weerstandscapaciteit terug te brengen. In deze situatie zal het college voorstellen doen aan de gemeenteraad die ervoor moeten zorgen dat het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau komt.

Top 10

Er is een selectie gemaakt van 10 in plaats van 15 risico's die extra aandacht verdienen. De impact van de risico's buiten de top 10 op de benodigde weerstandscapaciteit is beperkt. De risico's buiten de top 10 worden via de verzameling "Overige risico's" wel meegenomen in de berekening van de weerstandratio.

Inventarisatie van de risico's

In veel gevallen kunnen we de exacte waarde van een risico niet bepalen. Om de risico's toch te kwantificeren werken we met klassengemiddelden. Deze klassengemiddelden leiden tot de financiële gevolgen in de onderstaande tabel. De risicowaarde bepalen we vervolgens aan de hand van de volgende berekening:

$$\text{Risicowaarde (€)} = \text{Kans (\%)} \times \text{Gevolg (€)}$$

Het totaal aan risicowaarden vormt de benodigde weerstandscapaciteit. Omdat niet alle risico's zich tegelijk manifesteren rekenen we hierbij met een zekerheidspercentage van 90%.

Hoewel zorgvuldig is geprobeerd om alle risico's in beeld te brengen, kan het voorkomen dat een risico niet is opgenomen. Zoals eerder genoemd is risicomanagement een dynamisch proces en voortschrijdend inzicht zorgt voor een steeds vollediger beeld.

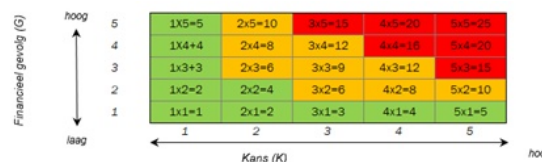
Het is onmogelijk en onwenselijk om te sturen op alle geïdentificeerde risico's. Door de risico's te kwantificeren wordt de lijst geordend. Op deze manier ligt de focus op de risico's die de grootste impact op de organisatie hebben. Zowel de kans dat een risico zich manifesteert als de impact die het risico met zich meebrengt moet worden bepaald.

Er wordt een inschatting gemaakt van de waarschijnlijkheid dat het risico daadwerkelijk optreedt. Vervolgens wordt een inschatting gemaakt van het bedrag dat de gemeente kwijt is indien het risico optreedt. Het kwantificeren van risico's is een proces van taxeren en inschatten en heeft daarmee altijd in bepaalde mate een subjectief karakter.

Onderstaande tabellen geven de verdeling weer van de klassen waarop de inschatting wordt gebaseerd. Tabel 1 is de verdeling van klassen naar kans, tabel 2 is de verdeling van klassen in financieel gevolg:

Klasse	Kans (Waarschijnlijkheid)	Klasse gemiddelde (%)	Klasse	Financieel gevolg (€)	Klasse gemiddelde (€)
1	Eén keer per 10 jaar of minder (1-20%)	10%	1	< 50.000	25.000
2	Eén keer per 5 à 10 jaar (21-40%)	30%	2	50.000 – 100.000	75.000
3	Eén keer per 2 à 5 jaar (41-60%)	50%	3	100.000 – 250.000	175.000
4	Eén keer per 1 à 2 jaar (61-80%)	70%	4	250.000 – 500.000	375.000
5	Eén keer per jaar of vaker (81-99%)	90%	5	> 500.000	-

Matrix (kans x gevolg top 10 risico's)

Voor de bepaling van de score in de risicomatrix worden de classescores bepaald. Hierboven staan twee tabellen. In de eerste tabel is de top 10 opgenomen. Het getal in de matrix correspondeert met het risiconummer uit de top 10. Zo is zichtbaar welk risico in het groen, oranje of rood is opgenomen. In de tweede tabel is de scoreberekening van de kans x gevolg opgenomen.

Top 10 risico's

Risico	Kans (%)	Gevolg (€)	Risicowaarde (€)
1 <i>Grondexploitatie</i>	exact	bedrag	15.651.638
Het bedrag is ten opzichte van de jaarrekening 2021 gedaald. Dit komt doordat bij het project Nuenen West de risico's deels zijn afgenomen en bij het project Eeneind West is de benodigde weerstandscapaciteit gestegen.			
2 <i>Standplaatsen woonwagens</i>	exact	bedrag	425.000
Eventuele meerkosten voor de verbetering van woonwagens kunnen voor rekening van de gemeente komen.			
3 <i>Wmo/Jeugd</i>	90%	375.000	337.500
Wmo/Jeugd is een open-einde regeling. Door een mogelijke toename van het aantal aanvragen en/of een andere soort zorginzet bestaat het risico dat het budget wordt overschreden.			
4 <i>Saneringskosten grond</i>	50%	375.000	187.500
Om de standplaatsen van de woonwagens op orde te brengen dient de grond voor een deel gesaneerd te worden. Deze meerkosten zijn voor rekening en risico van de gemeente.			
5 <i>Externe gevolgen cybercriminaliteit/beveiligingsincident</i>	30%	500.000	150.000
Een beveiligingsincident is een inbreuk op de beveiliging, waarbij de beschikbaarheid, de integriteit of de vertrouwelijkheid van informatie in gevaar is of kan komen. Een beveiligingsincident kan ook onbewust worden veroorzaakt. Cybercriminaliteit is criminaliteit met ICT als middel én doelwit. Cybercriminaliteit is veelvoorkomend. Aan de ene kant wordt ICT steeds complexer, en aan de andere kant blijkt uit de benchmark dat we onder het gemiddelde zitten qua middelen.			
IBD dreigingsbeeld 2023-2024: De dreiging van ransomware-aanvallen neemt toe. Aan de lopende band proberen criminelen een ingang te vinden. De (potentiële) gevolgen van een aanval worden ook steeds ernstiger: het wordt merkbaar. Het fenomeen ransomware (gijzelsoftware) komt al jaren voor. Criminelen versleutelen gegevens en persen het slachtoffer af om deze gegevens na het betalen van losgeld weer toegankelijk te maken. De IBD ontving de afgelopen twee jaar steeds meer meldingen van situaties waar gemeentelijke processen langdurig(er) verstoord zijn als gevolg van destructieve gijzelsoftware. Criminelen aarzelen niet om privacygevoelige gegevens van inwoners, bedrijven en medewerkers online te publiceren.			
De externe gevolgen van cybercriminaliteit of een beveiligingsincident kunnen groot zijn:			
- Een getroffen organisatie is vaak weken of maanden bezig om de bedrijfsprocessen en informatiebeveiliging weer op orde te krijgen en de complete gegevensregistraties opnieuw op te bouwen.			
- Beveiligings- en privacy- incidenten schaden ook het vertrouwen van burgers in de overheid, de reputatie van de organisatie en haar bestuurders.			

	Daarnaast kunnen onzorgvuldige omgang met persoonsgegevens en overtredingen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) leiden tot aansprakelijkheidsstellingen van getroffen of boetes van de privacytoezichthouder. Een boete wegens onzorgvuldig handelen met de privacy van inwoners zou bovendien leiden tot grote imagoschade.			
	Drie soorten dreigingen vallen de laatste tijd op: - Meer ransomware, destructievere gevolgen - Steeds meer en ernstiger kwetsbaarheden in software - Gevaren in ketens			
6	<i>Algemene uitkering gemeentefonds</i>	70%	175.000	122.500
	Via circulaire wordt de gemeente 2 maal per jaar geconfronteerd met aanpassingen vanuit het gemeentefonds. In 2022 is besloten om 2 belangrijke wijzigingen in de indexering van de algemene uitkering door te voeren. Ten eerste zal vanaf 2026 niet langer via de normeringssystematiek ('samen de trap op, samen de trap af') geïndexeerd worden. Daarmee vervalt de koppeling aan de rijksuitgaven. Het accres wordt wel bijgesteld als gevolg van jaarlijkse loon- en prijsontwikkelingen. Ten tweede geldt dat het volumedeel van het accres voor de periode tot en met 2025 is vastgezet op de stand van de meicirculaire 2022. Door het vastzetten van het volumedeel van het accres zijn er bij zowel het Rijk als de gemeenten veel minder budgettaire schommelingen dan voorheen. Dit betekent dat de accresstanden voor deze jaren slechts nog wijzigingen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen.			
	Het verdeelmodel zal nog verder verbeterd worden. Onderzoeken naar de centrumfunctie, eenpersoonshuishoudens, inkomstencorrecties WOZ-waarden en de overige eigen middelen (OEM) lopen nog. De eerste resultaten hiervan zijn in de loop van 2023 te verwachten.			
	De schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend.			
7	<i>Interne gevolgen cybercriminaliteit/beveiligingsincident</i>	70%	175.000	122.500
	Naast de externe gevolgen - die genoemd worden bij risico 5 - loopt de organisatie ook het risico op mogelijk interne gevolgen. Grootste risico's daarbij zijn: - Uitval van dienstverlening en bedrijfsvoering; - Fouten in de dienstverlening; - Herstelkosten.			
	Drie soorten dreigingen vallen de laatste tijd op: - Meer ransomware, destructievere gevolgen - Steeds meer en ernstiger kwetsbaarheden in software - Gevaren in ketens			
8	<i>Naheffing Attero</i>	50%	219.832	109.916
	Als de naheffing op basis van tonnages wordt berekend, dan is de naheffing hoger.			
9	<i>Intergemeentelijke samenwerking - Dienst Dommelvallei</i>	exact	bedrag	97.875
	De samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening verloopt via de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei. Omdat Dienst Dommelvallei geen eigen reserves heeft, wordt het totaal van de risico's van de dienst via de verdeelsleutel belegd bij de drie deelnemende gemeenten.			
10	<i>GGD Brabant Zuidoost</i>	exact	bedrag	55.901
	De Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant Zuidoost heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg en de ambulancezorg. Op basis van de begroting wordt financieel bijgedragen. Het onafgedekte risico, zijnde € 1.850.000, dient te worden opgenomen (naar ratio) in de eigen paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de deelnemende gemeenten.			
				<i>Subtotaal top 10</i>
				<i>Overige risico's</i>
				<i>Onvoorzien</i>
				<i>Totaal</i>
				17.260.330
				210.629
				250.000
				17.720.959
	Totaal o.b.v. zekerheidspercentage (90%)			15.948.863

Wijzigingen

Ten opzichte van de begroting 2023 is de totale risicowaarde fors afgenomen. Dit komt met name door het dalen van de risicowaarde van de risico's grondexploitatie en Wmo/Jeugd.

Inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is de verzamelterm van al die bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden.

Weerstandscapaciteit	Incidenteel	Structureel
Algemene reserve	8.327.239	-

Algemene reserve bouwgrond	13.378.900	-
Algemene reserve bouwgrond winstnemingen	9.401.891	-
Stille reserve	pm	-
Raming onvoorziene uitgaven	0	143.000
Onbenutte belastingcapaciteit	-	0
Totale weerstandscapaciteit	31.108.030	143.000

Er wordt uitgegaan van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio ≥ 1). Deze verhouding wordt als volgt bepaald:

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit/Benodigde weerstandscapaciteit

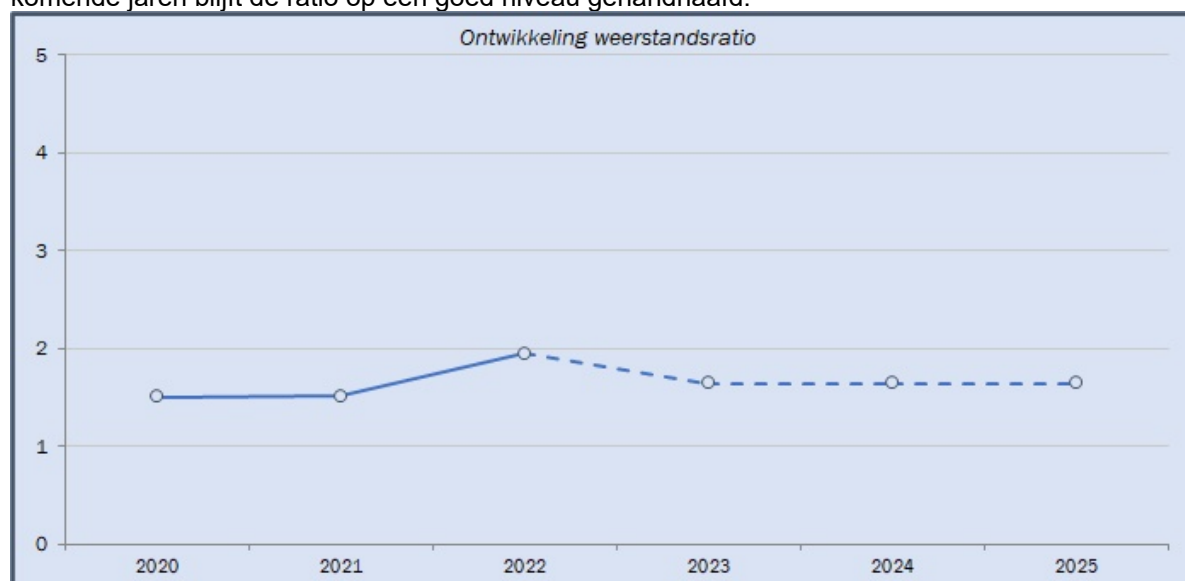
€ 31.251.030 / € 15.948.863 = 1,96

Wij concluderen dat het weerstandsvermogen van de gemeente met een weerstandsratio van 1,96 goed is.

Ontwikkeling weerstandsvermogen

De onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de weerstandsratio zien, inclusief de prognose voor de komende jaren. Voor de prognose gaan we uit van gelijk blijvende benodigde weerstandscapaciteit. Voor de beschikbare weerstandscapaciteit gaan we uit van de meerjarenramingen.

Met een weerstandsratio van 1,96 is het weerstandsvermogen van Nuenen goed. Ook voor de komende jaren blijft de ratio op een goed niveau gehandhaafd.

Financiële kengetallen

Kengetallen geven inzicht in bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen bijdragen aan het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. De combinatie van de kengetallen geeft een indicatie over de financiële positie van de gemeente. Daarnaast bieden kengetallen de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken.

Een individueel kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie van de gemeente moet worden beoordeeld. De kengetallen moeten in samenhang bekeken worden, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van de gemeente.

Een kengetal, of de ontwikkeling van een kengetal, is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Voor de provincie als toezichthouder hebben de kengetallen een signaleringswaarde. Ze kunnen worden betrokken bij het krijgen van een completer inzicht in de financiële situatie en risicopositie van een gemeente.

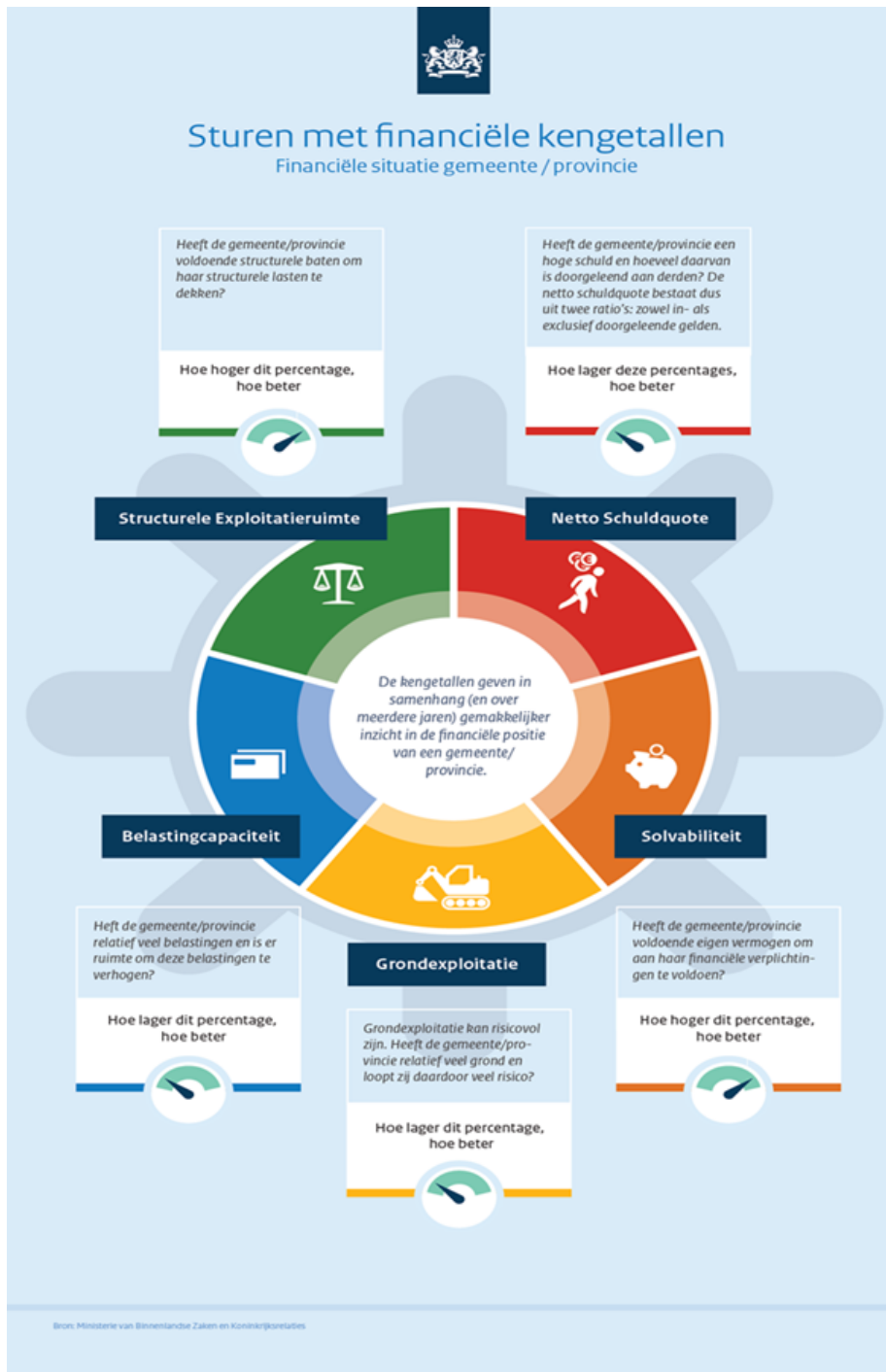
De volgende financiële kengetallen moeten in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen worden:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- grondexploitatie;
- structurele exploitatieruimte;
- belastingcapaciteit

De toezichthouder hanteert geen normering, maar maakt gebruik van onderstaande signaleringswaarden.

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90	90-130	>130
Solvabiliteitsratio	>50	20-50	<20
Grondexploitatie	<20	20-35	>35
Structurele exploitatieruimte	>0	0	<0
Belastingcapaciteit	<95	95-105	>105

Zie voor de onderlinge verhouding van de kengetallen bij conclusie.

Uitgangspunten

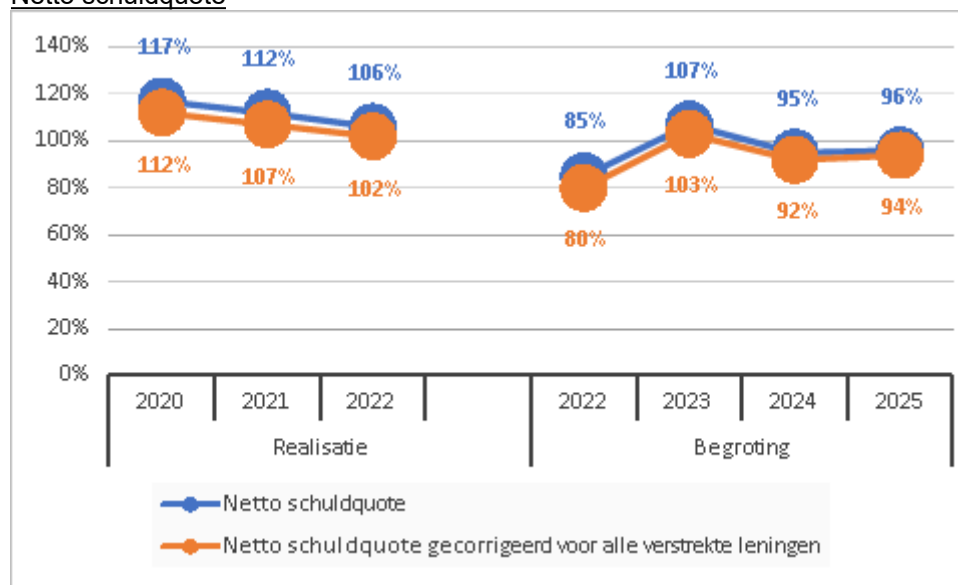
Voor de kolommen realisatie is uitgegaan van de balans zoals opgenomen in de betreffende jaarrekening. De kengetallen voor de begroting 2022 zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2022-2025. De kengetallen voor 2023-2025 zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2023-2026.

Omschrijving	Realisatie			Begroting			
	2020	2021	2022	2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote	117%	112%	106%	85%	107%	95%	96%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	112%	107%	102%	80%	103%	92%	94%
Solvabiliteitsratio	28%	30%	33%	35%	30%	31%	31%
Grondexploitatie	113%	117%	124%	74%	100%	51%	46%
Structurele exploitatieruimte	1%	3%	9%	1%	1%	1%	2%
Belastingcapaciteit	112%	118%	118%	110%	104%	104%	104%

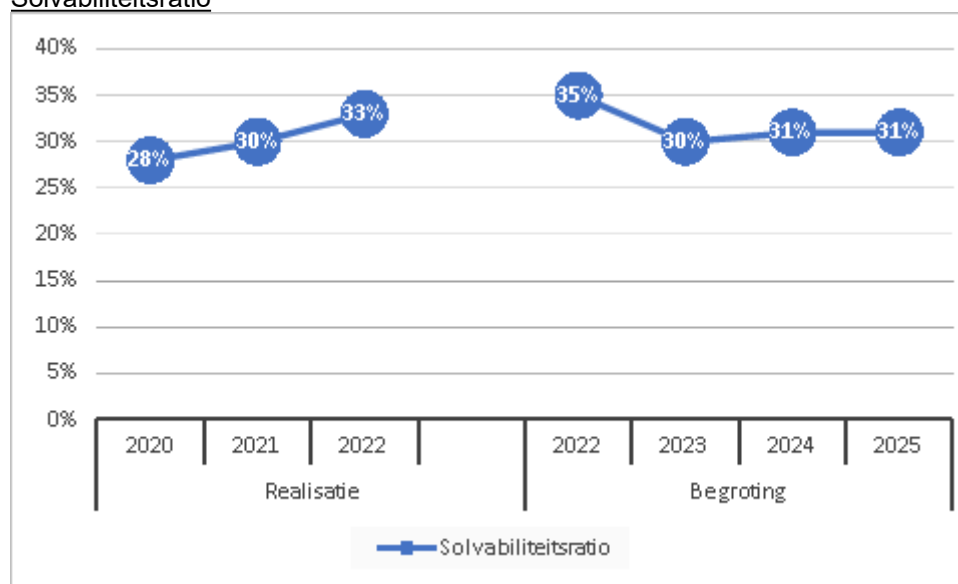
Hieronder volgt per kengetal een korte toelichting.

Netto schuldquote

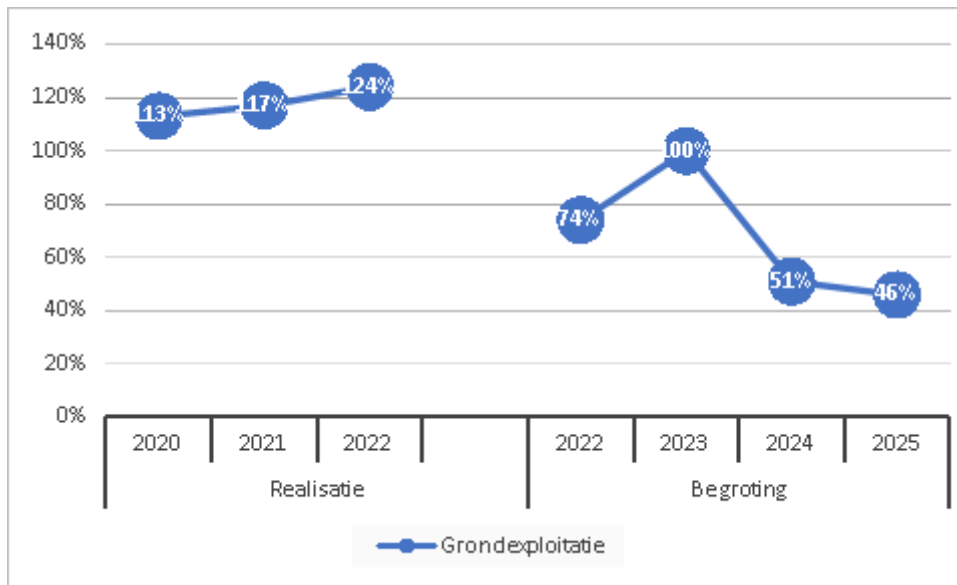
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Solvabiliteitsratio

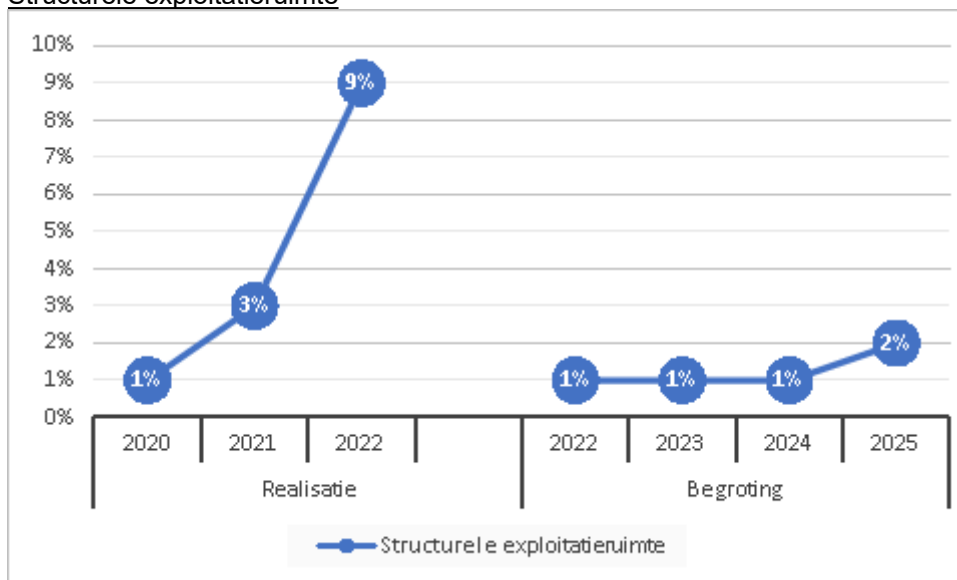
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Grondexploitatie

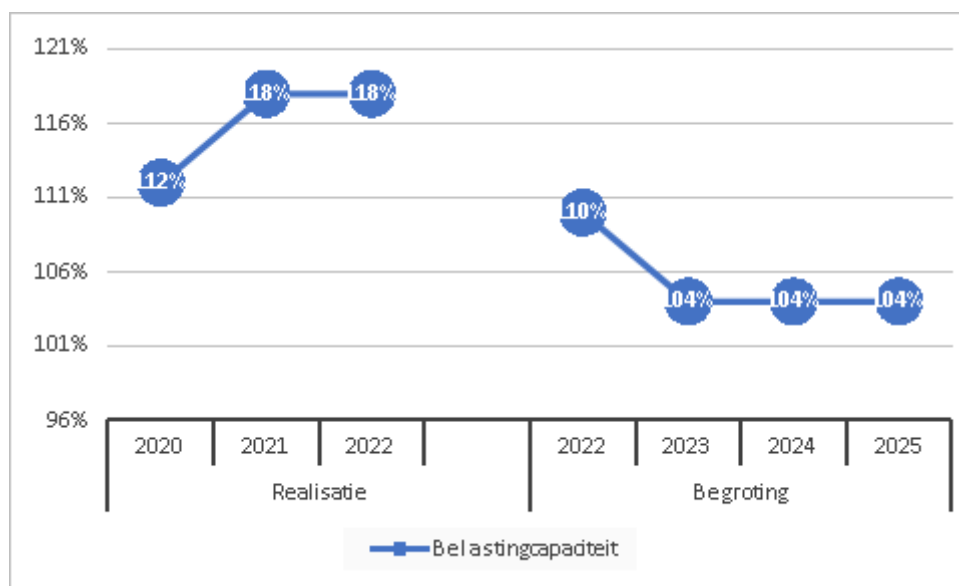
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstig) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de verkochte gronden kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar deze kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. In dit geval landelijk gemiddelde tarieven. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld.

Conclusie

Netto schuldquote (zowel gecorrigeerd als niet gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

De hoogte van dit kengetal wordt voor de gemeente Nuenen beïnvloed door 2 oorzaken:

- De gemeente heeft vanaf 2005 veel geïnvesteerd in de grondexploitaties, met name Nuenen West. Daarnaast is er in 2012 geïnvesteerd in Eeneind West. Om deze investeringen te financieren is het de afgelopen jaren noodzakelijk geweest om kort- dan wel langlopende leningen aan te trekken.

Het kengetal voor de begroting is lager dan de werkelijke kengetallen in de afgelopen jaarrekeningen. Dit wordt met name veroorzaakt door het, conform afspraken, rammen van de verkoop van de gronden Eeneind West. In 2022 heeft de geraamde verkoop niet plaatsgevonden.

In de huidige meerjarenraming zijn de verkoopbaten geraamd overeenkomstig de bouwgrondexploitaties zoals bij de jaarrekening 2021 vastgesteld. Na vaststelling van de jaarrekening 2022 stellen we de ramingen van de grexen voor de komende jaren weer bij. Het kengetal neemt de komende jaren af door de realisatie van geraamde verkopen in met name Nuenen West en Eeneind West.

- Het oplopen van dit kengetal in 2023 wordt veroorzaakt door de investeringen zoals geraamd in de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026, waarvan de grootste:
  - Klooster (2022-2024);
  - sporthal De Hongerman (2022-2023);
  - renovatie van de woonwagenlocaties (2024 t/m 2026);
  - Bundelroutes (2023 t/m 2025).

Solvabiliteitsratio

Deze ratio is verbeterd ten opzichte van 2021, doordat de reserves gegroeid zijn als gevolg van de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2021.

De (geraamde) reserves en voorzieningen schommelen de komende jaren slechts licht, en daarmee ook deze ratio. Een lichte daling in 2023 houdt verband met de hoge geraamde investeringen in 2023 (zie hierboven).

Grondexploitatie

De gemeente heeft vanaf 2005 veel geïnvesteerd in de grondexploitaties, daarom is dit kengetal nog steeds hoog. De komende jaren laat de ratio een sterke afname zien door het, conform afspraken, rammen van de verkoop van de gronden Nuenen West en Eeneind West in de komende jaren.

Structurele exploitatieruimte

De resultaten van de begrotingsjaren zijn positief. Alle structurele lasten, inclusief de kapitaallasten van de geraamde investeringen, worden gedekt door structurele baten.

Belastingcapaciteit

Het landelijk gemiddelde van het kengetal voor de belastingcapaciteit wordt jaarlijks op 100% gesteld. De gemeente Nuenen heeft in het verleden, toen er negatief eigen vermogen was, besloten tot een forse verhoging van de ozb. Het kengetal neemt af omdat de afgelopen jaren ingezet is op verlaging van de belastingdruk, mits dat gezien de financiële situatie verantwoord was.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Nuenen heeft een uitgestrekt buitengebied en een intensief bebouwd binnengebied met een totale oppervlakte van 3.361 ha. De gemeente is verdeeld over vier kernen: Nuenen, Gerwen, Nederwetten en Eeneind. Zowel binnen als buiten de kernen vinden tal van activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Om deze activiteiten in goede banen te leiden zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, openbare verlichting, civieltechnische kunstwerken, groen, riolering, gebouwen, speeltoestellen, verkeersregelingen en ten slotte beelden en platiëken.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud daarvan is bepalend voor het voorzieningenniveau en de (jaarlijkse) lasten. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft inzicht in het beleid en de financiële consequenties van het onderhoud van de kapitaalgoederen.

Wegen

De gemeente beschikt over een uitgebreid wegennet ten behoeve van de verbinding binnen de kernen, tussen de kernen en de aansluiting op het regionale wegennet. Op dit moment bestaat dit wegennet uit ruim 228 kilometer verharde wegen.

Beleid

In het vastgestelde beheerplan heeft de raad gekozen voor cyclisch onderhoud. Bij deze systematiek wordt het onderhoud zodanig gepland dat gedurende de gehele levensduur van de verhardingen periodiek grootschalig onderhoud kan worden uitgevoerd. Financieel gezien betekent dit de eerste 10 jaar een uitgave van gemiddeld € 977.000,-. In het beheerplan 2022-2026 zijn ook enkele beleidskaders opgenomen.

Beleidsplan

Voor het beleidsveld Wegen is geen apart beleidsplan opgesteld. De beleidskaders zijn benoemd in het Beheerplan wegen 2022-2026.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan Wegen 2022-2026	2022-2026	maart 2021	medio 2026

Uitgangspunten

Het benodigde kleinschalig en grootschalig onderhoud wordt bepaald aan de hand van de jaarlijkse wegeninspectie.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

Financieel	2022
Raming groot onderhoud wegen	1.574.778
Realisatie groot onderhoud wegen	712.324
Verschil	862.454

Jaarlijks wordt volgens het programma uit het beheerplan wegen het benodigd (gemiddeld) bedrag (€ 977.000,-) gestort in deze voorziening. De storting is bestemd voor cyclisch onderhoud. De werkelijke uitgaven fluctueren. Voor reconstructie en rehabilitatie van de wegen zijn geen middelen beschikbaar in de onderhoudsvoorziening. Indien hier middelen voor nodig zijn wordt apart aan de raad om budget gevraagd. Eind 2022 resteert in de voorziening een bedrag van € 1.766.955,-. Daarnaast is in 2022 € 146.264,- uitgegeven aan klein onderhoud (begroot € 181.500,-).

Achterstallig onderhoud

Het achterstallig onderhoud is een indicator van het CROW (uitgedrukt in kosten) en is gedefinieerd als onderhoud op wegvakonderdelen waarbij de richtlijn al is overschreden, met andere woorden waarbij het onderhoud al eerder uitgevoerd had moeten worden.

Er is geen achterstallig onderhoud. Jaarlijks wordt een inspectie uitgevoerd op het gehele areaal. Op basis van deze inspecties vindt kleinschalig en grootschalig onderhoud plaats, met name op wegvakonderdelen waarbij de richtlijn is overschreden. Daarmee houden wij de wegen veilig en heel en voorkomen we achterstallig onderhoud.

Openbare verlichting

De gemeente Nuenen heeft ruim 6.400 lichtmasten en 6.600 armaturen. De kosten voor openbare verlichting bestaan uit de jaarlijkse kosten voor elektriciteit en klein onderhoud en de kosten voor vervangingsinvesteringen.

Beleid

Het beleid is erop gericht om de komende jaren de meest verouderde openbare verlichting te vervangen door energiezuinige (led)verlichting. Ook worden de armaturen met een hoog energieverbruik vervangen.

Beleidsplan

Het beleidsplan Openbare verlichting is vastgesteld op 6 juli 2017.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beleidsplan OVL 2018-2027	2018-2027	6-7-2017	Eind 2027

Uitgangspunten

Bij het streven naar een duurzame, schone en veilige openbare ruimte is het uitgangspunt dat lichtmasten gemiddeld na 40 jaar worden vervangen en armaturen na 20 jaar. In het beleidsplan OVL is opgenomen dat vanaf 2018 de eerste 10 jaar de verouderde armaturen en lichtmasten worden vervangen door energiezuinige (led)verlichting. Ook worden de armaturen met een hoog energieverbruik vervangen. Hiervoor is een investering van circa € 2.420.000,- benodigd. Het energieverbruik en de kosten voor onderhoud dalen hierdoor. Ook heeft de gemeente de intentie om gehoor te geven aan het SER energieakkoord.

In het beleidsplan openbare verlichting wordt voorgesteld op het toepassen van Smart Lighting. Armaturen worden daarom uitgerust met communicatie modules. Hiermee kan informatie vanuit het armatuur verkregen worden (bijvoorbeeld energieverbruik) en kan bijvoorbeeld een nieuw dimregime naar het armatuur verzonden worden.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

Voor de vervanging van masten en armaturen is in 2022 circa € 582.000,- opgenomen. Hiervan is in 2022 € 291.559,- besteed.

Naast middelen voor de vervangingsinvesteringen is nog een bedrag voor regulier onderhoud, zoals remplace, masten schilderen en het oplossen van storingen uitgegeven van afgerond € 97.000,-.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Civiele kunstwerken

Met civiele kunstwerken worden bruggen, viaducten etc. bedoeld. Voor het groot onderhoud hiervan is een voorziening gevormd.

Beleid

In het vastgestelde beheerplan Civiele kunstwerken heeft de raad gekozen voor het onderhouden van de civiele kunstwerken op C-niveau. Bij dit niveau ligt de nadruk op veilig en heel. Enkele kunstwerken, zoals in het centrumgebied en op diverse gemeentegrenzen, worden op A-niveau onderhouden.

Beleidsplan

Het beheerplan Civiele kunstwerken is vastgesteld op 13 februari 2020.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan Civiele kunstwerken	2020-2024	13 februari 2020	2024

Uitgangspunten

Voor het vervangen van civiele kunstwerken bij einde levensduur zijn geen middelen beschikbaar in het onderhoudsfonds. Indien hier middelen voor nodig zijn wordt hiervoor apart aan de raad om budget gevraagd.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

Financieel	2022
Raming groot onderhoud civiele kunstwerken	383.975
Realisatie groot onderhoud civiele kunstwerken	337.305
Verschil	46.670

Jaarlijks wordt volgens het beleidsplan civiele kunstwerken het benodigd (gemiddeld) bedrag van € 115.122,- gestort in deze voorziening. De storting is bestemd voor het planmatig onderhoud. De werkelijke uitgaven fluctueren (jaarlijks gemiddeld € 162.000,-). Voor de vervanging van civiele kunstwerken zijn geen middelen beschikbaar in de onderhoudsvoorziening. Indien hier middelen voor nodig zijn wordt apart aan de raad om budget gevraagd. Eind 2022 resteert € 355.898,- in de voorziening.

Naast de bedragen voor het groot onderhoud is € 26.185,- besteed aan klein onderhoud.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Soms wordt onderhoud uitgesteld om schaalvoordeel te kunnen behalen. Dit uitstel wordt enkel alleen gedaan wanneer de veiligheid niet in het geding is.

Groen

De groenstructuur van de gemeente Nuenen wordt enerzijds bepaald door de historische en moderne wegenstructuur, anderzijds door de diverse grotere (historische) groen- en parkgebieden en waterstructuren binnen de kern. Om dit optimaal tot zijn recht te laten komen dient het groen goed beheerd te worden. De gemeente Nuenen draagt zorg voor het gemeentelijk groen. Het openbaar groen heeft een grote waarde wat betreft gezondheid, veiligheid, beleving en duurzaamheid. Samen met onze inwoners nemen we maatregelen om verzorgd en gebruiksvriendelijk openbaar groen te realiseren.

Beleid

Gemeentebossen

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van de gemeentebossen. Het bosbezit van de gemeente Nuenen is in totaal circa 65 ha groot en ligt verspreid over vijf grotere gebieden in de gemeente en enkele kleinere bospercelen in en rond het dorp Nuenen. Door middel van een beheerplan zijn het beheer en onderhoud van de gemeentebossen voor de periode 2017 – 2022 vastgelegd.

Bomen

De gemeente Nuenen is een groene gemeente en zal dat ook blijven. Bomen dragen in belangrijke mate bij aan een prettig leefklimaat. Het is daarom belangrijk te zorgen en blijven zorgen voor een gezond bomenbestand.

Uit bijdragen van inwoners aan het Bomencafé is duidelijk geworden dat de inwoners graag bomen in de eigen omgeving hebben, maar er ook iets over te zeggen willen hebben.

Zoals met ieder plan zijn ook met het uitvoeren van dit beleidsplan kosten gemoeid.

Openbaar groen

Het Groenstructuurplan en het Groenbeheerplan is de basis voor verder beleid, beheer en planvorming.

Bermen en Watergangen

Bermen: binnen de gemeente Nuenen hebben we ruim 78 ha aan bermgras. Bermen bestaan uit een vegetatie van gras en kruiden. Ze worden duidelijk minder intensief beheerd dan de gazons en bevinden zich hoofdzakelijk aan de randen van de bebouwde omgeving en langs de wegen in het buitengebied. Bermen met bermgras vervullen meerdere functies zoals:

- verhoging van de stabiliteit van de weg;
- opvang van regenwater;
- bieden van ruimte voor bomen, kabels, leidingen, lichtmasten, bebakening, verkeersborden, uitwijkmanoeuvres en parkeren;
- ecologische functie voor planten, insecten en kleine zoogdieren;
- ontsluitingsmogelijkheden bieden aan naastliggende percelen;
- verfraaiing dorpsaangezicht/verbetering woon- en leefklimaat.

Watergangen: het voornaamste doel is het bergen en/of afvoeren van water. Daarom is het beheer erop gericht dit mogelijk te maken. Afhankelijk van de watergang in het waterafvoerend systeem wordt regelmatig onderhoud zelfs verplicht door het Waterschap dat eenmaal per jaar een schouwronde uitvoert op het uitgevoerde werk. Het beheer van de A-watergangen valt onder de verantwoordelijkheid van de waterschappen De Dommel en Aa en Maas. Het beheer van de B- en C-watergangen wordt uitgevoerd door de aangelanden, waaronder de gemeente Nuenen.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan gemeentebossen	2017-2022	23-5-2017 (vastgesteld door college)	2023
Bomenbeleidsplan	2017-2031	9-2-2017	eind 2031
Groenstructuurplan	2011-2020	25-11-2010	2024
Groenbeheerplan	2012-2026	12-12-2019	eind 2026

Uitgangspunten

Bermen

In het kader van ecologisch bermbeheer en de biodiversiteit is de maaifrequentie aangepast naar maximaal 1x tot 2x per jaar. Bij het maaien wordt het maaisel afgevoerd. Bij iedere maaibeurt blijft 20% overstaan. Om verruiging te voorkomen wordt het overstaande deel bij de volgende maaibeurt mee gemaaid, en blijft op andere delen 20% overstaan. De toetsing van goed maaibeheer van bermen en watergangen is vastgelegd in Kleurkeur van de Vlinderstichting. Door deze nieuwe standaard kunnen opdrachtgevers en aannemers zich beter voorbereiden op een insectenvriendelijk bermbeheer. In het maaibestek van bermen en watergangen zijn de richtlijnen van Kleurkeur opgenomen en geeft het een garantie dat het maaibeheer gericht is op het verhogen van de ecologische kwaliteit.

Watergangen

Beheer en onderhoud van watergangen (sloten) met een afvoerende en een bergende functie van het oppervlaktewater binnen het stroomgebied van de waterschappen De Dommel en Aa en Maas. Overeenkomstig de Keur oppervlaktewateren betreft dit sloten met een beperkt belang, niet zijnde in onderhoud bij de bovengenoemde waterschappen.

Bossen

Op sobere wijze in stand houden van de kwaliteit en functionaliteit van de bossen ten behoeve van de openluchtrecreatie en het milieu.

Landschappelijke beplanting

Op sobere wijze in stand houden van lintvormige en kleinschalige landschapselementen (wegbeplantingen, houtsingels, poelen etc.), ten behoeve van:

- beeld, milieu;
- verbindingen tussen landschapselementen;
- coulissenwerking.

Openbaar groen

Op sobere wijze in stand houden van de kwaliteit en functionaliteit van de groenvoorziening voor een groene uitstraling van de gemeente voor haar eigen inwoners en gebruikers (inwoners van buiten de gemeente en toerisme). Het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau is B. De 'Parels' die als visitekaartje dienen worden op kwaliteitsniveau A onderhouden.

Bomen

Nuenen is een bolwerk van bomen. De gemeente Nuenen staat ervoor om dat bolwerk te laten bestaan uit gezonde bomen waar zowel inwoners als de gemeente trots op zijn. Gezonde bomen waar de gemeente haar groene karakter mee behoudt, een prettig leefklimaat heeft en ook in de toekomst zal behouden. Het boombeheer gaat over nu en over later.

Financieel	Begroot 2022	Realisatie	Verskil
Bossen	28.573	31.481	-2.908
Watergangen	66.165	79.884	-13.719
Landschappelijke beplanting	20.765	24.187	-3.422
Openbaar groen	1.580.142	1.562.001	18.141
Totaal	1.695.645	1.697.553	-1.908

Naast bovenstaande exploitatiebedragen is nog € 23.954,- besteed aan groenreconstructies.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Riolering

De gemeentelijke riolering bestaat uit ca. 150 km vrij vervalriolering (binnen de bebouwde kommen) en ca. 60 km drukriolering (in het buitengebied). Daarnaast zijn er nog voorzieningen zoals bergbezinkbassins en gemalen.

Beleid

De gemeente heeft zorgplichten op het gebied van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Hoe de gemeente omgaat met deze zorgplichten is vastgelegd in het beleidsplan.

Beleidsplan

Het vigerende Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) heeft een looptijd tot en met 2023. In het vGRP staan de beleidsdoelen, geplande projecten, onderzoeken en nieuwe ontwikkelingen. Verder maakt de rioolheffingsberekening deel uit van het vGRP.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2019 – 2023 (vGRP)	2019-2023	13-12-2018	2023

Uitgangspunten

De doelen vastgelegd in het vGRP zijn:

- Een goede inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- Inzameling, transport en / of verwerking van afvloeiend hemelwater, voor zover dit redelijkerwijs niet kan door particulieren;
- Voorkomen van structureel nadelige gevolgen van te hoge of te lage grondwaterstanden, voor zover dit onder de gemeentelijke zorgplicht valt;
- Klimaatbestendig ontwerpen.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

De jaarlijks benodigde budgetten voor groot onderhoud zijn vastgesteld in het vGRP. Wanneer in een jaar meer geld ontvangen is dan uitgegeven wordt dit bedrag gestort in de voorziening riolering. Dit geld blijft daardoor beschikbaar voor de doelen uit het GRP.

Financieel	2022
Raming groot onderhoud riolering	364.014
Realisatie groot onderhoud riolering	357.781
Verschil	6.233

Daarnaast resteert eind 2022 nog een bedrag van € 4.622.233,- in de voorziening riolering.

Achterstallig onderhoud

Er is geen achterstallig onderhoud. Soms wordt onderhoud wel uitgesteld om schaalvoordeel te kunnen behalen. Dit uitstel wordt enkel gedaan als de veiligheid niet in het geding is.

Gebouwen

De gemeente heeft de nodige gebouwen in beheer. Deze zijn onder te verdelen in gebouwen voor eigen gebruik, algemene gebouwen, sociaal culturele accommodaties en sportaccommodaties.

Beleidsplan

De gemeenteraad heeft in de vergadering van 9 november 2017 het beheerplan gebouwen 2018-2032 vastgesteld. Vervolgens wordt dit plan elke 4 jaar geactualiseerd. De laatste actualisatie heeft in 2021 plaatsgevonden en is verwerkt in de begroting 2022-2025. De volgende staat gepland in 2025.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan gebouwen	2018-2032	9-11-2017	2025

Uitgangspunten

Voor de gebouwen die economisch eigendom zijn van de gemeente Nuenen en waarvoor de gemeente verantwoordelijk is voor het groot onderhoud, is een voorziening gevormd. Uitgangspunt voor deze voorziening is wat minimaal nodig is om de gebouwen veilig, heel en functioneel te houden op basis van sober en doelmatig onderhoud. Het uitgangspunt is conditieniveau 3. Tevens zal bij regulier onderhoud een verduurzamingslag gemaakt worden door de materialen te vervangen voor een duurzamere variant, daar waar budget het toelaat.

Jaarlijks onderhoudsbudget en investeringsmiddelen op basis van het MJOP

Financieel	2022
Dotatie voorziening	431.802
Besteding uit voorziening	71.264
Saldo voorziening per 31-12	2.171.930

Achterstallig onderhoud

De gemeentelijke vastgoedportefeuille is een dynamisch geheel met grote financiële en maatschappelijke waarde. Structureel onderhoud is daarom van essentieel belang. Daarom inventariseert de gemeente elke 4 jaar al de gemeentelijke gebouwen en stelt een MJOP op. Het MJOP (2018-2032) is in 2021 geactualiseerd en vervangen door het MJOP 2022-2031. Het college heeft ingestemd met het MJOP 2022-2031, gebaseerd op de Nederlandse norm NEN 2767.

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Bij het Klooster en de Hongerman is gelet op de renovatieplannen alleen noodzakelijk onderhoud uitgevoerd.

Gelijktijdig met het actualiseren van het MJOP zijn er in 2021 voor de gemeentelijke panden ook duurzaamheidsrapportages opgesteld.

Deze maatwerkrapportages zullen samen met het geactualiseerde MJOP in 2022/2023 uitgewerkt worden in een Plan van aanpak / routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed Nuenen.

Speeltoestellen

De gemeente heeft verschillende speeltoestellen in de openbare ruimte staan. Deze worden beheerd volgens het warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen.

Beleid

Spelen en bewegen in de openbare ruimte 'Speelruimtebeleidsplan 2017-2020'

Beheerplan speelvoorzieningen 2011 – 2020

Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Spelen en bewegen in de openbare ruimte	2017-2020	6-7-2017	onbepaald

Uitgangspunten

Het speelruimtebeleid is via co-creatie tot stand gekomen waarbij is samengewerkt met inwoners, verenigingen en andere belanghebbenden als gelijke partners. De belangrijkste uitgangspunten van het nieuwe beleid zijn:

- Spelen voor alle leeftijden (jong en oud);
- Risicovol spelen in een natuurlijke omgeving;
- Gebruik maken van (aanwezige elementen in) de gehele openbare ruimte;
- Ontmoeten als belangrijk onderdeel van de "Centrale speelgelegenheid Nuenen";
- Aansluiten bij de behoeftes van de omgeving en trends.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

In 2022 is een bedrag van € 29.000,- besteed aan vervanging bij einde levensduur en nieuw beleid.

Naast deze middelen is nog een bedrag aan regulier onderhoud besteed van € 56.800,-.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Verkeersregelingen

Beleid

Voor het vervangen van verkeersborden, verkeerstekens, wegmarkeringen, etc. is budget in de exploitatie beschikbaar.

Uitgangspunten

Verkeersborden worden vervangen wanneer ze beschadigd of verdwenen zijn. Ook worden ze één maal per jaar schoongemaakt. Voor het onderhoud aan wegmarkeringen en verkeersregelininstallaties zijn onderhoudscontracten afgesloten.

Jaarlijks onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

Financieel	2022
Raming onderhoud verkeersregelingen	63.250
Realisatie onderhoud verkeersregelingen	67.579
Verschil	-4.329

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Beelden en plastieken

Beleid

Het beleid- en beheerplan beelden en plastieken inclusief de noodzakelijke financiële middelen is nog niet voorgelegd aan de raad.

Beleidsplan

Jaarlijks onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

Financieel	2022
Raming onderhoud Beelden en Plastieken	8.765
Uitgaven onderhoud Beelden en Plastieken	2.671
Financieel	6.094

Achterstallig onderhoud

De inspectie medio 2019 heeft aangetoond dat er een achterstallig onderhoud is van € 75.769,-. Voor dit bedrag is een voorziening gevormd. In 2020 en 2021 is gestart met de restauratie van diverse kunstwerken (uitgegeven is € 36.253,- en € 32.680,-). Het restant bedraagt € 6.836,-.

Financiering

Inleiding

Financiering is de manier waarop wij de benodigde geldmiddelen aantrekken en (tijdelijke) overtollige geldmiddelen beleggen. Dit gebeurt binnen de wettelijke kaders van het BBV en de wet Fido. Naast deze wetgeving geldt voor de gemeente een Treasurystatuut. Dit statuut bevat regels om de financieringsfunctie te sturen, beheersen en controleren. De bedragen in onderstaande tabellen moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,-. Door de afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

Conform BBV moet deze paragraaf inzicht geven in de rentelasten en -baten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten. Toerekening aan de taakvelden is gedaan met de rentepercentages die hieronder zijn genoemd.

Interne- en externe ontwikkelingen

De ECB heeft in 2022 een ruim monetair beleid gevoerd en de rentetarieven zijn laag gebleven.

De EMU-tekortruimte voor gemeenten in 2022 is vastgesteld op - 0,27% BBP.

De individuele EMU-referentiewaarde voor Nuenen is voor 2022 vastgesteld op € 2.142.000,-. Dit betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Omschrijving	2022
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	7.622
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-184
3 Mutatie voorzieningen	-238
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-4.917
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0
EMU-saldo	2.282

De renteberekening voor activa mag conform BBV 25% afwijken op basis van begroting en werkelijkheid. De bouwgrondexploitaties wordt bij de jaarrekening op werkelijke basis toegerekend.

Renteschema	Begroting	Realisatie
Bespaarde rente over voorziening verliesgevende complexen bouwgrond	2,00%	2,00%
Rente grondexploitatie	-0,06%	0,26%
Rente activa	0,50%	0,30%

In onderstaand schema is het renteresultaat berekend volgens BBV:

Renteschema	2022	Totaal 2022
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	342	
De externe rentebaten	-80	
Saldo rentelasten en rentebaten		261
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-190	
De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-46	
De rentelast van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	46	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-190
Rente over eigen vermogen		0
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		68
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1+2+3)		140
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-146
Renteresultaat op het taakveld treasury (4+5)		-7

Het genoemde renteresultaat komt terug op het taakveld treasury, maar is niet het enige resultaat op dat taakveld. Ook bijvoorbeeld ontvangen dividend wordt geraamd op het taakveld, maar maakt geen onderdeel uit van het renteschema.

Financieringsbehoefte

Beleidsvoornemen financiering

Het beleid van 2022 is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende financiering omdat de rente op de kortlopende middelen lager is dan de rente op langlopende middelen. We houden daarbij rekening met de kasgeldlimiet, die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld, over 3 maanden gezien, niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen.

Liquiditeit

In 2022 zijn de liquide middelen met kasgeldleningen gefinancierd met een rente lager dan 0% en zijn er twee langlopende geldleningen afgesloten ter hoogte van € 18 miljoen tegen een rentepercentage van 1,28% en € 25 miljoen tegen een rentepercentage van 1,86%.

Renterisicobeheer

De overheid heeft twee instrumenten voor het toetsen van het renterisico: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort een structureel karakter draagt moet een langlopende geldlening worden aangetrokken. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de toezichthouder hiervan op de hoogte worden gesteld. Ook moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring worden voorgelegd aan de toezichthouder. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal.

Stap	Omschrijving	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
	Bepalen toegestane kasgeldlimiet				
	Omvang begrotingstotaal	56.137	56.137	56.137	56.137
	Percentage regeling	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
1	Toegestane kasgeldlimiet	4.772	4.772	4.772	4.772
	Vlottende korte schuld				
	Opgenomen gelden < 1 jaar	16.667	14.333	0	0
	Schuld in rekening courant	99	0	0	0
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	7	6	6	6
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
2	Totaal vlottende korte schuld	16.772	14.340	6	6
	Vlottende middelen				
	Contante gelden in kas	12	12	18	22
	Tegoeden in rekening courant	841	4.522	8.924	9.087
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0
3	Totaal vlottende middelen	853	4.534	8.943	9.108
4	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	15.920	9.806	-8.936	-9.102
	Ruimte(+)/Overschrijdingen(-) (1-4)	-11.148	-5.034	13.708	13.874

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een grens aan het te lopen renterisico op de vaste schuld. De risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het begrotingstotaal (zie tabel hieronder).

De renterisiconorm is in 2022 overschreden. Wij hebben bij de provincie om ontheffing gevraagd voor de overschrijding van de renterisiconorm, die bij de begroting 2022 al was voorzien. De provincie, daartoe bevoegd op basis van artikel 6 lid 5 van de wet Fido, heeft ons deze ontheffing verleend tot een overschrijding van € 31.223.000,-. Mede doordat we vanaf 2023 wel weer voldoen aan de renterisiconorm.

Stap	Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging
1	Renteherzieningen	0	0
2	Aflossingen	42.451	42.451
3 (1+2)	Renterisico	42.451	42.451
4	Begrotingstotaal	56.137	66.151

5	Percentage regeling	20%	20%
6 (4 x 5)	Renterisiconorm	11.227	13.230
7	Ruimte(+)/Overschrijdingen(-)	-31.223	-29.220

Leningenportefeuille

Een belangrijk onderdeel van het financieringsbeleid vormt de omvang, flexibiliteit, gemiddelde looptijd en rentegevoeligheid van de leningenportefeuille. De leningenportefeuille van de gemeente ziet er als volgt uit:

Opgenomen langlopende leningen							
Leningverstrekker	Looptijd		rente	oorspronkelijk	1-1-2022	31-12-2022	
	Van	t/m					
BNG	2012	2022	3,17%	13.500	13.500	0	
BNG	2005	2022	3,95%	3.500	3.500	0	
BNG	2021	2022	-0,49%	25.000	25.000	0	
BNG	2019	2024	-0,32%	30.000	30.000	30.000	
NWB	2015	2027	1,21%	220	114	96	
Prov. NB	2017	2027	0,00%	2.321	2.113	2.113	
BNG	2022	2027	1,28%	18.000	0	18.000	
BNG	2022	2037	1,86%	25.000	0	25.000	
Totaal				117.541	74.227	75.208	

Opgenomen langlopende leningen tbv woningbouw							
Omschrijving	Looptijd		rente	oorspronkelijk	1-1-2022	31-12-2022	
	Van	t/m					
NWB	2004	2024	4,59%	5.800	1.233	840	
BNG	1991	2041	0,43%	1.180	824	785	
				6.980	2.057	1.625	

Bedrijfsvoering

Inleiding

Het doel van de bedrijfsvoering is het zo goed mogelijk ondersteunen en uitvoeren van de programma's. Concreet gaat het om een goede dienstverlening aan de inwoners en het gemeentebestuur door:

- een efficiënt werkende organisatie;
- een zorgvuldig besluitvormingsproces;
- een gestructureerde planning en beheersing van de beleidsuitvoering;
- waar mogelijk op een verantwoorde manier benutten van ICT-mogelijkheden;
- gemotiveerd en gekwalificeerd personeel.

Personeel en organisatie

Organisatieontwikkeling

Aan hand van het ontwikkelprogramma Nuenen ontwikkelt Door (NOD) is verder invulling gegeven aan de doorontwikkeling van de organisatie zowel vanuit cultuur als structuur. Er zijn ervaringen opgedaan met de gewijzigde organisatie inrichting. Aan de hand van de ervaringen wordt de organisatie inrichting geëvalueerd. Daarnaast is geïnvesteerd in teamontwikkeling en is de formatie herijkt in relatie tot de operationele taken. Een medewerkersonderzoek is uitgevoerd waarvan de uitkomsten zowel worden betrokken bij de evaluatie van de organisatie inrichting als bij de vertaling naar de benodigde vervolgacties gericht op cultuur.

Strategisch HRM-beleid

In het (strategisch) HRM-plan 2022 - 2025 zijn de onderdelen HRM-visie en - beleid uitgewerkt voor de vier Dommelvallei organisaties. Daarnaast is een matrix opgesteld die als basis dient voor de verdere afstemming en invulling op organisatie niveau. Er is een start gemaakt met de herijking van de gesprekscyclus.

Hybride werken

Gezien de maatschappelijke trend zal enige vorm van hybride werken blijven bestaan. In het afgelopen jaar is bij wijze van pilot vanuit wens en noodzaak om met elkaar in verbinding te blijven invulling gegeven aan de afspraak dat iedereen vooralsnog tenminste 50% van zijn of haar werktijd op kantoor aanwezig is. Een evaluatie heeft inmiddels plaatsgevonden en daarin komt ook naar voren dat een andere inrichting van het gemeentekantoor nodig is. De afspraak over aanwezigheid op kantoor wordt voortgezet.

e-HRM

De verdere doorontwikkeling van de digitale HR-service is een permanent proces. Vanaf 1 januari 2022 werken we vanuit een e-HRM systeem waardoor HR-gerelateerde managementinformatie op elk moment geautomatiseerd beschikbaar is (Management Self Service). Dit proces wordt verder geoptimaliseerd.

Informatievoorziening

Uitvoering informatieplan 2022

De uitvoering van het informatieplan 2022, het jaarlijkse uitvoeringsplan op basis van informatiebeleid Dommelvallei 2021-2025, stond onder druk, door:

- De substantiële toename van leveringstijden en prijzen van hardware.
- Onvoldoende expertise en formatie om projectleiderschap van projecten in te vullen.
- Te weinig capaciteit systeembeheer Dienst Dommelvallei door toenemende druk op het uitvoeren van maatregelen ten behoeve van informatiebeveiliging en incidenten op dat vlak, gecombineerd met onderbezetting door ziekte.
- Krapte op de arbeidsmarkt.
- Het project vernieuwing software sociaal domein, dat substantieel meer inzet vroeg dan vooraf was ingeschat. Dit uitte zich vooral bij de beheerorganisatie zaakgericht werken.

Alhoewel er projecten in de planning verschoven zijn is het gros van de projecten in uitvoering of in voorbereiding. Maar door de druk op het portfolio, beveiligings- en capaciteitsissues bij systeembeheer zijn achterstanden in vooral technische projecten en reguliere hardware-vervangingen ontstaan. Eind 2022 gaf Dienst Dommelvallei hierover een noodsignaal af. Op basis daarvan zijn in het informatieplan 2023 noodzakelijk onderhoud, beveiliging en modernisering van de ICT-omgeving samen onder de noemer "basis op orde" als prioriteit gesteld en is er aandacht gevraagd voor de ondercapaciteit bij systeembeheer. Nieuwe wensen voor functionaliteit en ambities uit 2022 die niet in uitvoering of voorbereiding zijn, kregen de status optioneel. Deze worden alleen opgepakt indien er naast de basis-op-orde capaciteit bij systeembeheer overblijft.

IT-regieorganisatie

Dienst Dommelvallei zette de eerste stappen in de inrichting van IT-servicemanagement en wijzigingsbeheer. Daardoor zijn ze meer "in control". Ze kregen meer zicht op hoeveel tijd er nodig is om de afgesproken diensten te leveren en de infrastructuur te onderhouden. De tijd die nodig is voor informatieveiligheid neemt toe. Systeembeheer voert alleen wijzigingen in infrastructuur en applicatielandschap door die een vastgesteld proces volgen en als de planning van het regulier beheer dit toelaat. Dit heeft gevolgen voor het aantal uit te voeren projecten. Daarbij is Dienst Dommelvallei beter in staat reële verwachtingen van doorlooptijd te geven. In het verlengde hiervan stelden we samen een ontwikkelplan functioneel beheer en applicatiebeheer op om op dit gebied te professionaliseren met als hoofddoel de digitale mogelijkheden beter uit te nutten en continuïteit en veiligheid te borgen.

Door het stuklopen van de VNG aanbesteding GGI-veilig was het noodzakelijk om nieuwe diensten en software af te nemen om het proactief detecteren van risico's te implementeren. De verdere implementatie loopt door naar 2023.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

De invoering van de omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024 door problemen met de implementatie van het (landelijke) DSO.

Digitale duurzaamheid

Informatie is duurzaam toegankelijk als die gedurende de vastgestelde bewaartermijn voldoet aan de volgende kenmerken: informatie is vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig. Voor iedereen die daar recht op heeft en voor zo lang als noodzakelijk, oftewel volgens wetgeving.

We koppelden de systemen voor burgerzaken, het sociaal domein en vergunningen-toezicht-handhaving (VTH-systeem) aan het zaakstelsel om archiefwaardige documenten hierin op te slaan. Dit blijkt in de praktijk weerbarstig. Koppelingen zijn complex en vragen veel monitoring en beheer op diverse gebieden. In het sociaal domein is tot dusver geen naar behoren werkende koppeling opgeleverd. Daarom is langer analoge archiveren nodig. Door deze ervaringen maakten we een uitzondering op de kaders en richtlijnen zaakgericht werken, door archieffunctionaliteit toe te staan in diverse vakapplicaties. Dit vraagt om een herijking van de architectuur: hoe en waar zullen we informatieobjecten bewaren, vernietigen en beheren. De keuzes die we daarin maken zullen invloed hebben op de uitvoering en daarmee benodigde formatie voor informatiebeheer. Hiermee gaan we in 2023 aan de slag.

Archiefinspectie

In 2022 heeft het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) een audit uitgevoerd en hebben we de jaarlijkse rapportage aan het Interbestuurlijk Toezicht van de Provincie (IBT) gestuurd. Het toezichtoordeel van de provincie was 'Voldoet'. Uit de audit bleek dat het archiefbeheer grotendeels voldoet aan geldende wet- en regelgeving; verbeterpunten worden opgenomen in het verbeterplan voor 2023.

Digitalisering bouw- en milieudossiers

Er was gepland dat dit project in 2022 afgerond zou zijn. Dit is niet gelukt, omdat de voorbereiding van de bouw dossiers iets meer tijd vroeg dan verwacht en de lockdown periode eerder al enige vertraging had opgeleverd.

De planning is dat dit in het voorjaar van 2023 alsnog gebeurt. De bouwvergunningen verleend tot en met 1989 worden dan ook overgedragen naar het RHCE.

Werkplekvoorzieningen en ondersteuning gemeenteraden

Bij de start van de nieuwe raadsperiode in 2022 zijn aan raads-, commissie- en burgercommissieleden digitale voorzieningen (laptop en softwarelicenties) uitgeleverd. Door lange levertijden van hardware zijn laptops voor medewerkers in het kader van hybride werken niet in 2022 maar begin 2023 uitgeleverd.

Informatiebeveiliging en Privacy

Basis op orde

Veiligheid eerst

De wachtwoordsterkte is aangescherpt conform de BIO norm. Dit gecombineerd met tweefactor authenticatie verhoogt de bescherming van onze applicaties en devices.

Kwetsbaarheids-/penetratietesten

In 2022 zijn twee kwetsbaarheidsscans op onze systemen uitgevoerd door externe partijen. Maatregelen zijn genomen om de bevindingen met de grootste risico's weg te nemen. Andere te nemen maatregelen zijn ingepland en begroot.

Inrichting risicomanagement

In 2022 is een pilot gestart voor interne controle op autorisaties. Dit heeft betrekking op de proceseigenaren en de toetsing door control.

Zaakgericht werken

De functionarissen gegevensbescherming (FG's) toetsen de inrichting van de vertrouwelijkheid van alle nieuwe zaaktypes. Zo zorgen we er gezamenlijk voor dat de medewerkers in het zaakstelsel alleen die gegevens kunnen raadplegen die ze nodig hebben voor hun taken.

Verwerkers- en samenwerkingsovereenkomsten

In het verwerkingenregister staan alle verwerkingen van persoonsgegevens die in een organisatie plaatsvinden. Voorheen hielden we deze registers bij in een Excelbestand. Dit jaar zijn de verwerkingenregisters voor de gemeente vanuit Excel overgezet in ons Privacy Management Systeem (PMS). Daarmee kunnen we de verwerkingen op een meer gestructureerde manier bijhouden.

Bedrijfscontinuïteit

Werken in de cloud / Veilig mailen en veilig bestanden uitwisselen

Na een succesvolle pilot is de organisatie brede implementatie van Zivver gestart waarmee op een veilige manier kan worden gecommuniceerd.

Crisisbeheersing

De crisisorganisatie is in de praktijk getoetst bij incidenten. Dit jaar is een aanpak van beveiligingsincidenten met als doelgroep systeembeheer opgesteld.

Bewustwording

28 januari is de Europese Dag van de Privacy. Op deze dag wordt internationaal extra aandacht gegeven aan het belang van een goede bescherming van persoonsgegevens. Privacy officers, FG's en CISO zijn hierop aangehaakt. In de week van 28 januari hebben zij dagelijks op intranet aandacht besteed aan een specifiek onderwerp dat verband houdt met privacy en informatiebeveiliging. De week werd afgesloten met een quiz, waar veel medewerkers aan mee deden.

Phishingmailactie

Aan het eind van het jaar hebben CISO en FG's een nep phishingmail uit laten sturen. Zij wilden daarmee toetsen of de medewerkers een phishingmail kunnen herkennen, of zij bekend zijn met het proces rondom het melden van een phishingmail en wilden het bewustzijn bij de medewerkers vergroten. De actie was geslaagd. CISO en FG's hebben daarna voor iedereen op intranet een e-learning beschikbaar gesteld waarin zij meer konden leren over het herkennen van een phishingmail en het meldproces. De directeurs zijn over de resultaten van de actie geïnformeerd.

Rondgang door de gebouwen

In 2019 heeft een mystery guest de gemeentelijke gebouwen bezocht om bij de Dommelvallei-organisaties de informatieveiligheid te toetsen. CISO en FG's wilden onderzoeken of de aanbevelingen die de mystery guest destijds heeft gedaan, door de organisaties zijn opgevolgd. Daarvoor hebben zij in juli en augustus een rondgang door de gebouwen gemaakt. CISO en FG's constateerden veel verbeteringen en hebben aan de directeurs ook een aantal verbetervoorstellen gedaan.

Overig

Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA)

Met ENSIA leggen gemeenten in één keer verantwoording af over het (veilig) gebruik van acht verantwoordingsstelsels en applicaties. Het betreft de verantwoordingsprocedure voor de Basisregistratie Personen, Reisdocumenten, Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen, Basisregistratie Grootchalige Topografie, Basisregistratie Ondergrond, Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) en Wet Waardering Onroerende Zaken. De DigiD en Suwinet onderdelen zijn door een IT-auditor gecontroleerd, we voldeden voor deze stelsels aan alle normen. De uitkomsten van de IT-audit en de andere zelfevaluaties (met waar nodig verbeterplannen) zijn vastgesteld in de colleges en gedeeld met de verticale toezichthouders.

Externe audit Wet politiegegevens

Een IT-auditor heeft bij de gemeente Nuenen de wettelijk verplichte audit uitgevoerd op de verwerking van politiegegevens (persoonsgegevens die worden verwerkt voor de opsporing van strafbare feiten). De resultaten zijn tijdig bij de Autoriteit Persoonsgegevens aangeleverd. De organisatie gaat met de aanbevelingen aan de slag.

Datalekken

In 2022 is er binnen de gemeente Nuenen 1 datalek gemeld. Dit hebben we gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens en we hebben de betrokkene op de hoogte gesteld. Een melding bij de AP betekent niet ook automatisch een melding bij de betrokkenen en andersom. Of we een datalek melden bij de AP en/of de betrokkenen is altijd een individuele afweging. Dit is afhankelijk van het privacyrisico voor de betrokkenen. De FG's en de privacy officer stemmen in overleg met de verantwoordelijken af welke datalekken bij wie gemeld worden. De datalekken zijn in vrijwel alle gevallen het gevolg van een incidentele menselijke fout. Meestal gaat het om een mail die per abuis is verstuurd naar een verkeerde ontvanger. We wijzen medewerkers erop om de juistheid van het mailadres goed te controleren. Omdat de mens hierin de zwakste schakel is en blijft, nemen wij dit thema continu mee in onze bewustwordingscampagne.

Beveiligingsincidenten

In 2022 zijn er in de vier Dommelvallei-organisaties 19 beveiligingsincidenten (geen phishing/spam meldingen) gemeld bij de CISO. Dit jaar zijn er (door verbeterde mail inrichting en beveiliging) geen phishing/spam meldingen geweest. Het aantal beveiligingsincidenten (niet phishing/spam) is 3 maal zo hoog als vorig jaar, vorig jaar waren er 6 beveiligingsincidenten (niet phishing/spam) en 67 phishing/spam incidenten.

Het grootste incident was een kwetsbaarheid op een nieuwe server, waardoor er een (ethical-) hacker is binnengedrongen. Deze kwetsbaarheid is meteen weggenomen en nader forensisch onderzoek heeft geen andere inbreuken aangetoond.

Control

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording door het college gaat in vanaf het boekjaar 2023, in plaats van vanaf 2022. De noodzakelijke wetswijziging is eind september 2022 definitief vastgesteld in de Eerste Kamer. Het college geeft vanaf het boekjaar 2023 zelf een verantwoording af over de rechtmatigheid. Aan de hand van de beschikbare informatie hebben we ons in 2022 voorbereid, zodat de eerste rechtmatigheidsverantwoording afgegeven kan worden bij de jaarrekening 2023.

Data-analyses

De opzet van de verbijzonderde interne controle verandert. In plaats van voornamelijk repressieve controles op basis van deelwaarnemingen, worden aantallen/resultaten, ontwikkelingen binnen het vakgebied en financiële ontwikkelingen steeds meer de basis van het nieuwe control framework. Op deze manier kan risicogericht toezicht worden gehouden. Niet alleen meer achteraf. Data-analyse speelt hierbij een cruciale rol. Voor de processen inkoop, personeel en belastingen is hier in 2022 voor het eerst gebruik van gemaakt.

Huisvesting

De huisvesting van de ambtelijke organisatie en het bestuur is momenteel als volgt:

- Jan van Schijneveldlaan/Papenvoort (hoofdvestiging)
- Pastoorsmast (buitenwerf)
- Berg en Aardappeleterssteegje (Centrum Maatschappelijke Deelname)

Naast de eigen organisatie zijn in het gemeentehuis ook de bibliotheek en de politie gehuisvest.

Kengetallen

(peildatum 31-12-2022)

Verdeling man/vrouw en fulltime/parttime	Fulltime	Parttime	Totaal
Mannen	40	9	49
Vrouwen	19	41	60
Totaal	59	50	109
Verhouding man / vrouw 2022: 45% / 55%			
Verhouding man / vrouw in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2021: 46% / 54%			

Formatie	Factor	31-12-2022
Directie en Staf	fte	6,88
Afd. Ontwikkeling	fte	41,38
Afd. Realisatie	fte	51,79
Totale formatie	fte	100,05

Gemiddelde leeftijd	2022	2021
Mannen	47,8	47,9
Vrouwen	48,7	46,8
Totaal	48,3	47,1

Gemiddelde leeftijd landelijk binnen gemeenten in 2021: 48,0 jaar

Ziekteverzuim	2022	2021
Verzuimpercentage	5,65	4,81
Verzuimfrequentie	1,01	0,74

Ziekteverzuimpercentage in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2021: 5,8

Verbonden partijen

Inleiding

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren. Het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Onder financieel belang wordt verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichting niet nakomt.

Conform artikelen 1, 5, 8, 9, 15, 26 en 36 van het BBV komen de volgende verbonden partijen aan de orde:

Gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Helmond;
- Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei te Mierlo;
- Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening de Dommel (WSD) te Boxtel;
- Gemeenschappelijke Regeling Reiniging Blink te Helmond.

Vennootschappen en coöperaties:

- Naamloze Vennootschap Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te Den Haag;
- Naamloze Vennootschap Brabant Water te Den Bosch.

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond;
- Stichting Bureau Inkoop- en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot.

In deze paragraaf wordt in tabelvorm elke verbonden partij uitgewerkt aan de hand van de volgende indelingen:

- Doel en openbaar belang van de verbonden partij;
- Algemene visie op en beleidsvoornemens over inschakelen van de verbonden partij: uitgangspunten waarom en wanneer we gebruik maken van de verbonden partij;
- Veranderingen en ontwikkelingen van de verbonden partij;
- Risico's: welke andere risico's zijn er bij deelname;
- Afbreukrisico van geen deelname;
- Alternatieven voor geen deelname;
- Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging: wie zijn er betrokken bij de samenwerking;
- Frequentie van terugkoppeling naar de raad;
- Financieel belang: welke kosten horen bij de samenwerking;
- Vermogenspositie en resultaat boekjaar van de verbonden partij.

De volgende afkortingen zijn gebruikt in de uitwerking van de verbonden partijen:

DB: Dagelijks bestuur.

GR: Gemeenschappelijke regeling.

NV: Naamloze Vennootschap.

Gemeenschappelijke regelingen

GR Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Per 1 januari 2015 is de Metropoolregio Eindhoven (MRE) actief. Het doel van deze strategische, bestuurlijke samenwerking is het behouden en het verstevigen van de internationale concurrentiepositie van de regio en spitste zich toe op de behartiging van de gezamenlijke belangen op de thema's economie, mobiliteit, energietransitie en transitie landelijk gebied. Daarbij geeft MRE uitvoering aan het Stimuleringsfonds en dient het als betaalautoriteit Brainport Development NV. Per 1 januari 2015 maakt het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) onderdeel uit van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven. RHCE heeft taken op het gebied van toezicht, behoud en openbaar maken van de cultuurhistorische informatie en is archiefbewaarplaats van de door onze gemeente en andere overheden in Zuidoost Brabant overgebrachte archieven.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Er zijn maatschappelijke opgaven die niet begrensd worden door gemeentegrenzen, maar juist veel verder strekken. Het is goed om deze opgaven dan ook samen met anderen op regionale schaal op te pakken, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de Nationale Brainport Agenda. Hierdoor worden (ontwikkelings)mogelijkheden beter benut.

Daarnaast zijn wij via MRE vertegenwoordigd in de stichting Brainport en de triple helix. Deze stichting bepaalt de strategie van de ontwikkelingsorganisatie Brainport Development. Deze ontwikkelingsmaatschappij werkt samen met vele partners aan het versterken van Brainport Eindhoven door onder meer het ontwikkelen van de regionale economische strategie.

De gemeente brengt haar archief na verloop van tijd onder bij RHCE, voor zover deze documenten niet vernietigd (moeten) worden.

Veranderingen en ontwikkelingen

Metropoolregio Eindhoven

In 2022 is er gewerkt aan het Samenwerkingsakkoord 2023 - 2026 Metropoolregio Eindhoven. Dit akkoord wordt naar verwachting begin 2023 vastgesteld. Hierin staan de gezamenlijke ambities, opgaven, doelen en afspraken waar de 21 gemeenten in Zuidoost Brabant de komende jaren aan willen werken. Met dit samenwerkingsakkoord wordt gestreefd naar het behouden van de economische kracht in de regio en dit in goede banen te leiden met oog voor een fijne woon- en leefomgeving. De regio kent een grote economische groei en als gevolg daarvan zal de regio naar verwachting een schaa sprong ondergaan. Dit brengt positieve en negatieve effecten met zich mee. Er is een groeiende behoefte aan mensen, ruimte voor wonen, nieuwe bedrijfslocaties, een slimme bereikbaarheid en ook een passende sociaal-maatschappelijke infrastructuur. Tegelijkertijd biedt dit ook kansen om welvaart en het welzijn van de inwoners van de regio te verbeteren. De uitdaging is om al deze opgaven gezamenlijk ter hand te nemen, zodat uiteindelijk iedereen kan profiteren van de economische voorspoed die de regio nu kent.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet op de gemeenschappelijke regelingen is het noodzakelijk om de huidige Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven te wijzigen. In 2022 is gestart met de voorbereiding. De verwachting is dat dit proces begin 2024 kan worden afgerond met de inwerkingtreding van een gewijzigde Regeling.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

In 2016 is geadviseerd om het RHCE te ontvlechten uit de MRE-samenwerking, want dit is geen kerntaak binnen de samenwerking. In 2022 is er onderzoek gedaan naar de organisatorische positionering van RHCE. Dit onderzoek is eind 2022 afgerond. Besluitvorming naar aanleiding van dit onderzoek en over de toekomst van RHCE vindt naar verwachting begin 2023 plaats.

Gulbergen

De voorziening Gulbergen is nog niet afgewikkeld, omdat de voormalige stortplaats officieel nog niet gesloten is en de nazorg nog niet is overgedragen aan de Provincie Noord-Brabant. Het ziet er naar uit dat de nazorg van de stortplaats Gulbergen voorlopig niet aan de provincie wordt overgedragen in afwachting van onderzoek naar mogelijkheden om de toekomstige nazorgkosten te beperken. In 2020 is de erfpacht afgekocht, waardoor MRE weer volledige zeggenschap heeft over de gronden in het gebied. In 2021 zijn mogelijk scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van het landgoed opgesteld. Via een participatietraject zijn stakeholders en inwoners betrokken en zij hebben zich kunnen uitspreken over de voorliggende scenario's. De traject is inmiddels afgerond met een participatieverslag. In 2023 wordt naar verwachting een voorkeursscenario bepaald.

Geschil met Attero

Tot slot loopt nog de cassatieprocedure tussen de Brabantse gewesten en Attero over de minderlevering van restafval 2015 - 2017. Op 17 maart 2023 heeft de Hoge Raad in een definitief eindoordeel bepaald dat Brabantse gemeenten alsnog een boete moeten betalen aan afvalverbrander Attero.

Risico's

Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld door Algemeen Bestuur in juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door MRE worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de MRE-organisatie de risico's in beeld gebracht, geassocieerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld. De huidige stand van de algemene reserve bij MRE is voldoende om deze risico's af te dekken.

Afbreukrisico van geen deelname

Het risico is dat de gemeente Nuenen c.a. zich buiten sluit als zij niet deelneemt aan MRE. MRE is een belangenbehartiger van de regio en weet ook middelen bij anderen (veelal via cofinanciering) los te krijgen.

Alternatieven voor geen deelname

Naast MRE zijn er allerlei andere vormen van (gemeentelijke) samenwerking mogelijk. Zo werken de gemeenten Eindhoven, Helmond, Son en Breugel, Geldrop-Mierlo, Waalre, Veldhoven, Best, Oirschot en Nuenen c.a. op subregionaal vlak samen binnen Stedelijke Gebied Eindhoven. De agenda's van de beide samenwerkingsverbanden worden op elkaar afgestemd, zodat er geen sprake is van een overlap.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost Brabant, zijnde de gemeenten: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

Algemeen bestuur: M. Houben (burgemeester), plv. lid: J. Tesser (raadslid)

Raadstafel21: H. Bonnier en M. Spijkerman (beide raadsleden)

Portefeuillehoudersoverleg Economie: B. van Stiphout (wethouder)

Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit: R. Stultiëns(wethouder)

Portefeuillehoudersoverleg Transitie landelijk gebied: S. Löwik (wethouder)

Portefeuillehoudersoverleg Energietransitie: S. Löwik (wethouder)

Commissie van Advies voor Financiën: B. van Stiphout (wethouder)

Adviescommissie Gulbergen: B. van Stiphout (wethouder)

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks bij begroting en het werkprogramma (zienswijzeprocedure) en jaarrekening (ter kennisneming). Daarnaast worden over relevante zaken voor de raad mededelingen gedaan door het college in oordeelsvormende raadsavonden.

Financieel belang

Opsplitsing bijdrage MRE

- RHCe (regionaal streekarchief) € 97.476
- MRE: Regionale opgaven € 92.678
- MRE: Brainport development € 60.493
- MRE: Stimuleringsfonds € 84.233

Totaal € 334.880

Het voorlopig resultaat 2022 voor accountantscontrole bedraagt in totaal € 469.458, waarvan € 260.577 voor onderdeel MRE en € 208.881 voor onderdeel RHCe.

Dit is inclusief vrijval van de voorziening Reorganisatie SRE en mutatie in de bestemmingsreserve Personele kosten.

GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

De omgevingsdienst is ingesteld om voor de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en daarmee als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan het realiseren en borgen van de door de gemeente aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De ODZOB heeft een relatie met de partners in de GR en andere opdrachtgevers die wordt gekenmerkt door: bereikbaarheid, beschikbaarheid, snelheid en betrouwbaarheid waar het gaat om de levering van diensten en producten, de beantwoording van vragen en het voldoen aan verzoeken over de fysieke leefomgeving. Wettelijk moeten zogenaamde basismilieutaken waarvoor de gemeente het gevoegd gezag is uitgevoerd worden door de omgevingsdienst. Nuenen heeft ervoor gekozen alle milieutaken (basis- en verzoektaken) door de Omgevingsdienst uit te laten voeren.

Veranderingen en ontwikkelingen

ODZOB streeft er naar om in de toekomst voor alle deelnemers de brede WABO- of omgevingstaken te gaan uitvoeren. Nuenen beschouwd de ODZOB op dit moment als uitvoeringsdienst voor de milieu- en omgevingstaken en ziet voorsnog geen meerwaarde voor volledige uitvoering van de "brede" Wabo- of omgevingstaken door de ODZOB.

De omgevingsdienst ontwikkelt regionaal uitvoeringsbeleid voor diverse (basis)milieutaken. Het regionaal operationeel kader (ROK) handhaving en toezicht en vergunningverlening is in 2019 vastgesteld. Dit is doorontwikkeld. De opzet en uitvoering daarvan regiobreed uitgerold en in 2021 operationeel geworden. Regionaal en provinciaal worden daarmee dezelfde kaders en uitgangspunten gehanteerd voor de uitvoering van deze werkzaamheden. Gezamenlijk uitvoeringsbeleid voor bodemtoezicht is voorbereid maar nog niet geïmplementeerd. Met de Omgevingswet gaat een deel van de bodembevoegdheden van de provincie over naar de gemeente. Deze overdracht van taken is in 2022 deels opgezet en wordt in 2023 naar verwachting afgerond. Bij het behandelen van de begroting 2023 van de Odzob is de verwachting uitgesproken dat de overdracht van de bodemtaken geen financiële gevolgen voor de gemeente zal hebben.

Risico's

In het geval de omzet achterblijft bij de verwachtingen zijn alle deelnemers aan de GR daarvoor (financieel) verantwoordelijk.

Omdat het gemeentelijk werkprogramma slechts een klein onderdeel van het totaal uitvoeringsprogramma van de ODZOB betreft is de gemeentelijke invloed op de omzet van de ODZOB slechts beperkt.

Afbreukrisico van geen deelname

Deelname voor wat betreft het basistakenpakket is wettelijk verplicht. Dit geldt niet voor de verzoektaken. ODZOB is er echter op ingericht om ook de uitvoering van verzoektaken voor haar rekening te nemen. Indien dit niet gebeurt is het financieel risico als gevolg daarvan voor de deelnemers van de GR.

Alternatieven voor geen deelname

Zoals gezegd is de deelname voor wat betreft het basistakenpakket wettelijk verplicht. Andere vormen van samenwerking worden soms gezocht voor specifieke taken die bij de ODZOB niet aanwezig zijn. Hiervoor wordt een beroep gedaan op andere regiogemeenten of adviesbureaus.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant.

Algemeen bestuur: lid: R. Stultiens (wethouder).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Werkprogramma basistaken € 152.407,-

Werkprogramma verzoektaken € 108.415,-

Opdrachten buiten werkprogramma € 151.056,-

Totaalbedrag werkprogramma € 411.878,-

Eindafrekening werkprogramma -/- € 39.830,-

Collectieve taken € 33.850,-

In 2022 heeft de ODZOB niet haar volledige werkprogramma voor de gemeente kunnen behalen. Dit heeft grotendeels geresulteerd in minder controles dan van te voren was geraamd. Een budget van bijna € 40.000,- is hierdoor gecrediteerd.

GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: brandweezorg, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer, door:

- Adequaats te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulpverlening in de regio;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt, inclusief de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied;
- Het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Omdat veiligheidsrisico's zich niet houden aan gemeentegrenzen én omdat veiligheid een complexe zaak is, is in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) bepaald dat de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant de verantwoordelijkheid voor veiligheid onderbrengen bij VRBZO. Hierdoor werken de gemeenten op regionale schaal aan een veilige leefomgeving voor mensen die er wonen en verblijven, professionele hulp verlenen als het nodig is, waarborgen creëren voor fysieke veiligheid en voorbereidingen treffen voor rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Veranderingen en ontwikkelingen

Oorlog in Oekraïne: vanaf het voorjaar 2022 heeft de veiligheidsregio een coördinerende rol in de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Vanuit een zogenaamde hublocatie in Eindhoven plaatsen Makelaars de vluchtelingen op de diverse opvanglocaties in de regio; gemeenten zijn verantwoordelijk voor de exploitatie.

Crisisnoodopvang ter ondersteuning van het COA: vanwege de hoge druk op de asielketen in Nederland vroeg de staatssecretaris van Justitie & Veiligheid de veiligheidsregio's om vanaf 1 juli 2022 de opvang van 225 mensen te organiseren en faciliteren. In september vroeg de staatssecretaris aan veiligheidsregio's en gemeenten om zich in te spannen om nog eens 225 opvangplekken te creëren. VRBZO heeft samen met verschillende gemeenten aan de verzoeken voldaan middels opvang in sporthallen en in een groepsaccommodatie.

Afhankelijk van de ontwikkelingen heeft de oorlog in Oekraïne en/of de asielcrisis ook nog invloed op de werkzaamheden van VRBZO in een groot deel 2023. Leerpunten uit de evaluaties van de coronacrisis, de opvangcrisis én de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's worden meegenomen in de herijking van het Regionaal Crisisplan, die is doorgeschoven naar 2023.

Ook de looptijd van het Regionaal Risicoprofiel VRBZO is doorgeschoven. In lijn met de visie VRBZO 2025 is namelijk gestart met een eerste aanzet om op een meer risicogerichte en informatie gestuurde manier om te gaan met risico's. Om goed zicht te hebben op de risico's die zich kunnen voordoen en hierop snel in te kunnen spelen is het van belang om deze op een meer dynamische manier in beeld te brengen. Een Veiligheidsradar moet een (doorlopend) integraal zicht bieden op risico's, thema's en ontwikkelingen op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Het moet ook dienen als uitgangspunt voor beleidsvorming en richtinggevende keuzes.

In samenwerking met Veiligheidsregio Brabant Noord is gestart met deze informatie gestuurde veiligheid (IGV). De regio's monitoren en signaleren doorlopend dreigingen en treffen daar waar nodig voorbereidende acties. In het Veiligheidsbeeld van de 6 zuidelijke veiligheidsregio's ('Fieldlab Zuid-6') worden de actuele risico's op operationeel niveau gepresenteerd en gedeeld.

Risico's

Eind 2019 is de beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen 2020 - 2023 vastgesteld. De risico's van de organisatie zijn in de beleidsnota gebundeld tot drie onderwerpen waaraan een risicobedrag voor het weerstandsvermogen is gekoppeld:

- risico's in algemene bedrijfsvoering € 500.000 - € 1.000.000
- risico's model brandweezorg € 500.000 - € 1.000.000
- risico grootschalige ramp/crisis € 500.000 - € 1.000.000
- totaal benodigd weerstandsvermogen € 1.500.000 - € 3.000.000

Het is niet reëel dat bovengenoemde risico's zich gelijktijdig voordoen. Tevens is de impact van een ernstig incident en de majeure wijzigingen in model brandweezorg (nog) lastig te kwantificeren. Daarom houdt VRBZO rekening met een totaal risicobedrag van € 2,0 miljoen.

Het weerstandsvermogen bedraagt € 2,0 miljoen en hoeft derhalve niet te worden aangepast.

Afbreukrisico van geen deelname

Deelname is een wettelijke plicht (Wgr, Wvr).

Alternatieven voor geen deelname

Geen alternatieven.

Deelname door 21 gemeenten in de regio Zuidoost Brabant.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: lid: M.J. Houben (burgemeester).

Dagelijks bestuur: lid: M.J. Houben (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening) en halfjaarlijks (1e en 2e samenvatting van de bestuursrapportage); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen over beleid en strategische keuzes binnen de Veiligheidsregio.

De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling waarborgen de betaling van rente en aflossing van de geldleningen die de Veiligheidsregio heeft gesloten, onder goedkeuring van gedeputeerde staten en volgens regels die het algemeen bestuur heeft vastgesteld. De waarborg geldt naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente van het betreffende kalenderjaar en indien de geldschieters dit wensen onder het doen van afstand van de voorrechten die de wet aan borgen toelaat.

Financieel belang

Algemene bijdrage € 1.127.000,-.

GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Helmond

Doel en openbaar belang

In stand houden van de GGD om daarmee de gezondheid van de bevolking en preventie van ziekten te bevorderen, alsmede snelle interventies op het gebied van gezondheid te verzorgen.

Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten en uitvoering van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de (openbare) gezondheid (szorg). Financiering o.b.v. bijdrage deelnemende gemeenten, bijdragen ziektekostenverzekeraars, ambulancehulpverlening en bijdragen particulieren.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gemeente kan profiteren van de professionele kennis en voorzieningen welke de GGD bezit en door de gemeente niet zelfstandig in stand gehouden kunnen worden. Tevens wordt door de samenwerking met de regiogemeenten een schaalgrootte bereikt die een efficiënte en effectieve aanpak mogelijk maakt tegen zo laag mogelijke kosten.

Een positieve bijdrage aan de gezondheid van de inwoners van onze gemeente en uitvoering van tal van wettelijke taken.

Naast de uitvoering van de wettelijke taken maken we als gemeente dankbaar gebruik van de diensten van het lokaal team gezondheidsondersteuning. Medewerkers uit dit team ondersteunen de gemeente onder meer bij projecten op het gebied van alcohol- en drugspreventie en het activiteitenprogramma van de werkgroep mantelzorg en Nuenen dementievriendelijke gemeente.

Tot slot levert de GGD ook waardevolle lokale onderzoeksgegevens (onder meer uit de gezondheidsmonitoren). Deze onderzoeksresultaten zetten wij in als beleidsindicatoren.

Veranderingen en ontwikkelingen

Op 17 september 2019 heeft het college kennis genomen van de uitwerking van de bestuursopdracht die in 2018 aan de GGD is gegeven. Belangrijkste onderdelen van de uitwerking zijn de integratie van Jeugdgezondheidszorg (JGZ) voor 0-4 jarigen binnen de GGD en het verbeteren van de organisatie en bedrijfsvoering van de GGD. Ten behoeve van de integratie van de JGZ heeft een financieel boekenonderzoek plaatsgevonden. Op basis van de resultaten uit dit onderzoek heeft het Algemeen Bestuur van de GGD besloten akkoord te gaan met de integratie en verder te gaan met de uitvoering van de bestuursopdracht. Het Algemeen Bestuur van de GGD legt dit ter besluitvorming voor bij de colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de 21 deelnemende gemeenten.

Risico's

De financiële voordelen van de integratie van de jgz 0-4 jaar bij de GGD zijn niet voor 100%. Het boekenonderzoek verwijst naar aandachtspunten die gepaard kunnen gaan met de integratie van JGZ 0 – 4 in de GGD. Die aandachtspunten en kansen hebben betrekking op:

- De locaties van waaruit JGZ 0 -18 in de toekomst gaat werken. Uitgangspunt is dat de bestaande consultatiebureaus gecontinueerd worden. Tegelijkertijd biedt de integratie 0 - 4 / 4 - 18 kansen om efficiëncyclagen te maken.
- De mogelijkheden voor efficiëncywinst in de overheadsfeer.
- De ICT ondersteuning waarmee de JGZ 0 -18 in de toekomst gaat werken.
- De arbeidsvoorwaarden (cao en pensioenvoorziening) die in de toekomst gaan gelden voor het personeel dat overkomt vanuit Zuidzorg en Zorgboog.
- De toekomstige financieringsgrondslag voor JGZ 0 – 18.
- De doorlopende contracten aan JGZ gebonden die Zuidzorg en Zorgboog nu met derden hebben afgesloten (met name wat betreft huisvesting en ICT).

Afbreukrisico van geen deelname

Geen behartiging van onze belangen op dit gebied en niet kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen waaronder het in stand houden van een GGD.

Alternatieven voor geen deelname

Het zoeken naar andere instanties die uitvoering kunnen geven aan onze wettelijke taken op het gebied van openbare gezondheidszorg. Volledig afzien van geen deelname is geen reële optie i.v.m.de in de Wet Publieke Gezondheid opgenomen eis dat de gemeente een GGD in stand moet houden.

De volgende gemeenten behoren tot het werkgebied van de GGD Brabant Zuidoost: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

In dit gebied wonen ca. 750.000 mensen.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: lid: R. Stultiëns (wethouder).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Er vindt in ieder geval terugkoppeling plaats bij de vaststelling van de begroting en wijzigingen daarvan en verder incidenteel als onze vertegenwoordiger bij de GGD dit wenselijk acht.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage € 813.685,-
1e begrotingswijziging 2022 RVP € 8.558,-
Afrekening JGZ € 28.538,-
Prenataal huisbezoek € 3.486,-
Totaal € 854.267,-

GR Dienst Dommelvallei te Mierlo

Doel en openbaar belang

Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen c.a. en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning & control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen c.a. de taken met betrekking tot werk en inkomen (sociale zaken en Participatiewet) en dienstverlening in Dienst Dommelvallei ondergebracht. Daarnaast voert de dienst ondersteunende activiteiten (administratie en applicaties) uit met betrekking tot zorg en welzijn (Wmo) en jeugd. Tot slot voert de dienst gemeentelijke taken uit voor de Wet inburgering die per 1 januari 2022 in werking is getreden en heeft de dienst leefgeldten aan Oekraïense vluchtelingen verstrekt.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Bij de vorming van Dienst Dommelvallei is aangegeven dat de dienst moet leiden tot: meer kwaliteit, minder kwetsbaarheid, minder kosten en goed werkgeverschap.

Veranderingen en ontwikkelingen

De dienst loopt tegen de grenzen aan van wat er met de huidige bezetting kan. Eén van de oorzaken is dat de dienst er in het verleden taken bij kreeg zonder dat daarvoor formatie beschikbaar werd gesteld. Er is dan ook een noodzaak om de huidige formatie uit te breiden. De huidige situatie is mede aanleiding om in 2023 het dienstverleningsconcept tegen het licht te houden.

Risico's

Eventuele overschotten/tekorten worden teruggestort naar of bijbetaald door de deelnemende gemeenten.

Afbreukrisico van geen deelname

Indien de gemeente niet langer meer de uitvoering van bepaalde taken neerlegt bij de dienst, dient de gemeente deze taken zelf uit te voeren dan wel onder te brengen in een ander samenwerkingsverband.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door: de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen c.a. en Son en Breugel

Algemeen bestuur: M.J. Houben (burgemeester), B. van Stiphout en N. Wouters

Dagelijks bestuur: M.J. Houben (burgemeester) en M. Arents (gemeentesecretaris)

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks bij begroting (zienswijzeprocedure) en jaarrekening en tussentijdse rapportages (ter kennisneming). Daarnaast worden van relevante zaken voor de raad mededelingen gedaan door het college in commissievergaderingen of hierover wordt een raadsinformatiebrief verstuurd aan de raad.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage 2022 € 5.812.130,-

Bijdrage conform 1e begrotingswijziging 2022 € 289.987,-

Totaal € 6.102.117,-

De bedragen zijn met kostprijsverhogende btw verhoogd. Dit omdat Dienst Dommelvallei verplicht is om vanaf 2019 inclusief btw te factureren.

GR Werkvoorzieningsschap de Dommel (WSD) te Boxtel

Doel en openbaar belang

De WSD is ons sociaal werkbedrijf en voert de verplichtingen uit van de voormalige Wet sociale werkvoorziening (WSW). Daarnaast verzorgt de WSD de re-integratie van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in het kader van de Participatiewet.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

In 2020 zijn alle gemeenteraden akkoord gegaan met de geformuleerde ambitie voor de doelgroep: iedereen doet naar vermogen mee, waarbij meedoen belangrijker is dan alleen het hebben van betaalde arbeid.

De koers van de WSD richt zich op het doorontwikkelen van de lokale infrastructuur van elke gemeente. De structuur richt zich op de begeleiding van inwoners in de gemeente zelf, de ondersteuning voor inwoners met de lokale partners en het organiseren van werkgelegenheid in de gemeente. Deze lokale infrastructuur wordt ondersteund met plusdiensten en een bundeling van expertise via WSD.

Veranderingen en ontwikkelingen

De WSW is per 1-1-2015 opgehouden te bestaan (er vindt geen nieuwe instroom plaats). De zittende doelgroep blijft gebruik maken van de WSW. Er vindt gemiddeld jaarlijks 5% uitstroom plaats van de WSW populatie. Door middel van de instroom vanuit de Participatiewet wordt de omvang van het bedrijf en werknemersbestand in stand gehouden. Met het opstellen van het Lokaal plan brengen we vraag en aanbod voor ondersteuning van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt samen.

Risico's

WSD heeft een sluitende meerjarenbegroting opgesteld waarin rekening wordt gehouden met het behoud van het volume van 2.100 medewerkers/inwoners vanuit de deelnemende gemeenten. De kans is aanwezig dat WSD aan de deelnemende gemeenten een aanvullende bijdrage vraagt wanneer dit niet gebeurt. Ook in 2022 is aanvullend financiering van de gemeenten niet nodig gebleken.

Afbreukrisico van geen deelname

Hoog (bestuurlijk maar ook financieel als je zou besluiten om niet meer deel te nemen aan de gemeenschappelijke regeling).

Alternatieven voor geen deelname

Aansluiten bij andere gemeenschappelijke regeling of inkoop van diensten.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname aan de GR WSD door de gemeenten Best, Boxtel, Haaren, Nuenen, Oirschot, Oisterwijk, Meierijstad (alleen het verzorgingsgebied van de voormalige gemeenten Schijndel en Sint-Oedenrode), Son en Breugel, Sint Michielsgestel en Vught.

De heer N. Wouters (Wethouder en DB en AB WSD) en de heer T. van der Linden (raadslid en AB WSD).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks bij begroting en jaarrekening (zienswijzeprocedure); daarnaast zo nodig incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Bestuurskosten € 8.984,-

WSW bijdrage € 1.352.107,-

Totaal € 1.361.091,-

GR Reiniging Blink te Helmond

Doel en openbaar belang

Het doelmatig uitvoeren van de afvalinzameling en de reinigingstaken die bij wet, in het bijzonder de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer, aan de gemeente zijn opgedragen en/of voortvloeien uit de aan de gemeente op grond van de Gemeentewet toevertrouwde zorg voor de eigen huishouding, binnen de kaders van het publiekrecht en in samenwerking met een privaatrechtelijke rechtspersoon.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Actieve bijdrage aan de lokale vertolking van het landelijk beleid inzake preventie van huishoudelijk afval conform het vigerende Landelijk Afvalbeheerplan (LAP), met in acht neming van lokale accenten. Verzekeren van de openbare dienstverlening wat betreft hoogwaardige inzameling en verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen, met inbegrip van de uitvoering van reinigingstaken, dit alles binnen de grenzen van haar werkgebied.

Zorgdragen voor alle aanverwante activiteiten, zoals sortering, hergebruik en/of nuttige toepassing dan wel recycling van de huishoudelijke afval-/reststromen.

Belangrijk is dat binnen de samenwerking zonder winstoogmerk de kernactiviteiten met betrekking tot huishoudelijke afvalstoffen efficiënt en effectief worden uitgevoerd, zoals eerder omschreven, t.w. preventie en projectbeheer, inzameling, reiniging, sortering en overslag, afzet en commercialisatie alsmede implementatie beheers- en controlesystemen in naam en voor rekening van de bij Blink aangesloten gemeenten en eventueel later aangesloten publieke partijen.

Veranderingen en ontwikkelingen

In 2021 heeft Berenschot de periodieke evaluatie van Blink uitgevoerd. De gemeenteraad is in kennis gesteld van de bevindingen inclusief het evaluatierapport middels een RIB. Op basis van dit evaluatierapport heeft het Algemeen Bestuur besloten een onderzoek in te stellen naar de toekomst van Blink en positie van de private partner 'het strategisch traject'. Dit onderzoek wordt begin 2023 afgerond en zal uitwijzen in welke vorm de samenwerking tussen de gemeenten en Prezero wordt gecontinueerd. Een nieuw Strategisch Meerjarenplan (SMP) van Blink wordt dan vastgesteld.

Risico's

Risico van beëindiging van deelname in Blink door een of meerdere deelnemers.

Het risico dat de gemeenschappelijke regeling in de huidige vorm volgens de nieuwe wetgeving niet meer houdbaar is. Dit wordt in het kader van het Strategisch Traject onderzocht.

Financieel risico voor deelnemers vanwege het ontbreken van eigen vermogen.

Invloed van de private partner Prezero.

Afbreukrisico van geen deelname

Zelfstandige uittreding betekent schadeloos stellen van andere deelnemers. Aanbesteding en samenwerking met een andere afvalinzamelaar leidt tot veel minder flexibiliteit en minder invloed op de dagelijkse bedrijfsvoering.

Alternatieven voor geen deelname

Aanbesteding van de taken die betrekking hebben op huishoudelijke afvalstoffen en reiniging van verhardingen. Deelname in een andere GR constructie zoals Cure (de gemeenschappelijke regeling van gemeenten Eindhoven, Valkenswaard en Geldrop-Mierlo).

Naast onze gemeente nemen de directie van Prezero en nog acht andere gemeenten in de regio deel in de gemeenschappelijke regeling Blink.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: lid: S. Löwik (wethouder)

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

- Bij het vaststellen van de Begroting Blink;
- Bij wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling;
- Bij toetreding van nieuwe gemeenten. Per 1 januari 2022 is Son en Breugel deelnemer van Blink;
- 3-jaarlijkse evaluatie van Blink. In 2020 is gestart met het Evaluatieonderzoek door Berenschot. Het Evaluatieonderzoek is afgerond in 2021 en zal worden vervolgd met een Strategische Sessie waarin de toekomst en de inrichting van Blink de hoofdthema's zullen zijn.

Financieel belang

Conform de jaarrekening 2022 van Blink bedraagt onze bijdrage over 2022 € 2.095.000,-.

De GR Blink beschikt niet over een eigen vermogen en de risico's worden opgevangen door de deelnemende partijen. De resultaten voor de deelnemers worden jaarlijks afzonderlijk afgewikkeld.

Vennootschappen en coöperaties

NV Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag

Doel en openbaar belang

De BNG Bank is de bank van en voor (decentrale) overheden en instellingen op het gebied van wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. De BNG Bank is betrokken partner voor een duurzamer Nederland. De BNG Bank stelt de publieke sector in staat maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Het betalingsverkeer van de BNG Bank richt zich specifiek op zakelijke klanten in de publieke sector. De BNG Bank biedt een volledig pallet aan zakelijke producten. Digitaal, efficiënt en veiligheid staan hierbij centraal.

Veranderingen en ontwikkelingen

Over het verslagjaar 2022 heeft de BNG een nettowinst gerealiseerd van € 300 miljoen. Dat is € 64 miljoen meer dan de nettowinst die een jaar eerder werd geboekt (in 2021 € 236 miljoen). Er wordt voorgesteld om € 139 miljoen aan dividend uit te keren (€ 2,50 per aandeel).

Risico's

De BNG Bank is na de Staat een van de grootste emittenten van Nederland. Het door de bank uitgegeven schuld papier heeft een credit rating AAA van Moody's, en AA+ van Standard & Poor's en AA+ van Fitch. Door deze top ratings kan de BNG Bank tegen lage prijzen geld aantrekken op de geld- en kapitaalmarkt. Hierdoor kan de bank hun klanten lage tarieven bieden.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de aandeelhouders. Dit zijn uitsluitend overheden.
Als aandeelhouder: J. Pernot (wethouder).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

In principe wordt het dividend jaarlijks uitgekeerd en heeft het dividend betrekking op het voorafgaande boekjaar. De dividenduitkering is afhankelijk van de resultaten. De BNG streeft niet naar een maximaal, maar naar een redelijk rendement op het eigen vermogen.

De Staat is houder van de helft van de aandelen van de BNG. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Gemeente Nuenen bezit 1.755 aandelen à € 2,50 zijnde in totaal € 4.388,-.

Over het verslagjaar 2021 heeft de BNG een nettowinst gerealiseerd van € 236 miljoen. Er is voor € 127 miljoen aan dividend uitgekeerd. Er is per aandeel € 2,28 (in totaal € 4.001,40) ontvangen.

NV Brabant Water te Den Bosch

Doel en openbaar belang

Brabant Water is het drinkwaterbedrijf dat aan 2,5 miljoen inwoners en bedrijven in Noord-Brabant drinkwater levert en ervoor zorgt dat de klanten altijd en overal in Brabant kunnen rekenen op zuiver en veilig drinkwater. Een verantwoordelijke taak, waarnaar gehandeld wordt. Brabant Water streeft niet naar winst, maar wel naar de beste kwaliteit en dienstverlening.

Brabant Water biedt naast drinkwater ook water op maat en gespecialiseerde diensten en advies aan.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Brabant Water is als drinkwaterbedrijf primair verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit van de waterlevering in haar voorzieningsgebied en de kwaliteit en druk van het geleverde drinkwater.

Veranderingen en ontwikkelingen

Brabant Water levert water uit de beste bronnen en doet er daarbij alles aan om dat ook voor de toekomst veilig te stellen door goed te zorgen voor de waterwingebieden. Belangrijke thema's daarbij zijn duurzaamheid, gezondheid en veiligheid. Brabant Water geeft ook tips om bewust met drinkwater om te gaan.

Een ander belangrijk aandachtspunt is dat het grondwaterpeil in Brabant al jaren zakt doordat het regenwater te snel wordt afgevoerd. Dat wordt pijnlijk zichtbaar in tijden dat er weinig "nieuw" regenwater valt. Drooggevallen beken, verdorde natuur en zelfs bosbranden. Om de verdere verdroging van Brabant te voorkomen moet water langer vastgehouden worden. Dit wordt gedaan door delen van het landschap opnieuw in te richten.

Risico's

n.v.t.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de aandeelhouders. Dat zijn de provincie Noord-Brabant en 60 gemeenten.
Als aandeelhouder: M.J. Houben (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

De gemeente heeft een belang in Brabant Water N.V. van 22.246 aandelen à € 0,10 (dit geeft een totaal van € 2.224,60).

Stichtingen en verenigingen

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond

Doel en openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een samenwerkingsverband tussen gemeenten, (justitiële) overheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het doel is de verbetering van veiligheid en leefbaarheid in de 21 gemeenten in Brabant Zuidoost. Het is van belang om onderscheid te maken tussen het zorg- en veiligheidshuis als professionele netwerkorganisatie en het zorg- en veiligheidshuis als facilitator voor ketenpartners. Het landelijk kader richt zich specifiek op het zorg- en veiligheidshuis als netwerkorganisatie van verschillende partners in de zorg-, de strafrechtketen en gemeenten, gericht op een ketenoverstijgende persoons-, systeem- en gebiedsgerichte aanpak van, of advisering rondom, complexe problematiek. In de rol van facilitator biedt de netwerkorganisatie aan ketenpartners de mogelijkheid om werkplekken te huren in een kantoor. Het zorg- en veiligheidshuis Brabant-Zuidoost is in de kern een smalle organisatie. Haar professionaliteit ligt op het gebied van procesregie, advisering en informatievoorziening.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De kracht van het zorg- en veiligheidshuis is een goede samenwerking tussen de verschillende organisaties om problemen op het gebied van veiligheid beter aan te pakken. Daarbij behouden alle partners hun eigen (wettelijke) verantwoordelijkheden.

Problemen worden in een mix van preventie, repressie en zorg aangepakt. Zo wordt geprobeerd potentieel grote problemen klein te houden. De casussen worden aangepakt middels de werkwijze Casus Op Maat en de Persoonsgerichte Aanpak.

Daarnaast stimuleert en ondersteunt het zorg- en veiligheidshuis de gemeenten om in de toekomst gebruik te maken van het escalatiemodel in de zorg- en veiligheidsketen AVE (aanpak voorkoming escalaties) en dit lokaal te implementeren.

Veranderingen en ontwikkelingen

In 2016 is de rechtsvorm van het Zorg- en Veiligheidshuis gewijzigd en is de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost opgericht. Besloten werd om hierin deel te nemen.

In 2016 is gestart met de methodiek Persoonsgerichte Aanpak (PGA) voor een effectieve aanpak van hotshots (kopstukken/-sleutelfiguren). Deze systeemaanpak richt zich op daders van HIC-feiten, problematische jeugdkopstukken en andere personen die via de driehoek als veiligheidsprobleem zijn aangewezen.

In 2016 is in het zorg- en veiligheidshuis de Expertisetafel Radicalisering ingericht. Dit overleg is beschikbaar voor ondersteuning, advies en COM-zaken voor de schaalgrootte Oost Brabant voor wat betreft signalen/cases met betrekking tot radicalisering.

Vanaf begin 2018 is de naam gewijzigd in Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

Risico's

Alle 21 gemeenten uit de regio nemen deel aan de Stichting en dragen daaraan bij.

Afbreukrisico van geen deelname

Er kan dan geen gebruik worden gemaakt van de voordelen die het zorg- en veiligheidshuis kan bieden, zoals informatie, expertise en menskracht. Bepaalde organisaties hebben ook aangegeven geen capaciteit te hebben om deel te nemen aan overlegstructuren in alle afzonderlijke gemeenten.

Alternatieven voor geen deelname

De gemeente moet dan zelf meer regelen en kan geen beroep meer doen op inbreng van bepaalde maatschappelijke instanties en strafrechtpartners.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Samenwerking met politie, maatschappelijke en justitiële organisaties.

Alle gemeenten vaardigen een wethouder zorg of een burgemeester af als lid van het Algemeen Bestuur.

Het Algemeen Bestuur kiest uit hun midden weer – per basisteam – een wethouder zorg en een burgemeester als lid van het Dagelijks Bestuur. In 2018 werden de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur door voorzitter burgemeester P. Verhoeven (Heeze-Leende) en wethouder P.J. Looijmans (Geldrop-Mierlo) namens de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Gemeentelijke bijdrage € 6.004,-

Stichting Bureau Inkoop- en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot

Doel en openbaar belang

Inkoopuitgaven maken een zeer groot deel uit van de jaarlijkse begroting. Door samenwerking kunnen gemeenten hun inkoop professionaliseren. Daarnaast vertaalt de kwaliteit van inkoop zich direct in de kwaliteit van producten, diensten en werken. Integer en efficiënt inkopen heeft een positieve uitstraling naar burgers, het bedrijfsleven en de eigen medewerkers. Goed ingerichte inkoopprocessen vergroten het vertrouwen van de samenleving in de manier waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gewijzigde Aanbestedingswet 2012 (Aw 2012) laat voldoende ruimte over om eigen beleid te voeren op het gebied van inkopen en aanbesteden. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid waarborgt de naleving van wet- en regelgeving, een doelmatige inkoop en bestuurlijke integriteit. Het inkoopbeleid gaat uit van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur: openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid. Door gebruik te maken van objectieve voorwaarden, kunnen gemeenten de keuze voor een leverancier verantwoorden. Deze helderheid biedt ook voordelen voor ondernemers, die weten waar ze aan toe zijn.

Veranderingen en ontwikkelingen

Sinds 2013 hebben gemeenten te maken met de Aanbestedingswet 2012. Op 1 juli 2016 zijn de wijzigingen op de Aanbestedingswet 2012 in werking getreden. Hiermee zijn de nieuwe Europese aanbestedingsrichtlijnen opgenomen in de Nederlandse wetgeving. Door de wijzigingen in de Aanbestedingswet hebben we te maken gekregen met wijzigingen in de dagelijkse inkooppraktijk.

Risico's

Door deel te nemen aan BIZOB wordt het risico op juridische procedures door onjuiste inkoop- en aanbestedingstrajecten verkleind.

Afbreukrisico van geen deelname

De aansluiting bij BIZOB is een keuze voor continuïteit in organisatorische en personele zin voor de invulling van de inkoopfunctie. Naast het mislopen van de mogelijk gunstigere prijzen en/of hogere kwaliteit, ligt er een afbreukrisico op gebied van efficiencyverbetering, rechtmatigheid en een versterking van de expertise.

Alternatieven voor geen deelname

In plaats van aansluiting bij BIZOB kan ook gekozen worden voor het volledig intern invullen van de inkoopfunctie. Daarnaast kan een commercieel inkoopbureau worden ingehuurd om gelijksoortige ondersteuning te bieden.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Het verzorgingsgebied van BIZOB is ingedeeld in vier clusters, te weten: 1. BOV en De Kempen regio; 2. Dommelvallei+ en Peelgemeenten; 3. Noordoost Brabant; 5. A2 regio en overig publiek.

BIZOB is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten en aangesloten organisaties. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. De zittingsduur voor bestuurders is vier jaar. De voorzitter van het bestuur is een burgemeester en heeft een zittingsduur van zes jaar. Daarnaast worden twee secretarissen toegevoegd aan het bestuur. Tevens neemt vanuit elke aangesloten gemeente één bestuurder deel in de Vergadering van Aangeslotenen.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Financieel belang

Primaire begroting: € 162.792,-. Daarvoor worden op jaarbasis 252 dagen inzet geleverd. Voor 2022 was extra inzet van BIZOB benodigd. Extra inzet 2022, toegekend bij turap voorjaar: € 40.000,-. Resultaat 2022: Er zijn 67,74 extra dagen inzet geleverd, kosten € 46.087,-. In 2022 is bestemming resultaat 2021 van € 27.216,- ontvangen. Totale bijdrage aan BIZOB in 2022 is daarmee € 185.402,-.

Tabel verbonden partijen

Verbonden Partijen	Eigen vermogen 2021	Vreemd vermogen 2021	Resultaat 2021	Eigen vermogen 2022	Vreemd vermogen 2022	Resultaat 2022
Gemeenschappelijke regeling						
Metropoolregio Eindhoven (MRE)	14.324.968	14.426.667	598.348	14.449.317	13.786.189	469.458
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)	3.265.823	5.149.541	836.725	1.012.315	5.536.091	0
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	2.144.989	41.762.897	-72.817	onbekend	onbekend	onbekend
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Brabant Zuidoost (GGD)	4.710.000	29.000.000	15.000	5.465.592	26.123.076	412.000
Dienst Dommelvallei	635.000	3.427.000	213.000	550.000	5.277.000	215.580
Werkvoorziening de Dommel (WSD)	29.757.000	4.632.000	2.672.000	29.395	7.883.000	2.918.000
Reiniging Blink	nvt	5.015.000	nvt	nvt	6.229.000	nvt
Vennootschappen en coöperaties						
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	5.062.000.000	144.031.000.000	236.000.000	4.615.000.000	107.459.000.000	300.000.000
Brabant Water	684.676	534.399	10.493	onbekend	onbekend	onbekend
Stichtingen en verenigingen						
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	477.217	165.378	386.315	onbekend	onbekend	onbekend
Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB)	1.405.076	1.139.797	1.003.218	362.830	1.209.552	613.915

Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid en de grondexploitatie hebben een belangrijke invloed op -en samenhang met- de realisatie van de andere beleidsprogramma's van een gemeente. Daarnaast hebben het grondbeleid en de grondexploitatie een grote financiële impact op de algehele financiële huishouding van de gemeente. De eventuele financiële kansen en risico's zijn van belang voor de algemene financiële en reservepositie van de gemeente.

In dit hoofdstuk komen de achtergronden en algemene randvoorwaarden, aandachtspunten, uitgangspunten, kanttekeningen en risico's van het grondbeleid en de grondexploitaties van de gemeente Nuenen c.a. aan de orde.

Raadsbesluiten

De basis voor het huidige gemeentelijke grondbeleid en de grondexploitaties zijn de Nota Grondbeleid 2005-2012, de Nota Grondbeleid 2012-2018 en de Nota Grondbeleid 2019-2023. Daarnaast zijn de raadsbesluiten van "Ruimtebalans naar Masterplan" en "Prioritering projecten en grondexploitatie" uit 2005 relevant geweest voor (een groot deel van) de huidige grondexploitaties. Ook zijn vanaf 2006 tot en met heden diverse raadsbesluiten genomen (herijkingen grondexploitaties, jaarrekeningen, begrotingen, risicoanalyses, etc.), die van invloed zijn op de huidige actuele stand van het grondbeleid en de grondexploitaties.

In de Kadernota 2012 is vastgelegd om jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening de grondexploitaties te herzien. Ingeval sprake is van grote tussentijdse wijzigingen wordt de raad hierover separaat geïnformeerd c.q. wordt een voorstel met begrotingswijziging voorgelegd. Sinds 2017 rapporteren we op een andere wijze over de projecten. Ten opzichte van de bij de jaarrekening herziene en vastgestelde exploitaties rapporteren we meerdere keren per jaar aan de raad op hoofdlijnen over de voortgang, de afwijkingen van grondexploitaties en de ontwikkelingen ten aanzien van de risico's.

Bij de begroting 2023 zijn de grondexploitaties Kapperdoes en De Mijlpaal herzien ten opzichte van de grondexploitaties behorende bij de jaarrekening 2021. De overige grondexploitaties zijn op dat moment niet herzien.

De meest recente raadsbesluiten zijn:

- Raadsbesluit juli 2019: "vaststelling Nota Grondbeleid 2019-2023"
- Raadsbesluit oktober 2019: "vaststelling Subsidieverordening Sociale Volkshuisvesting 2019";
- Raadsbesluit juli 2022: "vaststelling Programmarekening 2021";
- Raadsbesluit juli 2022: "vaststelling Jaarrapportages grondexploitaties";
- Raadsbesluit juli 2022: "vaststelling Grondexploitatie De Mijlpaal";
- Raadsbesluit november 2022: "vaststelling Programmabegroting 2023-2026";
- Raadsbesluit december 2022: "vaststelling Kader grondprijzen en exploitatiebijdragen 2023".

Bestemmingsreserves

De bestedingsplannen voor de bestemmingsreserves bovenwijkse voorzieningen, sociale volkshuisvesting, parkmanagement en groen voor rood zijn gereed en worden periodiek (parallel met de begroting en jaarrekening) geactualiseerd.

Voor de stand en prognose van deze bestemmingsreserves wordt verwezen naar de betreffende toelichting op de bestemmingsreserves in deze jaarrekening.

Bovenwijkse voorzieningen

Met de stortingen (vanuit de diverse projecten) groeit de reserve in de komende jaren. De bestedingen van deze bestemmingsreserve zijn de investeringen om de bovenwijkse voorzieningen, welke volgen en "veroorzaakt" worden door de uitvoering van de (woningbouw)projecten, te kunnen realiseren. De belangrijkste investering, die in de afgelopen jaren in dit kader is gerealiseerd, is de aanpassing en realisatie van de HOV2 - Europalaan. De komende jaren wordt vooral geïnvesteerd in waterverbindingen en verkeersplannen/mobiliteit.

Sociale volkshuisvesting

Met de stortingen (vanuit de diverse projecten) groeit de reserve in de komende jaren. De bestedingen van deze bestemmingsreserve zijn projecten waarin sociale woningbouw(huur) wordt gerealiseerd en die een (financiële) bijdrage nodig hebben voor de haalbaarheid van de ontwikkeling. Deze reserve stimuleert de realisatie van sociale huurwoningen. In 2019 is de 'Subsidieverordening sociale volkshuisvesting 2019' door de raad vastgesteld. Private partijen die een sociale huurwoning toevoegen aan de voorraad kunnen een aanvraag indienen voor een subsidie (afdracht uit de bestemmingsreserve). Uit de aanvraag moet onder andere blijken dat de bijdrage nodig is om het project financieel haalbaar te maken.

Parkmanagement

Met de stortingen vanuit de ontwikkelingsprojecten van bedrijventerreinen groeit ook deze reserve in de komende jaren. De bestedingen van deze bestemmingsreserve zijn om bijvoorbeeld parkmanagement op Eeneind II Zuid mogelijk te maken. Deze reserve heeft het doel om de kwaliteit en leefbaarheid van de Nuenense bedrijventerreinen in stand te houden en te verbeteren.

Groen voor rood

Met de bijdragen vanuit het project Nuenen West blijft deze reserve in de komende jaren groeien. De bestedingen van deze bestemmingsreserve zijn gericht op het verbeteren van het Dommeldal, dat als gevolg van de woningbouwontwikkeling Nuenen West een kwaliteitsimpuls moet te verkrijgen.

Financiële uitgangspunten: Besluit Begroting en Verantwoording

Conform de verslagleggingsvoorschriften van het BBV worden, op de balansdatum, voorzieningen gevormd voor bestaande risico's van te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten (art. 44, lid 1b). Deze voorschriften zijn van toepassing op de Bouwgronden in Exploitatie.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Er is regelgeving voor de verslaglegging over de jaarcijfers van het grondbedrijf. In 2019 is de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving juli 2019' uitgebracht door de commissie BBV. Deze notitie dient als basis voor de opgestelde en nu geactualiseerde grondexploitaties en deze toelichting op het grondbeleid.

De grondexploitaties zijn ingedeeld conform het BBV. Er is een onderscheid gemaakt in Bouwgrond In Exploitatie (BIE) en projecten die onder de rubriek Materieel Vast Actief op de balans worden verantwoord.

Bouwgronden In Exploitatie (BIE)

Bouwgrond in exploitatie heeft in alle gevallen betrekking op grondexploitaties in de uitvoeringsfase. In het verleden is in de praktijk een veelheid aan grondontwikkeling gerelateerde projecten geschaard onder het begrip grondexploitaties. Vanuit het belang van eenduidigheid is in bovenstaande notitie van de Commissie BBV voor afbakening van het begrip bouwgrond in exploitatie en de hieraan toe te rekenen kosten gezorgd om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande regels zoals vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening.

Op basis daarvan is gekomen tot de definitie die binnen het BBV voor bouwgronden in exploitatie: gronden in eigendom van een gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex met een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld. Het startpunt van Bouwgrond in Exploitatie is zodoende het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief de grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans.

Het begrip is van belang voor de wijze waarop het gemeentelijk eigendom wordt beoordeeld en opgenomen in de financiële administratie. Vervaardigingskosten van bouwrijp en woonrijp maken van de locatie worden geactiveerd ofwel bijgeschreven op het balansactief. Activering van de gemaakte kosten is acceptabel, omdat een grondexploitatie geen éénjarig proces is.

Is er sprake van een voorzienbaar negatief resultaat van de grondexploitatie, dan wordt dat verlies onmiddellijk genomen in de vorm van een voorziening. Is er echter sprake van een verwacht positief resultaat van de grondexploitatie, dan wordt het resultaat gewoonlijk genomen voor zover dat met voldoende zekerheid gerealiseerd is (tussentijdse winstneming) of bij voortdurende onzekerheid pas geheel aan het einde van het proces en bij afsluiting van de grondexploitatie (winstneming).

Materieel vast actief

Onder Materieel vast actief zijn gronden opgenomen die (meestal) in het verleden anticiperend of strategisch zijn aangekocht. Deze gronden hebben een vaste bestemming en zitten niet in een transformatieproces. Bij grond als materiële vaste activa gaat het veelal om ondergrond van gebouwen, wegen, parken, pleinen of van land-/bosbouwgronden. Deze gronden zijn geactiveerd tegen (historische) verkrijgingsprijs en bijkomende kosten. Op grond wordt niet afgeschreven. Grond wordt wel afgewaardeerd tot de marktwaarde indien sprake is van een (duurzaam) lagere marktwaarde. Deze marktwaardetoets is met name relevant op het moment dat de bestemming van de gronden wijzigt.

Er zijn twee projecten die onder materieel vast actief op de balans staan, Kloostertuin en Boschhoeve, beide projecten zijn gewaardeerd op basis van de huidige bestemming.

Verwachte resultaat grondexploitatie/project

Een grondexploitatie is geen statische, maar vooral een dynamische berekening van verwachte kosten en opbrengsten in combinatie met gerealiseerde kosten en opbrengsten. Het berekenen van een resultaat van een grondexploitatie is geen "exacte wetenschap" en betreft een modellering van de verwachte toekomstige situatie in het project.

Voor grondexploitaties met een verwacht negatief resultaat zijn en worden voorzieningen gevormd. Ieder jaar wordt, bij de jaarrekening, de vereiste omvang van de voorzieningen en het benodigde weerstandsvermogen bepaald. De voorziening voor een grondexploitatie met een verwacht negatief resultaat wordt gevormd op basis van het resultaat op de dan geldende datum van contante waarde. Uiteraard zijn ook de grondexploitaties en projecten met verwachte positieve resultaten "onder voorbehoud" en kunnen deze resultaten, voordat het project is afgerond, nog niet worden besteed. Deze positieve resultaten, en eventuele tussentijdse winstnemingen, zijn onder andere afhankelijk van de te realiseren verkopen van (bouwrijpe) grond.

Uit het oogpunt van doelmatigheid zal het college er naar streven om uitgaven, bedrijfseconomisch verantwoord, niet in een te vroeg stadium te doen en opbrengsten uit verkoop van bouwrijpe grond op het juiste tijdstip te realiseren.

Tenslotte worden bij de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening jaarlijks risicoanalyses uitgevoerd. Door het kwantificeren van de belangrijkste kansen en risico's bij de projecten worden de benodigde weerstandscapaciteit en het gewenst weerstandsvermogen in beeld gebracht.

Tussentijdse winstnemingen

Conform de richtlijnen van het Besluit Begroten en Verantwoorden moet tussentijds winst genomen worden bij positieve grondexploitaties en grondverkoop heeft plaatsgevonden. Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het BBV zijn het toerekeningbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten – en het daaruit voortvloeiende resultaat – moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

Voor het bepalen van de tussentijdse winst is aansluiting gezocht bij een algemeen aanvaardbare methodiek (bedrijfsleven, fiscaal), waarbij rekening is gehouden met de bijzondere kenmerken van gemeentelijke grondexploitaties. De doelstelling van het gemeentelijk grondbeleid is immers niet primair gericht op het behalen van financieel rendement, maar op het bereiken van het gewenste voorzieningenniveau voor inwoners en bedrijven. De 'Percentage of Completion' methode voor de tussentijdse winstneming houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert.

Naar rato van de voortgang van het project wordt tussentijds winst verantwoord. Hierbij wordt voor wat betreft de berekeningsmethodiek en de planinhoudelijke uitgangspunten niet afgeweken van de grondexploitatie of herziening zoals deze tot en met het verslagjaar door de raad is vastgesteld. Dit wordt berekend naar de mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd per individuele grondexploitatie. Hiermee wordt de totale winst over de individuele grondexploitatie opgedeeld/toegerekend aan de reeds verkochte kavels. Indien nog geen gronden zijn verkocht, is er dus nog geen sprake van gerealiseerde winst.

Daarnaast wordt bij de bepaling van de tussentijdse winst rekening gehouden met de risico's die specifiek samenhangen met de nog te realiseren kosten en opbrengsten van de individuele grondexploitaties. Voorbeelden hiervan zijn onzekerheden/risico's over de aanbesteding van een (of meer) infrastructurele voorziening(en), die in een grondexploitatie zijn opgenomen, (bouw- en woonrijp maken) of onzekerheden/risico's over de in de betreffende begrotingen van individuele grondexploitatie(s) opgenomen verwachtingen over afzetmogelijkheid of prijs van grond voor te bouwen vastgoed in een dynamisch marktsegment.

Parameters en uitgangspunten grondexploitaties

Rentelasten en –baten in een grondexploitatie

Op grond van de gewijzigde voorschriften vanuit het Besluit Begroting Verantwoording provincies en gemeenten (hierna BBV) is de rente voor de grondexploitaties herberekend, waarbij rekening is gehouden met de verhouding eigen vermogen en vreemd vermogen. Voor 2022 moet hierdoor worden uitgegaan van een gemiddeld rentepercentage over de boekwaarde van die grondexploitaties van 0,26% en voor 2023 en verder van 0,5%.

Grondprijsbeleid

De Nota Grondbeleid 2019-2023, die in juli 2019 door de raad is vastgesteld, bevatte geen wijzigingen in het grondprijsbeleid ten opzichte van de Nota Grondbeleid 2012-2018. Deze grondprijzen worden toegepast als kaders en voorwaarden voor de gemeentelijke uitgifte van (bouwrijpe) grond in (nieuwe) grondexploitaties en projecten. Deze grondprijzen worden jaarlijks bezien en indien nodig geactualiseerd (door een nieuw vast te stellen Kader Grondprijzen en Exploitatiebijdragen). In december 2022 zijn de grondprijzen geactualiseerd en herzien en vastgesteld door de gemeenteraad.

Woningbouwprogrammering

Bij de jaarrekening 2022 is een geactualiseerde woningbouwplanning in de grondexploitaties opgenomen.

De gemeente houdt vast aan deze woningbouwplanning en nieuwe projecten zijn alleen mogelijk wanneer aangetoond kan worden dat deze projecten van volkshuisvestelijk belang zijn voor de gemeente. Daarnaast wordt de bestaande woningvoorraad steeds belangrijker. Oude wijken worden aangepakt en verbeterd. Verduurzaming van deze bestaande woningen wordt steeds belangrijker.

Prognoses

Bij raadsbesluit van de vaststelling van de jaarrekening 2021 zijn de prognoses per grondexploitatie / project voor laatst vastgesteld. Zoals is afgesproken wordt eenmaal per jaar, bij het jaarverslag, nagegaan of de vastgestelde prognoses inclusief de daaraan ten grondslag liggende calculaties nog actueel zijn of moeten worden bijgesteld.

In onderstaande tabel zijn de resultaten van winstgevendende en verlieslatende projecten getoond. De winstgevendende projecten en de geprognosticeerde winstneming is uiteraard onder voorbehoud van bijvoorbeeld de daadwerkelijke realisatie van grondverkoop in de projecten.

prjct nr		Exploitatieopzet vast te stellen in jaarrekening 2022				Laatst vastgestelde exploitatieopzet vastgesteld bij jaarrekening 2021			Actuele realisatie t/m 2022		
		Exploitatie-kosten excl. winstneming	Exploitatie-opbrengsten	Gerealiseerde (tussentijdse) winstneming t/m 2021	Nog te nemen resultaat eindwaarde voor winstneming 2022	Exploitatie-kosten incl. winstneming	Exploitatie-opbrengsten	Exploitatie-resultaat	Exploitatie-kosten incl. winstneming t/m 2022	Exploitatie-opbrengsten	Exploitatie-resultaat
	Bouwgrond In Exploitatie (BIE)										
804	Luistruik	19.788.296	-27.999.447	-8.108.831	-102.319	27.876.074	-27.999.447	-123.373	27.630.283	-27.999.447	-369.164
806	Emmastraat	722.173	-806.260	0	-84.086	715.334	-806.260	-90.926	550.189	0	550.189
807	Wederikdreef	627.874	-912.249	0	-284.375	602.883	-912.249	-309.366	239.672	-29.574	210.098
819	De Mijpaal (nieuw per 2022)	1.601.798	-1.795.539	0	-193.740	-	-	-	602.404	-46.025	556.379
834	Kapperdoes	1.802.937	-3.539.558	-1.257.548	-479.073	3.048.699	-3.586.094	-537.395	2.885.776	-3.135.547	-249.771
847	Eeneind West	25.160.675	-27.504.671	0	-2.343.996	24.396.803	-32.205.916	-7.809.113	21.424.370	-4.010.791	17.413.579
864	Eeneind Oost	2.301.892	-5.164.722	-2.306.611	-556.219	4.593.860	-5.155.668	-561.808	4.335.289	-5.157.420	-822.131
870	Eeneind II Zuid	10.089.096	-10.797.704	-654.273	-54.334	10.761.437	-10.796.396	-34.959	10.797.704	-10.797.704	0
Resultaat winstgevendende projecten		62.094.741	-78.520.150	-12.327.263	-4.098.142	71.995.090	-81.462.030	-9.466.940	68.465.687	-51.176.508	17.289.179

		Exploitatieopzet vast te stellen in jaarrekening 2022				Laatst vastgestelde exploitatieopzet vastgesteld bij jaarrekening 2021			Actuele realisatie t/m 2022		
		Exploitatie-kosten	Exploitatie-opbrengsten	Exploitatie resultaat eindwaarde	CW verlies	Exploitatie-kosten	Exploitatie-opbrengsten	Exploitatie-resultaat	Exploitatie-kosten	Exploitatie-opbrengsten	Exploitatie-resultaat
Verlieslatende projecten binnen BIE											
832/3	Nuenen West	82.844.917	-79.593.198	3.251.718	2.563.957	81.048.324	-79.150.070	1.898.254	77.470.436	-18.454.510	59.015.926
Resultaat verlieslatende projecten		82.844.917	-79.593.198	3.251.718	2.563.957	81.048.324	-79.150.070	1.898.254	77.470.436	-18.454.510	59.015.926

Toelichting projecten

De projecten en grondexploitaties die als onderdeel van de jaarrekening 2022 zijn opgenomen, worden met een apart raadsvoorstel en - besluit behandeld, besproken en vastgesteld. Dit voorstel wordt voor dezelfde raadsvergadering geagendeerd als het jaarverslag en jaarrekening 2022. Per project wordt een rapportage opgesteld en bij het raadsvoorstel gevoegd. In deze projectrapportage wordt ingegaan op de kwalitatieve (stand van zaken, voortgang, plangebied) en de kwantitatieve (programma, planning, grondexploitatie, kansen, risico's) aspecten.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De wet bestaat uit drie onderdelen: actieve openbaarmaking, passieve openbaarmaking en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Aan de hand van deze drie onderdelen bespreekt deze paragraaf de stappen die de gemeente Nuenen in 2022 heeft ondernomen voor de implementatie ervan.

1. Actieve openbaarmaking

De Woo vervangt de Wob (Wet openbaarheid van bestuur). Het grootste verschil tussen de Woo en de Wob is dat de Woo overheidsinstanties verplicht stelt om bepaalde documenten actief openbaar te maken. Die documenten zijn onderverdeeld in 17 informatiecategorieën, waarvan er 16 relevant zijn voor de gemeente. Deze informatiecategorieën zijn:

1. Algemeen verbindende voorschriften.
2. Overige besluiten van algemene strekking.
3. Ontwerpen van algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking waarover extern advies wordt gevraagd inclusief de adviesaanvraag.
4. Inzicht in de organisatie en werkwijze, waaronder de taken en bevoegdheden van de organisatieonderdelen.
5. De bereikbaarheid van het bestuursorgaan en zijn organisatieonderdelen en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend.
6. Bij de gemeenteraad ingekomen stukken, tenzij deze betrekking hebben op individuele gevallen.
7. Vergaderstukken en verslagen van gemeenteraden.
8. Agenda's en besluitenlijsten van vergaderingen van het college van B&W.
9. Adviezen.
10. Convenanten.
11. Jaarplannen en jaarverslagen van bestuursorganen inzake de voorgenomen uitvoering van de taak of de verantwoording van die uitvoering.
12. Verplichtingen tot verstrekking van subsidies, anders dan met een beschikking.
13. (Schriftelijke) Woo verzoeken, de schriftelijke beslissingen hierop en de daarbij verstrekte informatie.
14. Ambtelijke of externe onderzoeksrapporten.
15. Beschikkingen (hiervoor gelden verschillende uitzonderingen).
16. Klachten.

Het openbaar maken van deze categorieën gebeurt in fases. De fasering wordt landelijk, bij koninklijk besluit bepaald. In 2022 was alleen de eerste fase nog bekend. De informatiecategorieën binnen die fase zijn categorie 5, 7, 10 en 13. Voor de implementatie van de actieve openbaarmaking op grond van de Wet open overheid heeft de gemeente Nuenen besloten een project op te starten gezamenlijk met gemeente Geldrop-Mierlo en gemeente Son en Breugel. Voor dit project hebben zij een projectleider aangetrokken. Zij is op 12 september 2022 gestart. De rest van 2022 is zij bezig geweest met het opstellen van een plan van aanpak voor het project en het samenstellen van de projectgroep.

2. Passieve openbaarmaking

Bij passieve openbaarmaking gaat het om het openbaar maken van informatie op verzoek (Woo-verzoeken). Ten opzichte van de Wob verandert er onder de Woo niet veel. Uitgangspunt blijft dat iedereen een verzoek om openbaarmaking kan indienen en dat het verzoek moet worden ingewilligd tenzij de uitzonderingen op grond van de Woo van toepassing zijn.

De belangrijkste verschillen gaan over de manier waarop inwoners een verzoek om informatie kunnen indienen, de termijnen bij precisering van een te algemeen verzoek en de beslistermijn. Met de ingang van de wet heeft de gemeente Nuenen deze veranderingen doorgevoerd.

3. Het op orde brengen van de informatiehuishouding

De Woo stelt overheden hiertoe verplicht. Dit is een structurele taak en verantwoordelijkheid van de gemeenten en Dienst Dommelvallei. Deze is breed binnen organisaties verdeeld. Het duurzaam toegankelijk maken is daarnaast een kernactiviteit van IDV Dienst Dommelvallei. Deze activiteiten dienen meerdere doelen zoals naleving van de archiefwetgeving, niet alleen een goede uitvoering van de Woo. Met andere woorden: de gemeente Nuenen besteedt hier structureel aandacht aan.

Jaarrekening

Inleiding

De jaarrekening bestaat uit de balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting en de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen. Alle bedragen in de tabellen moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,- behalve als anders is vermeld. Door afronding op duizendtallen kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

Balans

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	528	735
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	61	65
Totaal Immateriële vaste activa	589	799
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	29.837	29.655
Investerings met een economisch nut, dekking door heffing	13.623	13.648
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	4.912	4.676
Totaal Materiële vaste activa	48.373	47.979
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan: deelnemingen	7	7
Leningen aan: woningbouwcorporaties	1.625	2.057
Overige langlopende leningen	930	1.021
Totaal Financiële vaste activa	2.562	3.085
Totaal Vaste activa	51.524	51.863
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	73.741	68.824
Gereed product en handelsgoederen	191	191
Totaal Voorraden	73.932	69.015
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	3.953	3.832
Rekening-courantverhouding met het rijk	10.112	1.713
Overige vorderingen	6.529	6.695
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	20.594	12.240
Liquide middelen		
Kassaldi	23	6
Banksaldi	14	260
Totaal Liquide middelen	37	266
Overlopende activa		
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	846	252
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen	4.472	6.396
Totaal Overlopende activa	5.318	6.648
Totaal Vlottende activa	99.882	88.169
Totaal Activa	151.406	140.032

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	31.108	27.567
Bestemmingsreserve	12.766	12.559
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	6.234	2.361
Totaal Eigen vermogen	50.108	42.486
Voorzieningen		
Voorziening	12.163	12.401
Totaal Voorzieningen	12.163	12.401
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer		

Balans	2022	2021
Onderhandse leningen van: Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	74.721	74.171
Vaste schuld: Onderhandse leningen van openbare lichamen	2.113	2.113
Waarborgsommen	161	6
Totaal Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	76.994	76.291
Totaal Vaste passiva	139.265	131.178
Flottende passiva		
Netto-flottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	0
Banksaldi	1.597	1.173
Overige schulden	3.027	2.321
Totaal Netto-flottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar	4.623	3.494
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	3.635	3.610
Vooruitontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	1.924	0
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.958	1.750
Totaal Overlopende passiva	7.517	5.360
Totaal Flottende passiva	12.141	8.854
Totaal Passiva	151.406	140.032

Omschrijving	2022	2021
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	63.480	85.492

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Voor zover nu bekend zullen de gevolgen van de coronacrisis de continuïteit van de organisatie niet raken.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. Het stelsel van baten en lasten wordt toegepast, baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De gemeenteraad heeft de verordening ex artikel 212 Gemeentewet vastgesteld.

Eigen bijdragen van het Centraal Administratiekantoor (CAK)

De wetgever heeft gekozen voor de systematiek dat het CAK de eigen bijdragen vaststelt. Daarmee heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid, volledigheid en het naleven van het voorwaardencriterium bij de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat de gemeente bij de verantwoording van deze eigen bijdragen steunt op de informatie van het CAK en niet zelfstandig geheel sluitend de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de eigen bijdragen hoeft te controleren.

(Bron: Kadernota rechtmatigheid 2018 BBV)

Investerings algemeen

De volgende algemene afspraken zijn vastgelegd voor waardering van investeringen:

- Er wordt geen rente toegeschreven aan een te activeren investering;
- Toeschrijven van interne uren aan investeringen en deze uren ook activeren vindt alleen plaats indien dit bij de aanvraag van het krediet aangegeven wordt;
- De resultaten als gevolg van de verkoop van investeringen worden verantwoord op het programma waar ook de kapitaallasten van de investering worden verantwoord;
- Bij het bepalen van de afschrijvingen wordt de restwaarde van de investering op nihil gesteld;
- Er wordt gestart met afschrijven het jaar na gereedkomen van het actief;
- Bij lopende investeringen vindt toerekening van rente voor 100% plaats over de boekwaarde op 1 januari.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- er is sprake van een investering door een derde;
- de investering draagt bij aan de publieke taak;
- de derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- de bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Materiële vaste activa

Bij de materiële vaste activa wordt in het BBV onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding een heffing kan worden geheven en die met een maatschappelijk nut.

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Bijdragen van derden zijn op de investering in mindering gebracht. Over het dan resterende bedrag wordt afgeschreven.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, wanneer deze naar verwachting duurzaam is.

Afschrijvingstabel

In deze tabel zijn de afschrijvingstermijnen opgenomen naar soort van investering:

Afschrijvingstabel investeringen		
Omschrijving	Afschrijvingstermijn in jaren	Toelichting
Gronden en terreinen		0 (wordt niet op afgeschreven)
Woonruimten	40	
Bedrijfsgebouwen	40	
Riolering	60	
Vervoermiddelen	5-10	
Machines, apparaten en installaties	10-15	
Overige materiële vaste activa, waaronder inventarissen	5-10	
Begraafplaatsen	60	

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Blottende activa

Voorraad

Overige grond- en hulpstoffen

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Incourante voorraden worden niet opgenomen.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

Deze gronden zijn gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs. Voor gronden waarvan de in de administratie voorkomende vervaardigingsprijs hoger is dan de actuele waarde is een voorziening gevormd voor het nadelig verschil.

Conform BBV moet tussentijds winst genomen worden bij positieve grondexploitaties. Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het BBV zijn het toerekeningbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten – en het daaruit vloeiende resultaat – moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies. De voorziening verliesgevend complexen en de voorziening pensioen voormalige wethouders zijn gebaseerd op basis van de contante waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Flottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De flottende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	528	735
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	61	65
Totaal Immateriële vaste activa	589	799
Totaal Activa	589	799

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2022:

Omschrijving	Balanswaarde 1-1-2022	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Balanswaarde 31-12-2022
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0	0	0	0	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	735	-98	42	66	0	0	528
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	65	0	0	3	0	0	61
Totaal	799	-98	42	69	0	0	589

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

Er is in 2022 geïnvesteerd in de volgende projecten (> € 5.000,-):

- Mobiliteitsbudget - Verkeersonderzoeken/Planstudies
- Opstellen gebiedsvisie Nuenen-zuid

De voorbereidingskosten voor de toekomstige grex-locatie De Mijlpaal zijn overgeboekt naar de grondexploitatie. Daarom zijn de investeringen per saldo negatief.

Materiële vaste activa

Bij de materiële vaste activa wordt in het BBV onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economisch nut en die met een maatschappelijk nut. Investerings met een economisch nut zijn investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en / of die verhandelbaar zijn. De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	29.837	29.655
Investerings met een economisch nut, dekking door heffing	13.623	13.648
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	4.912	4.676
Totaal Materiële vaste activa	48.373	47.979
Totaal Activa	48.373	47.979

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de materiële vaste activa weer:

Omschrijving	Balanswaarde 1-1-2022	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Balanswaarde 31-12-2022
Investerings met economisch nut							
Gronden en terreinen	9.687	168	0	0	0	0	9.855
Woonruimten	10	0	0	1	0	0	9
Bedrijfsgebouwen	14.174	626	95	695	0	0	14.010
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	96	0	0	7	0	0	89
Vervoermiddelen	0	356	0	0	0	0	356
Machines, apparaten en installaties	260	0	0	19	0	0	241
Overige materiele vaste activa	3.625	178	11	319	0	0	3.473
Activa in erfpacht	1.803	0	0	0	0	0	1.803
Totaal Investerings met economisch nut	29.655	1.328	106	1.041	0	0	29.837
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Gronden en terreinen	491	0	0	0	0	0	491
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.109	327	0	336	0	0	13.100
Overige materiele vaste activa	48	0	0	16	0	0	32
Totaal investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	13.648	327	0	352	0	0	13.623
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.676	492	0	246	15	0	4.907
Overige materiele vaste activa	0	6	0	0	0	0	6
Totaal investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	4.676	498	0	246	15	0	4.912
Totaal	47.979	2.153	106	1.639	15	0	48.373

Investerings met economisch nut

Gronden en terreinen

In 2022 zijn kosten gemaakt voor de projecten:

-Boschhoeve

-Gronden verspreide percelen

-Vorbereidingskrediet uitwerking plan Kloostertuin in relatie tot Klooster en Park

Bedrijfsgebouwen

Er is in 2022 geïnvesteerd in de volgende projecten:

- Aanpassing Oude Landen
- Verbouwing Insp. Crijnsschool
- Renovatie sporthal de Hongerman
- Renovatie Klooster
- Overdekte doorgang gymzaal school dorps huis Gerwen
- Ondergrondse containers v. inzameling HHA

Vervoermiddelen

Er is in 2022 geïnvesteerd in de volgende vervoermiddelen:

- 2 Bestelbussen
- 2 Sneeuwpluog fietspadstrooiers
- 2 Natzout fietspadstrooiers
- 3 Opzet-natzout strooimachines

Overige materiële vaste activa

Er is in 2022 geïnvesteerd in de volgende projecten:

- Drainage en top laag voetbalveld voetbalvereniging RKVV Nederwetten
- Hybride veld voetbalvereniging EMK
- Ruimtelijke inpassing huisvesting vergunninghouders

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven**Grond-, weg- en waterbouwkundige werken**

Er is in 2022 geïnvesteerd in de volgende rioleringsprojecten (> € 5.000,-):

- Vervangen elektro-mechanische pomp gemalen
- Herinrichting Papenvoort/Houtrijk/Van Goghkerk
- Vijverval riolen
- Aanpassing riolering Opwettenseweg/Vorsterdijk/Nuenen West
- Tijdelijke rioleringsmaatregelen Opwettenseweg

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut**Grond-, weg- en waterbouwkundige werken**

Er is in 2022 geïnvesteerd in de volgende projecten (> € 5.000,-):

- Aansluiten Nuenen Z-W op A 270
- Vervangen openbare verlichting
- Herinrichting Papenvoort/Houtrijk/Van Goghkerk
- Calamiteitenpad Esrand
- Verkeersveiligheidsmaatregelen (top 16)
- Elementverharding + verlichting sportvelden voetbalvereniging EMK
- Speelvoorzieningen
- Groenreconstructie

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkings aan: deelnemingen	7	7
Leningen aan: woningbouwcorporaties	1.625	2.057
Overige langlopende leningen	930	1.021
Totaal Financiële vaste activa	2.562	3.085
Totaal Activa	2.562	3.085

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2022 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Omschrijving	Balanswaar de 1-1-2022	Investeringe n	Desinvestering en	Afschrijvinge n	Aflossin g	Bijdrage n van derden	Afwaarderin g	Balanswaar de 31-12-2022
Kapitaalverstrekkings aan:								
- Deelnemingen	7	0	0	0	0	0	0	7

Leningen aan:								
- Woningbouwcorporaties	2.057	0	0	0	432	0	0	1.625
Overige langlopende leningen	1.021	126	0	0	217	0	0	930
Totaal	3.085	126	0	0	649	0	0	2.562

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Betreft gelden waar een aandelenbezit tegenover staat.

Leningen aan woningbouwcorporaties

Dit zijn leningen die verstrekt zijn aan woningbouwcorporatie Helpt Elkander.

Overige langlopende leningen

In 2022 zijn er starters-, stimulerings-, en verzilveringen verstrekt via SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) aan inwoners.

Flottende activa

Voorraad

Van de voorraad kan het volgende overzicht worden gegeven:

Omschrijving	Balanswaarde 1-1-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Balanswaarde 31-12-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	72.246	1.938	-2.122	76.305
Gereed product en handelsgoederen	191	0	0	191
Totaal	72.437	1.938	-2.122	76.496
Voorziening verlies grex	3.422	0	858	2.564
Saldo (totaal minus voorziening)	69.015	1.938	-2.980	73.932

Het gereed product en handelsgoederen bestaan uit de gronden Nederwetten Esrand.

Voor het totaal van de bouwgronden in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2022 het volgende overzicht worden weergegeven:

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening dekking verliessaldi	Balanswaarde 31-12-2022
Luistruik	-401	52		-20	-369		-369
Emmastraat	500	50			550		550
Wederikdreef	195	15			210		210
De Mijlpaal	0	556			556		556
Nuenen West	59.127	708	819		59.016	2.564	56.452
Kapperdoes	-324	48		26	-250		-250
Eeneind West	13.925	321	-3.168		17.414		17.414
Eeneind Oost	-665	3	226	66	-822		-822
Eeneind II Zuid	-111	57		54	0		0
Totaal onderhanden werk, gronden in exploitatie	72.246	1.811	-2.122	127	76.305	2.564	73.741

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van eind 2022 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden. De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In afwijking van de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV is de looptijd van de grondexploitatie Nuenen West langer dan 10 jaar.

Hieronder een overzicht van de bouwgronden in exploitatie met de verwachte resultaten. Een negatief bedrag geeft een positief verwacht eindresultaat (bate) weer.

Omschrijving complex	Boekwaarde 31-12-2022	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)	Geraamd eindresultaat (contante waarde)
Luistruik	-369	250	3	-122	-117
Emmastraat	550	172	806	-84	-81
Wederikdreef	210	393	887	-284	-263
De Mijlpaal	556	1.000	1.750	-194	-179
Nuenen West	59.016	5.375	61.139	3.251	2.564
Kapperdoes	-250	207	410	-453	-416
Eeneind West	17.414	3.736	23.494	-2.344	-2.165
Eeneind Oost	-822	339	7	-490	-469
Eeneind II Zuid	0	0	0	0	0
Totaal	76.305	11.472	88.496	-720	-1.126

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 1-1-2022
Vorderingen op openbare lichamen	3.953	0	3.953	3.832
Rekening-courantverhouding met het Rijk	8.542	0	8.542	49
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.570	0	1.570	1.663
Overige vorderingen	7.086	557	6.529	6.692
Overige uitzettingen	0	0	0	3
Totaal	21.151	557	20.594	12.239

Schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren						
Verslagjaar						
(1)	Drempelbedrag		1.123			
			Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		51	342	152	45
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag		1.071	780	971	1.078
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag		0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag						
Verslagjaar						
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar		56.137			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen		56.137			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat		0			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag		1.123			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
			Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)		4.626	31.167	13.993	4.150

(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	51	342	152	45

Liquide middelen

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Liquide middelen		
Kassaldi	23	6
Banksaldi	14	260
Totaal Liquide middelen	37	266
Totaal Activa	37	266

Overlopende activa

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Activa		
Overlopende activa		
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	846	252
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen	4.472	6.396
Totaal Overlopende activa	5.318	6.648
Totaal Activa	5.318	6.648

De specificatie van het verloop van nog te ontvangen bedragen per subsidie:

Omschrijving	Stand 1-1-2022	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2022
Algemene uitkering (het Rijk)	252	362	252	362
Suppletie BTW (het Rijk)	0	391	0	391
Onderwijshuisvesting ontheemden (het Rijk)	0	10	0	10
NPO middelen (het Rijk)	0	16	0	16
Opvang Oekraïners	0	67	0	67
Totaal	252	846	252	846

Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente faciliteert bij een bouwkaavel van een private partij. De gemeente heeft zelf geen grond in haar bezit en dus is veelal sprake van een vordering of schuld op/aan een derde partij. Hieronder worden in het kort de vorderingen weergegeven die de gemeente Nuenen heeft op derden in het kader van het faciliterend grondbeleid. Nog te verhalen kosten geven kosten weer die de gemeente heeft gemaakt, waarvoor zij op basis van een anterieure overeenkomst nog een vergoeding ontvangt. Nog te factureren geven kosten weer die de gemeente heeft gemaakt, waarvoor zij op basis van een in de toekomst te tekenen anterieure overeenkomst naar alle waarschijnlijkheid een vergoeding ontvangt.

Omschrijving	2022	2021
Nog te verhalen kosten facilitair grondbedrijf	180	155
Nog te factureren facilitair grondbedrijf	206	166
Totaal	386	321

Het gaat hierbij om nog te verhalen kosten van de anterieure overeenkomst van de ontwikkeling van Kavelaars, Pastoor Aldenhuisenstraat, Lyndackers, Parkstraat Voirt, Vinkenhofjes, Mieke Sandershof, Kerkhoef, Molekenslaan.

Daarnaast om nog te factureren kosten voor mogelijk toekomstige anterieure overeenkomsten voor onder andere de Vank, Enodedreef, Boord, Rullen, Rullen RvR, Soeterbeekseweg, Hoekstraat-Eikelkampen, Wettenseind, Stad van Gerwen, Vrouwensakker.

Vaste passiva**Eigen vermogen**

Een gedetailleerd overzicht is te vinden in paragraaf 'Reserves en voorzieningen' en de daarbij behorende toelichting, die verderop in dit boekwerk zijn opgenomen. Het eigen vermogen bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	31.108	27.567
Bestemmingsreserve	12.766	12.559
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	6.234	2.361
Totaal Eigen vermogen	50.108	42.486
Totaal Passiva	50.108	42.486

Voorzieningen

Een uitgebreide toelichting over het verloop van de voorzieningen is terug te vinden in paragraaf 'Reserves en voorzieningen'.

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Voorzieningen		
Voorziening	12.163	12.401
Totaal Voorzieningen	12.163	12.401
Totaal Passiva	12.163	12.401

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar is als volgt:

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van: Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	74.721	74.171
Vaste schuld: Onderhandse leningen van openbare lichamen	2.113	2.113
Waarborgsommen	161	6
Totaal Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	76.994	76.291
Totaal Passiva	76.994	76.291

De rentelast van de langlopende schulden bedraagt € 382.318,-.

Onderhandse leningen

De samenstelling van deze schulden blijkt uit de financieringsstaat die opgenomen is in de paragraaf financiering.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Netto-vlottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	0
Banksaldi	1.597	1.173
Overige schulden	3.027	2.321
Totaal Netto-vlottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar	4.623	3.494

Balans	2022	2021
Totaal Passiva	4.623	3.494

Overlopende passiva

Bedragen x €1.000

Balans	2022	2021
Passiva		
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	3.635	3.610
Vooruitontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen	1.924	0
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.958	1.750
Totaal Overlopende passiva	7.517	5.360
Totaal Passiva	7.517	5.360

Nog te betalen bedragen: officiële term voor BBV is Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze term is te lang voor in de balans en hebben wij daarom hernoemd naar Nog te betalen bedragen.

De specificatie van het verloop van vooruitontvangen bedragen per subsidie:

Omschrijving	Stand 1-1-2022	Vooruitontvangsten	Lasten	Stand 31-12-2022
Versterkingsgelden radicalisering/jihadisme (het Rijk)	156	146	156	146
Geluidsanering B+Eind (het Rijk)	1		1	0
Spuk Toeslagenaffaire (het Rijk)	9		9	0
Rijkssubsidie uitkoopregeling woningen (het Rijk)	28	28	28	28
NPO middelen onderwijs (het Rijk)	61		61	0
Subsidie Circulair Ambachtscentrum (het Rijk)	50	48	50	48
Subsidie Big Data monitor leefbaarheid (het Rijk)	50	34	50	34
Tozo uitvoeringskosten 2021–2022 ev (het Rijk)	98		98	0
Spuk Onderwijsroute (het Rijk)	0	20		20
Spuk restant inburgering 2022 (het Rijk)	0	132		132
Spuk restant clientondersteuning (het Rijk)	0	50		50
Spuk verkeersveiligheidsmaatregelen 2023 (het Rijk)	0	138		138
Subsidie RRE winst uit je woning (het Rijk)	44		44	0
Subsidie Geluidsanering Nuenen N (overige Nederlandse overheidslichamen)	17		17	0
Spuk energiearmoede (het Rijk)	0	284		284
Snelfietsroute (F270) Helmond-Eindhoven provincie Noord-Brabant (overige Nederlandse overheidslichamen)	1.082	1.043	1.081	1.044
Totaal	1.596	1.923	1.595	1.924

Dit maakt deel uit van het totaal van overlopende passiva.

Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente faciliteert bij een bouwkaavel van een private partij. De gemeente heeft zelf geen grond in haar bezit en dus is veelal sprake van een vordering of schuld op/aan een derde partij. Hieronder worden in het kort de vooruitontvangen bedragen weergegeven die de gemeente Nuenen heeft ontvangen in het kader van het faciliterend grondbeleid. De kosten hiervoor moet de gemeente nog maken in 2023.

Omschrijving	2022	2021
Vooruitontvangen facilitair grondbedrijf	144	108
Totaal	144	108

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overeenkomsten

Op grond van artikel 53 BBV nemen wij in de toelichting bij de balans de belangrijke financiële verplichtingen op die niet in de balans zelf zijn opgenomen, maar waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden. Het gaat dan bijvoorbeeld om (langlopende) huurcontracten en leaseovereenkomsten. Nadrukkelijk worden hier dus geen toekomstige rechten genoemd. De bedoeling van dit artikel is om aan te geven, naast de bedragen die al volgens de balans bekend zijn, welke toekomstige uitgaven we verwachten. Als een gemeente veel langlopende verplichtingen is aangegaan geeft de balans een te rooskleurig beeld.

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen:

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Omschrijving	Aard	Dekkings- percentage	Oorspronkelijk bedrag	Restant 1- 1-2022	Restant 31- 12-2022	Betalingen gedurende 2022
Indirecte garantstellingen						
Vaste geldlening U/G	Woonbedrijf	50%	150.802	22.418	1.173	21.245
Vaste geldlening U/G	Woonzorg Nederland	50%	251.578	2.453	2.463	-10
Vaste geldlening U/G	Wooninc	50%	55.405	25	48	-23
Vaste geldlening U/G	Woningbouwvereniging Helpt Elkander	50%	69.889	60.596	59.796	800
Totaal garantstellingen			527.674	85.492	63.480	22.012

Nagenoeg alle overeenkomsten die de gemeente Nuenen heeft afgesloten zijn kortlopend van aard, maximaal 1 jaar. Wel kennen de meeste overeenkomsten een clause dat als niet uiterlijk voor een bepaalde datum – bijvoorbeeld 2 maanden voor het einde van het jaar – de overeenkomst wordt opgezegd deze automatisch doorloopt.

De belangrijke langdurige contracten en verplichtingen van materiële aard zijn hieronder opgenomen:

Omschrijving	Verbonden t/m	Bedrag in €
Inhuur personeel	2027	1.238.000
Leerlingenvervoer	2023	282.000
Levering energie	2024	460.000
Gladheidbestrijdingsmaterieel incl. onderhoud	2032	200.000
Verwerken van afval en huishoudelijk restafval	2028	140.000
Vervoer taxibus	2029	120.000
Bestrijding processierups	2024	51.000
Vervangen lichtmasten en armaturen		26.000

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan bijv. (spaar)verlofaanspraken.

Niet in de balans opgenomen rechten

De gemeente heeft een niet uit de balans blijvend recht inzake de niet verzonden rentenota's 2020 t/m 2022 aan de Ontwikkelcombinatie voor Eeneind West, ter waarde van € 4.910.989,-.

Gebeurtenissen na balansdatum

Beëindiging samenwerking PreZero in GR Blink

BDO kreeg de opdracht om advies uit te brengen op een aantal kernvragen die naar voren kwamen in het strategisch traject Blink. Het advies van BDO is om de GR Blink alleen nog te laten bestaan uit de negen gemeenten. Intussen heeft PreZero op 9 maart 2023 middels een brief aan het algemeen bestuur medegedeeld dat zij de samenwerking wil beëindigen. Door contractuele afspraken stopt de samenwerking effectief per 31 december 2024, tenzij GR-deelnemers tot andere afspraken komen. De afvalinzameling en -verwerking blijft gegarandeerd voor onze inwoners.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Programma's

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening	2.487	341	-2.146	2.663	341	-2.322	2.691	593	-2.098
Programma 2. Veiligheid & Handhaving	2.337	55	-2.282	2.937	673	-2.264	2.697	549	-2.147
Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd	21.558	5.818	-15.739	24.374	6.489	-17.885	22.818	6.476	-16.341
Programma 4. Verenigingen & Accommodaties	2.921	290	-2.631	3.270	482	-2.788	3.215	558	-2.657
Programma 5. Wonen & Leefomgeving	6.594	5.065	-1.529	8.152	6.422	-1.730	940	2.188	1.248
Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	9.446	5.243	-4.204	9.905	5.597	-4.309	9.719	5.373	-4.346
Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie	1.161	65	-1.097	1.262	152	-1.110	1.077	163	-914
Totaal programma's	46.505	16.877	-29.628	52.563	20.156	-32.407	43.155	15.900	-27.255

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene uitkering	0	31.790	31.790	0	36.072	36.072	0	36.494	36.494
Lokale heffingen	222	6.472	6.251	222	6.638	6.417	220	6.708	6.488
Overige algemene dekkingsmiddelen	680	0	-680	153	0	-153	0	0	0
Treasury	157	160	3	79	103	24	166	177	11
Totaal algemene dekkingsmiddelen	1.059	38.422	37.363	453	42.812	42.359	386	43.379	42.992

Onvoorzien, overhead en Vennootschapsbelasting

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Onvoorzien	143	0	-143	93	0	-93	-3	1	4
Overhead	8.017	24	-7.993	8.549	46	-8.503	8.292	210	-8.082
Vennootschapsbelasting	0	0	0	38	0	-38	38	0	-38
Totaal onvoorzien, overhead en Vennootschapsbelasting	8.160	24	-8.137	8.680	46	-8.634	8.327	211	-8.115

Totaal saldo van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal saldo van baten en lasten	55.724	55.323	-402	61.696	63.014	1.318	51.868	59.490	7.622
Totaal saldo van baten en lasten	55.724	55.323	-402	61.696	63.014	1.318	51.868	59.490	7.622

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties programma 1	0	157	157	0	157	157	0	157	157
Mutaties programma 4	0	37	37	0	41	41	0	41	41
Mutaties programma 5	185	91	-94	2.404	2.429	25	2.835	1.266	-1.569
Mutaties programma 6	125	188	63	412	191	-222	412	190	-222
Mutaties programma 7	0	4	4	0	0	0	0	0	0
Mutaties programma 8	0	338	338	102	321	219	102	308	206
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	310	814	504	2.919	3.138	219	3.350	1.962	-1.388

Het geraamde versus het gerealiseerde resultaat

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat	56.034	56.137	103	64.614	66.151	1.537	55.218	61.452	6.234
Het geraamde versus het gerealiseerde resultaat	56.034	56.137	103	64.614	66.151	1.537	55.218	61.452	6.234

Het overzicht van baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening									
0.10 Mutaties reserves programma 1	0	157	157	0	157	157	0	157	157
0.1 Bestuur	1.670	1	-1.669	1.798	1	-1.797	1.723	252	-1.471
0.2 Burgerzaken	817	340	-477	865	340	-526	968	341	-627
0.4 Overhead	8.017	24	-7.993	8.549	46	-8.503	8.292	210	-8.082
Totaal Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening	10.504	521	-9.983	11.211	543	-10.668	10.983	960	-10.023
Programma 2. Veiligheid & Handhaving									
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	1.198	36	-1.162	1.198	36	-1.162	1.193	39	-1.153
1.2 Openbare orde en Veiligheid	1.139	19	-1.120	1.739	637	-1.102	1.504	510	-994
Totaal Programma 2. Veiligheid & Handhaving	2.337	55	-2.282	2.937	673	-2.264	2.697	549	-2.147
Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd									
4.1 Openbaar basisonderwijs	63	0	-63	63	0	-63	86	0	-86
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	685	76	-609	899	281	-617	916	300	-616
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.191	365	-2.826	4.062	1.231	-2.831	3.644	1.669	-1.975
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	543	110	-433	431	110	-321	488	121	-367
6.3 Inkomensregelingen	6.189	5.050	-1.139	6.758	4.717	-2.041	6.379	4.255	-2.124
6.4 WSW en beschut werk	1.478	0	-1.478	1.425	0	-1.425	1.379	0	-1.379
6.5 Arbeidsparticipatie	679	0	-679	679	0	-679	623	0	-623
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	837	0	-837	983	0	-983	996	3	-993
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.181	218	-2.963	3.611	150	-3.461	3.202	128	-3.073
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.396	0	-3.396	4.100	0	-4.100	3.838	0	-3.838
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	20	0	-20	20	0	-20	17	0	-17
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	433	0	-433	477	0	-477	358	0	-358
7.1 Volksgezondheid	862	0	-862	866	0	-866	892	0	-892
Totaal Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd	21.558	5.818	-15.739	24.374	6.489	-17.885	22.818	6.476	-16.341
Programma 4. Verenigingen & Accommodaties									
0.10 Mutaties reserves programma 4	0	37	37	0	41	41	0	41	41
4.2 Onderwijshuisvesting	1.154	75	-1.080	1.348	229	-1.119	1.289	202	-1.086
5.1 Sportbeleid en activering	159	20	-139	247	58	-189	262	91	-171

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
5.2 Sportaccommodaties	1.148	195	-953	1.216	195	-1.020	1.197	265	-932
5.6 Media	460	0	-460	460	0	-460	468	0	-468
Totaal Programma 4. Verenigingen & Accommodaties	2.921	327	-2.594	3.270	523	-2.747	3.215	599	-2.616
Programma 5. Wonen & Leefomgeving									
0.10 Mutaties reserves programma 5	185	91	-94	2.404	2.429	25	2.835	1.266	-1.569
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	210	257	47	210	397	187	204	365	161
7.5 Begraafplaatsen	87	93	6	243	280	37	181	393	212
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.033	0	-1.033	988	0	-988	1.320	177	-1.143
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	4.214	3.766	-448	4.163	3.693	-470	-2.095	-498	1.597
8.3 Wonen en bouwen	1.050	950	-100	2.549	2.053	-496	1.330	1.751	421
Totaal Programma 5. Wonen & Leefomgeving	6.779	5.156	-1.623	10.556	8.851	-1.705	3.775	3.454	-321
Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer									
0.10 Mutaties reserves programma 6	125	188	63	412	191	-222	412	190	-222
2.1 Verkeer en vervoer	3.380	110	-3.270	3.344	110	-3.233	3.163	155	-3.008
2.2 Parkeren	7	0	-7	7	0	-7	18	0	-18
2.5 Openbaar vervoer	9	0	-9	9	0	-9	8	0	-8
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.133	0	-2.133	2.353	0	-2.353	2.376	11	-2.366
7.2 Riolering	989	2.010	1.020	989	2.010	1.020	1.384	2.281	897
7.3 Afval	2.254	3.123	869	2.279	3.148	869	2.208	2.893	685
7.4 Milieubeheer	675	0	-675	924	329	-596	560	33	-528
Totaal Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	9.571	5.431	-4.140	10.318	5.788	-4.530	10.131	5.563	-4.568
Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie									
0.10 Mutaties reserves programma 7	0	4	4	0	0	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	120	9	-111	232	100	-132	206	85	-121
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	27	3	-24	27	0	-27	30	0	-30
3.4 Economische promotie	98	35	-63	148	35	-113	70	41	-29
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	807	18	-789	716	18	-698	652	37	-615
5.4 Musea	68	0	-68	53	0	-53	50	0	-50
5.5 Cultureel erfgoed	41	0	-41	86	0	-86	69	0	-69
Totaal Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie	1.161	68	-1.093	1.262	152	-1.110	1.077	163	-914
Programma 8. Financiën & Belastingen									
0.10 Mutaties reserves programma 8	0	338	338	102	321	219	102	308	206
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	103	0	-103	1.537	0	-1.537	6.234	0	-6.234
0.5 Treasury	157	160	3	79	103	24	166	177	11
0.61 OZB woningen	123	5.021	4.898	123	5.197	5.074	146	5.229	5.083
0.62 OZB niet-woningen	45	1.376	1.331	45	1.376	1.331	35	1.411	1.376
0.64 Belastingen overig	53	75	22	53	65	12	39	68	29

Omschrijving	Primaire begroting 2022			Begroting na wijziging 2022			Realisatie 2022		
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	31.790	31.790	0	36.072	36.072	0	36.494	36.494
0.8 Overige baten en lasten	824	0	-824	246	0	-246	-3	1	4
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	38	0	-38	38	0	-38
Totaal Programma 8. Financiën & Belastingen	1.305	38.760	37.455	2.223	43.133	40.910	6.757	43.688	36.930
Totaal	56.137	56.137	0	66.151	66.151	0	61.452	61.452	0

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op diverse aspecten van het overzicht van baten en lasten. Achtereenvolgens zal ingegaan worden op:

- Vennootschapsbelasting;
- Begrotingsrechtmatigheid;
- Analyse van het overzicht van baten en lasten (de verschillen tussen de raming en realisatie);
- Onvoorzien;
- Incidentele baten en lasten;
- Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen.

De cijfers in de analyse van het overzicht van baten en lasten sluiten niet aan met het Overzicht van baten en lasten. Dit komt doordat in laatstgenoemd overzicht de algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien, overhead, vennootschapsbelasting en mutaties reserves apart in beeld moeten worden gebracht. Deze onderdelen zijn wel gewoon in de programma's opgenomen en daarom in de analyse meegenomen.

De cijfers per taakveld sluiten wel aan bij de tabellen "Wat mag het kosten" in het jaarverslag. Alleen komen er verschillen voor door afronding op duizenden euro's.

Een nadeel wordt aangeduid met een -teken; positieve bedragen zijn voordelen.

Vennootschapsbelasting

Op 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen ingegaan. In boekjaar 2022 is de voorlopige aanslag 2022 en de definitieve aanslag 2017 betaald. Tegen de aanslagen 2016 en 2017 lopen nog bezwaren in het kader van de grondexploitatie Nuenen-West. Met de belastingdienst is inmiddels een akkoord bereikt over de definitieve uitgangspunten voor de grondexploitatie Nuenen-West omdat de algemene kaders tot een onredelijk hoge Vpb zouden leiden. Dit kan leiden tot een wijziging in de aangiften 2016 t/m 2021.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

"Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, evenals de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag en het begrotingsjaar van belang zijn".

Wijzigingen moeten volgens de Gemeentewet tijdens het jaar zelf nog aan de raad worden voorgelegd. Als dit niet meer mogelijk is, zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig. Toch kan voor de accountant bij de controle vaststaan dat een aantal (begrotings)overschrijdingen binnen de beleidskaders van de raad valt. De toelichting van het BADO zegt hierover:

"Strikt genomen gaat het hier om onrechtmatige uitgaven omdat de overschrijding strijdig is met artikel 189, lid 4 van de Gemeentewet. Deze overschrijdingen (en onderschrijdingen) moeten goed herkenbaar in de jaarrekening worden opgenomen (Kadernota Rechtmatigheid BBV). Door het vaststellen van de jaarrekening waarin die uitgaven wel zijn opgenomen, autoriseert de raad alsnog de betreffende uitgaven.

Het gaat om overschrijdingen waarbij het college bij het doen van de uitgaven binnen het door de raad uitgezette beleid is gebleven. Het is in zijn algemeenheid niet de bedoeling dat de accountant deze overschrijdingen betreft bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende accountantsverklaring kan worden gegeven. Wel moet de accountant deze in het verslag van bevindingen, waarvan het college in de jaarrekening heeft gemeld dat ze nog moeten worden geautoriseerd, aan de orde stellen. De accountant moet daartoe in elk geval aangeven of het overzicht ex artikel 28 BBV volledig is of niet." De toets op rechtmatigheid richt zich op de beschikbare uitgavenbudgetten en de in werkelijkheid gedane uitgaven. Uit het overzicht baten en lasten op de voorgaande pagina's, en hieronder gecompriimeerd weergegeven, blijkt dat er bij 6 programma's een overschrijding op de lasten is.

Bedragen x €1.000

Programma	Begroting na wijziging 2022	Realisatie 2022	Afwijking budget 2022
Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening	11.211	10.983	-228
Programma 2. Veiligheid & Handhaving	2.937	2.697	-240
Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd	24.374	22.818	-1.557
Programma 4. Verenigingen & Accommodaties	3.270	3.215	-54
Programma 5. Wonen & Leefomgeving	10.556	3.775	-6.781
Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	10.318	10.131	-187
Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie	1.262	1.077	-186
Programma 8. Financiën & Belastingen	686	523	-163
Resultaat	64.614	55.218	-9.397

Op geen van de programma's hebben de kosten de begroting overschreden.

Analyse overzicht van baten en lasten

Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening

1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		-
		10.668.000
Realisatie 2022		-
		10.023.000
Saldo		645.000
Lasten 0.1 Bestuur		74.000
Directe salarissen	I	31.000
Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie en andere projecten.		
Overig	I	43.000
Baten 0.1 Bestuur		251.000
Voorzieningen	I	251.000
De voorziening wethouderspensioenen is fors verlaagd (vrijval). Dit heeft te maken met de hogere rekenrente. Een gespecialiseerd bureau berekent actueel hoe hoog deze voorziening moet zijn.		
Lasten 0.2 Burgerzaken		-103.000
Naturalisatie en naamsverandering	I	-28.000
Door de Ranov regeling waren er meer verzoeken en afdrachten voor naturalisaties		
Overig	I	-75.000
Overige afwijkingen kleiner dan € 25.000 op kosten reisdocumenten, doorbelaste uren en dienstverlening.		
Baten 0.2 Burgerzaken		2.000
Lasten 0.4 Overhead		257.000
Personele lasten	I	101.000
Er zijn in 2022 € 42.000 minder kosten uitgegeven aan salarissen voormalig personeel. Daarnaast is er minder personeel ingehuurd dan aanvankelijk gedacht.		
Toerekening overhead aan projecten	I	101.000
Er is meer overhead toegerekend aan de grondexploitatie- en andere projecten dan begroot. De overhead wordt aan de projecten toegerekend naar rato van de toegerekende salariskosten, deze waren ook hoger dan begroot. Dit vormt een voordeel binnen het taakveld overhead.		
Dienstverlening algemeen	I	59.000
Vanuit dit budget is de evaluatie van 2 participatietrajecten betaald die eind november 2022 is gepresenteerd aan de raad. Het oppakken van de aanbevelingen is in voorbereiding, in december zijn daarvoor geen kosten meer gemaakt, dat zal in 2023 gebeuren.		
Dienst Dommelvallei	I	60.000
Voor de uitvoering van de wet inburgering (ingegaan 1-1-2022) was budget begroot om de bijdrage Dienst Dommelvallei te verhogen. De dienst voert deze wet uit. Maar de (inhuur)kosten van deze wet zijn niet binnen de dienst verantwoord maar in programma 3 onder inburgering.		
Voorzieningen	I	-20.000
Door een aanscherping van de boekhoudregels (BBV) moet een voorziening worden gevormd voor spaarverlof dat medewerkers hebben aangevraagd.		
Overig	I	-44.000

Baten 0.4 Overhead		164.000
Personele baten	I	138.000
Vanwege ziekte van medewerkers zijn uitkeringen ontvangen van het UWV.		
Overig	I	26.000
Totaal programma 1		645.000

Programma 2. Veiligheid & Handhaving

2. Veiligheid & Handhaving	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		-
		2.264.000
Realisatie 2022		-
		2.147.000
Saldo		117.000
Lasten 1.1 Crisisbeheersing en brandweer		5.000
Baten 1.1 Crisisbeheersing en brandweer		3.000
Lasten 1.2 Openbare en veiligheid		235.000
Handhaving algemeen	I	36.000
Inhoudelijk budget voor tijdelijke inhuur jurist is niet nodig gebleken, vanwege inzet nog aanwezig formatiebudget.		
Handhaving milieubeheer	I	34.000
Omgevingsdienst heeft het werkprogramma 2022 niet geheel kunnen realiseren vanwege problematiek capaciteit personeel.		
Versterking aanpak radicalisering/jihadisme	I	146.000
Niet alle versterkingsmiddelen zijn in 2022 ingezet. De resterende middelen worden doorgezet naar 2023.		
Overig	I	19.000
Baten 1.2 Openbare en veiligheid		-126.000
Versterking aanpak radicalisering/jihadisme	I	-146.000
Niet alle versterkingsmiddelen zijn in 2022 ingezet. De resterende middelen worden doorgezet naar 2023 (conform de voorwaarden van deze specifieke uitkering).		
Overig	I	20.000
Totaal programma 2		117.000

Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd

3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		-
		17.885.000
Realisatie 2022		-
		16.341.000
Saldo		1.544.000
Lasten 4.1 Openbaar basisonderwijs		-23.000
Lasten 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		-17.000
Peuterwerk	I	46.000
Er is een positief resultaat op het peuterwerk ontstaan. Enerzijds is dit door een groei van het aantal kinderopvangverblijven en gastouderopvang in Nuenen waardoor er meer aan leges is ontvangen dan begroot. Daarnaast zijn er terugbetalingen op de verstrekte subsidies voor de voor- en vroegschoolse educatie voor 2021 ontvangen in 2022. Dit zorgt voor lagere kosten in 2022 dan begroot.		
Directe salariskosten	I	-65.000
Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie en andere projecten.		
Overig	I	2.000
Baten 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		19.000
Lasten 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		418.000
Maatschappelijk werk	I	42.000
Dit budget is op basis van het resultaat 2021 opgehoogd in de begroting 2022. Het totaal van de verleende subsidies valt lager uit dan was begroot.		

Sociaal-cultureel werk	I	46.000
We hebben de wens om vanuit het budget mantelzorgondersteuning een contract voor logeerszorg te financieren. Dit contract is in 2022 nog niet getekend.		
Vluchtelingen	I	174.000
Vanwege de gedeeltelijke vertraging van de instroom inburgeraars onder de nieuwe inburgeringswet naar 2023, zijn de middelen in 2022 niet volledig benut. Deze middelen bestaan grotendeels uit een specifieke uitkering, die (conform de voorwaarden van deze specifieke uitkering) overgeheveld wordt naar 2023. Tevens hebben we in 2022 middelen voor 2023 vooruit ontvangen. Deze middelen worden dus pas in 2023 benut.		
Opvang Oekraïners	I	154.000
Na de inval van Rusland in Oekraïne is aan burgemeesters de opdracht gegeven huisvesting, leefgeld enz. te regelen voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. De gemeenten worden gecompenseerd door het Rijk. Transitiekosten voor de realisering van opvanglocaties worden volledig vergoed. Gedurende de opvang ontvangen gemeenten een normbedrag per gerealiseerde opvangplek per dag. Hiervan worden zowel de kosten van begeleiding, beveiliging, inrichting als leefgeld en activiteiten betaald. Daarnaast kunnen ook de kosten van leefgeld aan ontheemden die bij particulieren worden opgevangen vergoed, inclusief een normbedrag voor de uitvoeringskosten. De geschatte kosten vallen € 154.000 lager uit binnen dit taakveld, binnen taakveld overhead landt nog € 65.000 aan doorbelaste overheadkosten. Op de geraamde kosten blijft € 89.000 over.		
Directe salariskosten	I	-30.000
Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie en andere projecten.		
Overig	I	32.000
Baten 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		438.000
Vluchtelingen	I	-183.000
Vanwege de gedeeltelijke vertraging van de instroom inburgeraars onder de nieuwe inburgeringswet naar 2023, zijn de middelen in 2022 niet volledig benut. Deze middelen bestaan grotendeels uit een specifieke uitkering, die (conform de voorwaarden van deze specifieke uitkering) overgeheveld wordt naar 2023. Tevens hebben we in 2022 middelen voor 2023 vooruit ontvangen. Deze middelen worden dus pas in 2023 benut.		
Opvang Oekraïners	I	618.000
Zie toelichting bij de lasten. De ontvangen voorschotten zijn hoger dan de verwachte inkomsten ten tijde van de aanvraag. Het aantal plaatsen op de opvangvoorziening is met 60 plaatsen naar boven bijgesteld. Ook was ten tijde van de tussentijdse rapportage nog onzekerheid over het resterende saldo.		
Overig	I	3.000
Lasten 6.2 Wijkteams		-56.000
CMD 1e lijns voorziening		-50.000
Deze overschrijding is ontstaan door hogere uitgaven voor de meerkostenregeling Wmo en Jeugd voor Covid-19. Deze worden gedekt uit de bestemmingsreserve rijkscompensatie coronacrisis, zie programma 8. Ten onrechte is in de tweede tussentijdse rapportage een bedrag van € 25.000 afgeraamd, terwijl er geen sprake is van lagere kosten.		
Overig	I	-6.000
Baten 6.2 Wijkteams		11.000
Lasten 6.3 Inkomensregelingen		379.000
Bijstandsverlening (BUIG-regelingen)	I	307.000
Er is sprake van een dalend uitkeringsbestand Participatiewet en loaw. loaw hebben we uiteindelijk geen uitgaven voor gehad in 2022. Van belang is om met een groei van het uitkeringsbestand rekening te blijven houden, zodat er direct kan worden geanticipeerd. Prognose is dat dit ieder moment weer kan oplopen, maar voorlopig is er nog een gunstige arbeidsmarkt. We zien ook een toename van inwoners die inkomsten uit arbeid hebben en enkel (aanvullende) uitkering hebben. Door deze gunstige omstandigheden is ook de rijksbijdrage lager dan begroot, zie onder baten.		
Bijzondere bijstand	I	53.000
Er is minder beroep gedaan op Bijzondere bijstand. Deze daling houdt vermoedelijk verband met het dalende uitkeringsbestand.		
Bijstandsbesluit zelfstandigen	I	42.000
Er is geen beroep gedaan op bijvoorbeeld een bedrijfskapitaal in 2022. Er zijn wel informatieverzoeken geweest, maar deze hebben niet geleid tot toekenning. We houden echter wel rekening met uitgaven die het hele jaar kunnen ontstaan.		
Gemeentelijke minimaregeling	I	-86.000
De overschrijding is te wijten aan de lokale verruiming van de toegang tot de energietoeslag.		
Overig	I	63.000
Baten 6.3 Inkomensregelingen		-462.000
Bijstandsverlening	I	-142.000
Dit betreft een verhoging van de voorziening voor oninbare debiteuren met € 75.000, de afrekening ontvangen Rijksvoorschotten 2016 en 2017 van € 27.000 en Buig-inkomsten 2022 zijn € 30.000 te hoog begroot geweest.		
TOZO	I	-317.000

Dit betreft een verkeerde inschatting tussen voorschotten en aanvragen. Tozo was bij start zonder rijksgarantie voor de uitvoering. Er is een verschil ontstaan tussen het bedrag dat we in 2021 als terugbetalingsverplichting hadden opgenomen en wat we daadwerkelijk hebben terugbetaald. Over een gedeelte van het teruggevorderde bedrag is wordt nog overleg gevoerd met het ministerie.		
Overig	I	-3.000
Lasten 6.4 Begeleide participatie		46.000
Directe salariskosten	I	32.000
Vershil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie en andere projecten.		
Overig	I	14.000
Lasten 6.5 Arbeidsparticipatie-instrumenten		56.000
Re-integratie	I	66.000
Voor de inzet van participatie en re-integratie ondersteuning is door de financiële compensatie vanuit het Stimulusprogramma van WSD en de subsidiemiddelen Perspectief op Werk, minder ten laste gekomen van het Participatiebudget.		
Overig	I	-10.000
Lasten 6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo		-13.000
Baten 6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo		3.000
Lasten 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		410.000
Schuldhelpverlening	I	54.000
Bij de tussentijdse rapportage in het najaar van 2022 heeft de gemeenteraad € 37.000 beschikbaar gesteld voor het vormgeven en uitvoeren van een noodfonds ten behoeve van inwoners die door hoge energielasten en inflatie in de financiële problemen komen. Dit specifieke noodfonds is echter in 2022 nog niet in werking getreden waardoor er geen kosten in 2022 zijn gemaakt. Daarnaast is het algemene noodfonds dat op verzoek ingezet kan worden bij mensen die in hun bestaansrecht worden aangetast niet volledig ingezet. Waar er € 15.000 is begroot voor het algemene noodfonds is er in 2022 € 3.472 uitgegeven.		
Huishoudelijke verzorging	I	222.000
Het budget is fors opgehoogd op basis van historische kosten. Vanwege arbeidsmarktkrapte worden op dit moment echter niet alle beschikkingen verzilverd, met onderbesteding tot gevolg.		
Zelfstandig leven Wmo	I	101.000
Op basis van historische kosten is dit bedrag opgehoogd met € 95.111. We constateren dat de kostenstijgingen niet hebben doorgezet in 2022.		
PGB Wmo	I	40.000
We zien de laatste jaren een afname van het gebruik van Pgb Wmo, inwoners kiezen vaker voor zorg in natura.		
Overig	I	-7.000
Baten 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		-22.000
Lasten 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		261.000
Jeugdhulp verblijf	I	231.000
Sinds 2022 zijn de kosten voor verblijf afgenomen vanwege het vertrek van het gezinshuis uit Nuenen. Hiermee is rekening gehouden bij het opstellen van de begroting 2022. Ondanks dat vallen de kosten fors lager uit dan begroot. Dit betreft deels een verschuiving met crisisverblijf, zie verderop. Daarnaast zijn de effecten van het nieuwe woonplaatsbeginsel voor onze gemeente gunstig uitgevallen. We zien per saldo een gunstige ontwikkeling in ons streven om jeugdhulp met verblijf te laten afnemen. We kunnen helaas niet voorspellen hoe zich dit in de toekomst ontwikkelt.		
Jeugdhulp ambulante	I	184.000
Er zijn minder uitgaven gedaan op jeugdhulp ambulante. Dit is deels veroorzaakt door een verschuiving naar het product zelfstandig leven jeugd. Daarnaast zien we een toename van jeugdigen en ouders die gebruik maken van de voorliggende voorzieningen waaronder ondersteuning door de jeugd- en gezinswerkers van het CMD. Sinds mei 2022 is het CMD actief op de Nuenense basisscholen. We zien een stijging van de wachtlijsten bij het CMD.		
Zelfstandig leven jeugd	I	-34.000
De werkelijke kosten over 2022 waren hoger dan begroot, door een verschuiving van jeugdhulp ambulante.		
Jeugdhulp crisis	I	-70.000
Zie de uitleg bij Jeugdhulp verblijf.		
Overig	I	-50.000
Lasten 6.81 Geëscaleerde zorg 18+		3.000
Lasten 6.82 Geëscaleerde zorg 18-		119.000
Gedwongen kader	I	108.000
De begroting 2022 is tussentijds verhoogd vanwege een extra bijdragen aan de Gecertificeerde instelling JBB. De uitgaven aan Jeugdbescherming en Jeugdreclassering waren in 2022 fors lager dan in 2021.		
Overig	I	11.000
Lasten 7.1 Volksgezondheid		-26.000
Openbare gezondheidszorg	I	-26.000

We hebben te maken gehad met hogere kosten in de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). De grondslag van het te betalen JGZ bedrag komt voort uit het aantal kinderen dat per 01.01.2022 ingeschreven staan in onze gemeente. Dit aantal is fors toegenomen door het inschrijven van Oekraïense kinderen. Hiervoor hebben we extra geld ontvangen in de algemene uitkering via de decembercirculaire 2022 (€ 25.579), zie programma 8.

Totaal programma 3 **1.544.000**

Programma 4. Verenigingen & Accommodaties

4. Verenigingen & Accommodaties	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		-
		2.747.000
Realisatie 2022		-
		2.616.000
Saldo		131.000
Lasten 4.2 Onderwijshuisvesting		59.000
Huisvesting basisonderwijs	I	72.000
Basisschool Heuvelrijk had in 2022 forse waterschade. De schade wordt gedekt door de verzekering (zie onder baten). De herstelwerkzaamheden worden gedeeltelijk in 2023 uitgevoerd. De werkzaamheden vinden bij voorkeur in schoolvakanties plaats, om de overlast zoveel mogelijk te beperken.		
Overig	I	-13.000
Baten 4.2 Onderwijshuisvesting		-27.000
Huisvesting basisonderwijs	I	-27.000
Er zijn meer opbrengsten dan begroot vanwege hogere onderhoudsbijdragen voor twee basisscholen en schade-uitkeringen van de verzekering. Hier staat tegenover dat de schade-uitkering voor de schade aan basisschool Heuvelrijk geheel was begroot in 2022 maar gedeeltelijk is overgeheveld naar 2023, omdat de werkzaamheden ook gedeeltelijk in 2023 worden uitgevoerd.		
Lasten 5.1 Sportbeleid en activering		-15.000
Baten 5.1 Sportbeleid en activering		33.000
Sportverenigingen	I	33.000
Het verschil wordt veroorzaakt doordat de inkomsten van de diverse specifieke uitkeringen (sportakkoord én Spuk-IJZ) niet volledig in de begroting waren meegenomen.		
Lasten 5.2 Sportaccommodaties		19.000
Baten 5.2 Sportaccommodaties		69.000
Sporthal de Hongerman	I	42.000
In 2022 zijn kosten begroot voor locatieonderzoek voor een tweede sporthal. Deze kosten vallen grotendeels in 2023. Daarom stellen we voor om het budget via resultaatbestemming over te hevelen naar 2023.		
Onderhoud sportparken	I	33.000
De bijdrage SPUK sport (btw-compensatie) was hoger dan begroot.		
Overig	I	-6.000
Lasten 5.6 Media		-8.000
Totaal programma 4		131.000

Programma 5. Wonen & Leefomgeving

5. Wonen & Leefomgeving	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		-
		1.705.000
Realisatie 2022		-321.000
Saldo		1.384.000
Lasten 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		6.000
Baten 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		-32.000
Overig	I	-32.000
Lasten 7.5 Begraafplaatsen		62.000
Begraafplaatsen	I	60.000
Bij het raadsvoorstel Kwaliteitsimpuls begraafplaats in februari 2022 zijn, naast het investeringsbedrag, ook extra exploitatie- en beheerskosten opgenomen. In 2022 zijn deze lager uitgevallen.		
Overig	I	2.000
Baten 7.5 Begraafplaatsen		113.000

Begraafplaatsen	I	113.000
De verwachte baten begraafplaatsrechten zijn bij het raadsvoorstel Kwaliteitsimpuls begraafplaats in februari 2022 naar boven bijgesteld. Dit is vrij voorzichtig gebleken, in werkelijkheid zijn er meer begravingen geweest, dat is en blijft moeilijk te voorspellen.		
Lasten 8.1 Ruimtelijke ordening		-332.000
Natuur- en landschapsontwikkeling	I	31.000
Projecten zoals de ontwikkeling van het Dommelpark hebben een lange voorbereidingstijd. In 2022 is het inrichtingsplan opgesteld en zijn de beheerskosten in beeld gebracht. De stap tot daadwerkelijke aankoop van gronden en de inrichting van gronden is in 2022 nog niet gezet.		
Bestemmingsplannen bebouwde kom	I	40.000
Om de woningbouwkansen in Nederwetten en Gerwen te verkennen was voor 2022 € 40.000 begroot. De voorbereidingen zijn gestart, maar de kosten van de uitvoering vallen geheel in 2023. Wij stellen voor om bij resultaatbestemming dit budget in 2023 opnieuw beschikbaar te stellen.		
Anterieure overeenkomsten	I	-244.000
Ontwikkelaars betalen aan ons een vergoeding voor plankosten wanneer ze projecten realiseren. Hier staat tegenover dat wij extra kosten maken. Beide waren niet vooraf begroot, omdat het aantal anterieure overeenkomsten vooraf niet is te voorspellen. In principe wegen de baten op tegen de lasten. Echter in 2022 ontstond een negatief saldo van € 94.875 (zie ook baten). Gedeeltelijk ligt de oorzaak bij de arbeidsintensieve begeleiding van procedures. Daarnaast worden de lasten deels gecompenseerd door de inkomsten door leges, die op taakveld 8.3 worden geboekt.		
Directe salarissen	I	-152.000
Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie en andere projecten.		
Overig	I	-7.000
Baten 8.1 Ruimtelijke ordening		177.000
Anterieure overeenkomsten	I	149.000
Zie toelichting bij de lasten.		
Overig	I	28.000
Baten en lasten 8.2 Bouwgrondexploitatie		2.067.000
Grondexploitaties	I	2.067.000
Het positieve resultaat van het grondbedrijf in 2022 bedraagt € 1.027.682, bestaande uit: - vrijval verliesvoorziening Nuenen-West € 926.604 - winst afgesloten exploitatie Eeneind II Zuid € 54.334 - tussentijdse winstneming Kapperdoes € 26.310 - tussentijdse winstneming Eeneind Oost € 65.936 - restitutie tussentijdse winstneming Luistruik € 20.285 -/ - niet geactiveerde kosten Kloostertuin/Mijlpaal € 25.217 -/ Totaal € 1.027.682		
Tevens zijn er bij de grondverkoop afdrachten voor de fondsen ontvangen (€ 568.952) en deze zijn weer in de betreffende reserves gestort, t.w. bovenwijkse voorzieningen (€ 489.851), reserve sociale huisvesting (€ 42.276) en de reserve rood voor groen (€ 36.825). In de begroting was rekening gehouden met een kostenpost van € 469.782, zodat de uiteindelijke afwijking afgerond € 2.067.000 bedraagt.		
Lasten 8.3 Wonen en bouwen		1.219.000
Wabo / Omgevingsvergunningen	I	55.000
Vanwege uitstel inwerkingtreding Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, is minder inzet nodig geweest voor de uitvoering dan verwacht. Tevens minder aanvragen binnengekomen dan begroot, waardoor de advieskosten lager zijn uitgevallen.		
Huisvesting woonwagendbewoners	I	1.166.000
Dit budget is toegekend voor het op orde brengen van de woonwagenlocaties Bosweg en Kremersbos. Hiervan is niets uitgegeven, omdat eerst de uitvoeringsplannen moeten worden vastgesteld. Zie project 41808 in het Overzicht investeringen en projecten. Budgetair neutraal, zie mutaties reserves programma 8.		
Omgevingswet	I	30.000
Vanwege het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is later dan in eerste instantie beoogd begonnen met de voorbereidingen om te komen tot een gebiedsdekkend omgevingsplan. Hierdoor zijn er minder kosten gemaakt dan begroot.		
Overig	I	-32.000
Baten 8.3 Wonen en bouwen		-302.000
Omgevingsvergunningen	I	-298.000
Vergunningverlening oprichten distributiecentra binnen Eeneind-West heeft niet plaatsgevonden in 2022. Daardoor zijn de verwachte legesinkomsten in 2022 lager dan vooraf geraamd.		
Overig	I	-4.000
Lasten 0.10 Mutaties reserves programma 5 (stortingen)	I	-431.000
Stortingen in de bestemmingsreserves bovenwijkse voorzieningen, sociale volkshuisvesting en groen voor rood vanuit grondexploitaties en anterieure overeenkomsten, conform Nota grondbeleid.		
Baten 0.10 Mutaties reserves programma 5 (onttrekkingen)	I	-
		1.163.000

Onttrekking algemene reserve voor project huisvesting woonwagenbewoners is lager doordat dit project nog niet is afgerond.		
Onttrekking bestemmingsreserve Dommeldal is lager doordat het in 2022 niet nodig is geweest om middelen te onttrekken voor de aankoop van gronden en/of het aanbrengen van landschapselementen. Zie ook hierboven bij taakveld 8.1.		
Totaal programma 5		1.384.000

Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & verkeer

6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		-
		4.530.000
Realisatie 2022		-
		4.568.000
Saldo		-38.000
Lasten 2.1 Verkeer en vervoer		181.000
Verkeersveiligheidsmaatregelen	I	64.000
Er zijn minder verkeersmaatregelen uitgevoerd dan verwacht. De doorlooptijden van de maatregelen kosten meer tijd.		
Klein onderhoud wegen	I	31.000
Er is minder correctief onderhoud uitgevoerd dan verwacht. De verwachting is dat dit eenmalig is.		
Straatreiniging	I	192.000
Binnen de reiniging heeft een verschuiving plaatsgevonden van onkruidbestrijding naar vegen. Het nieuwe veeplan Nuenen was nog niet in de begroting 2022 verwerkt, dit leidt tot een stijging van ongeveer 400 uur. Ook de stijgende exploitatiekosten op de veegmachines (met name brandstof) en veegvuil waren door Blink niet in de begroting 2022 opgenomen.		
Snelfietspad Eindhoven-Helmond	I	-39.000
Vorbereidingskosten voor het project Snelfietspad Eindhoven - Helmond, dat 100% gesubsidieerd wordt door de provincie, zie ook baten hieronder. Verloopt budgetair neutraal en zowel baten als lasten waren niet begroot.		
Directe salarissen	I	-54.000
Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie en andere projecten.		
Overig	I	-13.000
Baten 2.1 Verkeer en vervoer		45.000
Snelfietspad Eindhoven-Helmond	I	39.000
Subsidie van de provincie voor het project Snelfietspad Eindhoven - Helmond, zie ook lasten hierboven.		
Overig	I	6.000
Lasten 2.2 Parkeren		-11.000
Lasten 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie		-23.000
Baten 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie		11.000
Lasten 7.2 Riolering		-395.000
Vorbereiding en onderzoek riolering	I	50.000
Het budget voor herstel van de put in de Vallestep is nog nauwelijks besteed. Dit komt doordat we nog in een juridisch traject zitten met de opdrachtnemer. Voor het restant (€ 15.000) wordt bij de resultaatbestemming voorgesteld dit bedrag over te hevelen naar 2023.		
Verder is in 2022 geen Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW) opgesteld door gebrek aan personele capaciteit.		
Uitvoering planmatig vrijerval riolering	I	-46.000
Tijdens de jaarlijkse reiniging van ca. 10% van de vrijerval riolering zijn heel veel boomwortels aangetroffen. Deze moeten verwijderd worden, zodat het stelsel naar behoren functioneert. Meestal is wortelingroei aanwezig als gevolg van gebreken aan de riolering. Deze gebreken worden hersteld bij de periodieke (inwendige) reparatie van de riolering.		
Uitvoering drukriolering gemalen	I	24.000
Er zijn minder storingen in de drukriolering en bij de gemalen opgetreden dan verwacht. Vooralsnog lijkt dit eenmalig.		
Waterportaal	I	35.000
Om aan de Kaderrichtlijn Water te kunnen voldoen moeten maatregelen genomen worden. Regionaal is afgesproken dat waterschap De Dommel de maatregelen neemt en regiogemeenten meebetalen. Vanwege innovatieve karakter loopt implementatie van de maatregelen trager dan verwacht.		
Voorziening	I	-528.000
Binnen de gesloten exploitatie riolering zijn er diverse mee- en tegenvallers. Per saldo is een voordeel ontstaan dat in de voorziening is gestort (negatieve onttrekking). Door deze storting blijft het geld beschikbaar voor toekomstige uitgaven voor de rioleringstaken. De inkomsten rioolheffing blijkt veel hoger te liggen dan geraamd. Daarnaast is vanuit straatreiniging veel minder doorbelast dan begroot.		
Kapitaallasten	I	24.000

De kapitaallasten zijn lager doordat de rente lager is vastgesteld na herrekening op basis van werkelijke rente.		
Overig	I	46.000
Baten 7.2 Riolering		271.000
Rioolheffing	I/S	260.000
Door de grondslagwijziging die is ingevoerd per 2022 was het lastig te bepalen hoe hoog de opbrengst zou worden. In 2023 moet blijken of de opbrengst structureel te hoog is door deze wijziging en het tarief verlaagd moet worden in 2024.		
Overig	I	11.000
Lasten 7.3 Afval		70.000
De inzamelkosten van restafval, GFT en PMD zijn verhoogd ten opzichte van de begroting Blink 2022. Dit komt door een incorrecte begroting van Blink. Hetzelfde geldt voor de inzamelingskosten ondergrondse containers van incontinentie. Dit leidt tot een verschil van ongeveer € 80.000. Daarnaast zijn de kosten van de transport/huur milieustraat gestegen, de transportkosten zijn hoger omdat er een tekort is aan chauffeurs. Hierdoor zijn chauffeurs ingehuurd. Ook de huur van nieuwe containers op de milieustraat is gestegen. Dit zorgt voor een extra kostenpost van € 30.000. Al het voorgaande heeft geleid tot een extra kostenpost van ruim € 100.000.	I	-104.000
Voorziening	I	205.000
Binnen de gesloten exploitatie afval zijn er diverse mee- en tegenvallers, maar per saldo is een nadeel ontstaan (meer kosten), dat aan de egalisatievoorziening is onttrokken. Dat gaat om een bedrag van € 402.000. Daarnaast moeten we als gevolg van de gerechtelijke uitspraak in de zaak Attero een naheffingsclaim betalen. Omdat de exacte financiële gevolgen voor Nuenen nog niet duidelijk zijn moet voor deze verplichting een voorziening worden gevormd. Het bedrag is bepaald door de naheffing te verdelen over alle MRE gemeenten op basis van inwoneraantallen en komt op afgerond € 197.000.		
Overig	I	-31.000
Baten 7.3 Afval		-255.000
Afvalstoffenheffing	I	-149.000
Het werkelijke aantal ledigingen is lager dan begroot. Wel verwachten we nog naheffingen in 2023 over 2022, maar het bedrag is nog onbekend. In 2023 wordt dit geanalyseerd en verwerkt. Via de gesloten huishouding verloopt dit verschil dan weer via de voorziening en heeft geen gevolgen voor het resultaat of de tariefberekening.		
Overige baten afval	I	-106.000
Betreft een verschuiving met de lasten.		
Lasten 7.4 Milieubeheer		364.000
Energiearmoede (specifieke uitkering)	I	284.000
Door het stijgen van de energiekosten zijn de energierekeningen voor iedereen hoger geworden. Maar bij huishoudens met lagere inkomens in slecht geïsoleerde woningen hakt dit er harder in dan bij huishoudens met hogere inkomens. Om deze groep te ondersteunen is er in 2022 een specifieke uitkering geweest. Deze mogen gemeenten ook nog in 2023 besteden. Doordat de regeling pas in december is opengesteld is er niets besteed in 2022, terwijl we het volledige bedrag begroot hadden. Dit nemen we overeenkomstig de subsidievoorwaarden van het rijk mee naar 2023. Baten en lasten zijn gelijk.		
Directe salarissen	I	53.000
Verskil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie en andere projecten.		
Overig	I	27.000
Baten 7.4 Milieubeheer		-296.000
Energiearmoede (specifieke uitkering)	I	-284.000
Zie onder lasten.		
Overig	I	-12.000
Totaal programma 6		-38.000

Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie

7. Economie, Toerisme & Recreatie	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		-
Realisatie 2022		1.110.000
Saldo		-914.000
Lasten 3.1 Economische ontwikkeling		26.000
Centrummanagement	I	35.000
In relatie tot coronaregelingen: het beschikbare budget van het Stimulerings- en innovatiefonds (SIF) is niet volledig verbruikt en de CTB-regeling (coronatoegangsbewijs) is niet volledig verbruikt.		
Overig	I	-9.000
Baten 3.1 Economische ontwikkeling		-14.000
Lasten 3.3 Bedrijfsloket en -regelingen		-3.000

Lasten 3.4 Economische promotie		78.000
Directe salarissen	I	42.000
Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie en andere projecten.		
Overig	I	36.000
Baten 3.4 Economische promotie		6.000
Lasten 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie		64.000
Directe salarissen	I	42.000
Verschil tussen geraamde en werkelijke salariskosten toegerekend aan dit taakveld. Betreft verschuiving tussen taakvelden en een doorbelasting naar de grondexploitatie en andere projecten.		
Overig	I	22.000
Baten 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie		19.000
Lasten 5.4 Musea		3.000
Lasten 5.5 Cultureel erfgoed		18.000
Totaal programma 7		196.000

Programma 8. Financiën en belastingen

8. Financiën en Belastingen	I/S	Bedrag
Begroting na wijziging 2022		40.910.000
Realisatie 2022		36.930.000
Saldo		-3.980.000
Lasten 0.5 Treasury		-88.000
Financiering	I	-88.000
De doorberekende rente is verlaagd van 0,50% naar 0,30%. Het rentepercentage is aangepast zodat wordt voldaan aan de wettelijke vereisten van het BBV.		
Baten 0.5 Treasury		74.000
Financiering	I	74.000
Het incidenteel voordeel is ontstaan doordat we rente-inkomsten hebben ontvangen op kortlopende geldleningen.		
Lasten 0.61 OZB woningen		-23.000
Baten 0.61 OZB woningen		32.000
OZB eigenaren woningen/heffing en invordering	I	32.000
Het betreft hier een verschil van 0,55% in verhouding tot de totale opbrengst OZB eigenaren woningen.		
Lasten 0.62 OZB niet-woningen		10.000
Baten 0.62 OZB niet-woningen		35.000
OZB gebruikers niet-woningen	I	29.000
Er is in het najaar nog een batch aanslagbiljetten verstuurd aan gebruikers van niet-woningen. Dit betreft panden waarvan we niet eerder op de hoogte waren dat ze in gebruik zijn.		
Overig	I	6.000
Lasten 0.64 Belastingen overig		15.000
Baten 0.64 Belastingen overig		2.000
Baten 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		422.000
Algemene uitkering	I	422.000
De decembercirculaire gemeentefonds kan niet meer in de begroting worden verwerkt en betekende in 2022 een aanvullende uitkering van € 516.000 (zie ook raadsinformatiebrief begin februari 2023). Onderdeel hiervan is ca. € 312.000 voor de energietoeslag (€ 500 per huishouden met laag inkomen). Voor dit laatste bedrag doen wij een voorstel om het resultaat te bestemmen zodat we deze toeslag in 2023 uit kunnen keren. Het uiteindelijke voordeel op het taakveld valt iets lager uit door herrekeningen door het Rijk over voorgaande jaren (nadelig € 63.000) en hoeveelheidsverschillen (nadelig € 31.000).		
Lasten 0.8 Overige baten en lasten		249.000
Stelpost beleidsvoornemens	I	156.000
Van alle stelposten die voor indexering en taakmutaties vanuit de circulaire gemeentefonds waren opgenomen is dit gedeelte niet aangewend. Dit bedrag valt daarmee vrij in het resultaat.		
Stelpost onvoorzien incidenteel	I	93.000
Dit betreft de restant stelpost onvoorzien incidenteel, waarop geen beroep is gedaan in 2022.		
Baten 0.8 Overige baten en lasten		1.000
0.10 Mutaties reserves programma 8	I	-12.000
Reserve coronacompensatie:	I	-12.000

De onttrekking uit deze reserve is iets lager dan begroot. De begroting was gebaseerd op de tussentijdse rapportage najaar 2022, er is dus vrijwel niets gewijzigd in de laatste maanden van 2022. Zie voor details de tabel voorin het jaarverslag.		
0.11 Resultaat		-4.697.000
Het begrote resultaat bedroeg € 1.537.191 (voor het laatst bijgesteld bij de tussentijdse rapportage najaar 2022). Het gerealiseerde resultaat is € 6.234.402. Verschil is dus € 4.697.211. Een analyse op hoofdlijnen staat onder deze tabel.	I	-4.697.000
Totaal programma 8		-3.980.000

Samenvatting van de analyse van het resultaat is als volgt:

Totaal resultaat van de rekening van baten en lasten		
Belangrijkste afwijkingen tussen begroot en gerealiseerd resultaat:		
Vrijval voorziening wethouderspensionen (P1)	I	251.000
Personele lasten en baten	I	239.000
Bijstandsverlening (BUIG) (P3)	I	165.000
Wmo (P3)	I	381.000
Jeugdhulp (P3)	I	330.000
Lagere kosten dan begroot voor opvang Oekraïense ontheemden (P3)	I	707.000
Begraafplaats (P5)	I	173.000
Grondexploitatie (P5)	I	2.067.000
Omgevingsvergunningen (P5)	I	-298.000
Claim naheffing Attero (P6)	I	-197.000
Algemene uitkering gemeentefonds (P8)	I	422.000
Niet ingezette stelposten onvoorzien en inflatie (P8)	I	249.000
Overige verschillen < € 100.000	I	208.402
Begroot resultaat	I	1.537.000
Totaal gerealiseerd resultaat 2022		6.234.402
Totaal structureel effect op begroting 2022 e.v.	S	0

Overzicht onvoorzien

Beginstand onvoorzien 2022	143.225
Enmalige kosten Enode (Tussentijdse rapportage voorjaar 2022)	-50.000
Eindstand onvoorzien 2022	93.225

Het restant van de stelpost onvoorzien valt in deze jaarrekening vrij ten gunste van het resultaat 2022.

Overzicht van de incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	2022	
	Baten	Lasten
Programma 1 Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening		
Coronagerelateerde kosten programma 1		185.993
Programma 2 Veiligheid & Handhaving		
Gebiedsgerichte aanpak met probleemgerichte inzet in wijken en bedrijventerreinen / wijkversterkingsplan Eeneind		136.994
Coronagerelateerde kosten programma 2		22.094
Programma 3 Werk (participatie), Zorg & Jeugd		
Pilot jeugdhulp op basisscholen en pilot M@zl		38.200
Project opvang Oekraïners	1.468.188	695.559
Tozo	-313.390	
Coronagerelateerde kosten programma 3	221.110	263.309
Programma 4 Verenigingen & Accommodaties		
Lokaal sportakkoord	37.716	43.680
SPUKIJZ (rijksbijdrage ijsbanen en zwembaden)	53.345	53.345
Coronagerelateerde kosten programma 4		50.000

Programma 5 Wonen & Leefomgeving		
Verkoop openbaar groen	332.096	21.150
Opstellen bestemmingsplannen (door uitstel Omgevingswet) en Bouwgids		63.057
Project overdracht woonwagenlocaties		26.755
Sanering bodem woonwagenlocatie		31.134
Omzetten van voorziening Betaalbaar wonen in reserve	721.573	
Project Dommeldal (uit reserve groen voor rood)		8.730
Anterieure overeenkomsten	148.991	243.866
Bouwgrondexploitatie	-498.203	-2.094.837
Programma 6 Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer		
Luchtkwaliteit- en geluidsmetingen verkeer		7.000
Snelfietspad Eindhoven - Helmond	38.958	38.958
Vorming voorziening compensatie Attero		197.380
Programma 7 Economie & Toerisme		
Opstellen erfgoedbeleid		49.442
Coronagerelateerde kosten programma 7	73.363	81.369
Programma 8 Financiën & Belastingen		
Coronacompensatie Rijk	102.006	
Subtotaal	2.385.753	163.178
Incidentele mutaties reserves		
	Baten (onttrekking)	Lasten (toevoeging)
Storting algemene reserve: vrijval reserve begraafplaats		1.230.527
Onttrekking reserve begraafplaats Oude Landen: vrijval	1.230.527	
Onttrekking algemene reserve: overdracht woonwagens en standplaatsen	26.755	
Onttrekking algemene reserve: budget verkeersmetingen Nuenen-West	7.000	
Storting reserve bovenwijkse voorz.: Bloemhoeve, Blekerdijk en grondverkopen grex 2022		509.851
Onttrekking reserve bovenwijkse voorzieningen: regenwaterafvoer Nuenen W naar dekkingsreserve	125.000	
Storting dekkingsreserve: regenwaterafvoer Nuenen W		125.000
Storting fonds sociale volkshuisv.: Bloemhoeve, Blekerdijk en grondverkopen grex 2022		50.276
Storting fonds groen v rood: grondverkopen grex 2022		36.825
Onttrekking fonds groen v rood: project Dommeldal 2022	8.730	
Onttrekking reserves I&A: Informatiebeleidplan Dienst Dommelvallei	156.599	
Storting reserve rijscompensatie corona: september- en decembercirculaire 2021		102.006
Onttrekking reserve rijscompensatie corona: kosten 2022	308.292	
Storting reserve betaalbaar wonen: omzetten voorziening naar reserve		721.573
Storting reserve omgevingswet: 2e turap restbudget omgevingswet		286.199
Storting Klimaatmiddelen Rijk: 2e turap restbudget klimaatmiddelen		287.489
Subtotaal	1.862.903	3.349.746
Totaal	4.248.656	3.512.924

Toelichtingen incidentele baten en lasten groter dan € 25.000,-

Voor alle posten in verband met corona verwijzen we naar de coronaparagraaf in de algemene inleiding van deze jaarstukken. Alle baten en lasten in verband met de coronacrisis zijn incidenteel van aard.

Gebiedsgerichte aanpak met probleemgerichte inzet in wijken en bedrijventerreinen:

Dit projectbudget heeft de raad bij de programmabegroting 2019-2022 voor 4 jaar beschikbaar gesteld. Bij de begroting 2022 is besloten het project met 1 jaar te verlengen tot en met 2023.

Pilot jeugdhulp op basisscholen en pilot M@z!

Projectbudgetten voor 2 jaar (2022-2023) in kader van jeugdbeleid.

Project opvang Oekraïners:

Voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen zijn kosten gemaakt, zoals voor huisvesting en leefgeld. Daarvoor hebben we rijksbijdrages ontvangen.

Tozo:

Terugbetaling aan het Rijk over rijksbijdrage Tozo 2020 en 2021.

Lokaal Sportakkoord:

Vanuit het Lokaal Sportakkoord hebben we samen met sport- en beweegaanbieders, zorg, welzijn, onderwijs, overige maatschappelijke partners en het bedrijfsleven afspraken gemaakt over hoe wij met elkaar de ambities voor sport & bewegen in Nuenen kunnen realiseren. We ontvangen hiervoor een rijksbijdrage.

Specifieke uitkering (ijsbanen en) zwembaden (SPUKIJZ):

Het Rijk heeft een subsidieregeling voor zwembaden opgezet in 2021 en 2022, waarop aanspraak is gedaan door de exploitant van het zwembad in Nuenen. Gemeente fungeert als subsidieaanvrager bij het ministerie en subsidieverstrekker aan de exploitant.

Verkoop openbaar groen:

Verkoopbaten openbaar groen worden altijd aangemerkt als incidentele baten, omdat een stuk grond maar eenmaal verkocht kan worden. Voor de daarmee verband houdende incidentele lasten (met name kosten kadaster) geldt hetzelfde. Wel verwachten wij dat dit nog jaren doorloopt.

Opstellen bestemmingsplannen, opstellen Bouwgids:

Vanwege uitstel van de Omgevingswet is voor 2022 nog incidenteel geld nodig geweest voor bestemmingsplannen. Ook is gestart met het opstellen van een Bouwgids, die in 2023 wordt afgerond.

Project overdracht woonwagenlocaties:

Doel is de woonwagenlocaties te herontwikkelen, waarna op termijn een overdrachtspartner wordt gezocht. Voor dit project is externe expertise ingehuurd. Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve.

Sanering bodem woonwagenlocatie:

Op een woonwagenlocatie moest de bodem worden gesaneerd.

Omzetten voorziening Betaalbaar wonen in reserve:

De voorziening valt vrij en hetzelfde bedrag is gestort in een bestemmingsreserve. De accountant heeft dit geadviseerd, de raad heeft hiermee ingestemd bij de tussentijdse rapportage.

Project Dommeldal:

Gedurende een aantal jaren worden natuurprojecten in het Dommeldal uitgevoerd ten laste van de bestemmingsreserve groen voor rood.

Grondexploitatie en anterieure overeenkomsten:

Alle baten en lasten van de grondexploitatie zijn incidenteel van aard. Hetzelfde geldt voor de anterieure overeenkomsten.

Luchtkwaliteit- en geluidsmetingen verkeer:

Extra incidentele metingen worden in 2022, 2023 en 2024 uitgevoerd in het kader van het project bundelroutes.

Snelfietspad Eindhoven -Helmond:

De kosten voor het snelfietspad worden volledig gedekt door subsidie van de provincie.

Opstellen erfgoedbeleid:

In 2022 is gemeentelijk erfgoedbeleid opgesteld.

Incidentele mutaties reserves:

Hiervoor verwijzen we naar de toelichting reserves verderop in deze jaarrekening.

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Omschrijving	Toevoegingen	Onttrekkingen	Reden
Dekkingsreserve HOV2		2.508	onttrekking kapitaallasten
Dekkingsreserve bereikbaarheidsakkoord		19.986	onttrekking kapitaallasten
Dekkingsreserve hybrideveld RKGSV Gerwen		14.288	onttrekking kapitaallasten
Dekkingsreserve onderzoek mobiliteitsprojecten		35.784	onttrekking kapitaallasten
Dekkingsreserve sportvloer Hongerman		26.701	onttrekking kapitaallasten
Totaal		99.267	

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Nuenen. Het voor gemeente Nuenen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000,-.

Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	M. Arents	M.C.P. Laurensen van Dal
Functiegegevens	Directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 30/9
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,963
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	114.344	71.688
Beloningen betaalbaar op termijn	20.657	11.072
<i>Subtotaal</i>	<i>135.001</i>	<i>82.760</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	155.579
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging	135.001	82.760
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021		
bedragen x € 1	M. Arents	M.C.P. Laurensen van Dal
Functiegegevens	Directeur	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,899
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	109.123	74.842
Beloningen betaalbaar op termijn	20.494	13.468
<i>Subtotaal</i>	<i>129.617</i>	<i>88.310</i>
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	209.000	185.801
Totaal bezoldiging 2021	129.617	88.310

In 2022 is sprake geweest van inhuur op de functie van griffier. Hieronder is daar een overzicht voor opgenomen.

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	M. van IJsseldijk
Functiegegevens	Griffier
Kalenderjaar	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1-9 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	597
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 114.400
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 114.400
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	ja

Bezoldiging in de betreffende periode	€ 63.540
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 63.540
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 63.540
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Overzicht van projecten

Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld budget	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
50010/50014	Gemeentelijke gebouwen 2021/2022	259.406	85.232	34.281	139.893	nee
	Doorlopend project t.b.v. meerjarenonderhoudplanning gebouwen (voorziening onderhoud gebouwen).					

Programma 4. Verenigingen & Accommodaties

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld budget	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
50009/50015	Sportaccommodaties 2021/2022	75.341	0	25.694	49.647	nee
	Doorlopend project t.b.v. meerjarenonderhoudplanning gebouwen (voorziening onderhoud gebouwen).					

Programma 5. Wonen & Leefomgeving

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld budget	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
41808	Overdracht woonwagens en standplaatsen (inclusief projectuitvoeringskosten)	1.391.325	214.570	15.392	1.161.363	nee
	Project loopt nog.					

Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld budget	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
50001/50008	Voorzieningen wegen 2020/2021	1.946.000	744.222	616.225	585.553	nee
	Werkzaamheden zijn deels uitgevoerd. Budget handhaven.					
50013	Voorziening wegen 2022	373.000	0	96.099	276.901	nee
	Werkzaamheden zijn deels uitgevoerd. Budget handhaven.					
50012	Voorziening civiele kunstwerken 2021/2022	424.000	40.025	337.305	46.670	ja
	Werkzaamheden zijn uitgevoerd. Budget kan worden afgesloten.					

Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld budget	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
50006/50011	Sociaal-culturele voorzieningen 2020/2021	519.233	29.542	6.038	483.653	nee
	Doorlopend project t.b.v. meerjarenonderhoudplanning gebouwen (voorziening onderhoud gebouwen).					
50016	Sociaal culturele voorzieningen 2022	106.170	0	5.251	100.919	nee
	Doorlopend project t.b.v. meerjarenonderhoudplanning gebouwen (voorziening onderhoud gebouwen).					

Overzicht van investeringen

Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld t/m 2022	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
70010	Telefoontoestellen	38.613	26.888	0	11.725	ja
	Uitgevoerd, kan worden afgesloten.					
70017	Bestelbus (VW Crafter pick up)	85.000	85.313	0	-313	ja
	Nieuwe bus is geleverd, budget kan worden afgesloten.					
70018	Bestelbus (VW Crafter GP bestelbus)	85.000	85.313	0	-313	ja
	Nieuwe bus is geleverd, budget kan worden afgesloten.					

Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld t/m 2022	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
71782	Ruimtelijke inpassing huisvesting vergunninghouders	300.000	33.765	9.869	256.366	ja
	Project is uitgevoerd binnen budget en kan worden afgesloten.					

Programma 4. Verenigingen & Accommodaties

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld t/m 2022	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
71405	RKVV Nederwetten Toplaag	11.000	0	11.912	-912	ja
	Project is gereed en kan worden afgesloten.					
71619	EMK Doelen vervangen	4.640	289	0	4.351	nee
	De doelen worden in 2023 vervangen.					
71701	Aanpassing school Oude Landen	398.261	359.708	62.692	-24.139	ja
	Het vervangen van de gevelbeplating viel hoger uit dan begroot omdat tijdens de werkzaamheden bleek dat op enkele plaatsen het hout achter de beplating rot was. Dit moest hersteld worden voor de beplating vervangen kon worden. Dit was nodig om uiteindelijk de garantie te kunnen geven dat de gehele gevelbeplating weer minimaal 10 jaar goed blijft. Project is gereed en kan worden afgesloten.					
71759	Aanpassing MFA d'n Heuvel Gerwen (voorbereidingskrediet)	220.000	51.952	79.093	88.955	nee
	Project loopt door in 2023.					
71864	NKV Toplaag kunstgras korfbal	150.150	139.424	0	10.726	ja
	Project is gereed en kan worden afgesloten.					
71867	Lissevoort Hockey Drainage	18.000	0	0	18.000	nee
	Dit staat op de planning voor 2023.					
71868	EMK Toplaag renovatie natuurgras	20.010	0	0	20.010	nee
	Dit staat op de planning voor 2023.					
71880	RKVV Drainage en toplaag voetbalveld	126.359	0	126.614	-255	ja
	Project is gereed en kan worden afgesloten.					
71882	Lissevoort hockey slagplanken hout	3.660	0	0	3.660	nee
	Staat op de planning om te vervangen in 2023.					
71883	Lissevoort hockey elementverharding incl. fundering	7.270	0	0	7.270	nee
	Dit staat op de planning van 2023.					
71884	EMK elementverharding incl. fundering	3.740	0	6.258	-2.518	ja
	Project is gereed en kan worden afgesloten.					

71885	EMK hekwerk terreinafrastering	16.800	0	0	16.800	nee
	Dit staat op de planning van 2023.					
71893	NKV elementverharding vervangen incl. fundering	6.440	0	0	6.440	nee
	Dit staat op de planning van 2023.					
70042	Verbouwing Insp. Crijnsschool	17.754	0	17.754	0	ja
	Gerealiseerd conform begroting, project kan worden afgesloten.					
70043	EMK hybrideveld	50.000	0	19.492	30.508	nee
	Voorbereiding is in volle gang, aanbesteding april 2023.					
70053	Verlichting sportvelden EMK: masten	23.000	0	14.918	8.082	nee
	Voorbereiding is in volle gang, plaatsing voorjaar 2023.					
70054	Verlichting sportvelden EMK: armaturen	12.000	0	0	12.000	nee
	Voorbereiding is in volle gang, plaatsing voorjaar 2023.					
71803/70057	Renovatie sporthal De Hongerman	10.003.200	294.541	121.275	9.587.384	nee
	In het stadium van voorlopig ontwerp worden de kosten voor de renovatie door de ontwikkelingen in de bouwsector hoger geraamd dan het krediet dat in 2021 beschikbaar is gesteld. Op 17 mei 2023 wordt hierover een voorstel aan de raad voorgelegd.					

Programma 5. Wonen & Leefomgeving

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld t/m 2022	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
71827	Vorbereidingskrediet plan Kloostertuin	255.000	21.769	147.214	86.017	nee
	Om te komen tot een masterplan voor de ontwikkeling van Kloostertuin zijn in 2022 scenario's opgesteld. Er zijn aanvullende onderzoeken nodig gebleken waardoor de doorlooptijd is verlengd. De extra kosten (interne en externe inzet) zijn verwerkt bij de Turap.					
70009	Vorbereidingskrediet grex De Mijlpaal	200.000	168.996	-168.996	200.000	ja
	In juli 2022 is door uw raad de grondexploitatie De Mijlpaal vastgesteld en zijn de voorbereidingskosten in de nieuwe grondexploitatie verwerkt. Het voorbereidingskrediet kan worden afgesloten.					
70015	Opstellen gebiedsvisie Nuenen-zuid	60.000	3.893	29.002	27.105	nee
	Het opstellen van de kaders voor de openbare ruimte in Nuenen Zuid is van start gegaan, en krijgt in 2023 vervolg.					
70016	Renovatie woonwagenlocatie Kremersbos (vorbereidingskrediet 2022)	100.000	0	0	100.000	nee
	Dit staat op de planning voor 2023 e.v.					
70020	Vervanging woonwagens Bosweg	300.000	0	0	300.000	nee
	Dit staat op de planning voor 2023 e.v.					
70051	Kwaliteitsslag gem. begraafplaats Oude Landen (gedeelte 2022)	40.000	0	5.621	34.379	nee
	Vorbereiding/ontwikkeling in volle gang, uitvoering in 2023.					
70052	Begraafplaats Oude Landen Sanitaire voorzieningen	35.000	0	0	35.000	nee
	Vorbereiding/ontwikkeling in volle gang, uitvoering in 2023.					

Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld t/m 2022	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
71612	Ondergrondse containers voor inzameling huishoudelijk afval (2017)	175.000	102.032	9.683	63.285	nee

	Dit krediet is voor vervanging van ondergrondse containers. De verwachting is besteding in 2023.						
71626	Reconstructie op-/afritten Geldropsedijk A270	230.000	6.800	6.708	216.492	nee	
	Dit krediet voor voorbereiding en realisatie mobiliteitsmaatregelen VSP2 wordt sinds 2022 aangewend voor voorbereiding van (deels dezelfde) maatregelen VKA Bundelroutes. Specifiek inzet Kernteam t.b.v. het verkrijgen van provinciale bijdrage en regionale subsidies en nader onderzoek gericht op de uitvoering per deelproject.						
71732	Maatregelen n.a.v. onderzoek verkeersknelpunt Soeterbeek	50.000	16.101	0	33.899	nee	
	Reconstructie Boord is uitgevoerd. Restant voor uitvoering aanbevelingen onderzoek Soeterbeekseweg. Afstemming daarover loopt. Verwachting is besteding in 2023.						
71783	Versterken ecologische verbindingzones Hooidonk	36.000	17.407	0	18.593	ja	
	Het project is tegen een veel lager bedrag aanbesteed dan in de voorbereiding was gecalculeerd. De werkzaamheden zijn in 2022 afgerond. Het project kan worden afgesloten.						
71814	Vervangen OVL Masten 2022	115.000	0	121.071	-6.071	ja	
	Budget is uitgegeven aan armaturen, waardoor meer armaturen zijn vervangen. Het budget kan worden afgesloten. Het restantkrediet mag worden overgeheveld naar jaarschijf 2023 (70076).						
71815	Vervangen OVL Armaturen 2022	127.000	0	83.547	43.453	ja	
	Het budget kan worden afgesloten. Het restantkrediet mag worden overgeheveld naar jaarschijf 2023 (70077).						
71817	Speelvoorzieningen 2022	85.000	0	28.534	56.466	ja	
	De werkzaamheden zijn afgerond. Het budget kan worden afgesloten. Participatie kost meer tijd dan vooraf was voorzien, waardoor overige wijken doorschuiven in de tijd. Het restantkrediet mag worden overgeheveld naar jaarschijf 2023 (70082).						
71821	Groenreconstructie jaarschijf 2021	35.000	22.077	11.082	1.841	ja	
	Reconstructies zijn uitgevoerd binnen budget, project kan worden afgesloten.						
71822	Groenreconstructie jaarschijf 2022	35.000	0	12.872	22.128	nee	
	Reconstructie wordt uitgevoerd voorjaar 2023.						
71829	Tijdelijke maatregelen Berg (WvVG) ivm Vincentre (voorbereidingskrediet)	50.000	0	0	50.000	nee	
	Betreft aanpassingen Berg i.r.t. faciliteren Vincentre en i.c.m. project Wereld van Van Gogh. Gedeeltelijke uitvoering is begin 2023 in gang gezet.						
71840	Mobiliteitsbudget-Verkeersonderzoeken/ planstudies	356.500	351.552	-576	5.524	ja	
	Het traject is afgerond met de vaststelling van de studie Leefbaarheid en bereikbaarheid en het maatregelenpakket VKA Bundelroutes in nov. '21.						
71841	Aanvulling meetsystemen leefbaarheid/ mobiliteit	110.000	0	0	110.000	nee	
	De 2e fase van leefbaarheidsmetingen zijn in 2022 grotendeels afgerond. Het betreft regionale metingen door o.a. TNO (Stikstof en fijnstof) en de rapportage door AiREAS. Geluidsmetingen (Intemo) worden verlengd t/m voorjaar 2023 i.v.m. aanvullende vragen over de meetwaarden.						
71846	Verbetering fietsverbinding Lyndakkers - Oude Kerkdijk	0	0	1.143	-1.143	nee	
	Betreft voorbereidingskrediet 2023. Reeds opgestart i.h.k.v. kaders Nuenen-Zuid.						
71847	Herinrichting Papenvoort-Houtrijk-vGoghkerk riolering WvVG (voorbereidingskrediet)	50.000	1.171	5.207	43.622	nee	
	Start werkzaamheden is afhankelijk van het ontwerp voor de Wereld van Van Gogh. Het ontwerp is nog niet gereed (zie 71906/ 71857/ 71858)						
71899	Vervangen elektromechanische pompgemalen 2022	25.000	0	21.662	3.338	ja	
	De werkzaamheden zijn afgerond. Het budget kan worden afgesloten.						
71906	Herinrichting Papenvoort-Houtrijk-vGoghkerk wegen WvVG (voorbereidingskrediet)	134.000	1.866	44.453	87.681	nee	

	De structuurvisie Wereld van Van Gogh is in 2021 en 2022 uitgewerkt tot een voorlopig ontwerp voor dit deelgebied samen met deelgebied park en vijver gemeentehuis (71857/71858). Ontwerp en participatie zijn gericht op verbetering van het openbaar gebied, de verbindingen met het buitengebied en de beleving van het erfgoed. In 2023 wordt gewerkt aan een definitief ontwerp en bestek, waarbij ook de interne uren ten laste gebracht worden van de projecten, zoals bij de Turap aangegeven.					
71857/71858	Herinrichting park en vijver gemeentehuis WvVG (voorbereidingskrediet)	154.000	542	5.317	148.141	nee
	De structuurvisie Wereld van Van Gogh is in 2021 en 2022 gewerkt tot een voorlopig ontwerp voor dit gebied samen met deelgebied Papenvoortsedijk-Van Goghkerkje (71906). Ontwerp en participatie zijn gericht op verbetering van het openbaar gebied, de verbinding met het buitengebied en de beleving van het erfgoed. In 2023 wordt gewerkt aan een definitief ontwerp en bestek, waarbij de interne uren ook ten laste gebracht worden van de projecten, zoals bij de Turap aangegeven.					
71914	Calamiteitenpad Esrand	92.000	0	38.570	53.430	nee
	Project loopt nog.					
70002	Inrichting omraasterde hondenloopgebieden woonkernen	35.000	0	0	35.000	nee
	Aanwijzing van enkele hondenloopgebieden is na juridische procedures ingetrokken en geplande voorzieningen dus niet gerealiseerd. Alternatieve locaties worden dit jaar onderzocht.					
70006	Regenwaterafvoer Nuenen-West zuidzijde/ Dommeldelta	450.000	2.457	5.596	441.947	nee
	Samen met waterschap De Dommel wordt onderzocht of de afvoer mogelijk, realistisch en noodzakelijk is. Budget handhaven.					
70011	Snelheidsremmende maatregelen Boord	68.000	35.899	161	31.940	ja
	De maatregelen op Boord zijn uitgevoerd. Het is niet noodzakelijk het budget te handhaven.					
70021	Vervangen OVL Masten 2021	329.971	38.639	0	291.332	ja
	De werkzaamheden zijn afgerond. Het budget kan worden afgesloten. In het project zijn minder masten vervangen dan in het beleidsplan was voorzien, omdat de masten in de praktijk een langere levensduur hebben en het nog niet noodzakelijk was deze te vervangen. Het restantkrediet mag worden overgeheveld naar jaarschijf 2023 (70076).					
70022	Vervangen OVL Armaturen 2021	420.532	371.466	86.941	-37.875	ja
	De werkzaamheden zijn afgerond. Het budget kan worden afgesloten. Budget is uitgegeven aan meer armaturen dan in het beleidsplan was voorzien. Het restantkrediet mag worden overgeheveld naar jaarschijf 2023 (70077).					
70023	Vrijverval riolen jaarschijf 2021	190.000	0	177.702	12.298	ja
	De werkzaamheden zijn afgerond. Het budget kan worden afgesloten.					
70025	Speelvoorzieningen 2021	178.127	57.866	0	120.261	ja
	De werkzaamheden zijn afgerond. Het budget kan worden afgesloten. Participatie kost meer tijd dan vooraf was voorzien, waardoor overige wijken doorschuiven in de tijd.					
70026	Verkeersveiligheidsmaatregelen (top 16) 2021	75.000	0	12.526	62.474	nee
	Enkele maatregelen zijn uitgevoerd. Uitvoering wordt 2023 e.v. doorgezet.					
70029	Tijdelijke rioleringsmaatregelen Opwettenseweg	70.000	5.153	60.166	4.681	ja
	De werkzaamheden zijn afgerond. Het budget kan worden afgesloten.					
70031	Uitw deel Nuenense snelfietsroute (Gem-Ehv/F58 Wilh.kanaal)	25.000	0	0	25.000	nee
	Relatie met de uitwerking VKA. Voorbereiding loopt.					
70032	Aanpassing Opwettenseweg (buiten bestemmingsplan)	25.000	0	0	25.000	nee
	Relatie met de uitwerking bestuursovereenkomst buurgemeenten (BOK) en Voorkeursalternatief Bundelroutes (VKA). Voorbereiding loopt.					
70033	Aanbrengen pompput nieuwbouwplan Kerkackers	15.000	0	0	15.000	nee

	De werkzaamheden worden uitgevoerd wanneer de aan te sluiten woningen nagenoeg gereed zijn. Dit is naar verwachting begin 2023.					
70034	Sneeuwplough fietspadstrooier (NID Sneeuwplough)	8.000	0	6.500	1.500	ja
	Nieuwe sneeuwplough is geleverd, budget kan worden afgesloten.					
70035	Reconstructie Refeling, incl verkeersveiligheidsmaatr. (voorbereidingskrediet)	30.000	0	0	30.000	nee
	N.a.v. begroting/Mobiliteitsbeleid. Voorbereiding loopt.					
70036	Natzout fietspadstrooier (aanhanger)	45.000	0	32.950	12.050	ja
	Nieuwe strooier is geleverd, budget kan worden afgesloten.					
70037	Verkeersveiligheidsmaatregelen (top 16) 2022	75.000	0	0	75.000	nee
	Enkele maatregelen zijn uitgevoerd. Uitvoering wordt 2023 e.v. doorgezet.					
70038	Sneeuwplough fietspadstrooier	8.000	0	6.500	1.500	ja
	Nieuwe sneeuwplough is geleverd, budget kan worden afgesloten.					
70039	Opzet-natzout strooimachine	47.666	0	36.950	10.716	ja
	Nieuwe strooier is geleverd, budget kan worden afgesloten.					
70040	Opzet-natzout strooimachine	47.666	0	34.950	12.716	ja
	Nieuwe strooier is geleverd, budget kan worden afgesloten.					
70041	Natzout fietspadstrooier (aanhanger)	45.000	0	32.950	12.050	ja
	Nieuwe strooier is geleverd, budget kan worden afgesloten.					
70046	Kerkkokers riolering	15.000	0	120	14.880	nee
	De werkzaamheden worden uitgevoerd wanneer de aan te sluiten woningen nagenoeg gereed zijn. Dit is naar verwachting begin 2023.					
70047	Aanpassen riolering Opwettenseweg/Vorsterdijk/Nuenen West	60.000	0	59.836	164	ja
	De werkzaamheden zijn afgerond. Het budget kan worden afgesloten.					
70048	Ongelijkvloers kruising Collse Hoefdijk onder spoor (voorbereidingskrediet)	50.000	0	0	50.000	nee
	In 2022 is vanuit verschillende disciplines naar deze maatregel gekeken. De wens vanuit veiligheid, doorstroming (fiets en auto) is zeker aanwezig. De benodigde investering ligt tussen de € 10 en € 20 miljoen (of hoger, afhankelijk van een enkel of dubbelbaans uitvoering). Omdat uit een Quick scan spoorveiligheid is gebleken, dat de spoorveiligheid niet in het geding is, zullen bijdrage vanwege spoorverkeer (Prorail) niet substantieel zijn. Realisatie daardoor vooralsnog niet haalbaar vanuit financieel oogpunt. In 2023 wordt dit vervolgd.					
70049	Herinr. Park, Parkstr. en omg. - Wegen WvVG (voorbereidingskrediet)	35.000	0	66	34.934	nee
	Dit project hangt samen met Klooster en Kloostertuin waardoor het ontwerp pas in de loop van 2023 zal starten.					
70050	Reconstructie Arnold Pootlaan (voorbereidingskrediet)	40.000	0	0	40.000	nee
	N.a.v. begroting/Mobiliteitsbeleid. Voorbereiding loopt.					
70058	Opzet-natzout strooimachine 3	47.666	0	34.950	12.716	ja
	Nieuwe strooier is geleverd, budget kan worden afgesloten.					

Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie

Nr.	Projecten	Beschikbaar gesteld t/m 2022	Gerealiseerd t/m 31-12-2021	Gerealiseerd 2022	Restant	Afsluiten ja/nee
71908	Renovatie Klooster	1.593.211	211.891	65.858	1.315.462	nee
	De renovatie van het Klooster is in 2022 uitgewerkt tot een definitief ontwerp en aanbesteed. Helaas viel de aanbesteding hoger uit dan voorzien en moet het ontwerp aangepast worden en in 2023 opnieuw worden aanbesteed. Dit betekent dat ook de deelprojecten in 2023/2024 pas zullen worden voortgezet.					

70012	Klooster nieuwe stijl – install. en vloerverw.	2.894.320	15.639	0	2.878.681	nee
	Zie onder 71908					
70013	Klooster nieuwe stijl	5.951.440	503.668	174.260	5.273.512	nee
	Zie onder 71908					
70044	Herdenkingsmonument voor Nuenenaren	20.000	0	0	20.000	ja
	Nog niet opgepakt, voorstel voorlopig afsluiten.					

Rechtmatigheid investeringen

Bij 6 investeringskredieten is sprake van overschrijdingen (onder € 1.000,- zien we hierbij als afrondingsverschillen). Het gaat om de volgende projecten:

- 71701 Aanpassing school Oude Landen € 24.139,-;
- 71884 EMK elementverharding incl. fundering € 2.518,-;
- 71508 Peilbuizen riolering € 11.846,-;
- 71814 Vervangen masten openbare verlichting 2022 € 6.071,-;
- 70022 Vervangen armaturen openbare verlichting 2021 € 37.875,-;
- 71846 Verbetering fietsverbinding Lyndakkers - Oude Kerkdijk € 1.143,-.

De overschrijdingen op openbare verlichting worden opgevangen binnen bestaande kredieten voor verlichting (betreft verschuiving tussen jaren).

De overige overschrijdingen zijn beneden de rapporteringsgrens van € 50.000,- zoals vastgelegd in de financiële verordening. Wij stellen voor deze bedragen aanvullend beschikbaar te stellen.

Investeringen uit begroting 2022 die de raad nog niet beschikbaar heeft gesteld

Bij het vaststellen van de programmabegroting 2022 is een aantal investeringen direct beschikbaar gesteld en een aantal andere nog niet. De laatste groep moest nog met een gespecificeerd voorstel aan de raad worden voorgelegd. De investeringen die al in 2022 beschikbaar zijn gesteld staan in bovenstaande overzichten. Om uiteenlopende redenen zijn er ook investeringen die in 2022 nog niet aan de raad zijn voorgelegd, maar die in 2023 nog worden voorgelegd aan de raad of die inmiddels in 2023 al beschikbaar zijn gesteld. Deze zijn opgenomen in onderstaand overzicht:

	Investering 2022 begroot
5. Wonen & Leefomgeving	
Renovatie woonwagenlocatie Kremersbos	760.000
<i>Toelichting: Dit staat op de planning voor 2023 e.v.</i>	
6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	
Reconstructie Arendhof (riolering)	370.000
<i>Toelichting: Deze werkzaamheden worden in 2023 opgestart. In de begroting 2023 is dit budget opnieuw opgenomen en door de raad beschikbaar gesteld.</i>	
Herinrichting Papenvoort - Houtrijk - Van Goghkerkje (WvVG)	697.000
<i>Toelichting: Deze werkzaamheden worden in 2023 en verder opgepakt. In de begroting 2023 is dit budget opnieuw opgenomen.</i>	

De kapitaallasten van deze investeringen zijn wel doorgerekend in de meerjarenbegroting.

Reserves en voorzieningen

Overzicht van de reserves en voorzieningen

Reserves

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Vrijgevalen bedragen	Onttrekkingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Algemene reserves						
Algemene reserve	5.554	2.807	0	34	0	8.327
Bouwgrond; algemene reserve	12.353	1.026	0	0	0	13.379
Bouwgrond; algemene reserve winstnemingen	9.659	641	0	898	0	9.402
Totaal Algemene reserves	27.567	4.474	0	932	0	31.108
Bestemmingsreserves						
Bouwgrond; bovenwijkse voorzieningen	2.317	520	0	125	0	2.712
Omgevingswet	0	286	0	0	0	286
Bouwgrond; sociale volkshuisvesting	370	56	0	0	0	427
Bouwgrond; parkmanagement	349	0	0	0	0	349
Bouwgrond; fonds groen voor rood	701	37	0	9	0	729
Begraafplaats Oude Landen	1.231	0	0	1.231	0	0
Bestemmingsreserve I&A	176	0	0	157	0	20
Reserve rijkscompensatie coronacrisis	558	102	0	308	0	352
Reserve klimaatmiddelen Rijk	227	287	0	0	0	514
Reserve betaalbaar wonen	0	722	0	0	0	722
Totaal Bestemmingsreserves	5.929	2.010	0	1.829	0	6.110
Dekkingsreserves						
Dekkingsreserve aansluiten Nuenen Z-W op A270	216	0	0	0	0	216
Dekkingsreserve HOV2	53	0	0	3	0	50
Dekkingsreserve bereikbaarheidsakkoord	40	0	0	20	0	20
Dekkingsreserve ecologische verbinding Hooidonk	36	0	0	0	0	36
Dekkingsreserve hybrideveld RKGSV Gerwen	341	0	0	14	0	327
Dekkingsreserve onderzoek mobiliteitsprojecten	144	0	0	36	0	108
Dekkingsreserve renovatie Hongerman	1.000	0	0	0	0	1.000
Dekkingsreserve renovatie Klooster	1.593	0	0	0	0	1.593
Dekkingsreserve calamiteitenpad Esrand	92	0	0	0	0	92
Dekkingsreserve sportvloer Hongerman	27	0	0	27	0	0
Dekkingsreserve Klooster nieuwe stijl	2.894	0	0	0	0	2.894

Exploitatie	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Onttrekkingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve snelheidsremmende maatregelen Boord	68	0	0	0	0	68
Dekkingsreserve regenwaterafvoer Nuenen-West zuidzijde	125	125	0	0	0	250
Totaal Dekkingsreserves	6.630	125	0	99	0	6.656
Totaal reserves	40.125	6.609	0	2.861	0	43.874

Voorzieningen

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Onttrekkingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's						
Risicovoorziening milieuschade	368	0	0	0	0	368
Voorziening betaalbaar wonen	312	410	722	0	0	0
Voorziening verlofsparen	0	20	0	0	0	20
Voorziening compensatie Attero	0	197	0	0	0	197
Pensioen voormalige wethouders	2.827	39	252	0	109	2.504
Totaal Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	3.507	666	974	0	109	3.089
Voorzieningen onderhoud en egalisatie						
Voorziening onderhoud gebouwen	1.811	432	0	0	71	2.172
Voorziening onderhoud wegen	1.502	1.027	0	0	762	1.767
Voorziening civiele kunstwerken	578	115	0	0	337	356
Voorziening beelden en plastieken	7	0	0	0	0	7
Totaal Voorzieningen onderhoud en egalisatie	3.899	1.573	0	0	1.170	4.302
Voorzieningen door derden beklemede middelen						
Voorziening afval	519	0	519	0	0	0
Voorziening riolering	4.273	350	0	0	0	4.622
Voorziening promotie inkomsten	3	0	0	0	3	0
Parkeerfonds	9	0	0	0	0	9

Exploitatie	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Onttrekkingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Regionaal ontwikkelfonds werklocaties	124	0	0	0	52	72
Voorziening afgesloten complexen GB	68	28	28	0	0	68
Totaal Vorzieningen door derden beklemde middelen	4.996	378	547	0	55	4.772
Totaal voorzieningen	12.401	2.617	1.521	0	1.335	12.163

Totaal reserves en voorzieningen

Bedragen x €1.000

Staat van reserves en voorzieningen	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Onttrekkingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Totaal reserves en voorzieningen	52.527	9.226	1.521	2.861	1.335	56.037

Toelichting op de reserves

Inleiding

Algemene reserve

Bedragen x €1.000

Algemene reserve	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Algemene reserve	5.554	2.807	34	8.327
Totaal algemene reserve	5.554	2.807	34	8.327

De algemene reserve heeft vooral een bufferfunctie om eventuele jaarrekeningtekorten of andere financiële tegenvallers op te vangen. De reserve is onderdeel van de incidentele weerstandscapaciteit. In de nota reserves en voorzieningen van februari 2019 heeft de raad de normen voor de reserve opnieuw vastgesteld. Jaarlijks bepalen we het minimumbedrag van de algemene reserve bij de jaarrekening. Dat minimumniveau bedraagt per 31-12-2022 € 4,0 miljoen. De algemene reserve zit daar ruimschoots boven.

De toevoegingen betreffen:

- Vrijval reserve begraafplaats naar algemene reserve € 1.230.527,- (raadsbesluit 17 februari 2022)
- Jaarrekening 2021 resultaatbestemming € 1.576.716,-

De onttrekkingen betreffen:

- Verkeersmetingen (amendement bij begroting, 11 november 2021) € 7.000,-
- Project woonwagens en standplaatsen € 26.755,-

Bouwgrond; algemene reserve

Bedragen x €1.000

Bouwgrond; algemene reserve	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Bouwgrond; algemene reserve	12.353	1.026	0	13.379
Totaal bouwgrond; algemene reserve	12.353	1.026	0	13.379

De doelstelling van de algemene reserve bouwgrondexploitatie is een financiële buffer voor het afdekken van financiële risico's in de bouwgrondexploitaties. De voeding van deze reserve wordt gevormd door de voordelige resultaten van bouwgrondexploitaties. Voor de afdekking van de huidige negatieve bouwgrondexploitaties is een specifieke voorziening 'verliesgevende complexen bouwgrond' ingesteld, die gevoed wordt vanuit de algemene reserve bouwgrond. De stand van de algemene reserve bouwgrond wordt beïnvloed door toekomstige winstnames die hoogst onzeker zijn. Bij aanspreking van deze reserve zal altijd gekeken moeten worden naar de stand op het moment zelf.

De toevoegingen betreffen:

- Jaarrekening 2021 resultaatbestemming € 127.037,-
- Jaarrekening 2021 winstneming Gerwen ZO € 898.467,-

Bouwgrond; algemene reserve (winstnemingen)

Bedragen x €1.000

Bouwgrond; algemene reserve (winstnemingen)	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Bouwgrond; algemene reserve winstnemingen	9.659	641	898	9.402
Totaal bouwgrond; algemene reserve (winstnemingen)	9.659	641	898	9.402

Het doel van deze reserve is om de tussentijdse winstnemingen vanuit de bouwgrondprojecten af te zonderen van de algemene reserve grondexploitatie en andere stortingen in reserves. Omdat deze tussentijdse winstnemingen onzeker zijn is ervoor gekozen om ze in een aparte reserve te storten. Storting vindt plaats vanuit tussentijdse winstnemingen op grondexploitaties. Onttrekking vindt plaats als tussentijdse winstnemingen uit het verleden verlaagd moeten worden.

De toevoeging van € 640.977,- betreft de resultaatbestemming van jaarrekening 2021. De onttrekking betreft de winstneming Gerwen ZO (naar algemene reserve bouwgrond) € 898.467,-, ook vanuit de jaarrekening 2021.

Bouwgrond; bovenwijkse voorzieningen

Bedragen x €1.000

Bouwgrond; bovenwijkse voorz onbel	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Bouwgrond; bovenwijkse voorzieningen	2.317	520	125	2.712
Totaal bouwgrond; bovenwijkse voorz onbel	2.317	520	125	2.712

Deze reserve is bedoeld voor investeringen met een "bovenwijken" karakter, zoals in de infrastructuur (ontsluitingswegen, verkeersstructuur) die buiten de nieuwbouwwijk ligt, maar er wel voor aangelegd wordt en/of voor meerdere wijken dient.

De toevoegingen betreffen:

- Resultaatbestemming jaarrekening 2021 € 10.000,-
- Storting anterieure overeenkomsten € 20.000,-
- Storting grondverkoop grex 2022 € 489.851,-

De onttrekkingen betreffen:

- Regenwaterafvoer Nuenen-West naar dekkingsreserve € 125.000,-

Omgevingswet

Bedragen x €1.000

Omgevingswet	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Omgevingswet	0	286	0	286
Totaal omgevingswet	0	286	0	286

Bij de Tussentijdse rapportage najaar 2022 heeft de raad besloten deze nieuwe reserve te vormen voor de Omgevingswet, gezien het verloop van de invoering van deze wet en de onzekerheid over toekomstige budgetten.

De toevoeging betreft de storting van het restantbudget Omgevingswet conform tussentijdse rapportage van € 286.199,-.

Bouwgrond; sociale volkshuisvesting

Bedragen x €1.000

Bouwgrond; sociale volkshuisvesting	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Bouwgrond; sociale volkshuisvesting	370	56	0	427
Totaal bouwgrond; sociale volkshuisvesting	370	56	0	427

Doelstelling van deze reserve is het stimuleren van initiatieven op het gebied van de sociale volkshuisvesting.

De toevoegingen betreffen:

- Jaarrekening 2021 resultaatbestemming € 6.000,-
- Storting anterieure overeenkomsten € 8.000,-
- Storting grondverkopen grex € 42.276,-

Bouwgrond; parkmanagement

Bedragen x €1.000

Bouwgrond; parkmanagement	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Bouwgrond; parkmanagement	349	0	0	349
Totaal bouwgrond; parkmanagement	349	0	0	349

Parkmanagement is opgezet en geïnitieerd door samenwerking tussen gemeente en bedrijven. De activiteiten staan in het teken van duurzaamheid, verbetering, kostenbeheersing, ruimtebeheersing en gemak voor ondernemers en arbeid. De samenwerking tussen werkgevers en gemeente moet zorgen voor een gezond economisch werk- en leefklimaat.

Met de Nota Grondbeleid heeft de raad besloten om voor de uitvoering van parkmanagement en toekomstige revitalisering van bedrijventerreinen een bijdrage te calculeren per verkochte m2 grond voor bedrijven. Deze bestemmingsreserve wordt gevoed vanuit anterieure overeenkomsten/bijdragen en vanuit incidentele op te stellen publiekrechtelijke overeenkomsten.

Er zijn geen mutaties in 2022.

Bouwgrond; fonds groen voor rood

Bedragen x €1.000

Bouwgrond; fonds groen voor rood	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Bouwgrond; fonds groen voor rood	701	37	9	729
Totaal bouwgrond; fonds groen voor rood	701	37	9	729

Het doel van deze reserve is de financiering van landschapsinvesteringen als gevolg van ontwikkelingen in het landelijk gebied en investeringen gericht op versterking en verbetering van de landschappelijke kwaliteiten van de gemeente Nuenen.

De toevoeging betreft storting grondverkopen grex 2022 € 36.825,-.

De onttrekking betreft project Dommeldal Nuenen-West € 8.730,-.

Begraafplaats Oude Landen

Bedragen x €1.000

Begraafplaats Oude Landen	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Begraafplaats Oude Landen	1.231	0	1.231	0
Totaal begraafplaats Oude Landen	1.231	0	1.231	0

In 2022 is de reserve opgeheven en het saldo is vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve voor een bedrag van € 1.230.527,- (raadsbesluit 17 februari 2022).

Bestemmingsreserve I&A

Bedragen x €1.000

Bestemmingsreserve I&A	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Bestemmingsreserve I&A	176	0	157	20
Totaal bestemmingsreserve I&A	176	0	157	20

Op 6 oktober 2016 heeft de raad ingestemd met het informatiebeleidsplan Dienst Dommelvallei. Daarbij is ook besloten om de middelen die bestemd waren voor I&A en beschikbaar waren in andere reserves, samen te voegen in deze reserve.

De onttrekking betreft de I&A kosten 2022 (Dienst Dommelvallei) van € 156.599,-.

Reserve rijkscompensatie coronacrisis

Bedragen x €1.000

Reserve rijkscompensatie corona	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Reserve rijkscompensatie coronacrisis	558	102	308	352
Totaal reserve rijkscompensatie corona	558	102	308	352

Bij de jaarrekening van 2020 is besloten om de niet bestede coronamiddelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld te storten in een (tijdelijke) bestemmingsreserve.

De toevoegingen betreffen de coronacompensaties uit de septembercirculaire 2021 voor € 53.085,- en de decembercirculaire 2021 voor € 48.921,-.

De onttrekking betreft de meerkosten corona 2022 € 308.292,-. Zie ook het overzicht in de inleiding van het jaarverslag.

Reserve klimaatmiddelen Rijk

Bedragen x €1.000

Reserve klimaatmiddelen Rijk	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Reserve klimaatmiddelen Rijk	227	287	0	514
Reserve klimaatmiddelen Rijk	227	287	0	514

Deze middelen worden ingezet om te zijner tijd inwoners en ondernemers te ondersteunen bij energiebesparing en de overstap naar een duurzame warmtebron (expertise, onderzoeken, procesbegeleiding etc.). Verwachting is dat bij de pilot wijkuitvoeringsplan duidelijk wordt waar inwoners behoefte aan hebben.

De toevoeging betreft het restantbudget klimaatmiddelen uit de tussentijdse rapportage najaar 2022 van € 287.489,-.

Betaalbaar wonen

Bedragen x €1.000

Betaalbaar wonen	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Reserve betaalbaar wonen	0	722	0	722
Totaal betaalbaar wonen	0	722	0	722

Deze reserve is bij de tussentijdse rapportage najaar 2022 gevormd door omzetting van de voorziening betaalbaar wonen in een reserve in lijn met boekhoudregels (en op aangeven van de accountant).

De toevoeging is het bedrag conform de tussentijdse rapportage van € 721.573,-.

Dekkingsreserve aansluiten Nuenen Z-W op A270

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve aansluiten Nuenen Z-W op A270	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve aansluiten Nuenen Z-W op A270	216	0	0	216
Totaal dekkingsreserve aansluiten Nuenen Z-W op A270	216	0	0	216

Deze dekkingsreserve is gevormd ten laste van de reserve bovenwijkse voorzieningen om de kapitaallasten van de investering reconstructie op- en afritten Geldropsedijk te dekken. Deze investering is onderdeel van het project bundelroutes en is nog niet gerealiseerd, zodat er nog niet op wordt afgeschreven.

Dekkingsreserve HOV2

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve HOV2	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve HOV2	53	0	3	50
Totaal dekkingsreserve HOV2	53	0	3	50

Deze dekkingsreserve is gevormd ten laste van de reserve bovenwijkse voorzieningen om de kapitaallasten van de investering voor HOV2 te dekken.

De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Dekkingsreserve bereikbaarheidsakkoord

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve bereikbaarheidsakkoord	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve bereikbaarheidsakkoord	40	0	20	20
Totaal dekkingsreserve bereikbaarheidsakkoord	40	0	20	20

Deze dekkingsreserve is gevormd ten laste van de reserve bovenwijkse voorzieningen om de kapitaallasten van de investering voor het onderzoek bereikbaarheidsakkoord te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Dekkingsreserve ecologische verbinding Hoidonk

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve ecologische verbinding Hooidonk	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve ecologische verbinding Hooidonk	36	0	0	36
Totaal dekkingsreserve ecologische verbinding Hooidonk	36	0	0	36

Deze dekkingsreserve is gevormd ten laste van de reserve bovenwijkse voorzieningen om de kapitaallasten van de investering voor de ecologische verbinding Hooidonk te dekken. Omdat dit project nog niet is afgerond zijn er nog geen kapitaallasten en dus nog geen onttrekking in 2022.

Dekkingsreserve hybrideveld RKGSV Gerwen

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve hybrideveld RKGSV Gerwen	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve hybrideveld RKGSV Gerwen	341	0	14	327
Totaal dekkingsreserve hybrideveld RKGSV Gerwen	341	0	14	327

Deze dekkingsreserve is gevormd ten laste van de grondexploitatie Gerwen ZO om de kapitaallasten van de investering voor het hybrideveld RKGSV Gerwen te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Dekkingsreserve onderzoek mobiliteitsprojecten

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve onderzoek mobiliteitsprojecten	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve onderzoek mobiliteitsprojecten	144	0	36	108
Totaal dekkingsreserve onderzoek mobiliteitsprojecten	144	0	36	108

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten van de investering voor het onderzoek mobiliteitsprojecten te dekken. De onttrekking is de jaarlijkse afschrijvingslast op deze investering.

Dekkingsreserve nieuwbouw Hongerman

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve nieuwbouw Hongerman	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve renovatie Hongerman	1.000	0	0	1.000
Totaal dekkingsreserve nieuwbouw Hongerman	1.000	0	0	1.000

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten te dekken van de investering voor de renovatie van sporthal De Hongerman. Omdat dit project nog niet is gerealiseerd zijn er nog geen kapitaallasten en dus nog geen onttrekking in 2022.

Dekkingsreserve renovatie Klooster

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve renovatie Klooster	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve renovatie Klooster	1.593	0	0	1.593
Totaal dekkingsreserve renovatie Klooster	1.593	0	0	1.593

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten te dekken van de investeringen voor de renovatie van het Klooster. Omdat dit project nog niet is gerealiseerd zijn er nog geen kapitaallasten en dus nog geen onttrekking in 2022.

Dekkingsreserve calamiteitenpad Esrand

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve calamiteitenpad Esrand	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve calamiteitenpad Esrand	92	0	0	92
Totaal dekkingsreserve calamiteitenpad Esrand	92	0	0	92

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten te dekken van de investering in een tweede aanrijroute voor hulpdiensten voor het plan Esrand. Omdat dit project nog niet is afgerond zijn er nog geen kapitaallasten en dus nog geen onttrekking in 2022.

Dekkingsreserve sportvloer Hongerman

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve sportvloer Hongerman	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve sportvloer Hongerman	27	0	27	0
Totaal dekkingsreserve sportvloer Hongerman	27	0	27	0

Deze dekkingsreserve is gevormd om de kapitaallasten te dekken van de investeringen voor de sportvloer van sporthal Hongerman.

Dekkingsreserve Klooster nieuwe stijl

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve Klooster nieuwe stijl	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve Klooster nieuwe stijl	2.894	0	0	2.894
Totaal dekkingsreserve Klooster nieuwe stijl	2.894	0	0	2.894

Deze dekkingsreserve is in 2020 gevormd ten laste van de algemene reserve om de kapitaallasten te dekken van de investering voor het Klooster nieuwe stijl. Omdat dit project nog niet is afgerond zijn er nog geen kapitaallasten en dus nog geen onttrekking in 2022.

Dekkingsreserve snelheidsremmende maatregelen Boord

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve snelheidsremmende maatregelen Boord	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve snelheidsremmende maatregelen Boord	68	0	0	68
Totaal dekkingsreserve snelheidsremmende maatregelen Boord	68	0	0	68

Deze dekkingsreserve is gevormd ten laste van de algemene reserve om de kapitaallasten te dekken van de investering voor de snelheidsremmende maatregelen Boord. De snelheidsremmende maatregelen op Boord zijn inmiddels aangebracht. De kruising Boord - Boordseweg - Kapperdoes - Helsestraat gaat nog op de schop.

Omdat dit project nog niet is afgerond zijn er nog geen kapitaallasten en dus nog geen onttrekking in 2022.

Dekkingsreserve regenwaterafvoer Nuenen-West zuidzijde

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserve regenwaterafvoer Nuenen-West zuidzijde	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Balanswaarde 31/12/2022
Dekkingsreserve regenwaterafvoer Nuenen-West zuidzijde	125	125	0	250
Totaal dekkingsreserve regenwaterafvoer Nuenen-West zuidzijde	125	125	0	250

Deze dekkingsreserve is gevormd ten laste van de reserve bovenwijkse voorzieningen om de kapitaallasten te dekken van de investering voor de regenwaterafvoer Nuenen-West zuidzijde. Omdat dit project nog niet is afgerond zijn er nog geen kapitaallasten en dus nog geen onttrekking in 2022. De toevoeging betreft de storting vanuit de reserve bovenwijkse voorzieningen voor het project regenwaterafvoer Nuenen-West € 125.000,-.

Toelichting op de voorzieningen

Risicovoorziening milieuschade

Bedragen x €1.000

Risicovoorziening milieuschade	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Risicovoorziening milieuschade	368	0	0	368
Totaal risicovoorziening milieuschade	368	0	0	368

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 5 november 2018 ontheffing verleend voor hergebruik van de voormalige stortplaats aan de Collse Hoefdijk te Nuenen. Na sanering kan levering van het perceel plaatsvinden conform vaststellingsovereenkomst. Momenteel vinden gesprekken plaats over aanpassing van de vaststellingsovereenkomst.

Voorziening betaalbaar wonen

Bedragen x €1.000

Voorziening betaalbaar wonen	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening betaalbaar wonen	312	410	722	0	0
Totaal voorziening betaalbaar wonen	312	410	722	0	0

In juni 2019 heeft de raad besloten een voorziening Betaalbaar Wonen in te stellen (rond thema starterslening). Het doel was om de terugkerende middelen van Koopgarantwoningen vanuit Helpt Elkander (compensatie van eerdere grondkorting) aan te wenden voor de kosten van startersleningen. Het doel is bij de tussentijdse rapportage najaar 2020 verbreed voorbij sec de starterslening naar: "de betaalbaarheid van het wonen in Nuenen te vergroten".

In 2022 is € 410.000,- gestort vanuit Helpt Elkander voor koopgarantwoningen.

In 2022 is de voorziening overgezet naar een reserve waardoor de voorziening eind 2022 leeg is en vervalt.

Voorziening verlofsparen

Bedragen x €1.000

Voorziening verlofsparen	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening verlofsparen	0	20	0	20
Voorziening verlofsparen	0	20	0	20

Medewerkers hebben vanaf 2022 het recht om verlof te sparen conform cao. Vanuit het BBV moet hiervoor een voorziening gevormd worden. Op basis van de ingediende verzoeken komen we tot een storting van € 19.839,-.

Pensioen voormalige wethouders

Bedragen x €1.000

Pensioen voormalige wethouders	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	Balanswaarde 31/12/2022
Pensioen voormalige wethouders	2.827	39	109	252	2.504
Totaal pensioen voormalige wethouders	2.827	39	109	252	2.504

Voor zittende wethouders dient op grond van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) pensioen te worden opgebouwd. Dit pensioen is afhankelijk van de diensttijd als wethouder en komt tot uitkering na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

De hoogte van de voorziening wethouderspensioenen wordt bepaald op basis van zogenaamde actuariële waardeberekeningen. Bij deze berekeningen is de wettelijke rekenrente gehanteerd van 2,472%. Vorig jaar bedroeg deze 0,528%. De stijging van de rekenrente leidt tot een daling van de berekende voorziening. Er is € 38.700,- aan de voorziening toegevoegd en € 109.401,- aan de voorziening onttrokken voor lopende pensioenverplichtingen. We hebben € 252.015,- laten vrijvallen om de voorziening op het juiste peil te brengen.

Voorziening compensatie Attero

Bedragen x €1.000

Voorziening compensatie Attero	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening compensatie Attero	0	197	0	197
Voorziening compensatie Attero	0	197	0	197

Begin 2023 is uitspraak gedaan in de gerechtelijke procedure tussen gemeenten en afvalverwerker Attero. De gemeenten moeten Attero een naheffing betalen. De MRE coördineert de afwikkeling, de verdeling tussen de gemeenten is nog onderwerp van discussie. Omdat de exacte financiële uitkomst van de uitspraak nog niet duidelijk is, moet deze verplichting worden verwerkt onder de voorzieningen. Het bedrag is bepaald door de naheffing te verdelen over alle MRE-gemeenten op basis van inwoneraantallen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is rekening gehouden met een eventueel aanvullend verlies, mocht de afrekening op tonnages worden gebaseerd.

Voorziening onderhoud gebouwen

Bedragen x €1.000

Voorziening onderhoud gebouwen	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening onderhoud gebouwen	1.811	432	71	2.172
Totaal voorziening onderhoud gebouwen	1.811	432	71	2.172

Uitgaven voor groot onderhoud die zijn opgenomen in het beheerplan gebouwen worden uit de voorziening bekostigd. Vanwege gebrek aan personele capaciteit was jaren beperkt groot onderhoud uitgevoerd. De laatste jaren is een grote stap gezet en is meer groot onderhoud uitgevoerd. Voor groot onderhoud geldt dat dit alleen wordt uitgevoerd als het noodzakelijk is, anders wordt het doorgeschoven.

De toevoeging betreft de storting van € 425.000,- conform het beheerplan gebouwen en de bijdrage van € 6.802,- van Stichting Nationaal Restauratiefonds.

De aanwending van € 71.264,- betreft groot onderhoud aan diverse gebouwen in eigendom van de gemeente.

Voorziening onderhoud wegen

Bedragen x €1.000

Voorziening onderhoud wegen	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening onderhoud wegen	1.502	1.027	762	1.767
Totaal voorziening onderhoud wegen	1.502	1.027	762	1.767

De voorziening is gebaseerd op het beheerplan wegen en wordt gebruikt voor het egaliseren van de kosten. Jaarlijks wordt het benodigd gemiddeld bedrag gestort in deze voorziening. De storting is bestemd voor cyclisch onderhoud. Voor reconstructie en rehabilitatie van de wegen zijn geen middelen beschikbaar in de onderhoudsvoorziening. Indien hier middelen voor nodig zijn, wordt apart aan de raad om budget gevraagd.

Jaarlijks wordt volgens dit programma het benodigd (gemiddeld) bedrag (€ 977.000,-) gestort in deze voorziening. Daarnaast is € 49.557,- ontvangen vanuit de Metropoolregio Eindhoven voor werkzaamheden Baroniehei.

In 2022 bedroegen de uitgaven € 761.881,-.

Voorziening civiele kunstwerken

Bedragen x €1.000

Voorziening civiel kunstwerken	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening civiele kunstwerken	578	115	337	356
Totaal voorziening civiel kunstwerken	578	115	337	356

Begin 2020 is een actueel beheerprogramma vastgesteld waarbij een voorziening is gevormd voor de egalisatie van sterk schommelende kosten van groot onderhoud.

De toevoeging van € 115.122,- betreft de storting volgens beleidsplan civiele kunstwerken. De aanwending van € 337.305,- betreft de uitgaven voor groot onderhoud aan diverse civiele kunstwerken.

Voorziening beelden en plastieken

Bedragen x €1.000

Voorziening beelden en plastieken	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening beelden en plastieken	7	0	0	7
Totaal voorziening beelden en plastieken	7	0	0	7

In 2019 is geconstateerd dat er achterstallig onderhoud was aan de kunst in de openbare ruimte, de beelden en plasticen. Voor het bedrag van het achterstallig onderhoud is conform het BBV een voorziening gevormd. In 2022 zijn er geen werkzaamheden uitgevoerd ten laste van deze voorziening.

Voorziening afval

Bedragen x €1.000

Voorziening afval	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening afval	519	0	0	519	0
Totaal voorziening afval	519	0	0	519	0

Het tarief dat geheven wordt voor afvalstoffenheffing mag op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. Als er grote schommelingen zijn in de kosten kan gebruik gemaakt worden van deze voorziening om de kosten te egaliseren en zo grote schommelingen in de tarieven te voorkomen. Het volledige bedrag van de voorziening is benodigd geweest voor de kosten van afval in 2022 waardoor de voorziening eind 2022 leeg is.

Voorziening riolering

Bedragen x €1.000

Voorziening riolering	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening riolering	4.273	350	0	4.622
Totaal voorziening riolering	4.273	350	0	4.622

De voorziening wordt gebruikt voor het egaliseren van de kosten. Daarmee worden tariefschommelingen in de toekomst zoveel mogelijk beperkt. De basis wordt gevormd door het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). De kostenprognose wordt jaarlijks geactualiseerd. In 2022 is € 350.000,- toegevoegd aan de voorziening. Dit wordt veroorzaakt door veel hogere inkomsten rioolheffing dan geraamd en daarnaast lagere exploitatie- en kapitaallasten en een lagere doorbelasting vanuit straatreiniging.

Promotie-inkomsten

Bedragen x €1.000

Promotie-inkomsten	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening promotie inkomsten	3	0	3	0
Totaal promotie-inkomsten	3	0	3	0

Door de verzelfstandiging van de markt in 2022 is deze voorziening terugbetaald aan de marktcoördinatoren. Deze voorziening is hiermee komen te vervallen.

Parkeerfonds

Bedragen x €1.000

Parkeerfonds	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Parkeerfonds	9	0	0	9
Totaal parkeerfonds	9	0	0	9

Uitgangspunt in de gemeente Nuenen is dat bedrijven de parkeerbehoefte op eigen terrein oplossen. Bij nieuwbouw of functiewijziging moeten zij dus op hun eigen terrein voldoende parkeerplaatsen realiseren (volgens CROW-publicatie 381). Indien onvoldoende ruimte op eigen terrein aanwezig is om de parkeerbehoefte op te lossen en het bedrijf gevestigd is in het centrumgebied, is het (mits dit niet leidt tot onevenredige parkeerhinder in de omgeving) mogelijk om deze verplichting af te kopen. De bijdragen van de bedrijven zijn dan bedoeld om parkeerplaatsen elders binnen acceptabele afstand van het centrumgebied te realiseren. Afkoop kan slechts plaatsvinden na toestemming van het college.

Er waren geen mutaties in 2022.

Regionaal ontwikkelfonds werklocaties

Bedragen x €1.000

Regionaal ontwikkelfonds werklocaties	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Balanswaarde 31/12/2022
Regionaal ontwikkelfonds werklocaties	124	0	52	72
Totaal regionaal ontwikkelfonds werklocaties	124	0	52	72

De bijdrage van de gemeente aan het regionaal ontwikkelfonds is berekend op basis van het aantal bestaande hectare bedrijventerreinen en het inwoneraantal. Voor de gemeente Nuenen is de totale bijdrage € 165.000,- waarvan nu nog € 72.000,- resteert. In 2022 is € 51.519,- aangewend, dit betreft de derde bijdrage aan het fonds.

Voorziening afgesloten complexen GB

Bedragen x €1.000

Voorziening afgesloten complexen GB	Balanswaarde 01/01/2022	Toevoegingen	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	Balanswaarde 31/12/2022
Voorziening afgesloten complexen GB	68	28	0	28	68
Totaal voorziening afgesloten complexen GB	68	28	0	28	68

Deze voorziening is gevormd voor nagekomen kosten van afgesloten projecten grondexploitatie. De toevoeging van € 28.000,- betreft de afsluiting van de grex Eeneind II Zuid. In 2022 is € 28.294,- vrijgevallen voor project Gerwen ZO.

Bijlage Single information single audit (SISA)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023										
Verstrekk er	Uitkeringsc ode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator		
JenV	A5	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme Gemeenten	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/01</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: A5/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: A5/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A5/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/06</i>		
			1	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme;	Ja	€ 0	€ 0	Nee		
			2							
			3							
			4							
			5							
			6							
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A5/08</i>						
Nee	Nee									

JenV	A9	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021	Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie	
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A9/01</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: A9/02</i>	<i>Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) Aard controle R Indicator: A9/03</i>	<i>Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden Aard controle R Indicator: A9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A9/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A9/06</i>	
			1	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering, (gewelddadig) extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering naar (gewelddadig) extremisme;	Ja	€ 190.000	€ 190.000	Nee	
			2	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Ja	€ 125.000	€ 218.495	Nee	
			3	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die direct betrokken zijn bij de lokale integrale aanpak;	Ja	€ 5.750	€ 98.750	Nee	
			4	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die direct betrokken zijn bij de lokale integrale aanpak;	Ja	€ 103.700	€ 117.200	Nee	

			5	Preventie-activiteiten die de weerbaarheid versterken van specifieke groepen en individuen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering;	Ja	€ 0	€ 5.000	Nee	
			6	Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme.	Ja	€ 0	€ 24.901		
			7						
				Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A9/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A9/08</i>				
				Nee	Nee				
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen		Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten		<i>Aard controle R Indicator: A13/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: A13/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05</i>	
				€ 75.363	Ja	€ 0	€ 75.363	Ja	
JenV	A14	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2022		Naam hoofdcategorie	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie
		Gemeenten				Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden		

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A14/01</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: A14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: A14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A14/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A14/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A14/06</i>
1	Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering, (gewelddadig) extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering naar (gewelddadig) extremisme;	Ja		€ 0	€ 0	Nee		
2	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde personen;	Ja		€ 9.000	€ 9.000	Nee		
3	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij het signaleren van mogelijke radicalisering	Ja		€ 86.405	€ 86.405	Nee		
4	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die direct betrokken zijn bij de lokale integrale aanpak;	Ja		€ 0	€ 0	Nee		
5	Preventie-activiteiten voor radicaliserende personen en de directe omgeving;	Ja		€ 0	€ 0	Nee		
6	Preventie-activiteiten die de weerbaarheid versterken van specifieke groepen en individuen die mogelijk vatbaar zijn voor radicalisering;	Ja		€ 0	€ 0	Nee		

			7	Evaluëren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme.	Ja	€ 6.855	€ 6.855	Nee	
				Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A14/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A14/08</i>				
				Nee	Nee				
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
				<i>Aard controle R Indicator: A16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/06</i>
				€ 810.000	€ 388.440		€ 109.585	€ 0	€ 101.363
				Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
<i>Aard controle R Indicator: A16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11</i>					
€ 0	€ 58.800	€ 1.468.188	€ 1.468.188	Nee					

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06</i>
			0	9	0	0	Nee	Nee
		Eindverantwoording (Ja/Nee)	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/08</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09</i>			
			Nee	€ 0,00	€ 0,00			
		Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/10</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	

			Aard controle R Indicator: B2/16	Aard controle R Indicator: B2/17	Aard controle R Indicator: B2/18	Aard controle R Indicator: B2/19	Aard controle R Indicator: B2/20	Aard controle R Indicator: B2/21
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: B2/26	
			<i>Aard controle R</i> Indicator: B2/22	<i>Aard controle R</i> Indicator: B2/23	<i>Aard controle R</i> Indicator: B2/24	<i>Aard controle R</i> Indicator: B2/25	€ 0	
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer / naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C32/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: C32/02	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C32/03	<i>Aard controle D2</i> Indicator: C32/04	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C32/05	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C32/06
			1 SUVIS21-2-02192479	€ 0	€ 128.237	Ja		Ja
			2					
			50					
			Kopie Beschikingsnummer/ Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C32/07	<i>Aard controle D2</i> Indicator: C32/08	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: C32/09			
			1 SUVIS21-2-02192479	Ja				
			2					
			50					

BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikkingnummer/ naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C43/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: C43/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: C43/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06</i>
			RREW2020-00450793	€ 20.853	€ 185.854	762		Ja
		Totaal aantal bereikte huurwoningen	<i>Aard controle D1 Indicator: C43/07</i>	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)? <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C43/08</i>				
			762	Ja				
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrek die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierkening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrek die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierkening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoede kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0

			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten <i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>					
			0	€ 0	€ 0					
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>		
			0	0	0	0	0	0		
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R Indicator: C62/03</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04</i>						

			€ 0	Nee						
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)			
			Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>		
				€ 191.687	€ 51.477	€ 0	€ 0	€ 0		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden beleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden beleid	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode			
				Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag		
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>				
	1									
	2									
	100									
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>			

			Indicator: D14/01	Indicator: D14/02	Indicator: D14/03	Indicator: D14/04	Indicator: D14/05	
			€ 221.110	€ 0	€ 0	€ 0	€ 60.445	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
		1						
		2						
		10						
OCW	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D19/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03			
			€ 59.557	€ 59.557	Nee			
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
		1	lenW/BSK-2020/162973	€ 8.792	€ 0	€ 0	-€ 28.843	€ 0
		2						

		100						
			Kopie beschikkingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07</i>	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08</i>	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09</i>	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10</i>	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E3/11</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12</i>
		1	IENW/BSK-2020/162973	€ 10.344	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
		2						
		100						
IENW	E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra	Beschikkingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E21/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/03</i>	Cofinanciering (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E21/04</i>	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/05</i>	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/06</i>
			Gemeenten en GR'en					
		1	IENW/BSK-2021/350526	€ 26.275	€ 26.275	€ 0	€ 0	Nee
		2						
			Kopie beschikkingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/07</i>	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/08</i>	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/09</i>			
		1	IENW/BSK-2021/350526	Ja				

		2							
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregel en 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/04</i>			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/08</i>			
1	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg/aantal in Meters	Nee	0						
2									
50									
EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Projectnaam/UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd (Ja/Nee)	Eindverantwoording per woning (Ja/Nee)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: F1/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: F1/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: F1/03</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: F1/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: F1/05</i>		
			1	UWHS170170	€ 0	Ja	Nee	€ 484.159	
			2						
100									
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel I 2022	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	

	Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
		<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
		€ 3.968.180	€ 103.561	€ 211.837	€ 2.562	€ 0	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire
		Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
€ 13.299	€ 516	€ 0	€ 457.747	€ 12.802	€ 0		
Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>						
€ 0	Ja						

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>	
			€ 0	€ 9.921	€ 6.839	€ 0	€ 0	€ 0	
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	

	Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
		<i>Indicator: G4/01</i>	<i>Indicator: G4/02</i>	<i>Indicator: G4/03</i>	<i>Indicator: G4/04</i>	<i>Indicator: G4/05</i>	<i>Indicator: G4/06</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8.329	€ 9.574	€ 558
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.208	€ 1.352	€ 124
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 9.537	€ 10.926	€ 682
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
		<i>Indicator: G4/07</i>	<i>Indicator: G4/08</i>	<i>Indicator: G4/09</i>	<i>Indicator: G4/10</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
6	Totaal	0	0				

	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkings - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkings Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	

			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>		
			€ 17.423	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/04</i>		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie					
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02					
				€ 1.233.005	€ 113.499				
		Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is		
		Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08		
		1	EMK hybrideveld	€ 3.916	€ 3.916	€ 0	€ 0		
		2	Lissevoort hockey slagplanken hout	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		3	Lissevoort hockey elementverharding incl fundering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		4	EMK elementverharding incl fundering	€ 1.179	€ 1.179	€ 0	€ 0		
		5	EMK hekwerk terreinfrastering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
6	NKV elementverharding vervangen incl fundering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0				
7	Hongerman renovatie	€ 24.362	€ 24.362	€ 0	€ 0				
8	Verlichting EMK	€ 2.997	€ 2.997	€ 0	€ 0				

			9	Lissevoort Hockey Drainage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			10	EMK Toplaag renovatie natuurgras	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			11	EMK Leunhekwark	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			12	EMK Dug-out	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			13	RKVV Drainage en toplaag voetbalveld	€ 23.150	€ 23.150	€ 0	€ 0	
			14	2.1 Aankoop	€ 1.639	€ 0	€ 1.639	€ 0	
			15	2.2 Dienstverlening derden	€ 42.270	€ 0	€ 0	€ 42.270	
			16	2.3 Beheer en exploitatie	€ 13.986	€ 0	€ 0	€ 13.986	
			100						
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022		Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>
			1	1017427	€ 35.000	€ 0	€ 0	€ 16.872	€ 15.120
			2	1034207	€ 85.142	€ 1.462	€ 0	€ 1.462	€ 83.680
			3	1042506	€ 37.717	€ 42.218	€ 0	€ 42.218	€ 0
			4						
				Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>				
			1	1017427	Ja				
2	1034207	Ja							
3	1042506	Ja							
4									

VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H21/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H21/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05</i>	
			Nee	Wordt in 2023 ingezet	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatietekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02</i>	<i>Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03</i>	<i>Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05</i>	
1			SPUKIJZ21-22182	-€ 53.345	€ 53.345	€ 53.345	Ja	
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H25/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11</i>
1			Strandbad Enode	Nov + dec 2021	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2			Strandbad Enode	jan-22	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3			Feel Fit Center Nueneen	Nov + dec 2021	€ 34.964	€ 34.964	€ 34.964	€ 34.964
4			Feel Fit Center Nueneen	jan-22	€ 18.381	€ 18.381	€ 18.381	€ 18.381
50								

Subsidie Bereikbaarheidsakkoord

FINANCIELE VERANTWOORDING ROUTEGEBONDEN projecten 2022															
				Begroting (beschikt)		Project realisatie			Project vaststelling			Saldo BBA subsidie	Indicatoren		
Projectnr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Totale subsidie (kosten (begroot))	Subsidie Bereikbaarheidsakkoord (BBA provincie) 25%	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) t/m 2021	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) t/m 2022	Gerealiseerde projectkosten (subsidie) cumulatief	Project gereed (J/N)	Vastgestelde subsidie t/m 2022	Lopende bestede subsidie t/m 2022	verleende subsidie - /- vastgestelde subsidie t/m 2022 (nog lopende projecten)	planning jaar afronding	GGA projectcode	mijlpalen - toelichting project
011n	Bundelroutes, planstudie Nuenen incl. nadere afweging oostelijke randweg en A270	Nuenen	8-3-2022	167.780	41.945	240.421	-	240.421	J		60.105	18.160-	2024		
036	Snelfetsroute Helmond - Nuenen, deel Nuenen - Papenvoortse dijk	Nuenen	12-3-2019	237.500	59.375	225.455		225.455	J	56.364					vaststelingsbeschikking 15-2-2022 50889723
				405.280	101.320	465.876	-	465.876		56.364	60.105	18.160-			

Controleverklaring

